

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CLIL VE VÝUCE DĚJEPISU

Orlová
2012

OBSAH

OBSAH	3
ÚVOD	6
CHAPTER 1: THE ENLIGHTENMENT	7
KAPITOLA 1: OSVÍCENSTVÍ.....	9
TASKS.....	11
CHAPTER 1: SUPPLEMENT	12
KAPITOLA 1: PŘÍLOHA.....	14
TASKS.....	15
CHAPTER 2: ENLIGHTENED ABSOLUTISM.....	16
KAPITOLA 2: OSVÍCENSKÝ ABSOLUTISMUS	17
TASKS.....	18
CHAPTER 3: THE CULTURE AND SCIENCE OF THE 18th CENTURY	19
KAPITOLA 3: KULTURA A VĚDA 18. STOLETÍ.....	22
TASKS.....	24
CHAPTER 3: PAIRS.....	25
CHAPTER 4: THE BRITISH EMPIRE AND AMERICAN COLONIES	28
KAPITOLA 4: BRITSKÉ IMPÉRIUM A POČÁTEK SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH (TEXT)	30
TASKS.....	32
CHAPTER 5: THE AMERICAN REVOLUTION.....	34
KAPITOLA 5: AMERICKÁ REVOLUCE	36
TASKS.....	38
CHAPTER 6: THE DECLARATION OF INDEPENDENCE.....	43
KAPITOLA 6: DEKLARACE NEZÁVISLOSTI	46
TASKS.....	48
CHAPTER 7: PRUSSIA IN THE 18TH CENTURY	51
KAPITOLA 7: PRUSKO V 18. STOLETÍ.....	54
TASKS.....	56
CHAPTER 8: MARIA THERESA AND JOSEPH II	58
KAPITOLA 8: MARIE TEREZIE A JOSEF II.....	61
TASKS.....	63
CHAPTER 9: CATHERINE THE GREAT. THE THREE PARTITIONS OF POLAND	65

TASKS.....	69
CHAPTER 10: GREAT FRENCH REVOLUTION (A)	72
KAPITOLA 10: VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE (A).....	74
TASKS.....	76
CHAPTER 11: GREAT FRENCH REVOLUTION (B)	78
KAPITOLA 11: VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE (B).....	81
TASKS.....	83
CHAPTER 12: DECLARATION OF THE RIGHTS OF MAN AND OF THE CITIZEN.....	86
KAPITOLA 12: DEKLARACE PRÁV ČLOVĚKA A OBČANA	88
TASKS.....	90
CHAPTER 13: GREAT FRENCH REVOLUTION (C)	92
KAPITOLA 13: VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE (C).....	94
TASKS.....	96
CHAPTER 14: GREAT FRENCH REVOLUTION (D)	99
KAPITOLA 14: VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE (D).....	101
TASKS.....	103
CHAPTER 15: NAPOLEON BONAPARTE	107
KAPITOLA 15: NAPOLEON BONAPARTE.....	110
TASKS.....	113
CHAPTER 16: THE CONGRESS OF VIENNA AND EUROPE AFTER NAPOLEON	118
KAPITOLA 16: VÍDEŇSKÝ KONGRES A EVROPA PO NAPOLEONOVÍ	124
CHAPTER 17: ROMANTICISM.....	127
KAPITOLA 17: ROMANTISMUS	129
TASKS.....	131
CHAPTER 18: ROMANTICISM/GEORGE GORDON BYRON AS A SYMBOL OF ROMANTICISM.....	137
KAPITOLA 18: ROMANTISMUS/GEORGE GORDON BYRON JAKO SYMBOL ROMANTISMU	138
TASKS.....	139
CHAPTER 19: THE INDUSTRIAL REVOLUTION	145
KAPITOLA 19: PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE	150
TASKS.....	151
CHAPTER 20: JULY REVOLUTION IN FRANCE AND REBELLIONS IN OTHER EUROPEAN COUNTRIES...	153
KAPITOLA 20: ČERVENCOVÁ REVOLUCE VE FRANCII A VZPOURY V DALŠÍCH EVROPSKÝCH ZEMÍCH.	155
TASKS.....	157
CHAPTER 21: THE REVOLUTION OF 1848 (IN FRANCE)	159

KAPITOLA 21: REVOLUCE 1848 (VE FRANCII)	161
TASKS.....	162
CHAPTER 22: THE REVOLUTION OF 1848 (IN GERMANY, AUSTRIA AND ITALY)	164
KAPITOLA 22: REVOLUCE 1848 (V NĚMECKU, RAKOUSKU A ITÁLII)	169
TASKS.....	172
CHAPTER 23: POLITICAL IDEOLOGIES OF THE NINETEENTH CENTURY	174
KAPITOLA 23: POLITICKÉ IDEOLOGIE 19. STOLETÍ.....	176
TASKS.....	178
CHAPTER 24: VICTORIAN ENGLAND	181
KAPITOLA 24: VIKTORIÁNSKÁ ANGLIE	182
TASKS.....	183
CHAPTER 25: FRANCE UNDER NAPOLEON III	186
KAPITOLA 25: FRANCIE ZA NAPOLEONA III.	187
TASKS.....	188
CHAPTER 26: THE UNIFICATION OF ITALY	190
KAPITOLA 26: SJEDNOCENÍ ITÁLIE.....	193
TASKS.....	194
CHAPTER 27: THE UNIFICATION OF GERMANY	196
KAPITOLA 27: SJEDNOCENÍ NĚMECKA	197
TASKS.....	198
CHAPTER 28: AUSTRIA UNDER THE REIGN OF FRANCIS JOSEPH I (1848 - 1916)	201
KAPITOLA 28: RAKOUSKO ZA VLÁDY FRANTIŠKA JOSEFA I. (1848 - 1916).....	205
TASKS.....	206
CHAPTER 29: COLONIZATION AND IMPERIALISM AT THE END OF THE 19TH CENTURY.....	208
KAPITOLA 29: KOLONIALISMUS A IMPERIALISMUS NA KONCI 19. STOLETÍ.....	210
TASKS.....	212
CHAPTER 30: THE USA IN THE SECOND HALF OF THE 19TH CENTURY	219
KAPITOLA 30: SPOJENÉ STÁTY V DRUHÉ POLOVINĚ 19. STOLETÍ.....	222
TASKS.....	224
Zdroje:	229

ÚVOD

Publikace, která se Vám dostává do rukou, je jedním ze stěžejních výstupů **projektu CLIL DATABASE – tvorba metodických a učebních materiálů pro zavádění výuky vybraných předmětů metodou CLIL**, který probíhal od června 2011 do června 2012 a jehož hlavním posláním byla propagace metody CLIL v Moravskoslezském kraji.

Tato publikace je souborem pracovních listů z dějepisu určených pro žáky středních škol.

Jan Stejskal

CHAPTER 1: THE ENLIGHTENMENT

THE ENLIGHTENMENT

What was 'the Enlightenment'?

The term “**the Enlightenment**” is used to refer to a European intellectual movement (but not a single school) of the 18th century. It was based on a particular set of values, attitudes and beliefs shared by prominent thinkers and writers of that period. Those thinkers and writers were interested in society and its problems, philosophy and religion, history and morality. They revolted against traditional attitudes toward man, society and social institutions. Central to Enlightenment thought were the **use of reason** and the **confidence in human intellect**. That is why the whole period was called the “**Age of Reason**”.

The Enlightenment spread from one European country to another (France, England, Scotland, Germany, Spain, Italy, American colonies...). Although some predecessors of the Enlightenment lived in England of the 17th century (e. g. John Locke), the center of the Enlightenment was France and French became the common language of the Enlightenment.

Why just reason?

The science of the 17th and 18th century (mainly the work of Isaac Newton (1624 – 1727) suggested that the natural world could be explored and understood by our reason, and that everything in it was governed by underlying laws that could be explained in a rational way. Newton had a great influence on many „Enlightened“ philosophers including Voltaire.

Why just France?

For two reasons:

- a) French absolutism established by Louis XIV and held by his successors tended to the hardest control of the state. Every man was supposed to blindly obey monarch's power. However, the Enlightenment considered reason and not monarch's power to be the final authority, the primary source for legitimacy. It led to many conflicts between enlightened thinkers and state institutions.
- b) French culture dominated in Europe and was widely imitated by other European monarchs and top social classes. The Enlightenment was a part of this culture.

The most influential French thinkers of the period were Voltaire (1694-1778), Charles Louis Montesquieu (1689-1755), Denis Diderot (1713-1784), Jean d'Alembert (1717 – 1783) and Jean Jacques Rousseau (1712 – 1778). Other great thinkers were David Hume (1711 – 1776) from Scotland and Immanuel Kant (1724 – 1804) from Germany.

Voltaire

- he has been considered to be a symbol of the Enlightenment
- he was known throughout Europe for his active intervention in humanitarian causes
- he had Europe-wide contacts among influential people, including Frederick the Great of Prussia and Catherine the Great of Russia
- he considered fanaticism to be the greatest enemy of human reason

- he rejected all forms of intolerance and oppression
- however, he wasn't an atheist, he confessed **deism**: a reasoned form of belief in God (God is a designer of the world and His intelligence and goodness can be inferred from the workings and beauties of nature)
- he criticised French absolutism, he was influenced by Britain's constitutional monarchy
- he was no social radical: he wanted political changes in the state but not to rebuild the whole society
- his best-known works were *Candide* and *Philosophical Dictionary*

The Calas Affair

Jean Calas was a Huguenot cloth merchant from Toulouse. His eldest son was found hanged in his father's textile shop and Calas was arrested and charged with having murdered him to prevent or punish his conversion to Catholicism. (In fact, the young man had committed suicide.) Calas was found guilty, condemned to death and executed. Voltaire started to be interested in the case and through a long press campaign he convinced European public opinion that Calas had been innocent and his judges prejudiced.

Charles Louis Montesquieu

- a political thinker
- his major work *The Spirit of Laws* was published in 1748 and became extremely successful (it appeared in more than 20 editions across the following two years)
- he came with the idea of three separate and balanced powers: executive, legislative, and judicial power which are to prevent society from despotism of an absolute monarch
- this idea was used in the American Constitution whose authors held Montesquieu in high regard

Denis Diderot and Jean d'Alembert

- *The Encyclopedia*: a very ambitious project of a summation of all contemporary knowledge
- it appeared in 28 volumes and 11 more of illustrated plates between 1751 – 1772
- Diderot was the main editor of the work, d'Alembert assisted
- almost all important writers of the period contributed to the work

Jean Jacques Rousseau

- people originally lived in a state of nature which was a paradise
- but this changed and people had to establish a civil society through a social contract
- according to Rousseau, society is a moral entity and the "general will" or consensus of the people constitutes a moral imperative binding on all members of society and more important than their individual wills
- one of his most influential works is *The Social Contract*, he is also known for his educational treatise *Émile*

Historical importance

The Enlightenment strongly influenced the next generation of intellectuals in Europe and America who took part in the most important political changes (the French Revolution and the American War for Independence) and projected its ideas into common political practice.

KAPITOLA 1: OSVÍCENSTVÍ

OSVÍCENSTVÍ

Co bylo „osvícenství“?

Termín „**osvícenství**“ se používá pro intelektuální hnutí (nikoli však jedinou školu) v Evropě 18. století. Toto hnutí bylo založeno na zvláštním souboru hodnot, postojů a přesvědčení sdílených čelnými mysliteli a spisovateli tohoto období. Tito myslitelé a spisovatelé se zajímali o společnost a její problémy, filozofii a náboženství, dějiny a morálku. Revoltovali proti tradičním postojům k člověku, společnosti a společenským institucím. V centru osvícenského myšlení stálo **užívání rozumu a důvěra v lidský intelekt**. Proto byla tato doba nazývána „**Věk rozumu**“.

Osvícenství se šířilo z jedné evropské země do druhé (Francie, Anglie, Skotsko, Německo, Španělsko, Itálie, americké kolonie...). Ačkoli někteří předchůdci osvícenství žili v Anglii 17. století (např. John Locke), centrem osvícenství byla Francie a francouzština se stala jazykem osvícenství.

Proč právě rozum?

Věda 17. a 18. st. (hlavně dílo Isaaca Newtona (1642 – 1727) ukázala, že svět přírody můžeme prozkoumat a pochopit svým rozumem, že vše v něm je ovládáno zákony, které mohou být vysvětleny rozumným způsobem. Newton měl obrovský vliv na mnoho „osvícených“ filosofů včetně Voltaira.

Proč právě Francie?

Z dvou důvodů:

- a) Francouzský absolutismus ustavený Ludvíkem XIV. a jeho následníky tíhl k té nejtvrďší kontrole státu. Každý člověk měl slepě poslouchat panovníkovu moc. Jenže osvícenství za konečnou autoritu a primární zdroj legitimacy nepovažovalo panovníkovu moc, nýbrž rozum. Vedlo to k mnoha konfliktům mezi osvícenými mysliteli a státními institucemi.
- b) Francouzská kultura v Evropě dominovala a další evropští panovníci a horní společenské vrstvy ji široce napodobovali. Osvícenství bylo součástí této kultury.

Nejvlivnější francouzští myslitelé tohoto období byli Voltaire (1694 – 1778), Charles Louis Montesquieu (1689 – 1755), Denis Diderot (1713 – 1784), Jean d’Alembert (1717 - 1783) a Jean Jacques Rousseau (1712 – 1778). Další významní myslitelé byli David Hume (1711 – 1776) ze Skotska a Immanuel Kant (1724 – 1804) z Německa.

Voltaire

- je považován za symbol osvícenství
- byl znám po celé Evropě pro své osobní angažování se v humanitárních věcech
- měl kontakty mezi vlivnými lidmi po celé Evropě, včetně Fridricha Velikého v Prusku a Kateřiny Veliké v Rusku
- za největšího nepřítele lidského rozumu považoval fanatismus
- odmítal všechny formy nesnášenlivosti a útlaku
- nebyl však ateista, vyznával **deismus**: rozumnou formu víry v Boha (Bůh je konstruktérem světa a Jeho inteligence a dobrota může být odvozena z fungování a krásy přírody)

- kritizoval francouzský absolutismus, byl ovlivněn britskou konstituční monarchií
- nebyl nijak společensky radikální: chtěl politické změny ve státě, ale ne přebudovat celou společnost
- jeho nejznámější díla jsou *Candide* a *Filosofický slovník*

Calasův případ

Jean Calas byl hugenotským obchodníkem s textilem z Toulouse. Jeho nejstarší syn byl nalezen oběšený v otcově obchodě a Calas byl zatčen a obviněn, že ho zavraždil, aby mu zabránil v konverzi ke katolicismu nebo ho za ni potrestal. (Mladý muž ve skutečnosti spáchal sebevraždu.) Calas byl shledán vinným, byl osouzen k smrti a popraven. Voltaire se o případ začal zajímat a po dlouhé kampani v tisku přesvědčil evropské veřejné mínění, že Calas byl nevinný a jeho soudcové zaujatí.

Charles Louis Montesquieu

- politický myslitel
- jeho hlavní dílo *O duchu zákonů* bylo vydáno v roce 1748 a stala se extrémně úspěšnou (objevila se ve více než 20 vydáních během následujících dvou let)
- myšlenka tří oddělených a vyvážených mocí: výkonné, zákonodárné a soudní, které mají zabránit despotismu jednoho panovníka
- tato myšlenka byla použita v americké Ústavě, jejíž autoři si Montesquieua nesmírně vážili

Denis Diderot a Jean d'Alembert

- *Encyklopedie*: velmi ambiciózní projekt sumarizace (=shrnutí) veškerého soudobého vědění
- objevila se v 28 svazcích a 11 dalších s ilustracemi mezi 1751 – 1772
- Diderot byl hlavním redaktorem díla, d'Alembert mu asistoval
- téměř všichni významní spisovatelé doby přispěli k tomuto dílu

Jean Jacques Rousseau

- lidé původně žili v přírodním stavu, který byl rájem
- ale to se změnilo a lidé museli prostřednictvím společenské smlouvy ustavit občanskou společnost
- podle Rousseaua je společnost morální jednotka a „obecná vůle“ nebo konsenzus (= shoda) lidí ustavuje morální imperativ zavazující všechny členy společnosti a důležitější než jejich individuální vůle
- jedním z jeho nejvlivnějších děl je *Společenská smlouva*, je také známý výchovným pojednáním *Emil*

Historický význam

Osvícenství silně ovlivnilo další generaci intelektuálů v Evropě i Americe, která se zúčastnila nejdůležitějších politických změn (Francouzské revoluce a americké války o nezávislost) a promítla jejich myšlenky do běžné politické praxe.

TASKS

True or false? Circle or underline the correct possibility.

- 1) The Enlightenment dealt with the problems concerning human society and morality.
TRUE FALSE
- 2) Its center was France.
TRUE FALSE
- 3) Voltaire considered fanaticism to be the best way of human thought.
TRUE FALSE
- 4) Voltaire preferred atheism to fanaticism because he considered fanaticism to be too aggressive.
TRUE FALSE
- 5) Voltaire had contacts among European monarchs.
TRUE FALSE
- 6) Montesquieu had a great influence in America.
TRUE FALSE
- 7) Diderot never met d'Alembert.
TRUE FALSE
- 8) Diderot and d'Alembert created the Encyclopedia completely by themselves.
TRUE FALSE
- 9) Rousseau believed the 18th century was a paradise for people in France thanks to the Enlightenment.
TRUE FALSE
- 10) All absolute monarchs in Europe sharply rejected the ideas of the Enlightenment.
TRUE FALSE

Answer:

- 1) What was the central value of the Enlightenment?
- 2) Why did France become a centre of the Enlightenment?
- 3) Why did Voltaire condemn fanaticism?
- 4) How did Montesquieu intend to prevent society from fallacies of absolutism?
- 5) According to Voltaire, the best solution for people is to live in a rationally organized society. What Rousseau's statement did he criticize?

Match:

• Voltaire	a) The Spirit of Laws
• Montesquieu	b) the Calas Affair
• Diderot	c) summation of all contemporary knowledge
• d'Alembert	d) The Philosophical Dictionary
• Rousseau	e) separation of powers
- Voltaire _____ f) he condemned fanaticism
- Montesquieu _____ g) The Social Contract
- Diderot _____ h) Diderot's assistant
- d'Alembert _____ i) symbol of the period
- Rousseau _____ j) people originally lived in a state of nature which was much better than a civil society
- k) the main editor of the Encyclopedia
- l) Candide

Read the text and do the tasks below:

CHAPTER 1: SUPPLEMENT

VOLTAIRE: PHILOSOPHICAL DICTIONARY

FANATICISM

Fanaticism is, in reference to superstition, what delirium is to fever, or rage to anger. He who is involved in ecstasies and visions, who takes dreams for realities, and his own imaginations for prophecies, is a fanatical novice of great hope and promise, and will probably soon advance to the highest form, and kill man for the love of God.

Bartholomew Diaz was a fanatical monk. He had a brother at Nuremberg called John Diaz, who was an enthusiastic adherent to the doctrines of Luther, and completely convinced that the pope was Antichrist, and had the sign of the beast. Bartholomew, still more ardently convinced that the pope was god upon earth, quits Rome, determined either to convert or murder his brother; he accordingly murdered him! Here is a perfect case of fanaticism. We have noticed and done justice to this Diaz elsewhere.

Polyeuctes, who went to the temple on a day of solemn festival, to throw down and destroy the statues and ornaments, was a fanatic less horrible than Diaz, but not less foolish. The assassins of Francis, duke of Guise, of William, prince of Orange, of King Henry III., of King Henry IV., and various others, were equally possessed, equally laboring under morbid fury, with Diaz.

The most striking example of fanaticism is that exhibited on the night of St. Bartholomew, when the people of Paris rushed from house to house to stab, slaughter, throw out of the window, and tear in pieces their fellow citizens not attending mass. [...]

There are some cold-blooded fanatics; such as those judges who sentence men to death for no other crime than that of thinking differently from themselves, and these are so much the more guilty and deserving of the execration of mankind, as, not laboring under madness like the Clements, Châtel, Ravallacs, and Damiens, they might be deemed capable of listening to reason.

*

There is no other remedy for this epidemical malady than that spirit of philosophy, which, extending itself from one to another, at length civilizes and softens the manners of men and prevents the access of the disease. For when the disorder has made any progress, we should, without loss of time, fly from the seat of it, and wait till the air has become purified from contagion. Law and religion are not completely efficient against the spiritual pestilence. Religion, indeed, so far from affording proper nutriment to the minds of patients laboring under this infectious and infernal distemper, is converted, by the diseased process of their minds, into poison. These malignant devotees have incessantly before their eyes the example of Ehud, who assassinated the king of Eglon; of Judith, who cut off the head of Holofernes while in bed with him; of Samuel, hewing in pieces King Agag; of Jehoiada the priest, who murdered his queen at the horse-gate. They do not perceive that these instances, which are respectable in antiquity, are in the present day abominable. They derive their fury from religion, decidedly as religion condemns it. Laws are yet more powerless against these paroxysms of rage. To oppose laws to cases of such a description would be like reading a decree of council to a man in a frenzy. The persons in question are fully convinced that the Holy Spirit which animates and fills them is above all laws; that their own enthusiasm is, in fact, the only law which they are bound to obey. What can be said in answer to a man who says he will rather obey God than men, and who consequently feels certain of meriting heaven by cutting your throat?

When once fanaticism has gangrened the brain of any man the disease may be regarded as nearly incurable. I have seen Convulsionaries who, while speaking of the miracles of St. Paris, gradually worked themselves up to higher and more vehement degrees of agitation till their eyes became inflamed, their whole frames shook, their countenances became distorted by rage, and had any man contradicted them he would inevitably have been murdered. (pzn.: tento odstavec je v českém překladu Vladimíra Čecháka – Voltaire: Výbor z díla, Praha 1978, s. 70, 71, předřazen na místo, které jsem označil hvězdou)

[...]

Fanatics are nearly always under the direction of knaves, who place the dagger in their hands. These knaves resemble Montaigne's "Old Man of the Mountain," who, it is said, made weak persons imagine, under his treatment of them, that they really had experienced the joys of paradise, and promised them a whole eternity of such delights if they would go and assassinate such as he should point out to them. There has been only one religion in the world which has not been polluted by fanaticism and that is the religion of the learned in China. The different sects of ancient philosophers were not merely exempt from this pest of human society, but they were antidotes to it: for the effect of philosophy is to render the soul tranquil, and fanaticism and tranquillity are totally incompatible. That our own holy religion has been so frequently polluted by this infernal fury must be imputed to the folly and madness of mankind.

VOLTAIRE: FILOZOFICKÝ SLOVNÍK

FANATISMUS

Od pověry k fanatismu je tak blízko jako od horečky k záchvatu nebo od vzteku k zběsilosti. Ten, kdo bývá u vytržení, mívá vidiny a sny považuje za skutečnost a své výmysly za proroctví, je blouznivec; ten, kdo své blouznění stvrdí vraždou, je fanatik. Jan Diaz, který se uchýlil do Norimberku, který byl přesvědčen, že papež je Antikrist z apokalypsy a že má příznaky zvířete, byl pouhý blouznivec; jeho bratr Bartoloměj Diaz, který odešel z Říma, aby se vši svatostí zavraždil bratra a skutečně ho z lásky k bohu zabil, byl jedním z nejhavnějších fanatiků, které kdy pověra zrodila.

Polyeuktos, který jde ve sváteční den do chrámu a tam zpěvračí a rozbije sochy a ozdoby, je o trochu mírnější, ale neméně hloupý fanatik než Diaz. Vrahové Františka de Guise, Viléma, prince Oranžského, Jindřicha III., Jindřicha IV. a mnoha dalších byli chorobně posedlí stejnou zběsilostí jako Diaz.

Nejodpornějším příkladem fanatismu je případ pařížských měšťanů, kteří o bartolomějské noci utíkali zavraždit, podřezat, vyházet okny a rozčtvrtit své spoluobčany, kteří nechodili na mši.

Existují i chladnokrevní fanatici: jsou to soudci, kteří odsuzují k smrti ty, kdo se nedopustili jiného zločinu, než že smýšlejí jinak než oni sami; tito soudci se dopouštějí tím větší viny a zaslouží si tím většího opovržení lidstva, neboť nejednali v záchvatu zuřivosti jako takový Clément, Châtel, Ravillac, Damiens a mohli snad poslechnout hlas rozumu.

Když už jednou fanatismus nahlodil mozek, je to nevléčitelná choroba. Viděl jsem fanatické jansenisty, kteří se při vykládání o zázracích svatého Parise bezděčně stále více rozpalovali: oči jim planuly, údy se třásly, zuřivost jim zkřivila tváře a byli by zabili každého, kdo by jim odporoval.

Proti této nakažlivé nemoci není jiného léku než filozofického ducha, jenž, pozvolna rozšiřován, zjemňuje chování lidí a předchází záchvatům nemoci; neboť jakmile se tato choroba začne šířit, je třeba utéci a počkat, až se vzduch vyčistí. Zákony a náboženství proti duševnímu moru nic nezmohou; náboženství zdaleka není zdravou potravou, v těchto zasažených mozcích se mění v jed. Těmto ubožákům leží neustále na mysli příklad Aoda, který zavraždil krále Eglona, Juity, jež se vyspala s Holofernem a uřízla mu hlavu, Samuela, který rozsekal na kusy krále Agaga. Nevidí, že tyto příklady, ve starověku úctyhodné, jsou v současnosti odporné; zdrojem jejich zuřivosti je totéž náboženství, které je odsuzuje.

Zákony jsou proti těmto záchvatům zběsilosti bezmocné; je to stejné, jako kdybyste četli rozsudek poroty nějakému šílenci. Ti lidé jsou přesvědčeni, že Duch svatý, jenž do nich sestoupil, stojí nad všemi zákony, že jejich blouznění je jediný zákon, který musí poslouchat.

Co odpovědět člověku, jenž vám řekne, že raději poslechne boha než lidi, a myslí si proto, že si zaslouží místo v nebi, když vás zabije.

Ti, kdo vedou fanatiky a vkládají jim dýku do rukou, jsou obvykle darebáci; podobají se onomu Starci z hor, jenž prý hlupákům nechal ochutnat rajských rozkoší a slíbil jim, že jich budou moci užívat navěky pod podmínkou, že půjdou zavraždit každého, koho jim určí. Ve světě existovalo jen jediné náboženství, které fanatismem nebylo pošpiněno, a sice náboženství vzdělaných Číňanů. Filozofické sekty nejenže tomuto moru nepodlehly, ale dokonce byly lékem proti němu, neboť působením filozofie se duše upokojí, zatímco fanatismus s klidem se nesnášejí. A jestliže naše náboženství bylo tak často zasaženo touto pekelnou zuřivostí, má na tom vinu lidské šílenství.

Překlad: Vladimír Čechák

TASKS

- 1) Circle or underline expressions (adjectives and so on) which Voltaire used to describe as fanaticism.
- 2) What is the only remedy for fanaticism, according to Voltaire? Mark this sentence or passage in the text.
- 3) What is the relation between fanaticism and rationalism like?
- 4) Do you think Voltaire's ideas are actual nowadays? Are there any contemporary examples of fanaticism? Use the internet and other sources of information and write an essay (in Czech) on this topic. Discuss with your classmates.

CHAPTER 2: ENLIGHTENED ABSOLUTISM

ENLIGHTENED ABSOLUTISM

What was the “enlightened absolutism”?

It was a form of government in which absolute monarchs pursued legal, social and educational reforms that were inspired by the Enlightenment. They typically instituted administrative reforms and religious toleration, and supported economic development. The 'enlightened' ruler considered himself or herself to be the 'highest servant of the state' exercising absolute power to provide for the general welfare of the population. However, none of them proposed reforms that would undermine their absolute sovereignty.

Where, when and who?

The enlightened absolutism was typical of Europe in the 18th century. Among the greatest enlightened monarchs there were **Frederick II of Prussia (Frederick the Great)**, **Maria Theresa** and **Joseph II** in the Habsburg Monarchy, and **Catherine the Great of Russia**.

Typical features

- highly centralized state
- strong and developed bureaucracy
- strong army
- taxes imposed on inhabitants that were to finance the state
- reforms inspired by the Enlightenment

Other notes

In spite of the fact that they were influenced by the Enlightenment, their attitude toward the question of royal power and its absolute sovereignty was similar to that of Louis XIV. They didn't admit at all that they could give up some of their competences. Their states were highly centralized and controlled by them and their bureaucracy.

Many of enlightened thinkers (but not all of them) considered enlightened absolutism to be the best possible form of government. For example Voltaire had far too little faith in ordinary people and their abilities for which reason he refused democracy (“discredited Athenian folly”). He considered political equality among people to be practically impossible. On the other hand, Rousseau argued that inequality among people is unnatural and makes decent government impossible.

KAPITOLA 2: OSVÍCENSKÝ ABSOLUTISMUS

OSVÍCENSKÝ ABSOLUTISMUS

Co to byl "osvícenský absolutismus"?

Byla to forma vlády, v které absolutní monarchové prosazovali právní, společenské a vzdělávací reformy, které byly inspirovány osvícenstvím. Obvykle zaváděli správní reformy a náboženskou toleranci a podporovali ekonomický rozvoj. „Osvícený“ vládce pokládal sám sebe za „prvního služebníka státu“, jenž se těší absolutní moci, aby zajistil obecné blaho obyvatelstva. Nikdo z nich si však nekladl za cíl reformy, které by podkopaly jejich absolutní svrchovanost.

Kde, kdy a kdo?

Osvícenský absolutismus byl typický systémem v Evropě 18. st. Mezi nejvýznamnější osvícené monarchy patřili **Fridrich II. (Veliký)** v Prusku, **Marie Terezie** a **Josef II.** v Habsburské monarchii a **Kateřina Veliká** v Rusku.

Typické rysy

- vysoce centralizovaný stát
- silná a rozvinutá byrokracie
- silná armáda
- daně uvalené na obyvatele, které měly financovat stát
- reformy inspirované osvícenstvím

Další poznámky

Navzdory skutečnosti, že byli ovlivněni osvícenstvím, jejich postoj k otázce královské moci a její absolutní svrchovanosti byl podobný tomu, který zastával Ludvík XIV. Vůbec nepřipouštěli, že by se mohli vzdát některých svých pravomocí. Jejich státy byly vysoce centralizované a kontrolovali je oni sami a jejich úřednický aparát.

Mnozí osvícenští myslitelé (ale ne všichni) považovali osvícenský absolutismus za nejlepší možnou formu vlády. Například Voltaire měl jen malou víru v obyčejné lidi a jejich schopnosti, což byl důvod, proč odmítal demokracii („diskreditované aténské bláznovství“). Politickou rovnost mezi lidmi považoval za prakticky nemožnou. Na druhou stranu, Rousseau namítal, že nerovnost mezi lidmi je nepřirozená a znemožňuje existenci slušné vlády.

TASKS

Evaluate the following statements (TRUE or FALSE):

- Frederick the Great and other enlightened monarchs of the period were inspired by thinkers like Voltaire or Montesquieu.
- The enlightened absolutism relied on a strong army and bureaucracy.
- Great Britain with its political system was a pattern copied by absolute systems in Europe.
- There were no enlightened monarchs in central Europe.
- Frederick the Great and other enlightened monarchs of the 18th century were very close to Louis XIV in the question of royal competences.

What were the typical features of the enlightened absolutism?

- strong bureaucracy
- more democratic style of government
- traditional authority combined with more or less progressive reforms
- state finances based on regular taxes
- political equality among people

Who was who?

a)

b)

c)

d)

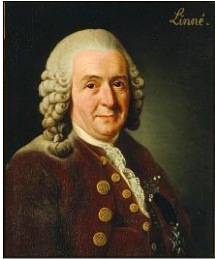
clue: a) mother, c) son

The pictures were taken from: www.en.wikipedia.org, www.1902encyclopedia.com, www.artnet.com, www.asukamaxwell.wordpress.com

CHAPTER 3: THE CULTURE AND SCIENCE OF THE 18th CENTURY

THE CULTURE AND SCIENCE OF THE 18th CENTURY

Biology

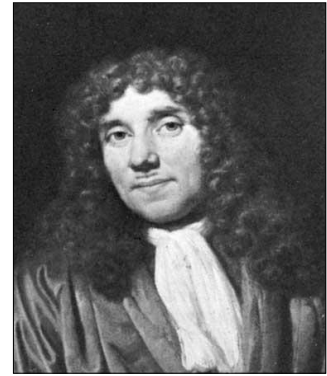

- **Carl von Linné:** Swedish botanist and physician whose *Systema Naturae* (1735) laid the foundation of the modern taxonomy by including all known organisms in a single classification system. He was one of the first scientists to define clearly the differences between species, and he devised the system of binomial nomenclature, which gave standardized Latin names to every organism.

- **Georges Buffon:** French naturalist who was the first modern taxonomist of the animal kingdom and who led the team which produced the 44-volume *Natural History* (1749–1804). He denied the biblical version of creation (one of Darwin's precursors).

- **Anton van Leeuwenhoek:** Dutch pioneering scientist who made important observations of capillaries, red blood corpuscles, and sperm cells, and who is also known for being the first to observe bacteria. He used a microscope of his own construction.

Chemistry

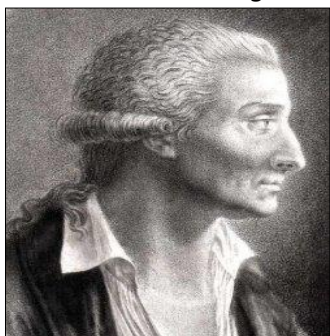

- **Henry Cavendish:** English chemist and physicist who showed hydrogen to be a distinct gas, water to be a compound and not an elementary substance, and the composition of the atmosphere to be constant.

- **Joseph Priestley:** English chemist who discovered oxygen (1774; named by Lavoisier) and investigated its properties (1774; named by Lavoisier).

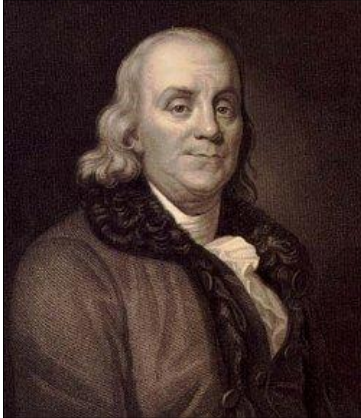

- **Antoine Lavoisier:** French chemist who is widely regarded as the founder of modern chemistry. He discovered the process of oxidation, and argued that life itself is a chemical process.

Physics

- an intensive research concerning electricity: a team of scientists at the Dutch University of Leyden that invented the Leyden Jar, the forerunner of the capacitor.
- **Benjamin Franklin**: American politician and inventor who made several valuable contributions to scientific knowledge. His famous kite experiment (1752) demonstrated the electric nature of lightning. He invented the lightning conductor.

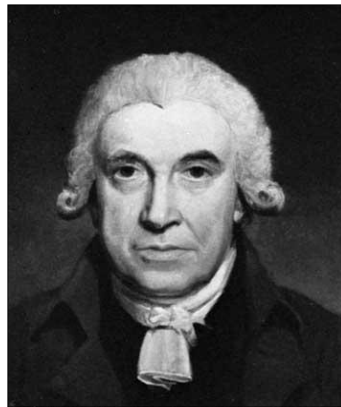

Physiology and medicine

- the development of physiology and medicine progressed rather slowly but there were some notable discoveries concerning inoculation and vaccination for smallpox

Technics

- **James Watt**: steam engine

Art

- the beginning of the 18th century: the **Baroque**
- but in France the new style appeared during the reign of Louis XV: **classicism** (in 1710 **Christopher Wren**'s St. Paul's Cathedral in London was finished in this style, but built from 1675)
- later, still under Louis XV: the **Rococo**
- French Rococo architecture became the dominant style throughout Europe (the Zwinger in Dresden)

Literature

- **Jonathan Swift** and **Alexander Pope**
- the rise of the novel (the novel as a modern form of literature): **Daniel Defoe**, **Samuel Richardson**, **Henry Fielding**
- all of them were from England

- **Daniel Defoe** (in the picture) gained enduring fame for his novel Robinson Crusoe.
- **Henry Fielding** wrote another famous novel: Tom Jones.

Music

- the last phase of **the Baroque era**: the German composers **Johann Sebastian Bach** and **George Frederick Handel**
- the second half of the 18th century: **the classical music** represented by the Austrians **Joseph Haydn** and **Wolfgang Amadeus Mozart**

- **Johann Sebastian Bach** (in the picture on the left) composed the Brandenburg Concertos, the Goldberg Variations and famous organ works including Tocatta and Fugue in D minor.
- **Wolfgang Amadeus Mozart** composed more than 600 works (operas, symphonies, piano concertos and others) including the Little Night Music, Rondo alla Turca, and Don Giovanni.

KULTURA A VĚDA 18. STOLETÍ

Biologie

- **Karl von Linné:** švédský botanik a lékař, jehož *Systema Naturae* (1735) položila základy moderní taxonomie, tím, že zahrnuje všechny známé organismy do jednoho klasifikačního systému. Byl to jeden z prvních vědců, který jasně definoval rozdíly mezi druhy a navrhl systém dvojmenného pojmenování, které dalo každému organismu standardizované latinské jméno.
- **Georges Buffon:** francouzský přírodovědec, který vytvořil první moderní taxonomii živočišné říše a vedl skupinu, která vytvořila 44 svazkovou *Historii přírody* (1749–1804). Popíral biblickou verzi stvoření (jeden z Darwinových předchůdců).
- **Anton van Leeuwenhoek:** holandský průkopník, který provedl důležitá pozorování kapilár, červených krvinek a spermií a jenž je rovněž znám jako první, kdo pozoroval bakterie. Používal mikroskop své vlastní konstrukce.

Chemie

- **Henry Cavendish:** Anglický chemik a fyzik, který ukázal, že vodík je odlišný plyn, že voda je složená a nikoli elementární substance a že složení vzduchu je stálé.
- **Joseph Priestley:** Anglický chemik, který objevil kyslík (1774; název pochází od Lavoisiera) a zkoumal jeho vlastnosti.
- **Antoine Lavoisier:** francouzský chemik, který je považován za zakladatele moderní chemie. Objevil proces oksylichování a argumentoval, že život je chemický proces.

Fyzika

- intenzivní výzkum elektřiny vědců na univerzitě v holandském Leydenu, který vynalezl leydenskou láhev, předchůdce kondenzátoru.
- **Benjamin Franklin:** americký politik a vynálezce, který několikrát významně přispěl k vědeckému poznání. Jeho slavný experiment s drakem (1752) dokázal elektrickou povahu blesku. Vynalezl hromosvod.

Fyziologie a lékařství

- vývoj fyziologie a lékařství postupoval pomalu, ale zaznamenal pozoruhodné objevy týkající se očkování a vakcinace neštovic.

Technika

- **James Watt:** parní stroj

Umění

- začátek 18. století: **baroko**
- za vlády Ludvíka XV. se ale ve Francii objevil nový styl: **klasicismus** (v roce 1710 katedrála sv. Pavla Christophera Wrena v Londýně, dokončená v tomto stylu, stavba ale započala už v roce 1675)
- později, stále za vlády Ludvíka XV.: **rokoko**
- francouzská rokoková architektura dominovala Evropě (Zwinger v Drážďanech)

Literatura

- **Jonathan Swift** a **Alexander Pope**
- vznik románu (románu jako moderní literární formy): **Daniel Defoe**, **Samuel Richardson**, **Henry Fielding**
- všichni byli z Anglie
- **Daniel Defoe** (na obrázku) získal nehynoucí slávu za román Robinson Crusoe.
- **Henry Fielding** napsal další slavný román: Tom Jones.

Hudba

- poslední fáze **barokní éry**: němečtí skladatelé **Johann Sebastian Bach** a **Georg Friedrich Handel**
- druhá polovina 18. století: **klasická hudba** reprezentovaná Rakušany **Josephem Haydnem** a **Wolfgangem Amadeem Mozartem**
- **Johann Sebastian Bach** (na obrázku vlevo) složil Brandenburgské koncerty, Goldbergovy variace a slavná díla pro varhany včetně Toccaty and Fugy v D minor.
- **Wolfgang Amadeus Mozart** složil více než 600 děl (oper, symfonií, klavírních koncertů a dalších) včetně Malé noční hudby, Tureckého pochodu a Dona Giovanniho.

TASKS

Match the following names with descriptions (by heart):

- 1) Daniel Defoe
- 2) Wolfgang Amadeus Mozart
- 3) Joseph Priestley
- 4) Antoine Lavoisier
- 5) Johann Sebastian Bach
- 6) Benjamin Franklin
- 7) Carl von Linné
- 8) James Watt
- 9) Anton van Leeuwenhoek
- 10) Henry Cavendish

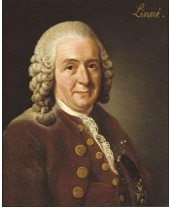

- a) **steam engine**
- b) **lightning-conductor**
- c) **he discovered oxygen**
- d) **he was the first man to observe bacteria**
- e) **he discovered the process of oxidation**
- f) **he showed hydrogen to be a distinct gas**
- g) **foundation of the basic system of plant and animal classification**
- h) **one of the founders of modern novel**
- i) **he composed some of the most famous compositions of the classical period**
- j) **he composed some of the most famous Baroque compositions**

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____ 6 ____ 7 ____ 8 ____ 9 ____ 10 ____

Check up your answers and write your score:

And now, play pairs to remember as many names as possible.

CHAPTER 3: PAIRS

<p>Carl von Linné</p> 	<p>basic system of plant and animal classification that remains in use today</p>	<p>Georges Buffon</p>
<p>Natural History in which he denied the biblical version of creation</p>	<p>Henry Cavendish</p> 	<p>discovery of hydrogen</p>
<p>Joseph Priestley</p> 	<p>discovery of oxygen</p>	<p>Antoine Lavoisier</p>
<p>He discovered the process of oxidation.</p>	<p>James Watt</p> 	<p>steam engine</p>

<p>Benjamin Franklin</p> 	<p>lightning-conductor</p>	<p>Christopher Wren</p>
<p>St. Paul's Cathedral in London, completed in 1710</p>	<p>Daniel Defoe</p> 	<p>rise of the novel, author of <i>Robinson Crusoe</i> and <i>Moll Flanders</i></p>
<p>Henry Fielding</p> 	<p>rise of the novel, author of <i>Tom Jones</i></p>	<p>Samuel Richardson</p>
<p>rise of the novel, author of <i>Pamela</i> and <i>Clarissa</i></p>	<p>Johann Sebastian Bach</p> 	<p>composer, the last phase of the Baroque music, his works include the <i>Brandenburg Concertos</i> and the <i>Tocatta and fugue in D minor</i></p>

<p>Joseph Haydn</p> 	<p>composer, the Classical period, author of a lot of symphonies, Mozart's close friend</p>	<p>Wolfgang Amadeus Mozart</p>
<p>one of the most famous composers of all times, the Classical era, author of <i>Little Night Music</i>, the opera <i>Don Giovanni</i> and other famous works</p>	<p>Anthony van Leeuwenhoek</p> 	<p>He was the first to observe and describe bacteria. He improved the microscope.</p>

All the pictures were taken from: www.en.wikipedia.org.

THE BRITISH EMPIRE AND AMERICAN COLONIES

Great Britain

The term "Great Britain" comes from 1707 when England and Scotland joined together in one country called "Great Britain". It was governed by the **Hanoverian Dynasty** since 1714 which promised to keep political and religious freedom in the country. Great Britain became the most powerful state in Europe with numerous colonies, successful trade and relatively calm political situation. The political scene was governed by two groups (not modern political parties) defending interests of richer social classes:

- a) **Tories: very conservative, they defended interests of land aristocracy**
- b) **Whigs: they defended interests of merchants**

Great Britain also became a leading industrial country Europe thanks to some technical improvements and inventions:

- **steam engine**
- **shuttle**
- **iron ore melting process in the blast furnace**

English colonization

England's (or later Great Britain's) foreign policy was based on basic rivalries with Spain and, later, mainly in the 18th century, France. There were several reasons for England's great success in the process of colonization:

- England's island position
- numerous harbors and fisheries
- extensive trade with Europe
- calm political situation in the state
- relatively high level of prosperity which gave capital to invest in colonies
- English society's mobility: a lot of men ready to travel to new lands to start new life

The target areas of English colonization were America, Asia (India) and Australia with New Zealand.

The first colonies in America

The first English settlers came to America in 1607. They founded a small settlement named **Jamestown**. The whole colony was named **Virginia**.

Another colony was founded in the north of area in 1620. The new settlers, known as the "Pilgrims", arrived in a ship called Mayflower. They named their settlement **Plymouth**. It was situated on the Massachusetts coast and later it became a part of the larger Massachusetts Colony.

Although the beginnings of both of those colonies were cruel (starving, conflicts with the Indians, diseases including scurvy, and other problems; of more than 500 colonists who came to Virginia in the first few years, all but 60 died during the winter of 1609 to 1610), many people believed rumours about paradise and left their homeland to start new life in an unknown country.

Other English colonies emerged in rapid succession:

- **New Hampshire (1623)**
- **Massachusetts Colony (1630)**
- **Maryland (1634)**
- **Rhode Island (1636)**
- **Connecticut (1636)**
- **North Carolina (1650)**
- **South Carolina (1670)**
- **Pennsylvania (1682)**
- **and Georgia (1733)**

New York and **New Jersey** were originally founded as **New Netherland** by Dutch West India Company and they were gained from the Dutch. **Delaware** was established by Sweden.

The first thirteen colonies were divided into three main areas:

- a) New England** (New Hampshire, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut)
- b) The Middle Colonies** (New York, New Jersey, Pennsylvania, Maryland, Delaware)
- c) The Southern Colonies** (Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgia)

New England: the region with harsh climate and poor soil. Its only important resource was lumber. This was the reason why New England colonies based their economy on building ships and fishing. They exported great quantities of salted fish and their ships to Europe and to the British colonies in the West Indies.

The Middle Colonies: the region with rich soil. Their principal exports were grain and livestock exports. The region was full of family farms, some of them very rich and productive. There were some manufactures in some of the Middle Colonies as well producing iron, glass, paper and textiles. The "western country" was a place of contacts between the Indians who traded furs to the colonists. The forest there also provided lumber.

The Southern Colonies: the region with economy based on large plantations producing tobacco, rice, and indigo. Those plantations required a lot of agricultural workers. This requirement and a permanent lack of agricultural workers made the owners turn to the slave trade. There existed an active slave trade with Africans as slaves and the Dutch, French and English took part in this very profitable business.

The inhabitants of the colonies came from many European countries. The wave of English immigration was dominant. Members of other nations – from Germany, France, the Netherlands, Scotland, Ireland, and Sweden – didn't set up their own, separate colonies (except New Amsterdam and Delaware) but they mingled with the English newcomers and adopted their language. Those people of various origin was set to the special milieu where social origin wasn't as important as individual abilities to adopt to the life under cruel conditions. Those two features: cultural variety of the newcomers and equality of men given by the environment played important role in the process of shaping the distinctive character of the new nation: the Americans.

The number of inhabitants in the colonies increased to 2.5 million by 1750. There lived about 300 000 black slaves in the Southern Colonies.

BRITSKÉ IMPÉRIUM A POČÁTEK SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH

Velká Británie

Termín „Velká Británie“ pochází z roku 1707, kdy se Anglie a Skotsko spojili do jedné země pod názvem „Velká Británie“. Od roku 1714 v ní vládla **Hannoverská dynastie**, která slíbila, že bude dodržovat politickou a náboženskou svobodu v zemi. Velká Británie se stala nejmocnějším státem v Evropě s četnými koloniemi, úspěšným obchodem a relativně klidnou politickou situací. Politickou scénu ovládaly dvě skupiny (nikoli však moderní politické strany) hájící zájmy bohatších sociálních vrstev:

- a) **Toryové: velmi konzervativní, hájili zájmy pozemkové aristokracie**
- b) **Whigové: hájili zájmy kupců**

Velká Británie se stala rovněž vedoucí průmyslovou zemí Evropy, a to díky některým technickým inovacím a vynálezům:

- **parní stroj**
- **tkalcovský čluněk**
- **tavba železné rudy ve vysoké peci**

Anglická kolonizace

Anglická zahraniční politika (později zahraniční politika Velké Británie) byla založena na soupeření se Španělskem a později, především v 18. století, Francií. Obrovský úspěch Anglie v procesu kolonizace vyplýval z několika důvodů:

- ostrovní poloha Anglie
- početné přístavy a rybářství
- extenzivní obchod s Evropou
- klidná politická situace ve státě
- relativně vysoká úroveň prosperity, která poskytla kapitál, jenž mohl být investován v koloniích
- mobilita anglické společnosti: mnoho lidí připravených cestovat do nových zemí a začít nový život

Cílovými oblastmi anglické kolonizace byly Amerika, Asie (Indie) a Austrálie s Novým Zélandem.

První kolonie v Americe

První angličtí osadníci přišli do Ameriky v roce 1607. Založili malou osadu, kterou pojmenovali **Jamestown**. Celá kolonie byla pojmenována **Virginie**.

Další kolonie byla založena na severu v roce 1620. Noví osadníci, známí jako „Poutníci“, dorazili na lodi jménem Mayflower. Svou osadu pojmenovali **Plymouth**. Ležela na massachusettském pobřeží a později se stala součástí větší kolonie **Massachusetts**.

Ačkoli počátky obou těchto kolonií byly kruté (hladovění, konflikty s Indiány, nemoci včetně kurdějí a další problémy; z více než 500 kolonistů, kteří přišli do Virginie během několika prvních let, přežilo zimu 1609/1610 jen 60), mnoho lidí uvěřilo zvěstem o raji a opustilo svou domovinu, aby začali nový život v neznámé zemi.

Další anglické kolonie pak následovaly rychle za sebou:

- **New Hampshire (1623)**
- **Massachusetts (1630)**
- **Maryland (1634)**
- **Rhode Island (1636)**
- **Connecticut (1636)**
- **Severní Karolína (1650)**
- **Jižní Karolína (1670)**
- **Pennsylvánie (1682)**
- **and Georgia (1733)**

New York a **New Jersey** byly původně založeny jako **Nové Holandsko** Holandskou západníindickou společností a podařilo se je získat od Holanďanů. **Delaware** založili Švédové.

Těchto prvních třináct kolonií můžeme rozdělit do tří oblastí:

- d) Nová Anglie** (New Hampshire, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut)
- e) Střední kolonie** (New York, New Jersey, Pennsylvania, Maryland, Delaware)
- f) Jižní kolonie** (Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgia)

Nová Anglie: region s drsným podnebím a špatnou půdou. Jediným důležitým přírodním zdrojem bylo dřevo. To byl důvod, proč novoanglické kolonie postavily svou ekonomiku na loďařství a rybolovu. Vyvážely obrovské množství solených ryb a své lodě do Evropy a do britských kolonií v Západních Indiích.

Střední kolonie: region s bohatou půdou. Jejich hlavním zbožím na vývoz bylo obilí a dobytek. Region byl zaplněn rodinnými farmami, některé byly velmi bohaté a produktivní. V některých ze středních kolonií se nalézaly rovněž manufaktury vyrábějící železo, sklo, papír a textilie. Západní oblasti regionu byly dějištěm kontaktů s Indiány, kteří prodávali kolonistům kožešiny. Místní lesy rovněž poskytovaly dřevo.

Jižní kolonie: region, jehož hospodářství bylo založeno na velkých plantážích produkujících tabák, rýži a indigo. Tyto plantáže vyžadovaly množství zemědělských dělníků. Tento požadavek a permanentní nedostatek zemědělských dělníků přiměl majitele hledat řešení v obchodu s otroky. Existoval čilý a prosperující obchod s africkými otroky, na němž se podíleli Holanďané, Francouzi i Angličané.

Obyvatelé kolonií pocházeli z mnoha evropských zemí. Dominantní vlnou byla vlna anglické imigrace. Příslušníci dalších národů – z Německa, Francie, Holandska, Skotska, Irska a Švédska – nezakládali své vlastní kolonie (kromě Nového Amsterdamu a Delaware), ale mísili se s anglickými přistěhovalci a osvojili si jejich jazyk. Tito lidé různého původu se dostali do zvláštního prostředí, kde společenský původ neznamenal tolik jako individuální schopnosti přizpůsobit se krutým podmínkám. Tyto dva rysy: kulturní různorodost nově příchozích a rovnost lidí daná prostředím hrály zásadní roli při utváření svébytného charakteru nového národa: Američanů.

Počet obyvatel v koloniích vzrostl do roku 1750 na 2,5 milionu. V jižních koloniích žilo okolo 300 000 černých otroků.

TASKS

Answer:

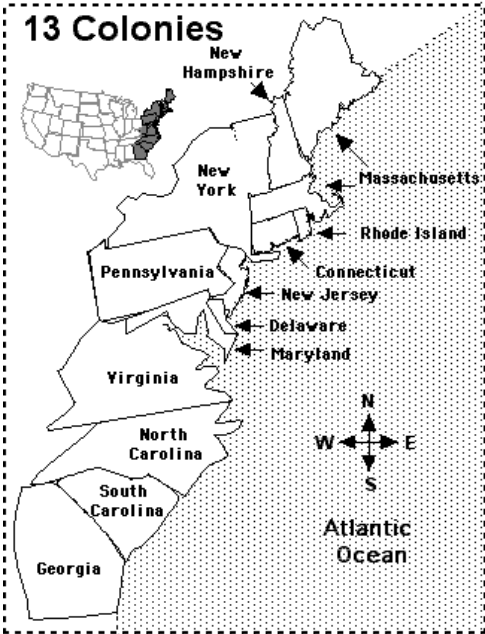
1. What were the two most influential political groups in Great Britain?
a) _____ b) _____
2. What dynasty started to rule in Great Britain in 1714?
the _____ Dynasty
3. Why did Great Britain become a leading industrial country in Europe?
4. What was Great Britain's greatest colonial rival in the 18th century?
It was _____ .
5. Name three factors you consider to be more important than the others which led to Great Britain's colonial victory in the 18th century.
 -
 -
 -
6. When did the first settlers come from England to America?
They came in _____ .
7. What was the name of the first English settlement and colony in America?
Its name was _____ . The whole colony was named _____ .
8. What was the first English settlement in the north of the eastern coast of America?
It was _____ .
9. What geographical areas were the first thirteen colonies divided into?
a) _____ b) _____ c) _____
10. Which of them weren't originally founded by English?
a) _____ b) _____ c) _____

Complete the table of economic features:

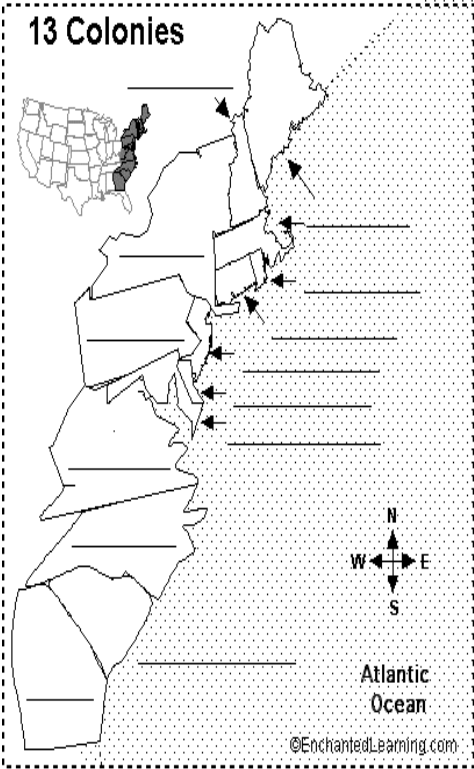
NEW ENGLAND	MIDDLE COLONIES	SOUTHERN COLONIES

Look at the map (A). Then hide this map, use the map without labels (B), colour the three regions and label the first thirteen colonies in America.

A

B

The maps are taken from: www.enchantedlearning.com

THE AMERICAN REVOLUTION

Main causes of conflicts between the colonies and Great Britain

- a) **the political causes:** The British Empire of the 18th century was in fact a federal empire in which powers were distributed between central and local governments. It was the only reasonable practical way how to govern such a large territory. But in law the British Empire wasn't a federal but a centralized one. Parliament in London had all power and colonies were supposed to obey its orders. The colonists even didn't have their own representatives in Parliament. This unsolved problem between political practice and theory was one of the causes which led to the American Revolution.
- b) **the economic causes:** The British Empire had a great economic profit from the trade with colonies. But there was another important problem. Although the American colonies had their own economic strength and interests, there were crucial disadvantages on their side. The colonists were allowed to import products of daily consumption only from Great Britain and realize export of their own products (cotton, tobacco, rice, lumber, metals) only through Great Britain's mediation. They perceived it as a great harm and disadvantage.

The situation sharpened because of various taxes which the colonists had to pay. In 1765, the **Stamp Act** (that imposed taxes on papers and newspaper) produced so sharp resistance so that it could have to be cancelled. In 1767 Parliament passed the **Towshend Acts** which imposed duties on tea, paper, glass and painters' colours. It resulted into colonial boycotting English goods. That's why all of them were cancelled three years later except for the duty on tea. In **1773** a group of about fifty men disguised as the Indians who wanted to protest against the duty on tea boarded the English ships in Boston harbour and emptied chests of tea into the sea. This event is called "**the Boston Tea Party**" and led to placing British soldiers in the colonies.

A primary grievance of the British colonists was expressed by a slogan "**No taxation without representation**" which originated in 1750s and 1760s.

The Struggle for Independence

1774

The First Continental Congress of Philadelphia: delegates from the colonies agreed to defend their rights against Britain.

1775

The beginning of the war, the battles of Lexington and Concord.

The Second Continental Congress of Philadelphia: the Colonial Army was formed and **George Washington** (a rich planter from Virginia) was appointed Commander in Chief.

1776

Declaration of Independence (formulated mainly by **Thomas Jefferson**); this date (**4th July**) is considered to be the date of the **beginning of the USA** although the war wasn't over yet.

1777

Although British soldiers almost defeated the American army, the most decisive battle of the War, the **battle of Saratoga**, meant American victory. It was the turning point of the War.

1783

The treaty which ended the war, Great Britain had to admit the new country.

1787

The American Constitution.

1789

George Washington was elected **the first president**.

The next presidents were: John Adams, Thomas Jefferson, James Madison.

The most important points of the Constitution:

- the USA is a union
- the legislature is held by Congress
- Congress is composed of the Senate and the House of Representatives
- members of the House of Representatives are elected directly by votes of all inhabitants of the USA
- the Senate has two representatives from each state with no regards to the number of its inhabitants

Some original clauses of the Constitution were later replaced by amendments.

Expansion to the West and South

It was a fast process. In 1803 a large territory called Louisiana was bought from France. Florida was gained from Spain, other areas were gained from in wars with Mexico (e.g. Texas). Many people left their homes to look for better life in the west of the Mississippi which led to conflicts with the native inhabitants called the Indians. The Indians were forced left their homeland and move to empty lands in the west. The attitude of American presidents Thomas Jefferson and Andrew Jackson towards them was cruel and unequal. Indian chiefs were tricked into giving up their land but promises given to them weren't kept at all. American expansion was connected with numerous massacres and crimes.

AMERICKÁ REVOLUCE

Hlavní příčiny konfliktů mezi koloniemi a Velkou Británií

- a) **politické příčiny:** Britské impérium 18. století bylo ve skutečnosti federální, moc byla rozdělena mezi centrální vládu a místní samosprávy. Šlo o jediný rozumný praktický způsob, jak spravovat tak rozsáhlé teritorium. Ale podle zákona nebylo Britské impérium federální, nýbrž centralizované. Veškerá moc náležela londýnskému parlamentu a od kolonií se očekávalo, že budou poslouchat jeho nařízení. Kolonisté dokonce neměli v Parlamentu ani své vlastní zastupitele. Nevyřešený problém mezi politickou praxí a teorií byl jednou z příčin Americké revoluce.
- b) **ekonomické příčiny:** Britské impérium mělo z obchodu s koloniemi obrovský ekonomický prospěch. Ale vyskytl se tu další problém. Ačkoli americké kolonie měly svou vlastní ekonomickou sílu a zájmy, na jejich straně stály zásadní nevýhody. Kolonisté směli dovážet produkty denní spotřeby pouze z Velké Británie a uskutečňovat vývoz svých vlastních produktů (bavlny, tabáku, rýže, dříví, kovů) pouze prostřednictvím Velké Británie. To vnímali jako velkou křivdu a nevýhodu.

Situaci zostřily různé daně, které kolonisté museli platit. **Zákon o kolkovním** (který zavedl daně na úřední dokumenty a noviny) v roce 1765 vyvolal tak ostrý odpor, že musel být zrušen. V roce 1767 parlament schválil **Townshendovy zákony**, které uvalily cla na čaj, papír, sklo a malířské barvy. To vyústilo do koloniálního bojkotu anglického zboží. Všechny poplatky až na clo na čaj byly proto o tři roky později zrušeny. V roce 1773 skupina asi padesáti mužů přestrojených za Indiány, kteří chtěli protestovat proti clu na čaj, pronikla na palubu anglických lodí v bostonském přístavu a vyházela bedny s čajem do moře. Tato událost je označována jako „**Bostonské pití čaje**“ a vedla k rozmístění britských vojáků v koloniích.

Křivdu, kterou britští kolonisté pocítovali, vyjadřoval slogan „**Žádné zdanění bez zastoupení**“, který se vynořil v 50. a 60. letech 18. století.

Boj za nezávislost

1774

První kontinentální kongres ve Filadelfii: delegáti z jednotlivých kolonií se dohodli, že budou bránit svá práva proti Británii.

1775

Počátek války, bitvy u Lexingtonu a Concordu.

Druhý kontinentální kongres ve Filadelfii: byla vytvořena **koloniální armáda** a **George Washington** (bohatý plantážník z Virginie) byl jmenován vrchním velitelem armády.

1776

Deklarace nezávislosti (formulovaná především Thomasem Jeffersonem); toto datum (**4. července**) je považováno za datum vzniku USA, ačkoli válka ještě neskončila.

1777

Ačkoli britští vojáci americkou armádu už téměř porazili, rozhodující bitva války, **bitva u Saratogy**, znamenala americké vítězství. Šlo o bod zvratu ve vývoji války.

1783

Dohoda, která ukončila válku, Velká Británie musela uznat novou zem.

1787

Americká ústava

1789

George Washington byl zvolen **prvním prezidentem**.

Další prezidenti: Johna Adams, Thomas Jefferson, James Madison.

Nejdůležitější body Ústavy

- USA jsou unie
- legislativu drží Kongres
- Kongres se skládá ze Senátu a Sněmovny reprezentantů
- členové Sněmovny reprezentantů jsou voleni přímo hlasy všech obyvatel USA
- Senát má dva zástupce z každého státu bez ohledu na jeho počet jeho obyvatel

Některé původní články Ústavy byly později nahrazeny dodatky.

Expanze na západ a na jih

Šlo o rychlý proces. V roce 1803 bylo od Francie odkoupeno rozsáhlé území nazvané Louisiana. Od Španělska byla získána Florida, ve válkách s Mexikem pak další území (např. Texas). Mnoho lidí opustilo své domovy, aby hledali lepší život na západ od Mississippi, což vedlo ke konfliktům s domorodými obyvateli zvanými Indiáni. Indiáni byli nuceni přestěhovat se do neobydlených zemí na západě. Postoj amerických obyvatel včetně prezidentů Thomase Jeffersona a Andrewa Jacksona k nim byl krutý. Indiánští vůdci byli oklamáni, aby se vzdali své země, ale sliby, které dostali, nebyly vůbec dodrženy. Americká expanze byla spojena s četnými masakry a zločiny.

TASKS

Answer:

- 1) What was the main political cause of the American Revolution?
- 2) What was the main economic cause of the American Revolution?
- 3) What kinds of taxes were imposed on the colonists by the Stamp Act and the Townshend Acts?
Taxes on _____ .
- 4) Explain the sense of the Boston Tea Party (what did the colonists want to express)?
- 5) When did the war start?
It started in _____ .
- 6) What was the turning point of the war?
It was _____ .
- 7) Who was named Commander in Chief of the American army?

- 8) What was the most important written document expressing the attitude of the colonists?
It was _____ .
- 9) When did the war end?
In _____ .
- 10) Who became the first president?

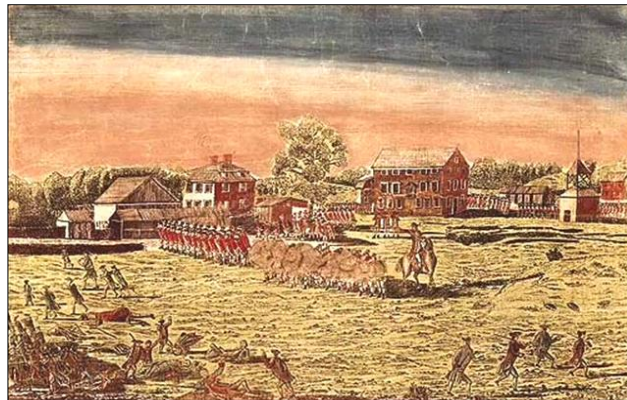
- 11) When was the Constitution adopted?
In _____ .
- 12) Draw a scheme of American political structure expressed in the Constitution.

What events can you see in the pictures? Complete the picture story about the American Revolution.

A

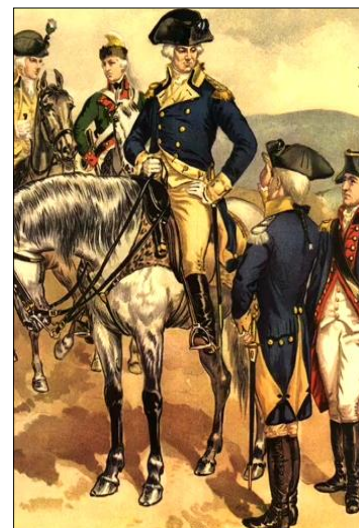
B

C

D

E

F

G

H

I

J

- After the victory at Saratoga...
- ...the British Army didn't give up and kept fighting.
- The Battle of Lexington: the British troops met the Militia organized by the colonists.
- Although Washington's position was difficult, he was resolved to win.
- The Boston Tea Party: angry colonists, disguised as Native Americans, broke onto three British ships in Boston harbour and destroyed many crates of tea.
- In 1780, the British Army gained the key port of Charleston.
- The Second Continental Congress in Philadelphia: The Continental Army was formed and George Washington became its Commander in Chief.
- In 1779, the War turned South.
- In 1783, Great Britain and the USA signed the treaty which ended the War.
- However, in the last phase of the War, Washington managed to gain important victories.

All the Pictures were taken from: <http://www.youtube.com/watch?v=MsRawqxEKHg>

True or false

- Many newcomers to America hoped to find paradise.
TRUE FALSE
- There were many black slaves in the colonies, mainly in the north.
TRUE FALSE
- The Townshend Acts imposed taxes on papers.
TRUE FALSE
- The colonists refused taxes imposed by Parliament.
TRUE FALSE
- The battle of Lexington was the turning point in the development of the American Revolution.
TRUE FALSE
- Philadelphia played an important role in the American Revolution.
TRUE FALSE
- George Washington came from New England.
TRUE FALSE
- According to the Constitution, the power in the USA is separated.
TRUE FALSE
- Louisiana was originally established as another English colony.
TRUE FALSE
- The territorial expansion to the West was fair to the Indian tribes.
TRUE FALSE

CHAPTER 6: THE DECLARATION OF INDEPENDENCE

Read the text and do the tasks below:

THE DECLARATION OF INDEPENDENCE

IN CONGRESS, JULY 4, 1776.
THE UNANIMOUS
DECLARATION
OF THE
THIRTEEN UNITED STATES OF AMERICA.

WHEN, in the Course of human Events, it becomes necessary for one People to dissolve the Political Bands which have connected them with another, and to assume, among the Powers of the Earth, the separate and equal Station to which the Laws of Nature and of Nature's GOD entitle them, a decent Respect to the Opinions of Mankind requires that they should declare the Causes which impel them to the Separation.

We hold these Truths to be self-evident, that all Men are created equal, that they are endowed, by their CREATOR, with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty, and the Pursuit of Happiness.--That to secure these Rights, Governments are instituted among Men, deriving their just Powers from the Consent of the Governed, that whenever any Form of Government becomes destructive of these Ends, it is the Right of the People to alter or to abolish it, and to institute new Government, laying its Foundation on such Principles, and organizing its Powers in such Form, as to them shall seem most likely to effect their Safety and Happiness. Prudence, indeed, will dictate, that Governments long established, should not be changed for light and transient Causes; and accordingly all Experience hath shewn, that Mankind are more disposed to suffer, while Evils are sufferable, than to right themselves by abolishing the Forms to which they are accustomed. But when a long Train of Abuses and Usurpations, pursuing invariably the same Object, evinces a Design to reduce them under absolute Despotism, it is their Right, it is their Duty, to throw off such Government, and to provide new Guards for their future Security. Such has been the patient Sufferance of these Colonies; and such is now the Necessity which constrains them to alter their former Systems of Government. The History of the present King of Great-Britain is a History of repeated Injuries and Usurpations, all having in direct Object the Establishment of an absolute Tyranny over these States. To prove this, let Facts be submitted to a candid World.

HE has refused his Assent to Laws, the most wholesome and necessary for the public Good.

HE has forbidden his Governors to pass Laws of immediate and pressing Importance, unless suspended in their Operation till his Assent should be obtained; and when so suspended, he has utterly neglected to attend to them.

HE has refused to pass other Laws for the Accommodation of large Districts of People, unless those People would relinquish the Right of Representation in the Legislature, a Right inestimable to them, and formidable to Tyranny only.

HE has called together Legislative Bodies at Places unusual, uncomfortable, and distant from the Depository of their public Records, for the sole Purpose of fatiguing them into Compliance with his Measures.

HE has dissolved Representative Houses repeatedly, for opposing with manly Firmness his Invasions on the Rights of the People.

HE has refused for a long Time, after such Dissolutions, to cause others to be elected; whereby the Legislative Powers, incapable of Annihilation, have returned to the People at large for their exercise; the State remaining, in the mean Time, exposed to all the Dangers of Invasion from without, and Convulsions within.

HE has endeavoured to prevent the Population of these States; for that Purpose obstructing the Laws

for Naturalization of Foreigners; refusing to pass others to encourage their Migrations hither, and raising the Conditions of new Appropriations of Lands.

HE has obstructed the Administration of Justice, by refusing his Assent to Laws for establishing Judiciary Powers.

HE has made Judges dependent on his Will alone, for the Tenure of their Offices, and the Amount and Payment of their Salaries.

HE has erected a Multitude of new Offices, and sent hither Swarms of Officers to harrass our People, and eat out their Substance.

HE has kept among us, in Times of Peace, Standing Armies, without the Consent of our Legislatures.

HE has affected to render the Military independent of and superior to the Civil Power.

HE has combined with others to subject us to a Jurisdiction foreign to our Constitution, and unacknowledged by our Laws; giving his Assent to their Acts of pretended Legislation:

FOR quartering large Bodies of Armed Troops among us:

FOR protecting them, by a mock Trial, from Punishment for any Murders which they should commit on the Inhabitants of these States:

FOR cutting off our Trade with all Parts of the World:

FOR imposing Taxes on us without our Consent:

FOR depriving us, in many Cases, of the Benefits of Trial by Jury:

FOR transporting us beyond Seas to be tried for pretended Offences:

FOR abolishing the free System of English Laws in a neighbouring Province, establishing therein an arbitrary Government, and enlarging its Boundaries, so as to render it at once an Example and fit Instrument for introducing the same absolute Rule into these Colonies:

FOR taking away our Charters, abolishing our most valuable Laws, and altering fundamentally the Forms of our Governments:

FOR suspending our own Legislatures, and declaring themselves invested with Power to legislate for us in all Cases whatsoever.

HE has abdicated Government here, by declaring us out of his Protection, and waging War against us.

HE has plundered our Seas, ravaged our Coasts, burnt our Towns, and destroyed the Lives of our People.

HE is, at this Time, transporting large Armies of foreign Mercenaries to complete the Works of Death, Desolation, and Tyranny, already begun with Circumstances of Cruelty and Perfidy, scarcely paralleled in the most barbarous Ages, and totally unworthy the Head of a civilized Nation.

HE has constrained our Fellow-Citizens, taken Captive on the high Seas, to bear Arms against their Country, to become the Executioners of their Friends and Brethren, or to fall themselves by their Hands.

HE has excited domestic Insurrections amongst us, and has endeavoured to bring on the Inhabitants of our Frontiers, the merciless Indian Savages, whose known Rule of Warfare, is an undistinguished Destruction, of all Ages, Sexes, and Conditions.

IN every Stage of these Oppressions we have Petitioned for Redress in the most humble Terms: Our repeated Petitions have been answered only by repeated Injury. A Prince, whose Character is thus marked by every Act which may define a Tyrant, is unfit to be the Ruler of a free People.

NOR have we been wanting in Attentions to our British Brethren. We have warned them, from Time to Time, of Attempts by their Legislature to extend an unwarrantable Jurisdiction over us. We have reminded them of the Circumstances of our Emigration and Settlement here. We have appealed to their native Justice and Magnanimity, and we have conjured them by the Ties of our common Kindred to disavow these Usurpations, which would inevitably interrupt our Connexions and Correspondence. They too have been deaf to the Voice of Justice and of Consanguinity. We must, therefore, acquiesce in

the Necessity, which denounces our Separation, and hold them, as we hold the Rest of Mankind, Enemies in War, in Peace Friends.

WE, therefore, the Representatives of the UNITED STATES OF AMERICA, in GENERAL CONGRESS Assembled, appealing to the Supreme Judge of the World for the Rectitude of our Intentions, do, in the Name, and by Authority of the good People of these Colonies, solemnly Publish and Declare, That these United Colonies are, and of Right ought to be, FREE AND INDEPENDENT STATES; that they are absolved from all Allegiance to the British Crown, and that all political Connexion between them and the State of Great-Britain, is, and ought to be, totally dissolved; and that as FREE AND INDEPENDENT STATES, they have full Power to levy War, conclude Peace, contract Alliances, establish Commerce, and to do all other Acts and Things which INDEPENDENT STATES may of Right do. And for the Support of this Declaration, with a firm Reliance on the Protection of DIVINE PROVIDENCE, we mutually pledge to each other our *Lives*, our *Fortunes*, and our *sacred Honour*.

John Hancock.

GEORGIA, *Button Gwinnett, Lyman Hall, Geo. Walton.*

NORTH-CAROLINA, *Wm. Hooper, Joseph Hewes, John Penn.*

SOUTH-CAROLINA, *Edward Rutledge, Thos Heyward, junr. Thomas Lynch, junr. Arthur Middleton.*

MARYLAND, *Samuel Chase, Wm. Paca, Thos. Stone, Charles Carroll, of Carrollton.*

VIRGINIA, *George Wythe, Richard Henry Lee, Ths. Jefferson, Benja. Harrison, Thos. Nelson, jr. Francis Lightfoot Lee, Carter Braxton.*

PENNSYLVANIA, *Robt. Morris, Benjamin Rush, Benja. Franklin, John Morton, Geo. Clymer, Jas. Smith, Geo. Taylor, James Wilson, Geo. Ross.*

DELAWARE, *Caesar Rodney, Geo. Read.*

NEW-YORK, *Wm. Floyd, Phil. Livingston, Frank Lewis, Lewis Morris.*

NEW-JERSEY, *Richd. Stockton, Jno. Witherspoon, Fras. Hopkinson, John Hart, Abra. Clark.*

NEW-HAMPSHIRE, *Josiah Bartlett, Wm. Whipple, Matthew Thornton.*

MASSACHUSETTS-BAY, *Saml. Adams, John Adams, Robt. Treat Paine, Elbridge Gerry.*

RHODE-ISLAND AND PROVIDENCE, &c. *Step. Hopkins, William Ellery.*

CONNECTICUT, *Roger Sherman, Saml. Huntington, Wm. Williams, Oliver Wolcott.*

IN CONGRESS, JANUARY 18, 1777.

ORDERED,

THAT an authenticated Copy of the DECLARATION OF INDEPENDENCY, with the Names of the MEMBERS of CONGRESS, subscribing the same, be sent to each of the UNITED STATES, and that they be desired to have the same put on RECORD.

By Order of CONGRESS,

JOHN HANCOCK, *President.*

DEKLARACE NEZÁVISLOSTI

Když v průběhu lidských událostí nastane některému národu nutnost zrušit politické závazky, které jej poutají s národem jiným, a zaujmout mezi mocnostmi světa své vlastní a rovné místo, k němuž jej opravňují zákony přírody a jejího Boha, vyžaduje si náležitá úcta k mínění světa, aby takový národ vyhlásil důvody, jež jej k odtržení vedou.

Pokládáme za samozřejmé pravdy, že všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni, že jsou obdařeni svým stvořitelem určitými nezcizitelnými právy, že mezi tato práva náleží život, svoboda a sledování osobního štěstí. Že k zajištění těchto práv se ustanovují mezi lidmi vlády, odvozující svojí oprávněnou moc ze souhlasu těch, jimž vládnou. Že kdykoliv počne být některá vláda těmto cílům na překážku, má lid právo jí změnit nebo zrušit a ustanovit vládu novou, která by byla založena na takových zásadách a měla svoji pravomoc upravenou takovým způsobem, jak uzná lid za nejvhodnější pro zajištění své bezpečnosti a svého štěstí. Rozvážnost sice přikazuje, aby dlouho ustavené vlády nebyly měněny pro nejasné a prchavé důvody; a souhlasně veškerá zkušenost ukazuje, že lidstvo je mnohem náchylnější ke strádání, dokud je zlo snesitelné, než k narovnání sebe sama zavržením forem, kterým je přivyklo. Jestliže ale dlouhý sled zlořádu a uchvacování, pronásledující trvale týž objekt, se rozvíjí do podoby podřízenosti naprosté despotii, je jejich právem, je jejich povinností, svrhnout takovou vládu a obstarat nové strážce své budoucí bezpečnosti.

Takové bylo trpělivé strádání těchto kolonií, taková je i nyní nutnost, jež je dohání k tomu, aby změnily své dřívější vládní zřízení. Vláda nynějšího krále Velké Británie je vládou opakovaných křivd a skutků bezpráví, jednoznačně směřujících k zavedení naprostého násilí nad těmito státy.

Na důkaz toho necht' jsou nezaujatému světu předložena fakta.

Odmítal schválit nejprospěšnější a nejnutnější zákony pro veřejné blaho.

Zakázal svým guvernérům schvalovat bezprostředně a naléhavě důležité zákony, leč že by nevstoupily v platnost, dokud je neschválí on; a když tak byly zadrženy v platnosti, naprosto jim opominul věnovat pozornost.

Odmítal schválit zákony k prospěchu obyvatel velkých zemí, leč že by se zřekli práva na zastoupení v zákonodárném sboru, práva to pro ně neocenitelného a hrůzu snad nahánějícího jedině tyranům.

Svolával zákonodárná shromáždění na neobvyklá a nevyhovující místa, vzdálená jejich archívů, jen aby je tak únavou z všelijakých obtíží přinutil k přijetí svých vlastních opatření.

Vytrvale rozpouštěl sněmovny za to, že se s mužnou pevností stavěly proti jeho útokům na práva lidu.

Po takových rozpouštěních pak dlouho odmítal umožnit zvolení sněmovny nové, čímž se zákonodárná moc, již nelze zničit, vrátila do rukou širokých vrstev lidu, zatímco stát byl vystaven všem nebezpečím vpádu zvenčí a zmatků vnitřních.

Pokoušel se bránit zalidnění těchto států tím, že mařil vydání zákonů o nabývání občanského práva cizinci, že odmítal schvalovat zákony na podporu jejich přistěhovalectví a znesnadňoval podmínky pro nabývání půdy.

Překážel vykonávání práva tím, že odmítal schválit zákony ustavující soudcovské pravomoci.

Učinil soudce závislými na jeho jedině vůli tím, že jim přiděloval do užívání úřad a určoval výši i platbu jejich platů.

Zřídil množství nových úřadů a vyslal sem hordu úředníků, aby sužovala náš lid a vyjídala ho z podstaty.

Udržoval u nás, i v dobách míru, zahálejší armády bez souhlasu naší legislatury.

Přičinil se, aby vojsko bylo nezávislé na moci civilní a jí nadřazeno.

Spojil se s jinými, aby nás podrobil právnímu zřízení, jež je cizí našemu založení a není potvrzeno našimi zákony, dáváje svůj souhlas k činům vzešlým z domnělé zákonodárné moci:

K usazení velkých jednotek ozbrojeného vojska u nás.

K jejich ochraně falešnými procesy před potrestáním za jakékoliv vraždy, které by spáchaly na občanech těchto států.

K zamezení našeho obchodu se všemi částmi světa.

K našemu zdanění, aniž bychom dali svůj souhlas.

K tomu, aby nás zbavil mnoha případů výsad procesu s porotou.

K tomu, abychom byli posláni za moře a tam souzeni za domnělá provinění.

K zákazu svobodného systému anglických zákonů v sousední provincii, kde ustavil svémocnou vládu a rozšířil hranice, aby tak vytvořil precedent a zároveň vhodný nástroj k uvedení téže absolutní vlády v těchto koloniích.

K zastavení činnosti našich vlastních zákonodárných sborů, prohlašuje se za oprávněného dávat nám sám jakékoliv zákony.

Vzdal se u nás vlády tím, že nám odepřel ochranu a vyhlásil nám válku.

Plenil naše moře, pustošil naše pobřeží, páčil naše města a připravoval o život naše lidi.

V současné době k nám přepravuje velké armády cizích žoldněrů, aby tak bylo dokončeno dílo smrti, zpusťování a násilí, již započaté událostmi ukrutnosti a věrolomnosti stěží obdobnými i v nejbarbaršteských obdobích a naprosto nehodnými hlavy civilizovaného národa.

Nutil naše spoluobčany zajaté na širokém moři, aby se chopili zbraní proti své vlasti a stali se katany svých přátel a bratrů, nebo sami zahynuli jejich rukama.

Podněcoval mezi námi domácí povstání a snažil se poslat na naše hraničáře kruté indiánské divočky, jejichž známým pravidlem boje je pobíjení všech, bez ohledu na stáří, pohlaví a stav.

Při každém z těchto případů útisku jsme co nejpokorněji prosili o nápravu; v odpověď našim opakovaným prosbám přicházely než opakované křivdy.

Vladař, jehož charakter je takto poznamenán všemi činy, jimiž se dá označit tyran, nehodí se za vládce svobodného lidu.

A nespouštěli jsme ze zřetele ani své britské bratry. Čas od času jsme je upozorňovali na pokusy jejich zákonodárství podrobit nás neospravedlnitelným soudním nařízením. Připomínali jsme jim své potíže s vystěhovalectvím a zdejšími usidlováním. Dovolávali jsem se jejich vrozené spravedlnosti a velkomyslnosti a zapřísahali jsme je ve jménu svazků našeho příbuzenství, aby se postavili proti všem těmto násilnostem, které povedou nevyhnutelně k přerušení našeho spojení a vztahů. I oni však byli hluchí k hlasu spravedlnosti a pokrevnosti. Nemůžeme tudíž než dát průchod nezbytnost, jež nás nutí k odtržení, a zaujmout k nim totéž postavení jako k ostatnímu světu: nepřátelé ve válce, v míru přátelé.

Pročež my, představitelé Spojených států amerických, shromáždění na generálním Kongresu, dovolávající se nejvyššího soudce světa o správnosti svých úmyslů, ve jménu a zmocněním poctivého lidu těchto kolonií slavnostně dáváme na vědomí a prohlašujeme: že tyto spojené kolonie jsou a po právu mají i napříště tvořit SVOBODNÉ A NEZÁVISLÉ STÁTY; že jsou zproštěny jakéhokoliv poddanství vůči britské koruně a že veškeré politické spojení mezi nimi a státem Velkou Británií je a má být naprosto zrušeno; a že jakožto svobodné a nezávislé státy mají plnou moc vyhlašovat válku, uzavírat mír, vstupovat ve společenství, navazovat obchodní styky a vykonávat všechny jednání a všechny záležitosti, jak nezávislé státy po právu činí.

Aby pak toto prohlášení co nejpevněji bylo zajištěno, za tím účelem s pevnou důvěrou v ochranu Boží prozřetelnosti si navzájem dáváme v ochranu své životy, svůj majetek a posvátnou nám čest.

John Hancock a 55 dalších poslanců

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/>

TASKS

Complete the sentences according to the original text:

We hold these Truths to be self-evident, that all Men are created **(1)** _____, that they are endowed, by their CREATOR, with certain **(2)** _____ **(3)** _____, that among these are **(4)** _____, Liberty, and the Pursuit of **(5)** _____.

That to secure these Rights, **(6)** _____ are instituted among Men, deriving their just Powers from the **(7)** _____, that whenever any Form of Government becomes destructive of these Ends, it is the Right of the People to alter or to **(8)** _____ it, and to institute new Government, laying its Foundation on such Principles...

But when a long Train of Abuses and Usurpations, pursuing invariably the same Object, evinces a Design to reduce them under absolute Despotism, it is their **(9)** _____, it is their **(10)** _____, to **(11)** _____ such Government, and to provide new Guards for their future Security.

- equal
- Life
- abolish
- Right
- Governments
- Duty
- unalienable
- Rights
- Happiness
- throw off
- Consent of the Governed

WE, therefore, the Representatives of the **(12)** _____, in **(13)** _____ Assembled, appealing to the Supreme Judge of the World for the Rectitude of our Intentions, do, in the Name, and by Authority of the good People of these Colonies, solemnly Publish and Declare, That these United Colonies are, and of Right ought to be, **(14)** _____; that they are absolved from all Allegiance to the British Crown, and that all political Connexion between them and the State of Great-Britain, is, and ought to be, totally dissolved; and that as FREE AND INDEPENDENT STATES, they have full Power to levy War, conclude Peace, contract Alliances, establish Commerce, and to do all other Acts and Things which INDEPENDENT STATES may of Right do. And for the Support of this Declaration, with a firm Reliance on the Protection of DIVINE PROVIDENCE, we mutually pledge to each other our *Lives*, our *Fortunes*, and our *sacred Honour*.

- GENERAL CONGRESS
- FREE AND INDEPENDENT STATES
- UNITED STATES OF AMERICA

What values are mentioned in the first two paragraphs of the text? Why are they stressed? Discuss with your classmates.

- EQUALITY
- INEQUALITY
- DUTIES
- UNALIENABLE RIGHTS
- OBEDIENCE
- LIFE
- USURPATION
- LIBERTY
- PURSUIT OF HAPPINESS
- RICHNESS
- SAFETY
- DESPOTISM
- SECURITY

Note the structure of the text. Try to divide the text into three parts. What are their mutual logical relations?

- A) INTRODUCTION: GENERAL REASONS IN FAVOUR OF THROWING OFF THE BRITISH GOVERNMENT
- B) CONCRETE REASONS IN FAVOUR OF THROWING OFF THE BRITISH GOVERNMENT
- C) CONCLUSION: DECLARATION OF INDEPENDENCE

Why have general values in the initial paragraphs been so important for development of modern society? Discuss with your classmates?

IN CONGRESS, JULY 4, 1776.

The unanimous Declaration of the thirteen united States of America.

When in the Course of human Events, it becomes necessary for one People to dissolve the political Bands which have connected them with another, and to assume among the Powers of the earth, the separate and equal Station to which the Laws of Nature and of Nature's God entitle them, a decent respect to the Opinions of Mankind requires that they should declare the Causes which impel them to the Separation. We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness. That to secure these rights, Governments are instituted among Men, deriving their just Powers from the Consent of the governed. That whenever any Form of Government becomes destructive of these ends, it is the Right of the People to alter or to abolish it, and to institute new Government, laying its foundation on such Principles, and organizing its Powers in such form, as to them shall seem most likely to effect their Safety and Happiness. Prudence, indeed, will dictate that Governments long established should not be changed for light and transient Causes; and accordingly all experience hath shewn, that Mankind are more disposed to suffer, while evils are sufferable, than to right themselves by abolishing the forms to which they are accustomed. But when a long train of abuses and usurpations, pursuing invariably the same Object evinces a design to reduce them under absolute Despotism, it is their right, it is their duty, to throw off such Government, and to provide new Guards for their future Security. — Such has been the patient Sufferance of these Colonies, and such is now the necessity which constrains them to alter their former Systems of Government. The history of the present King of Great Britain is a history of repeated injuries and usurpations, all having in direct and plain the establishment of an absolute Tyranny over these States. To prove this, let Facts be submitted to a candid world. — He has refused his Assent to Laws, the most wholesome and necessary for the public good. — He has forbidden his Governors to pass Laws of immediate and pressing Importance, unless suspended in their operation till his Assent should be obtained, and when so suspended, he has utterly neglected to attend to them. — He has refused to pass other Laws for the accommodation of large districts of People, unless those People would relinquish the right of Representation in the Legislature, a right inestimable to them and formidable to tyrants only. — He has called together legislative Bodies at places unusual, uncomfortable, and distant from the depository of their Public Records, for the sole purpose of fatiguing them into compliance with his measures. — He has dissolved Representative Houses repeatedly, for opposing with manly firmness his invasions on the rights of the People. — He has refused for a long time, after such Dissolutions, to cause others to be elected; whereby the Legislative Powers, incapable of Annihilation, have returned to the People at large for their exercise, the State remaining in the mean time exposed to all the dangers of invasion from without, and convulsions within. — He has endeavored to prevent the Population of these States; for that purpose obstructing the Law for Naturalization of Strangers; refusing to pass others to encourage their migrations hither, and raising the conditions of new Appropriations of Land. — He has obstructed the Administration of Justice, by refusing his Assent to Laws for establishing Judiciary Powers. — He has made Judges dependent on his Will alone, for the tenure of their Offices, and the amount and Payment of their salaries. — He has erected a multitude of New Offices, and sent hither swarms of Officers to harass our People, and eat out their Substance. — He has kept among us, in Times of peace, Standing Armies without the Consent of our Legislature. — He has endeavored to render the Military independent of and superior to the Civil Powers. — He has endeavored to bring us into a more complete Subjection to a Jurisdiction foreign to our Constitution, and unacknowledged by our Laws; giving his Assent to their Acts of pretended Legislation: — For quartering large Bodies of armed Troops among us: — For keeping them, by a strict Station, from performing any Musters which they should commit on the Inhabitants of these States: — For cutting off our Trade with all parts of the world: — For imposing Taxes on us without our Consent: — For depriving us in many Cases, of the benefits of Trial by Jury: — For transporting us across Seas to be tried for pretended Offences: — For abolishing the free System of English Laws in a neighboring Province, establishing therein an Arbitrary Government, and enlarging its Boundaries so as to render it at once an example and fit instrument for introducing the same absolute Rule into these Colonies: — For taking away our Charters, abolishing our most valuable Laws, and altering fundamentally the Forms of our Government: — For suspending our own Legislatures, and declaring themselves invested with Power to legislate for us in all cases whatsoever. — He has abdicated Government here, by declaring us out of his Protection and waging War against us. — He has plundered our Seas, ravaged our Coasts, burnt our Towns, and destroyed the lives of our People. — He is at this time transporting large Armies of foreign Mercenaries to augment the works of death, desolation and tyranny, already begun with circumstances of cruelty, perfidy and savage barbarity in the most barbarous age, and totally unworthy the Head of a civilized Nation. — He has constrained our fellow Citizens taken Captive on the high Seas to bear Arms against their Country, to become the executors of their friends and Brethren, to fall themselves by their Hands. — He has excited domestic jealousies among us, and has endeavored to bring on the Inhabitants of these Colonies, the merciless Indian Savages, whose known rule of warfare is an undistinguished destruction of all ages, sexes and conditions. In every stage of these Oppressions We have Petitioned for Redress in the most humble terms: Our repeated Petitions have been answered by insult and contempt. They too have been deaf to the voice of justice and of consanguinity. We must, therefore, acquiesce in the necessity, which denounces our Separation, and hold them, as we hold the rest of Mankind, Enemies in War, in Peace Friends.

We, therefore, the Representatives of the united States of America, in General Congress, Assembled, appealing to the Supreme Judge of the world for the rectitude of our intentions, do, in the Name and by Authority of the good People of these Colonies, solemnly publish and declare, That these United Colonies are, and of Right ought to be Free and Independent States; that they are Absolved from all Allegiance to the British Crown, and that all political Connection between them and the State of Great Britain, is and ought to be totally dissolved; and that as Free and Independent States, they have full Power to levy War, conclude Peace, contract Alliances, establish Commerce, and to do all other Acts and Things which Independent States may of Right do. And for the support of this Declaration, with a firm reliance on the Protection of Divine Providence, we mutually pledge to each other our Lives, our Fortunes and our sacred Honor.

John Hancock, John Adams, Benjamin Franklin, George Washington, Thomas Jefferson, James Madison, etc.

The picture was taken from: www.ushistory.org

CHAPTER 7: PRUSSIA IN THE 18TH CENTURY

PRUSSIA IN THE 18TH CENTURY

Germany in the 18th century: the Holy Roman Empire

Germany in the 18th century consisted of numerous larger and smaller states and cities governed by distinct princes, bishops or archbishops or city magistrates. The most important German states were Saxony, Bavaria, Prussia, Hanover, and Württemberg; Frankfurt, Hamburg, and Bremen among cities. Some of German princes ruled in other European countries as well, for example the elector of Saxony was the king of Poland, the elector of Hanover was the king of England, and the elector of Brandenburg was the king of Prussia.

The states of Germany were a part of **the Holy Roman Empire** which also included the western part of the Habsburg monarchy and other territories. (The external boundaries of the Empire varied over time.) The Holy Roman Empire was governed by the Roman-German emperor. This title was held by the Habsburgs since the 15th century. The emperor was formally and for life elected by nine (originally seven) electors (electors of Bavaria and Hanover were new ones); one of them was the king of Bohemia. (The number of the electors varied over time.) But in **1740** the Holy Roman emperor **Charles VI**, of the Austrian house of Habsburg, died without male heirs which led to the problem of the **Austrian succession**.

In 1713, Charles VI had promulgated the so-called **Pragmatic Sanction**, whereby Austria's lands were to pass undivided to his female heir in the absence of male progeny. Although the major European countries agreed with this document, his daughter Maria Theresa was forced to fight several wars before she could establish herself securely as her father's heiress.

Prussia: the most powerful state in the Holy Roman Empire

Prussia was composed of three main regions in the 18th century. Its base was situated in Brandenburg and Pomerania but the name came from Eastern Prussia in the east. Berlin became the capital. The rise of Prussia as a political power in Europe was the result of its rulers' individual abilities, principally Frederick William, elector of Brandenburg from 1640 to 1688, who established a large army of about 30.000 troops and imposed heavy taxes on the peasantry to finance his army. His immediate successor Frederick I promoted himself to the king. His son Frederick William I continued building of a military state with the fourth-largest army in Europe (after France, Russia, and Austria). To finance his army, Frederick William I increased taxes and established a General Directory of War, Finance, and Domains. His son **Frederick II**, called **Frederick the Great**, (1740 – 1786) raised Prussia to the status of one of major powers in Europe.

Frederick's domestic policy

Under Frederick's leadership Prussia became one of the great states of Europe. Its territories were greatly increased and its military strength displayed to striking effect. The Prussian army rapidly became a model admired and imitated in many other states. Frederick II justified his administrative, economic, and inner policy as "enlightened absolutism". He considered kingship to be a duty. There were successful innovations in the judicial and educational system (e.g. he prohibited the torture of accused criminals and established the system of elementary

schools). He tried to stimulate economic growth, supporting manufactures and trade. He relied on the mercantilist tradition. "The foundation of trade and manufactures," he wrote in 1752, "is to prevent money leaving the country and to make it come in." He supported the peasantry opening new lands in Silesia conquered from Austria. He also promoted religious toleration in his country.

Frederick's foreign policy

In **1740**, Frederick became the king of Prussia. In the same year, the Holy Roman emperor Charles VI died (see above) and his daughter **Maria Theresa** started to rule in the Habsburg monarchy. However, her army was in a poor state, her financial situation was difficult, and her ministers mediocre. Frederick therefore decided to seize his opportunity, and occupy the Habsburg province of Silesia, a wealthy and strategically important area. This was the first of the **Wars of the Austrian Succession (1740 – 1748)** against Maria Theresa. Prussia gained Silesia in them.

However, Maria Theresa never put up with losing rich Silesia. She reorganized her army and realized other state reforms. The Austrian foreign minister, Wenzel von Kaunitz, managed to put an end to the enmity between France and Austria and create the French-Austrian-Russian alliance against Prussia. Frederick decided not to wait and play the role of aggressor again: he attacked neutral but strategically important Saxony and also Bohemia in **1756**. But the war brought the final victory neither to Prussia, nor to his enemies and after Russia's withdrawing from the war the peace of **1763** confirmed Frederick's gain of Silesia. The war was called the **Seven Years' War (1756 – 1763)**.

Both of these military conflicts, the Wars of the Austrian Succession and the Seven Year's War, involved many European countries. The Seven Years' War took its place not only in Europe but also overseas where **France and Great Britain** rivalized against each other. Great Britain gained Canada and large areas in India. The victory established Great Britain as the most powerful naval and colonial power in the world.

Another important foreign policy event in the second half of Frederick's reign was the **First Partition of Poland**, in **1772**. Poland was a weak country and Russia (Catherine the Great), Prussia (Frederick the Great) and Austria (Maria Theresa) agreed to seize large parts of its territory. By this Prussia gained the Polish province of West Prussia, and thus Brandenburg and Pomerania, the core of the monarchy, became linked with the hitherto isolated East Prussia. This gave the state a much greater territorial coherence.

(After the First Partition of Poland, the **Second** and **Third Partitions** followed in **1793** and **1795**. After the Third Partition the state of Poland ceased to exist.)

Frederick's importance

He was one of the greatest rulers of the 18th century. Prussia under his reign emerged as one of the most powerful countries in Europe. He enlarged its territory in the wars against Austria and by the First Partition of Poland. In his domestic policy, he realized numerous reforms in the style of "enlightened absolutism".

The picture was taken from: www.es.flinders.edu.au

<http://etc.usf.edu>

PRUSKO V 18. STOLETÍ

Německo v 18. století: Svatá říše římská

Německo se v **18. století** skládalo z četných větších a menších států a měst, kterým vládla různá knížata, biskupové nebo arcibiskupové, resp. městské rady. Nejvýznamnějšími německými státy byly Sasko, Bavorsko, Prusko, Hannoversko a Württembersko; mezi městy pak Frankfurt, Hamburg a Brémy. Některá z německých knížat vládla rovněž v jiných evropských zemích, například saský kurfiřt byl králem Polska, hannoverský kurfiřt králem Anglie a braniborský kurfiřt králem Pruska.

Německé státy byly součástí **Svaté říše římské**, která zahrnovala rovněž západní část Habsburské monarchie a další oblasti. (Vnější hranice říše se průběžně měnily.) V Svaté říši římské vládl římsko-německý císař. Tento titul drželi od 15. století Habsburkové. Císař byl formálně a doživotně volen devíti (původně sedmi) voliteli (nově přibyli kurfiřt bavorský a kurfiřt hannoverský); jedním z nich byl i český král. (Počet volitelů se v průběhu času změnil.) V roce **1740** však zemřel císař **Karel VI.** z rakouské větve habsburského rodu, aniž by po sobě zanechal mužského dědice, což vedlo k problému **rakouského následnictví**.

V roce 1713 vydal Karel VI. tzv. **pragmatickou sankci**, čímž měly rakouské země v případě, že by po sobě nezanechal mužské potomstvo, přejít bez dělení do rukou jeho ženského dědice. Ačkoli hlavní evropské země s touto listinou souhlasily, jeho dcera Marie Terezie byla nucena svést několik válek, než se mohla svého dědictví bezpečně ujmout.

Prusko: nejmocnější stát v Svaté říši římské

Prusko se v 18. století skládalo z tří hlavních oblastí. Jeho základ ležel v Braniborsku a Pomořansku, ale název pocházel z Východního Pruska na východě. Hlavním městem se stal Berlín. Vzestup Pruska jako politické mocnosti v Evropě byl výsledkem individuálních schopností jeho vládců, zejména Fridricha Viléma, braniborského kurfiřta v letech 1640 – 1688, který založil velkou armádu o počtu asi 30 000 pěšáků a uvalil těžké daně na rolnictvo, aby mohl armádu financovat. Jeho bezprostřední nástupce Fridrich I. se povýšil na krále. Jeho syn Fridrich Vilém I. pokračoval v budování vojenského státu se čtvrtou největší armádou v Evropě (po Francii, Rusku a Rakousku). Aby svou armádu financoval, zvýšil Fridrich Vilém I. daně a založil Generální ministerstvo války, financí a území. Jeho syn **Fridrich II.**, nazývaný **Fridrich Veliký**, (1740 – 1786) pozvedl Prusko na pozici jedné z hlavních velmocí v Evropě.

Fridrichova vnitrostátní politika

Pod Fridrichovým vedením se Prusko stalo jedním z významných států v Evropě. Jeho rozloha se významně zvětšila a jeho vojenská síla dosáhla úderné síly. Pruská armáda se rychle stala modelem, který ostatní evropské státy obdivovaly a napodobovaly. Svou správní, ekonomickou a vnitřní politiku Fridrich II. ospravedlňoval jako „osvícenský absolutismus“. Královskou vládu považoval za povinnost. V soudním a vzdělávacím systému zavedl úspěšné inovace (např. zakázal mučení obviněných zločinců nebo založil systém základních škol). Pokoušel se stimulovat hospodářský růst tím, že podporoval manufaktury a obchod. Spoléhal se na tradici merkantilismu.

„Zakládání obchodu a manufaktur,“ napsal v roce 1752, „má zabránit tomu, aby peníze opouštěly zemi, a naopak se přičinit o to, aby do ní přicházely.“ Rolnictvo podpořil tím, že mu otevřel nová území v Slezsku, které dobyl na úkor Rakouska. Ve své zemi také zavedl náboženskou toleranci.

Fridrichova zahraniční politika

V roce **1740** se Fridrich stal pruským králem. V stejném roce zemřel císař Svaté říše římské Karel VI. (viz výše) a jeho dcera **Marie Terezie** začala vládnout v Habsburské monarchii. Její armáda však byla v ubohém stavu, její finanční situace byla svízelná a její ministři průměrní. Fridrich se tudíž rozhodl využít příležitost a obsadit habsburskou provincii Slezsko, bohatou a strategicky důležitou oblast. Byla to první z **Válek o rakouské dědictví (1740 – 1748)** proti Marii Terezii. Prusko v nich získalo Slezsko.

Marie Terezie se však se ztrátou bohatého Slezska nikdy nesmířila. Reorganizovala svou armádu a uskutečnila další státní reformy. Rakouskému ministru zahraničí Václavu von Kaunitzovi se podařilo ukončit vzájemné nepřátelství mezi Francií a Rakouskem a vytvořit francouzsko-rakousko-ruskou alianci proti Prusku. Fridrich se rozhodl nečekat a opět se ujal role agresora: v roce **1756** zaútočil na neutrální, ale strategicky důležité Sasko a také na Čechy. Ale válka nepřinesla konečné vítězství ani Prusku, ani jeho nepřátelům a poté, co z války vycouvalo Rusko, mír roku **1763** potvrdil Fridrichův zisk Slezska. Tato válka se nazývala **Sedmiletá válka (1756 – 1763)**.

Do obou z těchto konfliktů, jak Válek o rakouské dědictví, tak Sedmileté války, byla zatažena řada evropských zemí. Sedmiletá válka se neodehrávala pouze v Evropě, ale také v zámoří, kde proti sobě rivalizovaly **Velká Británie a Francie**. Velká Británie získala Kanadu a rozsáhlá území v Indii. Vítězství udělalo z Velké Británie nejmocnější námořní a koloniální velmoc na světě.

Další důležitou zahraničně politickou událostí v druhé polovině Fridrichovy vlády bylo **první dělení Polska** v roce **1772**. Polsko byla slabá země a Rusko (Kateřina Veliká), Prusko (Fridrich Veliký) a Rakousko (Marie Terezie) se dohodli, že zaberou velké části jeho území. Prusko tímto získalo polskou provincii západní Prusko a jádro monarchie, Braniborsko a Pomořansko, se tak propojilo s dosud izolovaným východním Pruskem. To dalo státu větší územní celistvost.

(Po prvním dělení Polska následovalo **druhé** a **třetí dělení** v letech **1793** a **1795**. Po třetím dělení přestalo Polsko jako samostatný stát existovat.)

Fridrichův význam

Byl jedním z největších vladařů 18. století. Prusko se za jeho vlády stalo jednou z nejmocnějších zemí v Evropě. Zvětšil jeho území ve válkách proti Rakousku a při prvním dělení Polska. Ve své vnitřní politice uskutečnil četné reformy ve stylu „osvícenského absolutismu“.

TASKS

Complete the chart with the dates and events.

THE HOLY ROMAN EMPIRE	PRUSSIA	AUSTRIA	OTHER COUNTRIES

Answer:

- 1) Describe the geographical structure of Prussia in the 18th century and show its parts on the map above.
- 2) Did Frederick the Great add new territories to Prussia? If he did, name them and show them on the map above.
- 3) When did Frederick the Great start to rule?
- 4) What country was his greatest political rival?
- 5) What were the two most important wars in which Prussia under Frederick's reign took part?

Look at the map above and show the three regions of Prussia.

- a) _____
- b) _____
- c) _____

True or false?

- 1) The Holy Roman Empire was a unitary state.
TRUE FALSE
- 2) Prussia belonged among the largest states within the Holy Roman Empire.
TRUE FALSE
- 3) Prussia's power increased in the 17th century thanks to Frederick William who established a strong army.
TRUE FALSE
- 4) Charles VI promulgated the Pragmatic Sanction to ensure heritage for his female heiress.
TRUE FALSE
- 5) Frederick the Great respected the Pragmatic Sanction.
TRUE FALSE
- 6) Frederick the Great started to rule in the same year as Maria Theresa.
TRUE FALSE
- 7) Frederick the Great was totally defeated in the Wars of Austrian Succession.
TRUE FALSE
- 8) Frederick the Great was totally defeated in the Seven Years' War.
TRUE FALSE
- 9) Frederick the Great seized a large part of Poland.
TRUE FALSE
- 10) Frederick supported traders and manufacturers in Prussia.
TRUE FALSE
- 11) Frederick practised the policy of religious intolerance.
TRUE FALSE
- 12) Frederick was influenced by the Enlightenment.
TRUE FALSE

Read some of Frederick's statements. Try to translate them and discuss about them with your classmates. Do they express enlightened attitudes? Are they still actual?

- a) "A king is the first servant and the first magistrate of the state."
- b) "A crown is merely a hat that lets the rain in."
- c) "The greatest and noblest pleasure which men can have in this world is to discover new truths; and the next is to shake off old prejudices."
- d) "A man who seeks truth and loves it must be reckoned precious to any human society."
- e) "The truth is always the strongest argument. Sophocles' truth is a thing immortal and perpetual, and it gives us a beauty that fades not away in time."
- f) "The greatest and noblest pleasure which we have in this world is to discover new truths, and the next is to shake off old prejudices."
- g) "Religion is the idol of the mob; it adores everything it does not understand."
- h) "My people and I have come to an agreement which satisfied us both. They are to say what they please, and I am to do what I please."

MARIA THERESA AND JOSEPH II

THE HABSBURG MONARCHY IN THE 18TH CENTURY

The Habsburgs' lands were composed of various areas including Austria, Bohemia, Silesia (lost in the Wars of the Austrian Succession), Hungary, and the Austrian Netherlands with their own nations, languages, customs, culture, laws and traditional governing authorities. Some areas were more advanced and urbanized than others.

MARIA THERESA

Maria Theresa (1740 – 1780) was the only woman ruler in the history of the Habsburg dynasty. She inherited her throne after her father, the Holy Roman emperor **Charles VI**. However, she never became the Holy Roman empress. She was the Queen of Hungary, the Queen of Bohemia and the Archduke of Austria. It was her husband **Francis I of Lorraine** who gained the title of the Holy Roman emperor in 1745 (for which reason she was called the empress). After his death in 1765, their son **Joseph II** became the Holy Roman emperor which led Maria Theresa to make him her coregent in the Habsburg Monarchy.

Charles VI promulgated the so-called **Pragmatic Sanction** (1713), a decree, by virtue of which the possessions of the Habsburgs were to remain undivided and, in default of a male heir, fall to his eldest daughter. Charles' son died in 1716 and his subsequent children were daughters. Despite the fact that European countries accepted the Pragmatic Sanction, after Charles' death it was promptly contested by two of the powers that had guaranteed it. One of them was Prussia.

THE BEGINNING OF HER REIGN

She was only 23 years old when she started to reign in 1740. Her lands were in a poor state. However, almost immediately after her becoming a ruler, she had to defend her lands against Frederick II who occupied her richest province Silesia (the **War of Austrian Succession**, the first two parts of this conflict are also called the **Silesian Wars**). Frederick's army and the whole state were much stronger and better organized than the Habsburg Monarchy and although Maria Theresa wasn't totally defeated, she lost Silesia.

Silesia produced iron ore and textiles. There were a lot of agricultural lands.

HER REFORMS

After having been defeated in the Silesian Wars, she began to modernize her state, its inner structure and organs. She found out that there was no chance to defeat Prussia without reforms of government administration, laws, army, education, religion, and economy.

Military reforms

- She increased the size of the army.
- She instituted a system of regular conscriptions by the central government.
- She established military training schools.

But she had to finance her increased army and the whole government.

Financial and economic reforms

- She increased taxes in order to guarantee a steady income for the government, and in particular for the military.
- However, if people are too poor, they aren't able to pay too much on taxes.
- To increase economic efficiency and bolster tax revenues, she abolished internal customs duties and tolls, and encouraged private enterprise.
- She also unified the system of measures within the Habsburg Monarchy.
- She created a large internal market in this way.

But if you want to increase tax revenues, you also need capable officials who collect taxes.

Administrative reforms

- She established special schools to train future government officials.
- She required all elected or appointed officials to have their qualifications.

These reforms were linked with the educational system. If you want to have educated inhabitants, you have to educate them.

Educational reforms

- She broke the Jesuit monopoly of education.
- She removed universities from the Church control.
- She created the system of mandatory education (elementary schools) for children from six to twelve years of age (they should have learned to write, read and count) in 1774.
- She created the system of secondary education for selected students and teacher training institutions.

Other administrative and government reforms

- She centralized the government.

Other reforms: peasantry, law, religion and the Church

- She decreased the obligations of peasants toward the nobility. In 1775, she and Joseph II issued the **Robot Patent**, a reform that regulated a serf's labor duties.
- She limited the landlords' judicial authority over serfs.
- She prohibited the use of torture and witch-burning.
- She dissolved the Jesuit order.
- She subordinated the Church to the state interests.

JOSEPH II

Joseph II (1780 – 1790, the Holy Roman emperor since 1765) continued his mother's reforms. He instituted far-reaching reforms concerning religion and serfdom.

- **1781**: the **Patent of Tolerance** (or the **Toleration Patent**) providing limited guarantee of freedom of worship
- **1781**: the abolition of serfdom, the **Patent of Serfdom** (or the **Serfdom Patent**)
 - 1781: the abolition of the contemplative orders
 - the abolition of the death penalty
 - the foundation of numerous hospitals, insane asylums, poorhouses and orphanages

Joseph II was a very active reformator, he issued about 6000 reforms in an attempt to reorder every aspect of the life in the monarchy. However, his reforms met with the harsh resistance, and before his death he was forced to rescind many of them. His brother and successor **Leopold II** (1790 – 1792) was far more diplomatic than Joseph II but he governed for two years only.

KAPITOLA 8: MARIE TEREZIE A JOSEF II.

MARIE TEREZIE A JOSEF II.

HABSBURSKÁ MONARCHIE V 18. STOLETÍ

Habsburské země se skládaly z různých oblastí zahrnujících Rakousko, Čechy, Slezsko (které monarchie ztratila ve válkách o rakouské dědictví), Uhry a rakouské Nizozemí, se svými vlastními národy, jazyky, zvyklostmi, kulturou, zákony a tradičními místními vládci. Některé oblasti byly vyspělejší a více urbanizované než jiné.

MARIE TEREZIE

Marie Terezie (1740 – 1780) byla jedinou vladarkou v dějinách habsburského rodu. Trůn zdědila po svém otci, císaři Svaté říše římské, **Karlovi VI.** Nikdy se však nestala císařkou Svaté říše. Byla královnou uherskou, královnou českou a velkovévodkyní rakouskou. Byl to její manžel **František I. Lotrinský**, kdo se stal císařem Svaté říše v roce 1745 (z tohoto důvodu ji titulovali jako císařovnu). Po jeho smrti v roce 1765 se stal císařem jejich syn **Josef II.**, což Marii Terezii přimělo k tomu, aby ho jmenovala svým spoluvládce v Habsburské monarchii.

Karel VI. vydal tzv. **pragmatickou sankci** (1713), výnos, na jehož základě měly habsburské državy zůstat nerozdělené a v případě úmrtí mužského dědice připadnout jeho nejstarší dceři. Karlův syn zemřel v roce 1716 a jeho následující děti byly dcery. Navzdory skutečnosti, že evropské země pragmatickou sankci akceptovaly, krátce po Karlově smrti ji zpochybnily dvě z velmocí, které ji předtím garantovaly. Jednou z nich bylo Prusko.

POČÁTEK JEJÍ VLÁDY

Když se Marie Terezie v roce 1740 ujala vlády, bylo jí pouze 23 let. Její země se nacházely v ubohém stavu. Prakticky bezprostředně po svém nástupu na trůn musela bránit své země proti Fridrichovi II., který obsadil její nejbohatší provincii Slezsko (**Válka o rakouské dědictví**, první dvě části tohoto konfliktu se také označují jako **Slezské války**). Fridrichova armáda a vlastně celý stát byly mnohem silnější a lépe organizované než Habsburská monarchie a ačkoli Marie Terezie nebyla zcela poražena, o Slezsko přišla.

Slezsko produkovalo železnou rudu a textilie. Nalézalo se tam hodně zemědělské půdy.

JEJÍ REFORMY

Po porážce v Slezských válkách začala modernizovat svůj stát, jeho vnitřní strukturu a orgány. Zjistila, že nemá šanci porazit Prusko bez reforem vlády, administrativy, zákonů, vzdělání, náboženství a hospodářství.

Vojenské reformy

- Zvětšila velikost své armády.
- Zavedla systém pravidelných odvodů řízených centrální vládou.
- Založila školy pro výcvik vojáků.

Ale svou zvětšenou armádu a celou vládu musela financovat.

Finanční a hospodářské reformy

• Zvýšila daně, aby zaručila pevný příjem pro vládu a obzvláště pro vojsko. Jestliže jsou však lidé příliš chudí, příliš mnoho na daních zaplatit nemohou.

- Aby zvětšila ekonomickou efektivitu a výběr daní, zrušila vnitřní cla a poplatky a povzbuzovala

- soukromé podnikání.
- Rovněž sjednotila systém měř v rámci Habsburské monarchie.
- Tímto způsobem vytvořila velký vnitřní trh.

Ale pokud chcete zvýšit příjmy z daní, potřebujete také schopné úředníky, kteří daně vybírají.

Administrativní (= správní) reformy

- Ustavila speciální školy pro výchovu budoucích vládních úředníků.
- Vyžadovala, aby každý zvolený nebo jmenovaný úředník měl kvalifikaci.

Tyto reformy byly spojeny se vzdělávacím systémem. Jestliže chcete mít vzdělané obyvatele, musíte je vzdělat.

Školské reformy

- Prolomila jezuitský monopol na vzdělání.
- Vyňala univerzity z církevní kontroly.
- V roce 1774 vytvořila systém povinného vzdělání (základních škol) pro děti od šesti do dvanácti let (měly se učit číst, psát a počítat).
- Vytvořila systém středních škol pro vybrané studenty a také školy pro přípravu učitelů.

Další administrativní a vládní reformy

- Centralizovala vládu.

Další reformy: rolnictvo, právo, náboženství a církev

- Snížila povinnosti rolníků k šlechtě. V roce 1775 vydala spolu s Josefem II. **Robotní patent**, který upravoval pracovní povinnosti nevolníků.
- Omezila soudní pravomoc pánů nad nevolníky.
- Zakázala mučení a upalování čarodějnic.
- Rozpustila jezuitský řád.
- Podřídila církev státním zájmům.

JOSEF II.

Josef II. (1780 – 1790, od roku 1765 císař Svaté říše římské) pokračoval v reformách své matky. Zavedl dalekosáhlé reformy týkající se náboženství a nevolnictví.

- **1781: Toleranční patent**, který umožnil omezenou svobodu vyznání.
- **1781: zrušení nevolnictví, Patent o zrušení nevolnictví**
- 1781: zrušení kontemplativních (= rozjímavých) řádů
- zrušení trestu smrti
- zakládání četných nemocnic, útulků pro duševně choré, útulků pro chudé a sirotčinců

Josef II. byl velmi aktivní reformátor, vydal okolo 6000 reforem ve snaze reorganizovat každý aspekt života v monarchii. Jeho reformy se však setkaly s prudkým odporem a před svou smrtí byl nucen mnohé z nich odvolat. Jeho bratr a následník **Leopold II.** (1790 – 1792) byl daleko diplomatičtější než Josef II., ale vládl pouhé dva roky.

TASKS

Answer:

- 1) When did Maria Theresa start to rule?
- 2) How old was she when she became a queen?
- 3) Was she experienced and generally considered to be a strong ruler at the beginning of her reign?
- 4) Did she inherit a strong and consolidated state?
- 5) What was the Pragmatic sanction?
- 6) What was Frederick the Great's attitude towards the Pragmatic sanction?
- 7) What actions against Maria Theresa were taken by Frederick the Great in 1740?
- 8) What were the most important results of the wars between Maria Theresa and Frederick the Great?
- 9) What kinds of reforms did she have to perform in order to defend against Frederick the Great?
- 10) What was her greatest educational reform?
- 11) What were her important judicial reforms?
- 12) How did she help serfs?
- 13) Who was more radical: Maria Theresa or Joseph II?
- 14) What were Joseph's greatest reforms of 1781?
- 15) Who was Joseph's successor?

Discuss:

- Why was Silesia an attractive acquisition for Frederick?
- Did Frederick underestimate Maria Theresa?

True or false?

- a) Maria's reforms were logically connected.
TRUE FALSE
- b) Joseph II was not as diplomatic as his brother Leopold.
TRUE FALSE
- c) Both Maria and Joseph defended the interests of the Church.
TRUE FALSE
- d) Maria provided progressive policy.
TRUE FALSE
- e) Maria Theresa abolished serfdom.
TRUE FALSE
- f) Maria improved the life conditions of ordinary people.
TRUE FALSE
- g) Joseph's father ruled in the Holy-Roman Empire.
TRUE FALSE
- h) Joseph became the Holy-Roman Emperor.
TRUE FALSE
- i) Joseph II was a weak ruler.
TRUE FALSE
- j) Joseph II was Maria's last son to rule in the Habsburg monarchy.
TRUE FALSE

Read the excerpts and recognize the texts from which they come:

A: the Patent of Serfdom

B: the Patent of Tolerance C: the Robot Patent

1

Firstly, non-Catholic subjects, where there are one hundred families, even if they are not all domiciled in the locality of the place of worship or of the pastor, but part of them live as much as some hours' distance away, to build a place of worship and school of their own, and those living further away may attend the nearest place of worship (inside Our Hereditary Dominions) as often as they wish, also the pastors belonging to Our Hereditary Dominions may visit the members of their congregations, and may administer the necessary instruction and spiritual and material comfort to the sick, but may not, under pain of severest punishment, prevent a Catholic priest from being called in, if any sick person wishes it.

2

1. Any subject is entitled to marry, subject to previous notification and acquisition of a certificate, to be delivered free of charge.

3

Being convinced, on the one hand, that all violence to conscience is harmful, and, on the other, of the great benefit accruing to religion and to the State from a true Christian tolerance, We have found Ourselves moved to grant to the adherents of the Lutheran and Calvinist religions, and also to the non-Uniat Greek religion, everywhere, the appropriate private practice of their faith, regardless of whether it had been previously customary or introduced, or not. The Catholic religion alone shall continue to enjoy the prerogative of the public practice of its faith, but members of the two Protestant religions and the existing non-Uniat Greek shall be permitted the private practice thereof in any place where the number of persons, as defined below, and the resources of the inhabitants make it practicable, and where the said non-Catholics do not already enjoy the right of practicing it publicly. In particular, We allow:

4

Patent of November 1, 1781, in re Manorial Lords and Subjects. The servile status of subjects is herewith abolished completely and the following dispositions enacted:

Patent on Serfdom: http://germanhistorydocs.ghi-dc.org/sub_document_s.cfm?document_id=3643

Patent of Tolerance: http://germanhistorydocs.ghi-dc.org/sub_document.cfm?document_id=3607

Patent o zrušení nevolnictví:

www.pavel-bartos.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=52:patent-o-zrueni-nevolnictvi-1781&catid=37:zajimave-texty&Itemid=54

Toleranční patent: <http://www.dejepis.com/index.php?page=200&pod=19>

The pictures taken from: www.jaroska.cz, www.lessing-photo.com

CHAPTER 9: CATHERINE THE GREAT. THE THREE PARTITIONS OF POLAND

CATHERINE THE GREAT

RUSSIA AFTER PETER THE GREAT

A series of weak rulers followed Tsar Peter the Great of Russia. This development was stopped in 1762 when Tsar **Peter III** became the victim of the conspiracy which led to his assassination. His wife Catherine, who was involved in the conspiracy, became a ruler (1762 - 1796). She was very ambitious and decided to establish a reputation as an intellectual and enlightened monarch.

CATHERINE'S WAY TO POWER

Catherine arrived in Russia as a young princess from Germany. Her husband Peter, the heir to the throne, was neurotic, obstinate, rebellious, nearly alcoholic, and, above all, incapable of ruling. He became the Tsar in 1762. However, it was Catherine who had the support of the army, the "enlightened" elements of aristocratic society and the public opinion in St. Petersburg and Moscow. Peter III was forced to abdicate (he was assassinated eight days later) and Catherine was crowned as **Catherine II**.

She intended to make Russia a prosperous and powerful country. However, the state treasury was empty and the state itself was weak.

CATHERINE AND THE CLERGY

That is why Catherine secularized the property of the clergy in 1762 and reduced the clergy to a group of state-paid functionaries. She replenished the state treasury in this way and subordinated the Church to the state interests.

CATHERINE'S SOCIAL REFORMS

Before her accession to power, she had planned to emancipate the serfs. The serf was the property of the master that time. He had no freedom and he had to work very hard. However, after her accession to power, she realized that the plan would never be tolerated by the nobles. Her own policy grew out of her strong ties to the nobility. She started to strengthen a system that she had condemned as inhuman. The nobles were granted absolute power over the serfs on their estates. She also imposed serfdom on the Ukrainians who had until then been free. The life conditions of the serf were even worse at the end of her reign than they had been before.

PUGACHEV'S REBELLION

This violent peasant-serf rebellion (1773 – 1775) erupted as a reaction to Catherine's efforts to centralize the country. Free peasants in the Volga valley region found themselves compelled to provide labor service to nobles, Cossacks were subjected to taxation and conscription for the first time, and manufacture workers and miners were pressed into service in the state's industrial enterprises. These and other dissatisfied groups united under **Emelyan Pugachev**, a Cossack who claimed to be Tsar Peter III. He and his followers strove not only against Catherine but also against the nobility and the church. Over 1500 landlords and priests were killed. However, in 1774 Pugachev was betrayed and captured. He was taken in an iron cage to Moscow, tortured and executed. Frustrated Catherine then resigned from social reforms and reduced them to founding orphanages and hospitals, a minor extension of religious toleration, and slight restrictions to the torture.

CATHERINE'S ADMINISTRATIVE REFORMS

She was much more consistent in the matter of administrative reforms. She established the system of the state administration based on new districts called guberniums whose representatives were responsible to her. She also deprived convents of their property, established arms manufactures and schools for children of the nobles and burgesses.

CATHERINE'S FOREIGN POLICY

She was also successful in the questions of foreign policy. She managed to extend Russian boundaries to include large parts of Poland and lands on the coast of the Black Sea. It gave Russia the initial position to take part in European foreign affairs.

THE THREE PARTITIONS OF POLAND

Poland became one of the most powerful countries in central and eastern Europe in the 16th century. As an independent state, Poland functioned as a buffer among Russia, Prussia, and Austria. But Polish landed elite had successfully opposed attempts of introduction of absolutist centralization. The Polish king was elected and his position was very weak. In fact, the whole country was also weak as various aristocrats followed their own interests with no regards to the state interests.

In 1764, Russia intervened to ensure the election of King **Stanislaus Poniatowski**, one of numerous Catherine the Great's lovers. This way Russia gained a great opportunity to meddle in the affairs of Poland. Russia protected Greek Orthodox Christian minority in Poland against Polish catholic aristocrats which led to bloody conflicts. Frederick the Great decided to use the opportunity and agreed upon the partition of Poland with Catherine the Great. Maria Theresa didn't like this idea but she decided to participate in the partition to maintain the balance of power in central Europe. This agreement is called **the First Partition of Poland (1772)**. Poland lost about 30 percent of its kingdom and about half of its population.

After the first partition of Poland King Stanislaus tried to establish a truly independent state with a far stronger executive. A constitution adopted in 1791 established such a state but Russia pounced again. In **1793** Russia and Prussia gained other large areas which is called **the Second Partition of Poland**. Austria did not participate in it.

Then a rebellion of Polish nobles led by **Thaddeus Kosciuzsko** erupted but it was crushed. Russia, Prussia and Austria performed **the Third Partition of Poland (1795)**. Poland as a state ceased to exist.

KATEŘINA VELIKÁ

RUSKO PO PETROVI VELIKÉM

Po smrti Petra Velikého přišla řada slabých panovníků. Tento vývoj se zastavil až v roce 1762, kdy se car **Petr III.** stal obětí spiknutí, které vedlo k jeho zavraždění. Panovnicí se stala jeho žena **Kateřina** (1762 – 1796), která byla do spiknutí zapletena. Byla velmi ctižádostivá a rozhodla se proslavit jako intelektuální a osvícený monarcha.

KATEŘININA CESTA K MOCI

Kateřina přijela do Ruska jako mladá princezna z Německa. Její manžel Petr, dědic carského trůnu, byl neurotický, neústupný, vzpurný, bezmála alkoholik a především neschopný vládnout. V roce 1762 se stal carem. Byla to však Kateřina, kdo měl podporu armády, „osvícených“ vrstev aristokratické společnosti a veřejného mínění v Petrohradu a Moskvě. Petr III. byl donucen abdikovat (o osm dní později byl zavražděn) a Kateřina byla korunována jako **Kateřina II.**

Kateřina zamýšlela udělat z Ruska prosperující a mocnou zem. Státní pokladna však byla prázdná a stát samotný byl slabý.

KATEŘINA A KLÉRUS

Proto v roce 1762 Kateřina sekularizovala (=vyvlastnila, zestátnila) majetek kléru a zredukovala klérus na skupinu státem placených funkcionářů. Tímto způsobem znovu naplnila státní pokladnu a podřídila církev státním zájmům.

KATEŘININY SOCIÁLNÍ REFORMY

Než se dostala k moci, měla Kateřina v plánu dát svobodu nevolníkům. Nevolník byl tehdy majetkem pána. Neměl žádnou svobodu a musel tvrdě pracovat. Avšak poté, co se dostala k moci, si uvědomila, že šlechtici tento plán nebudou nikdy tolerovat. Její vlastní politika přitom vyrůstala ze silných vazeb na šlechtu. Začala tedy posilovat systém, který sama dříve odsoudila jako nelidský. Zaručila šlechticům absolutní moc nad nevolníky na jejich panstvích. Nevolnictví uvalila i na Ukrajince, kteří byli dosud svobodní. Na konci její vlády byly životní podmínky nevolníků dokonce ještě horší než na jejím začátku.

PUGAČOVOVO POVSTÁNÍ

Toto násilné povstání rolníků a nevolníků (1773 – 1775) vypuklo jako reakce na Kateřininy pokusy o centralizaci země. Svobodní rolníci v oblasti volžského údolí zjistili, že jsou nuceni poskytovat šlechticům robotu, kozáci byli poprvé zdaněni a vystaveni odvodům a dělníci v manufakturách a horníci byli nuceni sloužit v průmyslovém podnikání státu. Tyto a další nespokojené skupiny se sjednotily pod vedením **Jemeljana Pugačova**, kozáka, který o sobě prohlašoval, že je car Petr III. On a jeho následovníci udeřili nejen proti Kateřině, ale také proti šlechtě a církvi. Bylo zabito více než 1500 zemských pánů a kněží. V roce 1774 byl však Pugačov zrazen a zajat. Byl převezen v železné kleci do Moskvy, mučen a popraven. Frustrovaná Kateřina pak upustila od sociálních reforem a omezila je na zakládání sirotčinců a nemocnic, náboženskou toleranci v menším rozsahu a nepatrná omezení mučení.

KATEŘININY SPRÁVNÍ REFORMY

Mnohem důslednější byla ve věci správních reforem. Ustavila systém státní správy založený na nových oblastech zvaných gubernia, jejichž představitelé se zodpovídali přímo jí. Rovněž zbavila kláštery majetku, zakládala manufaktury na výrobu zbraní a školy pro děti šlechticů a měšťanů.

KATEŘININA ZAHRANIČNÍ POLITIKA

Byla úspěšná také v otázkách zahraniční politiky. Podařilo se jí rozšířit ruské hranice tak, že zahrnovaly velké části Polska a území na pobřeží Černého moře. To dalo Rusku vstupní pozici pro to, aby začalo promlouvat do evropských záležitostí.

TROJÍ DĚLENÍ POLSKA

Polsko se stalo jednou z nejmocnějších zemí ve střední a východní Evropě 16. století. Jako nezávislý stát fungovalo jako nárazník mezi Ruskem, Pruskem a Rakouskem. Ale polská pozemková elita úspěšně odolávala pokusům o zavedení absolutistické centralizace. Polský král byl volen a jeho pozice byla velmi slabá. Ve skutečnosti tak byla slabá celá země, jelikož různí aristokraté sledovali své vlastní zájmy bez ohledu na zájmy státu.

V roce 1764 Rusko intervenovalo, aby byl králem zvolen **Stanislav Poniatowski**, jeden z Kateřininy četných milenců. Tímto způsobem Rusko získalo skvělou příležitost vměšovat se do polských záležitostí. Rusko chránilo pravoslavnou menšinu v Polsku proti polským katolickým aristokratům, což vedlo ke krvavým konfliktům. Fridrich Veliký se rozhodl využít příležitost a dohodl se s Kateřinou Velikou na dělení Polska. Marii Terezii se tato myšlenka nelíbila, ale rozhodla se na tomto dělení podílet, aby udržela mocenskou rovnováhu v střední Evropě. Tato dohoda se nazývá **první dělení Polska (1772)**. Polsko ztratilo asi 30 procent svého království a přibližně polovinu obyvatelstva.

Po prvním dělení Polska se král Stanislav pokusil vytvořit skutečně nezávislý stát s daleko silnější výkonnou mocí. Takový stát byl ustaven ústavou přijatou v roce 1791, ale Rusko znovu udeřilo. V roce **1793** Rusko a Prusko získaly další rozsáhlé oblasti, což se označuje jako **druhé dělení Polska**. Rakousko se na něm nepodílelo.

Poté propuklo povstání polských šlechticů vedené **Tadeášem Kosciuzskem**, ale bylo poraženo. Rusko, Prusko a Rakousko provedly **třetí dělení Polska (1795)**. Polsko jako stát přestalo existovat.

TASKS

Answer:

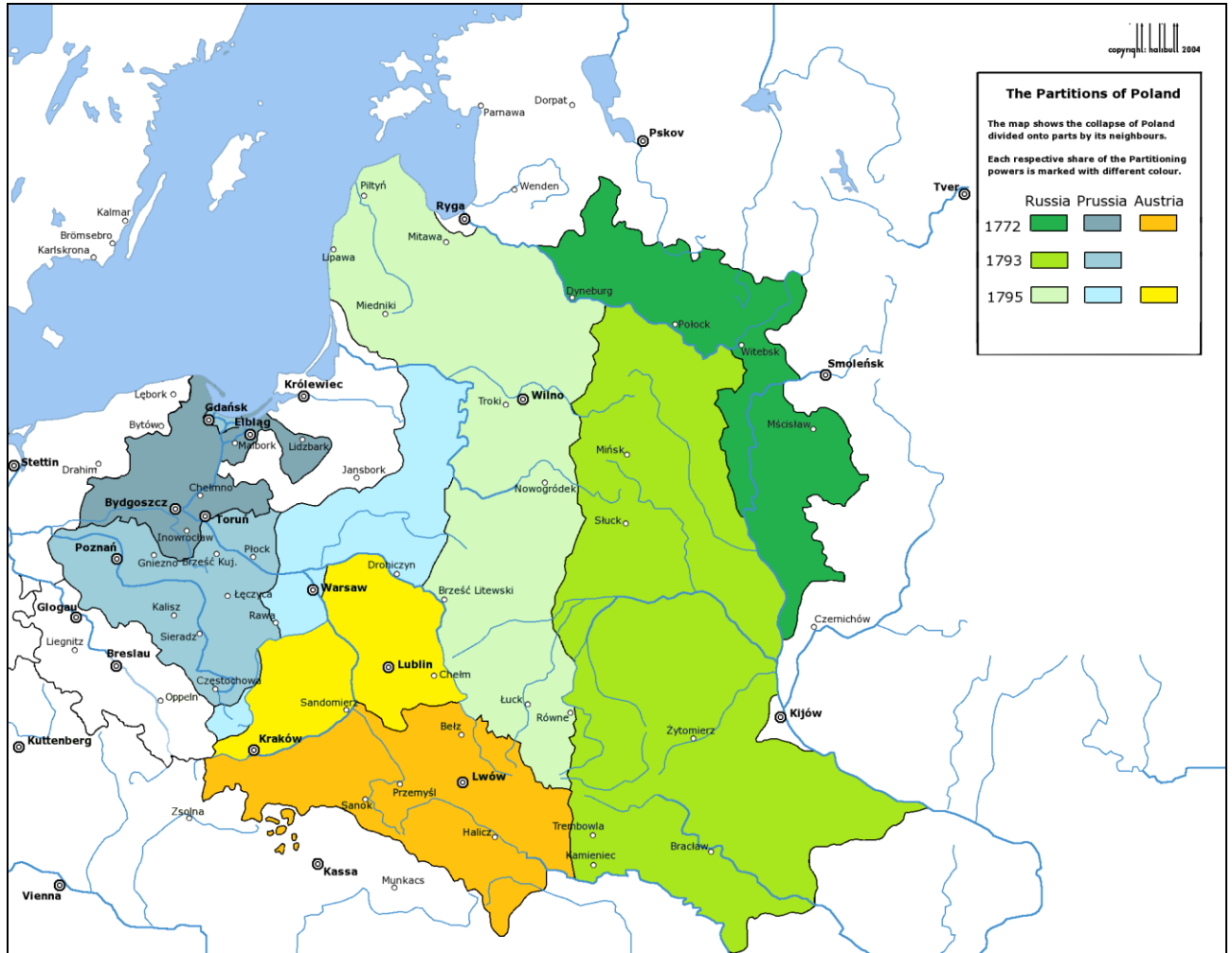
- 1) Where did Catherine come from?
- 2) Who was her husband? How did he die?
- 3) What was Catherine's attitude towards the serfs before her accession to reign?
- 4) What was Catherine's attitude towards the serfs after her accession to reign and at the end of her life?
- 5) Describe the social status of the serfs in Russia.
- 6) What was her attitude towards the nobles?
- 7) What event changed her attempts to perform social reforms in a negative way?
- 8) What was her attitude towards the clergy?
- 9) What was the cause of Pugachev's rebellion? How did it end?
- 10) What were the Catherine's greatest achievements?

True or false?

- 1) Catherine really loved her husband Peter.
TRUE FALSE
- 2) Peter was a strong and capable ruler.
TRUE FALSE
- 3) Catherine attempted to improve life conditions of the serfs but she didn't realize her plans during her reign.
TRUE FALSE
- 4) Peter III led the rebellion against Catherine from 1771 to 1774.
TRUE FALSE
- 5) Pugachev's rebellion was extremely violent.
TRUE FALSE
- 6) Catherine created a strong administrative system in Russia.
TRUE FALSE
- 7) Catherine added large parts of Poland to Russia.
TRUE FALSE
- 8) Catherine participated in all of the three partitions of Poland.
TRUE FALSE

Look at the map of the three partitions of Poland. Which country (Prussia, Russia, Austria) gained the city in the table below and when?

(http://en.wikipedia.org/wiki/File:Partitions_of_Poland.png)

COUNTRY	CITY	DATE
	Warsaw	
	Poznań	
	Wilno	
	Gdańsk	
	Lublin	
	Lwów	
	Toruń	
	Kraków	

Complete the text from Encyclopedia Britannica:

(www.britannica.com)

Claiming to be (1), (2) decreed the abolition of (3) and gathered a substantial following including peasant workers in the mines and factories of the Urals, agricultural peasants and clergymen. Planning ultimately to depose (4), he stormed and laid siege to Orenburg, an important commercial and industrial centre of the Ural region (fall 1773). As the (5) of the region, fearing for their lives, fled to Moscow, Catherine recognized the seriousness of the (6) and sent an army commanded by Gen. A.I. Bibikov (January 1774).

**Catherine
Peter III
Pugachev
rebellion
landowners
serfdom**

CHAPTER 10: GREAT FRENCH REVOLUTION (A)

GREAT FRENCH REVOLUTION

A) CAUSES

FRANCE AND ITS SOCIETY IN THE 18TH CENTURY

France, perceived as a centre of European civilization, belonged among the most powerful countries in continental Europe. It was also the most populous country in Europe. It had about 26 million inhabitants which meant that one European out of every five lived in France.

The French population was divided into **three estates**:

- **the first estate: the clergy**
 - **the second estate: the nobility**
 - **the third estate: the bourgeoisie, the peasantry**
- a) The first estate numbered around 100.000 people. But there was crucial antagonism within the clergy. Its rulers: **archbishops, bishops, and cardinals**, were recruited from the aristocracy. Although they enjoyed large incomes, they didn't have to pay taxes. On the other hand, **ordinary priests** received very little and lived in poverty.
- b) The second estate was made up of the nobility and it numbered around 400.000 people. However, this social class was also divided. There was the difference between a) **the nobles of the robe**, and b) **the nobles of the sword**. The nobles of the robe were conferred the title of nobility because of their administrative or judicial office. Among these nobles there were men who would play prominent roles in the French Revolution. The nobles of the sword held their titles since the Middle Ages. They lived at the royal court at Versailles and regarded the nobles of the robe as upstarts.
- c) The third estate made up the majority of the French population. 90% of them were **peasants**.

The first and second estates enjoyed certain **privileges** that the third estate didn't:

- they didn't have to pay taxes
- they didn't have to do military service
- they had almost complete authority over peasants
- they collected tolls from people using roads and markets
- many of them lived in great luxury

The third estate had many disadvantages:

- peasants were forced to do military service
- peasants couldn't hunt or fish on nobles' estates.
- peasants had to pay taxes to their lord, the king, the Church
- peasants and burgesses had no access to the state power

This caused great discontent within the third estate.

The **king** ruled absolutely – through ministers and officials. There was the institution of the parliament called **The Estates General** but it had not been called since 1614.

THE GREATEST PROBLEMS OF FRANCE IN THE LATE 18TH CENTURY

- **money and debts**
 - **bad harvests and poverty**
- a) By 1787, the French government was 4000 million livres in debt. There was a continuing and deepening financial crisis. France had spent a lot of money on costly wars. The luxurious life at the royal court was very expensive as well. Ordinary people suffered from rising taxes and prices. The royals, especially Queen Marie-Antoinette, were hated. French ministers of finances (Turgot, Necker, Calonne) tried to solve this problem but their attempts were based on paying some taxes by the nobility and the clergy. However, their members refused to do so.
- b) In the years 1787 – 1789, terrible weather, hard winters and too hot summers led to three very bad harvests in France. Many poorer people were starving. To the contrary, food prices rose sharply. Meanwhile, the nobility, the clergy and King Louis XVI and his family continued to live in luxury.

The French Revolution occurred as a result of these factors. People were desperate, angry and resolved to change the situation.

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE

A) PŘÍČINY

FRANCIE A JEJÍ SPOLEČNOST V 18. STOLETÍ

Francie, považovaná za centrum evropské civilizace, patřila mezi nejmocnější země v kontinentální Evropě. Byla také nejlidnatější zemí v Evropě. Měla asi 26 milionů obyvatel, což znamená, že každý pátý Evropan žil ve Francii.

Francouzská populace se dělila na **tři stavy**:

- **první stav: klérus**
 - **druhý stav: šlechta**
 - **třetí stav: měšťanstvo, rolnictvo**
- a) První stav čítal asi 100 000 lidí. Ale uvnitř kléru existoval zásadní protiklad. Jeho vládci: **arcibiskupové, biskupové a kardinálové** pocházeli z aristokracie. Ačkoli se těšili velkým příjmům, nemuseli platit daně. Na druhé straně, **obyčejní kněží** dostávali velmi málo a žili v chudobě.
- b) Druhý stav tvořila šlechta a čítal asi 400 000 lidí. Tato sociální třída však byla také rozdělena. Byl tu rozdíl mezi a) **úřednickou šlechtou** a b) **válečnickou šlechtou**. Úřednické šlechtě byl šlechtický titul propůjčen na základě správního nebo soudního úřadu. Mezi těmito šlechtici byli muži, kteří budou hrát zásadní roli ve Francouzské revoluci. Válečnická šlechta držela své tituly od středověku. Žila na královském dvoře ve Versailles a na úřednickou šlechtu pohlížela jako na zbohatlíky.
- c) Třetí stav tvořil většinu francouzské populace. 90 % byli **rolníci**.

První dva stavy se těšily jistým **privilegiím**, která byla třetímu stavu odepřena:

- nemuseli platit daně
- nemuseli sloužit ve vojsku
- měli skoro úplnou moc nad rolníky
- vybírali cla od lidí užívajících cesty a trhy
- mnozí z nich žili v obrovském luxusu

Třetí stav měl mnohé nevýhody:

- rolníci museli podstupovat vojenskou službu
- rolníci nemohli lovit a rybařit na pánských statcích
- rolníci museli platit daně svému pánovi, králi, církvi
- rolníci a měšťané neměli žádný přístup k státní moci

To vyvolávalo mezi třetím stavem velkou nespokojenost.

Král vládl absolutně – skrze ministry a úředníky. Existovala sice instituce parlamentního typu nazývaná **Generální stavy**, ta ale nebyla svolána od roku 1614.

NEJVĚTŠÍ PROBLÉMY FRANCIE NA KONCI 18. STOLETÍ

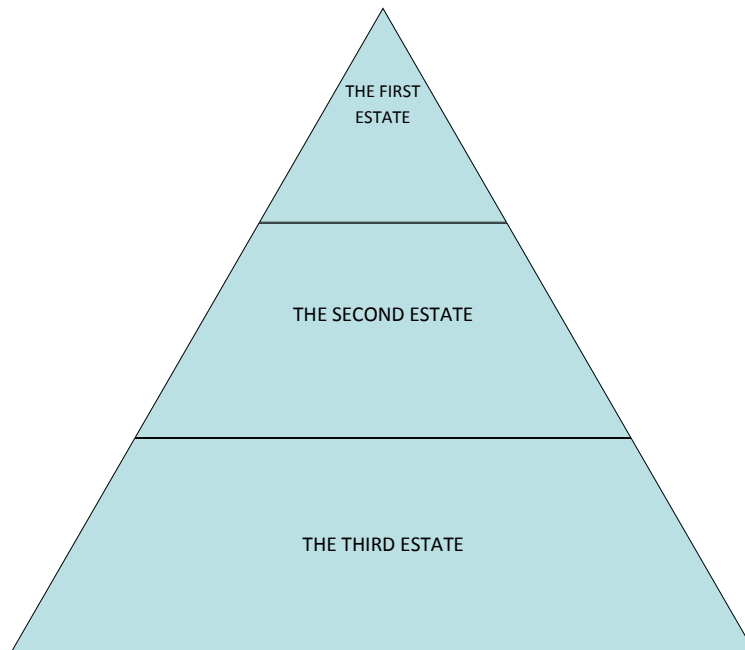
- **peníze a dluhy**
- **špatné sklizně a chudoba**

- a) Do roku 1787 se francouzské vláda ocitla v dluhu 4000 milionů livrů. Byla to pokračující a prohlubující se finanční krize. Francie utratila hodně peněz na nákladné války. Rovněž luxusní život na královském dvoře byl velmi nákladný. Obyčejní lidé trpěli kvůli rostoucím daním a cenám. Příslušníci královské rodiny, zejména královna Marie Antoinetta, byli předmětem nenávisti. Francouzští ministři financí (Turgot, Necker, Calonne) se pokoušeli řešit tento problém, ale jejich snahy byly založeny na zdanění šlechty a kléru. Jejich členové se tomu odmítali podrobit.
- b) V letech 1787 – 1789 strašné počasí, tvrdé zimy a příliš horká léta vedly k třem velmi špatným sklizním ve Francii. Mnoho chudších lidí strádalo. Oproti tomu ceny jídla ostře rostly. Šlechta, kléru a král Ludvík XVI. a jeho rodina i nadále žili v luxusu.

Francouzská revoluce nastala jako důsledek těchto faktorů. Lidé byli zoufalí, rozzlobení a odhodlaní změnit situaci.

TASKS

Complete the scheme of the French society in the 18th century (the social classes labeled as the estates and the number of their members). Mark the privileged estates.

Answer

- 1) How many people lived in France in the late 18th century?
- 2) Name the three estates into which the population of France was divided.
- 3) Why did so many people hate the nobility and the clergy?
- 4) What was the most numerous social class in France?
- 5) What were the worst problems of France before the Great French Revolution?

True or false?

- 1) All or almost all of the priests in France lived in luxury.
TRUE FALSE
- 2) The second estate was internally united.
TRUE FALSE
- 3) The nobles of the sword held hereditary titles.
TRUE FALSE

- 4) The nobles of the robe gained their titles with their office.
TRUE FALSE
- 5) The clergy didn't have to pay taxes.
TRUE FALSE
- 6) The third estate had to pay taxes.
TRUE FALSE
- 7) Rich merchants didn't share the state power.
TRUE FALSE
- 8) Burgesses and peasants were satisfied with their situation.
TRUE FALSE
- 9) The king shared his power with the Estates General.
TRUE FALSE
- 10) France was in horrible debt in the late 18th century.
TRUE FALSE
- 11) Nobody tried to solve this problem.
TRUE FALSE
- 12) The only reasonable solution of this problem was sharply rejected by the first two estates.
TRUE FALSE
- 13) The royal family and other members of the two privileged classes spent a lot of money gained from the third estate.
TRUE FALSE
- 14) Many ordinary people were suffering from hunger.
TRUE FALSE
- 15) The first two estates were willing to give up some of their privileges.
TRUE FALSE

Discuss. Who was responsible for the critical situation of France before the Revolution? Was the negative reaction of the middle and lower classes natural? Can such a situation – economic crisis, debts, increasing poverty etc. – occur nowadays? Compare the situation of France before the Revolution to the problems of contemporary Europe and the USA (increasing state debts, increasing prices of food, energies and other things of daily need, economic problems, poverty, increasing wealth of social elites, their certain privileges etc.). Can contemporary states and democratic state systems be shaken by masses of outraged people? Are public protests like “Occupy Wall Street” the beginning of a new revolutionary process?

CHAPTER 11: GREAT FRENCH REVOLUTION (B)

GREAT FRENCH REVOLUTION

(B) BEGINNING

1789: THE ESTATES-GENERAL

In August 1788, King **Louis XVI** was forced to call the **Estates General** (for the first time since 1614). The controller general of finance hoped that the Estates General would approve new taxes (that should have been imposed on the first two estates). The Estates General met at Versailles on May 5, **1789**.

1789: THE NATIONAL ASSEMBLY AND THE NATIONAL CONSTITUENT ASSEMBLY

They were immediately divided over a fundamental issue: should they vote by head, giving the advantage to the Third Estate, whose deputies could outnumber the deputies of the first two estates, or by estate, in which case the two privileged estates might outvote the third? The struggle over this legal issue finally drove the deputies of the Third Estate to declare themselves the **National Assembly**; they threatened to proceed, if necessary, without the other two estates. They were supported by many of the parish priests. In the end, the nobles and the remaining clergy joined the assembly, which took the official title of **National Constituent Assembly**. It happened in June, 1789.

NOTE: The nobility (of the sword) and the (rich) clergy hoped they would control French affairs to continue their privileged lifestyles. The burgesses hoped for an English style of democracy. The peasants hoped for solutions of their problems.

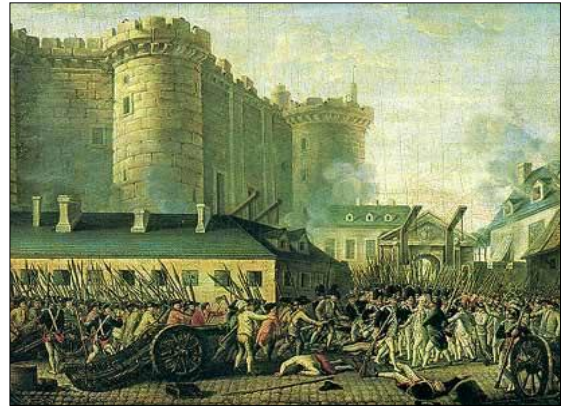
NOTE: In January 1789, the radical clergymen Abbé **Emmanuel Sieyès** issued a famous pamphlet **What Is the Third Estate?**. He identified the Third Estate with the whole French nation and asserted that it alone had the right to draft a new constitution.

Sieyès became one of the most influential deputies of the Estates General and National Assembly. Other influential deputies were Honoré Mirabeau and Marquis de la Fayette, hero of the American war of Independence.

The National Constitutional Assembly wanted to draw up a constitution in order to establish a parliamentary system similar to what Great Britain had. Its members managed to force the king to accept their demands. However, the king and the rich nobles and clergymen hoped for the failure of this aim.

JULY 14, 1789: THE STORMING THE BASTILLE

News of the events spread quickly across France. However, rumours that the aristocracy and king were together conspiring to punish the third estate by encouraging scarcity and high prices also circulated in whole France including Paris. Disturbances in Paris outgrew to violence when the crowd of around 80.000 Parisians stormed the **Bastille fortress**, a former prison which symbolized hated royal authority, on **July 14, 1789**. They released the seven people who had been prisoners in the Bastille and killed the leader of the garrison. This first outbreak of violence marked entry of the popular classes into the Revolution.

JULY AND AUGUST, 1789: THE GREAT FEAR

People were also rebelling outside of Paris, in the country. They also feared a monarchical and aristocratical counterrevolution. Frightened and uncertain, peasants in many areas panicked in July and August, setting fire to manor houses, destroying the residences of bishops, and killing some of the nobles who tried to resist. This rebellion has been called the **Great Fear**.

NIGHT OF AUGUST 4, 1789: THE ABOLITION OF THE FEUDAL REGIME

Delegates to the National Constituent Assembly were alarmed by the spreading violence. The Assembly could see only one way to check the peasants; during the night of **August 4, 1789**, it abolished the feudal regime and feudal privileges. The nobles were no longer exempt from paying taxes, they were prohibited from charging tithes, from making people work in roads or from holding exclusive hunting rights. Their courts were abolished as well, ecclesiastical tithes were abolished, and the serfdom was eliminated.

AUGUST 26, 1789: THE DECLARATION OF THE RIGHTS OF MAN AND CITIZEN

On **August 26**, the National Constituent Assembly issued the **Declaration of the Rights of Man and Citizen**, one of the most important documents in the history of modern law. It proclaimed Man's natural right to liberty and to resist oppression. Other basic rights were the rights to security, freedom of speech, religious tolerance, equality of treatment in the courts, and liberty of the press. Sovereignty was affirmed to reside in the people.

OCTOBER 5, 1789: THE MARCH TO VERSAILLES

The decrees of August 4 and the Declaration were such innovations that the king refused to sanction them. The Parisians (the mob of 7.000 people, mostly women who hoped for bread from the king) rose again and on **October 5** marched to Versailles. The Assembly took advantage of the situation and forced Louis XVI to confirm the Declaration. The next day, on **October 6**, they brought the royal family back to Paris. The National Constituent Assembly continued to work on the new constitution.

THE END OF THE REVOLUTION?

During the following months, in an attempt to solve the economic situation of France, the Assembly nationalized Church lands, issued paper money (the so-called assignats), abolished tariff barriers within France, trading guilds and corporations. The last mentioned step had its social impacts as laborers started to press for higher wages. The National Assembly intervened against them, prohibiting all organizations of workers. It led to disappointment of common people.

In **June 1791**, Louis XVI decided to flee from France but he was caught about 20 kilometres from the border of the Austrian Netherlands and forced to return to Paris – rather as a prisoner than the king. The National Assembly suspended his official powers.

The constitution was completed on **September 3, 1791**. It established France as a hereditary monarchy with limited veto powers of the king. The king was to have no control over the army, and no authority over local governments. Louis XVI gave his acceptance on **September 13**. It could seem to be the final point and the triumph of the Revolution. France became a constitutional monarchy without feudal privileges.

But it wasn't.

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE

(B) ZAČÁTEK

1789: GENERÁLNÍ STAVY

V srpnu roku 1788 byl král **Ludvík XVI.** nucen svolat **Generální stavy** (poprvé od roku 1614). Ministr financí doufal, že Generální stavy schválí nové daně (které měly být uvaleny na první dva stavy). Generální stavy se sešly ve Versailles 5. května **1789**.

1789: NÁRODNÍ SHROMÁŽDĚNÍ A NÁRODNÍ ÚSTAVODÁRNÉ SHROMÁŽDĚNÍ

Okamžitě propukly neshody nad základní otázkou: měly by hlasovat způsobem každá hlava zvlášť a poskytnout tak výhodu třetímu stavu, jehož poslanci mohli přechýlit poslance prvních dvou stavů, nebo podle stavů, v kterémžto případě by pak dva privilegované stavy mohly přehlasovat třetí? Svár o tento zákonný problém přiměl poslance třetího stavu, aby se prohlásili za **Národní shromáždění**; vyhrožovali, že budou jednat, bude-li to nutné, bez zbylých dvou stavů. Měli podporu mnoha pařížských kněží. Šlechta a zbývající klérus se nakonec připojili k shromáždění, které přijalo oficiální název **Národní ústavodárné shromáždění**. Stalo se tak v červnu 1789.

POZNÁMKA: Šlechta (meče) a (bohatý) klérus doufali, že budou kontrolovat francouzské záležitosti, aby pokračovali ve svém privilegovaném životním stylu. Měšťané doufali v anglický styl demokracie. Rolníci doufali, že budou vyřešeny jejich problémy.

POZNÁMKA: V lednu 1789 radikální klerik abbé **Emmanuel Sieyès** vydal slavný pamflet **Co je třetí stav?**. Ztotožnil třetí stav s celým francouzským národem a prohlásil, že má právo sestavit novou ústavu.

Sieyès se stal jedním z nejvlivnějších poslanců Generálních stavů a Národního shromáždění. Dalšími vlivnými poslanci byli Honoré Mirabeau a markýz de la Fayette, hrdina americké války za nezávislost.

Národní Ústavodárné shromáždění chtělo vypracovat ústavu, aby vytvořilo parlamentní systém podobný tomu, který měla Velká Británie. Jeho členům se podařilo přimět krále, aby přijal jejich požadavky. Král a bohatí šlechtici a klerikové však doufali, že tento záměr ztroskotá.

14. ČERVENCE 1789: ÚTOK NA BASTILU

Zprávy o těchto událostech se rychle rozšířily po celé Francii. Po celé Francii včetně Paříže však kolovaly rovněž zvěsti, že aristokracie a král společně konspirují ve snaze potrestat třetí stav tím, že vyvolají nouzi a vysoké ceny. Nepokoje v Paříži přerostly v násilí, když dav asi 80 000 Pařížanů udeřil **14. července 1789** na **Bastilu**, bývalé vězení, které symbolizovalo nenáviděnou královskou autoritu. Bylo osvobozeno sedm lidí, kteří byli v Bastile vězněni, a byl zabit velitel posádky. Tento první výbuch násilí znamenal vstup lidových vrstev do Revoluce.

ČERVENEC A SRPEN 1789: VELKÝ STRACH

Lidé se bouřili také mimo Paříž, a to na venkově. Rovněž se báli královské a aristokratické kontrarevoluce. Vystrašení a nejistí, rolníci v mnoha oblastech v červenci a srpnu podlehli panice a zapalovali panské domy, ničili rezidence biskupů a zabili některé šlechtice, kteří se pokusili postavit se na odpor. Této vzpouře se říká **Velký strach**.

NOC 4. SRPNA 1789: ZRUŠENÍ FEUDÁLNÍHO REŽIMU

Delegáti Národního Ústavodárného shromáždění byli alarmováni šířícím se násilím. Shromáždění vidělo pouze jeden způsob, jak uklidnit rolníky, v noci **4. srpna 1789** zrušilo feudální režim a feudální privilegia. Šlechtici již nebyli vyňati z povinnosti platit daně, zakázalo se jim vybírat poplatky, nutit lid pracovat na cestách nebo mít výlučná práva na lov na svých pozemcích. Byly zrušeny také jejich soudy, zrušeny byly církevní desátky a právě tak i nevolnictví.

26. SRPNA 1789: DEKLARACE PRÁV ČLOVĚKA A OBČANA

26. srpna vydalo Národní Ústavodárné shromáždění **Deklaraci práv člověka a občana**, jeden z nejvýznamnějších dokumentů v dějinách moderního práva. Vyhlásila přirozené právo člověka na svobodu a vzdor vůči útlaku. Dalšími základními právy byla práva na bezpečí, svobodu projevu, náboženskou toleranci, rovnost v zacházení před soudy a svobodu tisku. Bylo prohlášeno, že suverenita spočívá v lidu.

5. ŘÍJNA 1789: POCHOD DO VERSAILLES

Dekrety 4. srpna a Deklarace byly takové inovace, že je král odmítl podepsat. Pařížané (dav 7 tisíc lidí, většinou žen, které doufaly, že jim král poskytne chléb) znovu povstali a **5. října** se vydali na pochod do Versailles. Shromáždění využilo situace a přinutilo Ludvíka XVI. potvrdit Deklaraci. Druhý den, **6. října**, lidé dopravili královskou rodinu zpět do Paříže. Národní Ústavodárné shromáždění pokračovalo v práci na nové ústavě.

KONEC REVOLUCE?

Během následujících měsíců, v úsilí řešit ekonomickou situaci Francie, Shromáždění znárodnilo církevní pozemky, vydalo papírové peníze (tzv. assignáty), zrušilo celní bariéry ve Francii a obchodní gildy a korporace. Poslední zmíněný krok měl sociální dopady, jelikož pracující začali tlačit na zvýšení mezd. Národní shromáždění zasáhlo proti a zakázalo všechny dělnické organizace. To vedlo k nespokojenosti mezi lidmi.

V **červnu 1791** se Ludvík XVI. rozhodl uprchnout z Francie, ale byl chycen asi 20 kilometrů od hranice s Rakouským Nizozemím a přinucen vrátit se do Paříže – spíše jako vězeň než jako král. Národní shromáždění ho zbavilo jeho pravomocí.

Ústava byla dokončena **3. září 1791**. Ustavila Francii jako dědičnou monarchii s královým právem na omezené veto. Král neměl mít žádnou kontrolu nad armádou a žádnou pravomoc nad místními samosprávami. Ludvík XVI. oznámil svůj souhlas **13. září**. Mohlo se zdát, že je to konečný bod a triumf Revoluce. Francie se stala konstituční monarchií bez feudálních privilegií.

Jenže nebyl.

TASKS

True or false?

- 1) The Estates General were expected to bring a solution to French most painful problems.
TRUE FALSE
- 2) The Estates General were not able to come to an agreement.
TRUE FALSE
- 3) The deputies of the first two estates came up with interesting suggestions regarding how best to solve the financial crisis in France. However, all of them were rejected by the deputies of the Third estate.
TRUE FALSE
- 4) All the clergymen in the Estates General were outraged by demands of the Third Estate.
TRUE FALSE
- 5) The development of the revolution was influenced by activities of ordinary people in France and in the countryside.
TRUE FALSE
- 6) In the end, the deputies of the first two estates gave up their privileges. They were afraid of the continuing wave of violence in the countryside.
TRUE FALSE
- 7) The National Assembly considered creating a constitution as its main target.
TRUE FALSE
- 8) Ordinary people hoped for the solution of their material problems.
TRUE FALSE
- 9) All ordinary people were satisfied with the steps of the National Assembly.
TRUE FALSE
- 10) Louis XVI accepted the course of events. He did not want to change them.
TRUE FALSE

Who wrote the following sentences?

"What is the Third Estate? Everything. What has it been hitherto in the political order? Nothing. What does it desire to be? Something."

- a) Louis XVI
- b) Honoré Mirabeau
- c) Jean Necker
- d) Abbé Sieyès
- e) Maximilien Robespierre

Complete the timeline of the first phase of the Great French Revolution.

What was "Tennis Court Oath" (Přísaha v Míčovně)? When did it happen? Mark this event into the timeline above. Use the Internet or other sources of information.

Answer:

- 1) Why weren't the Estates General able to come to any agreement?
- 2) How did the deputies of the third Estate react on impossibility to reach an agreement with the first two estates?
- 3) Did ordinary people participate in the course of revolutionary events?
- 4) What happened on 14th July, 1789?
- 5) What was the Great Fear?
- 6) What was the greatest political impact of the Great Fear?
- 7) What document became a preamble to the constitution?
- 8) What rights did it guarantee?
- 9) What measures were taken by the Assembly to improve the financial situation in France?
- 10) Was France given an expected constitution?

The pictures were taken from: www.en.wikipedia.org

CHAPTER 12: DECLARATION OF THE RIGHTS OF MAN AND OF THE CITIZEN

Read the text and do the tasks below:

DECLARATION OF THE RIGHTS OF MAN AND OF THE CITIZEN

Preamble:

The representatives of the French people, organized as a National Assembly, believing that the ignorance, neglect, or contempt of the rights of man are the sole cause of public calamities and of the corruption of governments, have determined to set forth in a solemn declaration the natural, unalienable, and sacred rights of man, in order that this declaration, being constantly before all the members of the Social body, shall remind them continually of their rights and duties; in order that the acts of the legislative power, as well as those of the executive power, may be compared at any moment with the objects and purposes of all political institutions and may thus be more respected, and, lastly, in order that the grievances of the citizens, based hereafter upon simple and incontestable principles, shall tend to the maintenance of the constitution and redound to the happiness of all. Therefore the National Assembly recognizes and proclaims, in the presence and under the auspices of the Supreme Being, the following rights of man and of the citizen:

Articles:

- 1** Men are born and remain free and equal in rights. Social distinctions may be founded only upon the general good.
- 2** The aim of all political association is the preservation of the natural and imprescriptible rights of man. These rights are liberty, property, security, and resistance to oppression.
- 3** The principle of all sovereignty resides essentially in the nation. No body nor individual may exercise any authority which does not proceed directly from the nation.
- 4** Liberty consists in the freedom to do everything which injures no one else; hence the exercise of the natural rights of each man has no limits except those which assure to the other members of the society the enjoyment of the same rights. These limits can only be determined by law.
- 5** Law can only prohibit such actions as are hurtful to society. Nothing may be prevented which is not forbidden by law, and no one may be forced to do anything not provided for by law.
- 6** Law is the expression of the general will. Every citizen has a right to participate personally, or through his representative, in its foundation. It must be the same for all, whether it protects or punishes. All citizens, being equal in the eyes of the law, are equally eligible to all dignities and to all public positions and occupations, according to their abilities, and without distinction except that of their virtues and talents.
- 7** No person shall be accused, arrested, or imprisoned except in the cases and according to the forms prescribed by law. Any one soliciting, transmitting, executing, or causing to be executed, any arbitrary order, shall be punished. But any citizen summoned or arrested in virtue of the law shall submit without delay, as resistance constitutes an offense.

8 The law shall provide for such punishments only as are strictly and obviously necessary, and no one shall suffer punishment except it be legally inflicted in virtue of a law passed and promulgated before the commission of the offense.

9 As all persons are held innocent until they shall have been declared guilty, if arrest shall be deemed indispensable, all harshness not essential to the securing of the prisoner's person shall be severely repressed by law.

10 No one shall be disquieted on account of his opinions, including his religious views, provided their manifestation does not disturb the public order established by law.

11 The free communication of ideas and opinions is one of the most precious of the rights of man. Every citizen may, accordingly, speak, write, and print with freedom, but shall be responsible for such abuses of this freedom as shall be defined by law.

12 The security of the rights of man and of the citizen requires public military forces. These forces are, therefore, established for the good of all and not for the personal advantage of those to whom they shall be intrusted.

13 A common contribution is essential for the maintenance of the public forces and for the cost of administration. This should be equitably distributed among all the citizens in proportion to their means.

14 All the citizens have a right to decide, either personally or by their representatives, as to the necessity of the public contribution; to grant this freely; to know to what uses it is put; and to fix the proportion, the mode of assessment and of collection and the duration of the taxes.

15 Society has the right to require of every public agent an account of his administration.

16 A society in which the observance of the law is not assured, nor the separation of powers defined, has no constitution at all.

17 Since property is an inviolable and sacred right, no one shall be deprived thereof except where public necessity, legally determined, shall clearly demand it, and then only on condition that the owner shall have been previously and equitably indemnified.

Source: http://avalon.law.yale.edu/18th_century/rightsof.asp

DEKLARACE PRÁV ČLOVĚKA A OBČANA

Preambule

Představitelé francouzského lidu, ustanoveni v Národním shromáždění, domnívajíce se, že nevědomost, zapomenutí nebo pohrdání lidskými právy jsou jedinými příčinami veřejných neštěstí a zkorumpování vlád, rozhodli se vyložit v slavnostní Deklaraci přirozená, nezczitelná a posvátná práva člověka za tím účelem, aby tato Deklarace, neustále jsouc před očima všem členům lidské společnosti, uváděla jim stále na paměť jejich práva a jejich povinnosti; aby činy zákonodárné moci a činy výkonné moci mohly být v každé chvíli porovnávány s účelem každé politické instituce a byly v důsledku toho chovány ještě více v úctě; aby požadavky občanů, když se budou napříště zakládat na jednoduchých a nepopíratelných zásadách, směřovaly vždy k zachování ústavy a k blahu všech.

V důsledku toho Národní shromáždění uznává a vyhláší, za přítomnosti a pod záštitou Nejvyšší Bytosti, tato práva člověka a občana:

Články

1 Lidé se rodí a zůstávají svobodnými a rovnými ve svých právech. Společenské rozdíly se mohou zakládat pouze na prospěšnosti pro celek.

2 Účelem každého politického společenství je zachování přirozených a nezadatelných práv člověka. Tato práva jsou: svoboda, vlastnictví, bezpečnost a právo na odpor proti útlaku.

3 Princip veškeré svrchovanosti spočívá v podstatě v národě. Žádný sbor, žádný jednotlivec nemůže vykonávat moc, která by z něj nebyla výslovně odvozena.

4 Svoboda spočívá v tom, že každý může činit vše, co neškodí druhému. Proto výkon přirozených práv každého člověka nemá jiných mezí než ty, které zajišťují ostatním členům společnosti užívání týchž práv. Tyto meze mohou být ustanoveny pouze zákonem.

5 Zákon má právo zakazovat pouze činy škodlivé společnosti. Nikomu nemůže být bráněno v tom, co není zakázáno zákonem, a nikdo nemůže být nucen činit něco, co zákon nenařizuje.

6 Zákon je vyjádřením všeobecné vůle. Všichni občané mají právo účastnit se osobně nebo prostřednictvím svých zástupců při jeho vytváření. Zákon má být stejný pro všechny, ať už poskytuje ochranu či trestá. Všichni občané, jsouce si před zákonem rovni, mají stejný přístup ke všem hodnostem, veřejným úřadům a zaměstnáním, podle svých schopností a jen na základě rozlišení, která vyplývají z jejich ctností a z jejich nadání.

7 Každý člověk může být obžalován, zatčen nebo uvězněn pouze v případech stanovených zákonem a pouze způsoby, které zákon předepisuje. Ti, kteří vyžadují, vyhotovují, vykonávají nebo dávají vykonávat svévolné příkazy, mají být potrestáni; ale každý občan předvolaný nebo vzatý do vazby na základě zákona musí okamžitě poslechnout, jinak se stává vinným pro odpor.

8 Zákon má stanovit pouze tresty, které jsou nezbytné a zřejmě nutné; každý může být potrestán pouze na základě zákona, schváleného a vyhlášeného před spáchaným činem a zákonně prováděného.

9 Každý člověk je pokládán za nevinného až do té doby, kdy je prokázána jeho vina; jestliže se pokládá za nezbytné zatknout jej, každá přísnost, která by nebyla nutná k zajištění jeho osoby, má být přísně potlačena.

10 Nikomu se nesmí dít újma pro jeho názory, i náboženské, ledaže by jejich projev rušil pořádek stanovený zákonem.

11 Svobodné sdělování myšlenek a názorů je jedním z nejdrahocennějších práv člověka, každý občan může tedy svobodně mluvit, psát, tisknout, jest se mu však zodpovídat za zneužívání této svobody v případech zákonem stanovených.

12 Záruka práv člověka a občana vyžaduje existenci veřejné moci; tato moc je tedy zřízena ve prospěch všech a ne tedy k osobnímu užítku těch, kterým je svěřena.

13 K vydržování veřejné moci a k úhradě správních výdajů je zapotřebí společných daní; mají být rovnoměrně rozvrženy na všechny občany podle jejich majetkové schopnosti.

14 Všichni občané mají právo určit sami nebo prostřednictvím svých zástupců potřebnost veřejných daní, svobodně k nim dát souhlas, kontrolovat jejich používání, určit jejich kvótu, základ, způsob jejich vybírání a dobu jejich trvání.

15 Společnost má právo žádat na každém veřejném úředníkovi počet z jeho činnosti.

16 Společnost, ve které záruka práv není zajištěna a ve které rozdělení moci není zavedeno, nemůže o sobě říkat, že má ústavu.

17 Protože vlastnictví je nedotknutelným a posvátným právem, nikdo ho nemůže být zbaven kromě případu, kdy by to vyžadovala zákonně zajištěná veřejná nezbytnost, a pod podmínkou spravedlivého a předchozího odškodnění.

Zdroj: <http://www.historie.upol.cz/19/prameny/prava.htm>

TASKS

Answer:

- 1) What are the basic human rights, according to the Declaration?
- 2) What does the fifth article say?
 - a) People can do only what is allowed by laws.
 - b) People are forbidden to act if such an action is forbidden by laws.
 - c) People can do whatever they want because they are free.
 - d) People can't do anything unless it is allowed by laws.
- 3) Are there any special comments on the rights of women?
- 4) Did the Declaration revoke the institution of slavery?
- 5) What does the Declaration say about the link between the laws and the general will?

True or false?

- a) The natural rights are universally valid and in all places and times.
TRUE FALSE
- b) Social distinctions are natural.
TRUE FALSE
- c) King is given the divine rights.
TRUE FALSE
- d) The state power comes from men.
TRUE FALSE
- e) If something is not mentioned in any law, we are allowed to do it.
TRUE FALSE
- f) People accused of committing a crime are presumed innocent.
TRUE FALSE
- g) Citizen can be not only males but also females.
TRUE FALSE
- h) Property belongs among the greatest values.
TRUE FALSE
- i) Individual liberty has no limits at all.
TRUE FALSE
- j) Individual liberty is limited by the rights of other individuals.
TRUE FALSE

Compare the following quotations from the Charter of Fundamental Rights and Basic Freedoms (Listina základních práv a svobod) within the contemporary Constitution of the Czech Republic. Find the article of the Declaration that articulates the same idea as the quoted text.

Článek 1

Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Article 1

All people are free, have equal dignity, and enjoy equality of rights. Their fundamental rights and basic freedoms are inherent, inalienable, non-prescriptible, and not subject to repeal.

DECLARATION:

Článek 2

(3) Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Article 2

(3) Everyone may do that which is not prohibited by law; and nobody may be compelled to do that which is not imposed upon him by law.

DECLARATION:

Článek 8

(2) Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.

Article 8

(2) No one may be prosecuted or deprived of his/her liberty except on the grounds and in the manner specified by law.

DECLARATION:

Článek 17

(1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.

(2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.

(3) Cenzura je nepřípustná.

(4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Article 17

(1) The freedom of expression and the right to information are guaranteed.

(2) Everyone has the right to express his views in speech, in writing, in the press, in pictures, or in any other form, as well as freely to seek, receive, and disseminate ideas and information irrespective of the frontiers of the state.

(3) Censorship is not permitted.

(4) The freedom of expression and the right to seek and disseminate information may be limited by law in the case of measures that are necessary in a democratic society for protecting the rights and freedoms of others, the security of the state, public security, public health, or morals.

DECLARATION:

Plný text Listiny základních práv a svobod: www.psp.cz

CHAPTER 13: GREAT FRENCH REVOLUTION (C)

GREAT FRENCH REVOLUTION (C) THE TURN IN THE COURSE OF THE REVOLUTION AND THE SECOND STAGE

A

Under the **Constitution of 1791**, France would function as a constitutional monarchy. **The King** was to share power with the elected **Legislative Assembly** but he still retained his royal veto and the right to select ministers. Elected deputies were supposed to create laws. However, the right to elect was given to 4 million richer men, not to every citizen. The country was divided into districts called **departements**.

B

The Legislative Assembly, which replaced the former National Constituent Assembly, consisted of 745 members. There were two opposing groups: the **Right** and the **Left**. They were called so because of where they sat at the meetings. The Right consisted of **constitutional monarchists**, the Left of **Girondists** (liberal representatives of bourgeoisie) and more radical **Jacobins**. Other 250 deputies didn't belong to any group. Their views concerning important political questions and topics were very different and incompatible. **Girondists** became the most influential group within the Assembly.

C

This period also saw the rise of the **political "clubs"**. Their members discussed important political topics outside the Assembly. The **Jacobin Club**, which derived its name from the monastery of Jacobins where the members met, was one of the most famous. **Robespierre, Mirabeau and Sieyès** belonged among its influential members. Another famous club was the **Cordeliers** with **Danton, Marat and Desmoulins** as members. Many members of these clubs became the deputies of the Legislative Assembly.

D

A lot of nobles fled because of the Revolution. These "emigres", as they were called, settled mainly in Germany, Austria, and Switzerland. They were appealing to the princes of Europe to stop the Revolution and threatening the reign of bloodshed when they returned.

E

However, in the summer of 1792, the Revolution entered a **second stage**, often called a **radical stage**. Middle-class leaders were replaced by radical republicans. Three major reasons accounted for this abrupt in the course of events.

- A. Lower classes felt cheated by the constitution. Despite their major role in the creation of a new regime, ordinary people found themselves deprived of any benefits. For example: people they demanded bread at prerevolutionary prices but the uncontrolled free-enterprise economy of the government resulted in generally rising prices.
- B. Louis XVI remained the weak, indecisive ruler. He considered himself a victim of events. Urged on by his wife, he agreed to attempt an escape from France. However, the royal family was caught near the border and brought back to Paris (see CHAPTER 11). After this event, people completely mistrusted the king, and the idea of a constitutional monarchy became more fiction than fact.

- C. In 1792 France found itself at war with much of the rest of Europe. Many intellectuals, politicians, businessmen, and artisans in numerous European countries were supporting the Revolution and started to call for the overthrow of social privileges and absolutism. To the contrary, members of upper classes were afraid of such demands. The first European states to express public concern about the Revolution in France were Austria and Prussia. They issued the **Declaration of Pillnitz** in August 1791, in which they avowed the restoration of order and absolute monarchy in France was a matter of common interests to all sovereigns of Europe. The current leaders of French government, the Girondists, pronounced the Declaration a threat to national security. On April 20, 1792, the Assembly declared **war against Prussia and Austria** which was welcomed by almost all of the various political factions in France (including the royalists who hoped for the return of absolutism through the war).

F

The war of 1792 started badly for France. After a series of defeats along the border Louis XVI vetoed the order of the Assembly to draft 20,000 French patriots from the whole France into the army to protect Paris. But there were volunteer groups of citizens who marched across France to support Paris and the Revolution. They were greeted as heroes in towns they passes through and a famous song La Marseillaise was composed as a call to arms.

G

The National Assembly called for volunteers to defend the state and managed to form the army. The most important battle took place by the village of **Valmy** (September 20, 1792) and its result was that the French troops weren't defeated. The news of the battle had a strong effect on French national morale. People came to believe they could win.

H

On the day following the Battle of Valmy a new assembly, the **National Convention**, was elected. It was made of three factions: mainly the Girondists and the Jacobins (they were called the **Montagnards**, the most influential members: **Robespierre, Danton, Marat**). This event has been considered **the beginning of the Republic**.

I

All factions favored deposing the King but there were different points of views concerning the system of state. The Montagnards wanted social equality (but the government should have been elected by property owners). The Girondists accused the Montagnards of preparing a dictatorship. However, the Girondists had lost credibility by ignoring social problems of poor people. Robespierre became the most powerful man in the state.

J

The King and his family were detained in the Temple prison (but retained the trappings of luxury) where they were waiting for **the trial**. Robespierre and the Montagnards demanded Louis XVI to be executed as a traitor. Their opponents suggested different solutions including the King's exile to the USA. The vote was won for death by 387 to 334.

Louis XVI was executed in January 1793.

K

The execution of Louis XVI led to the **Reign of Terror** (September 1793 – July 1794). The **Committee of Public Safety** was formed (on April 5, 1793) and Robespierre became its head. Those who were branded public enemies were guillotined. Public executions were considered to be educational. More than 2,400 people were executed in Paris and 30,000 across France by July 1794 (including Marie Antoinette but also and mainly many ordinary people). The Terror was designed to fight the enemies of the Revolution, to prevent counter-revolution. But even Robespierre's supporters came to feel the terror got out of control. Danton, another radical Jacobin, called for putting an end to it. That is why he was executed on Robespierre's order. In 1794 when Robespierre started to call for a new purge, the Jacobins had enough. **Robespierre was arrested on July 27 and on July 28 sent to guillotine**. It was the end of the Reign of Terror. However, it was not the end of violence and chaos in France.

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE (C) ZVRAT VE VÝVOJI REVOLUCE A DRUHÁ FÁZE

A

Podle **Ústavy roku 1791** měla Francie fungovat jako konstituční monarchie. **Král** se měl dělit o moc s voleným **Zákonodárným shromážděním**, ale stále si měl udržet královské veto a právo vybírat ministry. Zvolení poslanci měli tvořit zákony. Právo volit však bylo uděleno jen čtyřem milionům bohatších mužů, nikoli každému občanovi. Země byla rozdělena na distrikty nazývané departamenty.

B

Zákonodárné shromáždění, které nahradilo dřívější Národní ústavodárné shromáždění, mělo 745 členů. Vznikly v něm dvě rivalizující skupiny: **pravice** a **levice**. Nazývaly se podle míst, kde dotyční seděli během schůzí. Pravici tvořili konstituční monarchisté, levici **girondisté** (liberální zástupci buržoazie) a radikálnější **jakobíni**. Dalších 250 poslanců nepatřilo do žádné skupiny. Jejich názory na důležité politické otázky a témata byly odlišné a neslučitelné. Nejvlivnější skupinou v Shromáždění se stali girondisté.

C

Toto období byl také dobou vzniku **politických klubů**. Jejich členové diskutovali o důležitých politických tématech mimo půdu Shromáždění. Jedním z nejslavnějších byl **klub jakobínů**, který odvozoval svůj název od kláštera sv. Jakuba, kde se scházeli jeho členové. Mezi jeho nejvlivnější členy patřili **Robespierre, Mirabeau a Sieyès**. Dalším slavným klubem byli **Kordeliéři**, mezi jehož členy byli **Danton, Marat a Desmoulins**. Mnozí členové těchto klubů se stali poslanci v Zákonodárném shromáždění.

D

Hodně šlechticů kvůli Revoluci uprchlo. Tito „emigranti“, jak byli nazýváni, se usadili zejména v Německu, Rakousku a Švýcarsku. Apelovali na evropské panovníky, aby zastavili Revoluci, a vyhrožovali krveprolitím, které nastane, až se vrátí.

E

V létě 1792 však Revoluce vstoupila do **druhé fáze, radikální fáze**. Vůdce středních tříd nahradili radikální republikáni. Tento zvrát v průběhu událostí měl tři hlavní důvody:

- A. Nižší třídy se cítily ústavou podvedeny. Navzdory tomu, jak zásadní úlohu hrály při tvorbě nového režimu, byly připraveny o očekávaný prospěch. Lidé například žádali chléb za předrevoluční ceny, ale nekontrolovaná ekonomika založená na svobodném podnikání vyústila ve všeobecný cenový růst.
- B. Ludvík XVI. byl slabý a nerozhodný vládce. Považoval se za oběť událostí. Na naléhání své ženy souhlasil s pokusem o útěk z Francie. Královská rodina však byla polapena blízko hranic a dopravena zpět do Paříže (viz KAPITOLA 10). Po této události lidé ztratili důvěru v krále a z myšlenky konstituční monarchie se stala spíše fikce než fakt.
- C. V roce 1792 se Francie ocitla ve válce s většinou zbytku Evropy. Mnoho intelektuálů, politiků, obchodníků a řemeslníků v četných evropských zemích revoluci podporovalo a začalo volat po svržení společenských privilegií a absolutismu. Naproti tomu, příslušníci vyšších tříd se takových požadavků obávali. První evropské státy, které vyjádřily veřejný zájem o revoluci ve Francii, byly Rakousko a Prusko. V srpnu roku 1791 vydaly Pillnitzskou deklaraci, v které prohlásily, že restaurace pořádku a absolutní monarchie ve Francii je záležitostí obecného zájmu všech suverénních vlád v Evropě. Tehdejší vůdci francouzské vlády, girondisté, označily deklaraci za hrozbu národním zájmům. 20. dubna 1792 Shromáždění **vyhlásilo Prusku a Rakousku válku**, což přivítaly téměř všech politické frakce ve Francii (včetně royalistů, kteří doufali, že skrze válku dojde k návratu absolutismu).

F

Válka roku 1792 začala pro Francii špatně. Po sérii porážek podél hranic Ludvík XVI. vetoval příkaz Shromáždění, který do armády povolával 20 000 patriotů z celé Francie, aby chránili Paříž. Našly se ale skupiny dobrovolníků, které pochodovaly přes Francii, aby podpořily Revoluci. V městech, kterými procházeli, byli vítáni jako hrdinové a na jejich počest byla složena píseň Marseillaisa.

G

Národní Shromáždění povolalo dobrovolníky, aby bránili stát. Podařilo se mu vytvořit armádu. Nejdůležitější bitva se odehrála u vesnice **Valmy** (20. září 1792) a jejím výsledkem bylo to, že francouzští vojáci neprohráli. Zpráva o bitvě měla silný dopad na francouzskou národní morálku. Lidé začali věřit, že mohou zvítězit.

H

Den po bitvě u Valmy bylo zvoleno nové shromáždění, **Národní Konvent**. Skládal se z tří frakcí: především girondistů a jakobínů (jejich frakce v Konventu se nazývala **Montagnardi**, nejvýznamnější příslušníci: **Robespierre, Danton, Marat**). Tato událost je považována za **počátek Republiky**.

I

Všechny frakce dávaly přednost tomu, zbavit krále moci, ale jejich názory na systém státu se lišily. Montagnardi chtěli společenskou rovnost (ale vláda měla být volena těmi, kteří vlastnili majetek). Girondisté obviňovali Montagnardy z toho, že chystají diktaturu. Girondisté však ztratili důvěryhodnost, když ignorovali sociální problémy obyčejných lidí. Robespierre se stal nejmocnějším mužem v zemi.

J

Král a jeho rodina byli vězněni v Templu (ale nadále se těšili luxusním požitkům), kde čekali na **soud**. Robespierre a Montagnardi žádali, aby byl Ludvík XVI. popraven jako zrádce. Jejich oponenti navrhovali jiná řešení včetně králova exilu do Spojených států. V hlasování zvítězili zastánci smrti poměrem 387 hlasů k 334.

Ludvík XVI. byl popraven v lednu 1793.

K

Poprava Ludvíka XVI. vedla k **Vládě teroru** (září 1793 – červenec 1794). Byl utvořen **Výbor pro veřejné blaho** (5. dubna 1793) a jeho hlavou se stal Robespierre. Ti, kteří byli označeni za veřejné nepřátele, byli gilotinováni. Veřejné popravy byly považovány za výchovné. V Paříži bylo do července 1794 popraveno více než 2400 lidí a v celé Francii 30000 (včetně Marie Antoinetty, ale také a hlavně mnoha obyčejných lidí). Teror byl vytvořen tak, aby potíral nepřátele Revoluce a zabránil kontrarevoluci. Jenže dokonce i Robespierrovi přívrženci začali cítit, že se teror vymkl kontrole. Danton, další radikální jakobín, žádal, aby byl zastaven. Na Robespierrov příkaz byl proto popraven. Když v roce 1794 začal Robespierre volat po další čistce, jakobíni měli dost. **Robespierre byl 27. července zatčen a 28. července ho poslali pod gilotinu**. To byl konec vlády teroru. Nebyl to však konec násilí a chaosu ve Francii.

TASKS

Match paragraphs and English + Czech inscriptions:

- THE RISE OF THE POLITICAL CLUBS
 - THE CAUSES OF THE TURN IN THE COURSE OF EVENTS
 - THE TRIAL WITH THE KING
 - THE BEGINNING OF THE WAR AGAINST PRUSSIA AND AUSTRIA
 - ESCAPE OF NOBLES
 - THE CONSTITUTION OF 1791
 - THE NATIONAL CONVENTION AND ITS COMPOSITION
 - THE REIGN OF TERROR
 - THE LEGISLATIVE ASSEMBLY
 - THE BATTLE OF VALMY
 - THE MONTAGNARDS VERSUS THE GIRONDISTS
-
- VZESTUP POLITICKÝCH KLUBŮ
 - PŘÍČINY ZVRATU UDÁLOSTÍ
 - SOUD S KRÁLEM
 - POČÁTEK VÁLKY PROTI PRUSKU A RAKOUSKU
 - ÚTĚK ŠLECHTY
 - ÚSTAVA ROKU 1791
 - NÁRODNÍ KONVENT A JEHO SKLADBA
 - VLÁDA TERORU
 - ZÁKONODÁRNÉ SHROMÁŽDĚNÍ
 - BITVA U VALMY
 - MONTAGNARDI VERSUS GIRONDISTÉ

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

True or false?

- a) The Legislative Assembly was a new name for the former Constituent Assembly. There was no discontinuity between the National Constituent Assembly and the Legislative Assembly.
TRUE FALSE
- b) The political clubs and the political groups within the Legislative Assembly are identical objects.
TRUE FALSE
- c) Robespierre was a prominent member of the Jacobin club.
TRUE FALSE
- d) The National Convention met before the beginning of the war against Prussia and Austria.
TRUE FALSE
- e) In 1792, many people felt disappointed with the development in France.
TRUE FALSE
- f) Louis XVI lost his credibility.
TRUE FALSE
- g) All of the factions within the National Convention wanted to execute Louis XVI for his counter-revolution aims and steps.
TRUE FALSE
- h) Robespierre launched a series of public executions.
TRUE FALSE
- i) La Marseillaise, French national anthem, was composed during the Great French Revolution.
TRUE FALSE
- j) Robespierre's policy went out of control and in the end, its impacts stroke its author.
TRUE FALSE

Who said...?

"Louis was a king, and our republic is established; the critical question concerning you must be decided by these words alone. Louis was dethroned by his crimes; Louis denounced the French people as rebels; he appealed to chains, to the armies of tyrans who are his brothers; the victory of the people established that Louis alone was a rebel; Louis cannot therefore be judged; he already is judged."

"As for myself, I abhor the death penalty administered by your laws, and for Louis I have neither love, nor hate; I hate only his crimes."

"With regret I pronounce this fatal truth: Louis must die so that the nation might live."

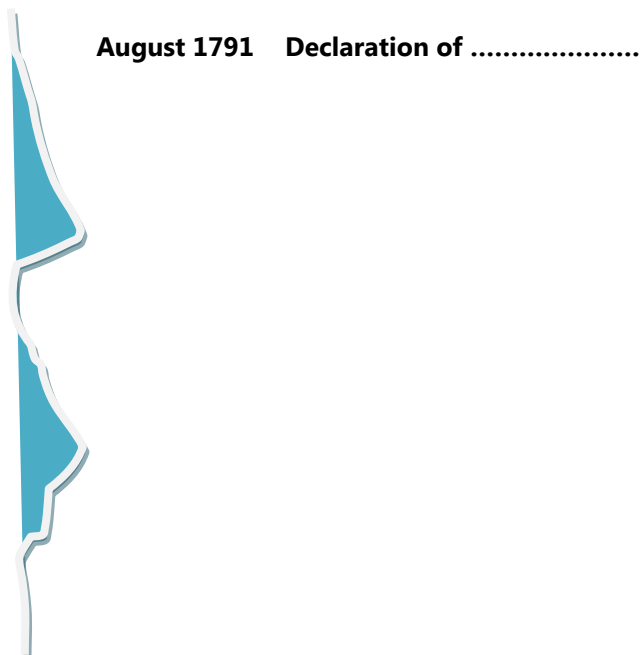
- a) Jean Jacques Rousseau
- b) Napoleon Bonaparte
- c) Maximilien Robespierre
- d) Emmanuel Sieyès

Robespierre also provided social policy in an attempt to improve everyday life conditions of poor people? What steps did he do? Use the Internet or other sources of information to find out.

Answer:

- 1) Why did the revolution come into the second phase?
- 2) What were the opposite parts within the Legislative Assembly?
- 3) What were the most prominent political clubs in Paris?
- 4) What countries did France declare war on?
- 5) What was the first important battle of the war?
- 6) What were the main factions in the National Convention?
- 7) Who was the political leader of Jacobins?
- 8) Why was Robespierre's reign called the reign of terror?
- 9) Who were the Robespierre's most prominent victims?
- 10) Did Robespierre's execution mark the end of violence in the development of the revolution?

Draw the timeline of the most decisive events in the second phase of the revolution:

CHAPTER 14: GREAT FRENCH REVOLUTION (D)

GREAT FRENCH REVOLUTION (D) AFTER ROBESPIERRE, BEFORE NAPOLEON

AFTER ROBESPIERRE'S EXECUTION

After Robespierre's execution the Revolution turned out to have more enemies than it had had in 1789. The nation's economy was seriously damaged, many people had died, and the winter of 1794-95 was harsh again.

WHITE TERROR

Robespierre's followers were being killed during the so-called **White Terror** (May and June, 1795). The deputies of the National Convention released laws adopted under Robespierre. It resulted into social problems and riots in Paris as the Jacobins had adopted some important social laws.

NEW CONSTITUTION

A **new constitution** was adopted in 1795. The masses were excluded from political power which was given only to those who owned property. A one-house legislature was replaced by a bicameral legislature – the National Convention was to have two chambers instead of one chamber. Executive power was placed in the **Directory**, consisting of five persons elected by the legislators.

NEW GOVERNMENT

A **conservative uprising** outburst against the National Convention. General **Napoleon Bonaparte** was put in charge of crushing the uprising. He was successful.

In October, 1795, the National Convention dissolved itself and the Directory grasped the power. Napoleon Bonaparte was named commander-in-chief of all armies in France.

GRACCHUS BABEUF

In 1796 the Directory crushed a new social movement led by **Gracchus Babeuf**. In Paris, Babeuf had started a newspaper called The Tribune of the People in which he claimed equality among men through agrarian communism. He was guillotined in 1796.

WAR AGAINST PRUSSIA AND AUSTRIA

The war against Prussia and Austria hadn't stopped but it was going well for France. The Austrian Netherlands had been annexed. Prussia had signed a peace treaty with France in April, 1795, and in the spring of 1796, Napoleon led French armies through the Holy Roman Empire against Austria. By 1797 he won a series of decisive victories in northern Italy and had signed a treaty with the Austrians.

WAR AGAINST GREAT BRITAIN: NAPOLEON IN EGYPT NEW COALITION AGAINST FRANCE

In May, 1798, Napoleon set sail from France for Egypt, with a plan to strike at Britain by cutting off its trade route to India. At the beginning he achieved the victory against Mameluk rulers of Egypt but then, a British fleet led by Admiral **Horatio Nelson** smashed the French ships at anchor at Abu Qir bay (near Alexandria). After this victory Austria, Russia and also Turkey joined Britain in a new coalition against France.

CRISIS OF 1799

In **1799**, France was in crisis. The government was incapable to solve numerous problems, France seemed to be in danger of invasion. In this situation Napoleon abandoned his army in Egypt and, without the permission from the Directory, returned to France. He was being greeted as a hero, as the only undefeated general of France. There was hope he would put an end to the crisis in Paris and save the endangered nation.

NAPOLEON AS THE FIRST CONSUL

One member of the Directory, Emmanuel Sieyès, joined with Napoleon in a conspiracy. The Directory was replaced by a three-man provisional government, and the creation of a new constitution was announced. The **constitution** was approved in December 1799. France was to have **three consuls**. One of them should have had the title of the **First Consul**. This function was given to Napoleon.

KAPITOLA 14: VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE (D)

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE (D) PO ROBESPIERROVI, PŘED NAPOLEONEM

PO ROBESPIERROVĚ POPRAVĚ

Po Robespierrově popravě se ukázalo, že revoluce má více nepřátel než v roce 1789. Národní hospodářství se nacházelo ve vážném stavu, mnoho lidí zemřelo a zima 1794- 95 byla opět krutá.

BÍLÝ TEROR

Robespierrovi přívrženci byli zabíjeni během tzv. **bílého teroru** (květen a červen 1795). Poslanci Národního konventu uvolnili zákony přijaté za Robespiera. To vedlo k sociálním problémům a bouřím v Paříži, jelikož Jakobíni přijali některé důležité sociální zákony.

NOVÁ ÚSTAVA

V roce 1795 byla přijata **nová ústava**. Většině lidí byl odepřen přístup k politické moci; ta byla přiznána pouze těm, kteří vlastnili majetek. Jednokomorovou legislativu nahradila dvoukomorová – Národní konvent měl mít dvě komory místo jedné. Výkonná moc byla svěřena **Direktoriu**, které se skládalo z pěti osob volených zákonodárci.

NOVÁ VLÁDA

Proti Národnímu konventu propuklo **konzervativní povstání**. Generál **Napoleon Bonaparte** dostal za úkol toto povstání rozdrtit a byl úspěšný.

V říjnu 1795 se Národní konvent sám rozpustil a moc uchopilo Direktorium. Napoleon Bonaparte byl jmenován vrchním velitelem všech armád ve Francii.

GRACCHUS BABEUF

V roce 1796 Direktorium potlačilo nové sociální hnutí, které vedl **Gracchus Babeuf**. Babeuf začal v Paříži vydávat noviny zvané Tribun lidu, v kterých hlásal rovnost mezi lidmi skrze agrární komunismus. V roce 1796 byl popraven na gilotině.

VÁLKA PROTI PRUSKU A RAKOUSKU

Válka proti Prusku a Rakousku neskončila, ale pro Francii se vyvíjela dobře. Bylo anektováno rakouské Nizozemí, Prusko podepsalo v dubnu roku 1795 mírovou smlouvu s Francií a Napoleon vedl na jaře roku 1796 francouzské armády přes území Svaté říše římské proti Rakousku. Do roku 1797 dosáhl řady rozhodujících vítězství v severní Itálii a podepsal mír s Rakušany.

VÁLKA PROTI VELKÉ BRITÁNII: NAPOLEON V EGYPTĚ NOVÁ KOALICE PROTI FRANCII

V květnu 1798 vyplul Napoleon z Francie do Egypta, s plánem udeřit na Británii tak, že přeřízne její obchodní cestu do Indie. Nejprve dosáhl vítězství proti mameluckým vládcům Egypta, pak ale britská flotila vedená admirálem **Horatio Nelsonem** rozdrtila francouzské lodě u Abú Kíru (blízko Alexandrie). Po tomto vítězství se k Británii připojily Rakousko, Rusko a také Turecko, čímž vznikla nová koalice proti Francii.

KRIZE ROKU 1799

V roce **1799** se Francie ocitla v krizi. Vláda nedokázala řešit četné problémy. Zdálo se, že Francii hrozí invaze. V této situaci Napoleon opustil svou armádu v Egyptě a vrátil se, ačkoli k tomu neměl svolení Direktorata, do Francie. Tam ho přivítali jako hrdinu, jediného neporaženého generála Francie. Lidé doufali, že ukončí krizi v Paříži a zachrání ohrožený národ.

NAPOLEON JAKO PRVNÍ KONZUL

Jeden z členů Direktorata, Emmanuel Sieyés, se spojil s Napoleonem v konspiraci. Direktorium bylo nahrazeno tříčlennou prozatímní vládou a byla ohlášena nová **ústava**. Ta byla schválena v prosinci roku 1799. Francie měla mít **tři konzuly**. Jeden z nich měl mít titul **prvního konzula**. Ten byl udělen Napoleonovi.

TASKS

True or false?

- 1) After Robespierre's fall, the new regime in France achieved stability.
TRUE FALSE
- 2) France solved its crucial economic and social problems.
TRUE FALSE
- 3) People in France suffered from scarcity, there was shortage of food including bread, meat and dairy products.
TRUE FALSE
- 4) The constitution of 1795 established the parliament consisting of two houses.
TRUE FALSE
- 5) The army suppressed counter-revolutionary activities.
TRUE FALSE
- 6) The Babeuf plot was exposed and Babeuf was punished.
TRUE FALSE
- 7) Napoleon Bonaparte grasped his chance and made remarkable career.
TRUE FALSE
- 8) State finances were in a horrible state.
TRUE FALSE
- 9) One of the leaders of the Revolution in its first phase held a strong political position at its end.
TRUE FALSE
- 10) Napoleon became the most powerful man in France.
TRUE FALSE

Answer:

- 1) What was the White Terror?
- 2) What were the major political changes given by the constitution of 1795?
- 3) What was the economic situation in France like?
- 4) Were there any conspiracies or uprisings against the state power in the last phase of the Revolution?
- 5) Did the National Convention survive the last years of the Revolution?
- 6) What was The Tribune of the People?
- 7) What organ or political institution replaced the Directory in 1799?
- 8) Why was Napoleon Bonaparte so popular among people in France?
- 9) When was France given the last "revolutionary" constitution?
- 10) Who became the first consul of France?

Draw the timeline of the last phase of the Revolution:

July 28, 1794 Robespierre's execution

Who was who during the French Revolution? Write a short characteristics of every person. Use the worksheets and other sources of information.

Louis XVI (1754 – 1793)

Jacques Necker (1732 – 1804)

Abbé Emmanuel Joseph Sieyès (1748 – 1836)

Maximilien Robespierre (1758 – 1794)

Georges Danton (1759 – 1794)

Jean-Paul Marat (1743 – 1793)

Camille Desmoulins (1760 – 1794)

Use the Internet and find the motto of the Great French Revolution. How do you understand it in the context of the Revolution?

Liberty, _____

What were the greatest achievements and positive points of the Great French Revolution? What were its negative points and problems? Discuss your opinion with your classmates.

The pictures were taken from: www.en.wikipedia.org and www.cs.wikipedia.org

CHAPTER 15: NAPOLEON BONAPARTE

NAPOLEON BONAPARTE

From 1799 to 1804, Napoleon ruled under the title of **First Consul (Consul for Life** since 1802), but in reality as a dictator. Although the constitution provided for a legislative body, that body could neither initiate nor discuss laws.

Napoleon reconfirmed the abolition of estates and privileges. He centralized the administrative system including taxation. He also replaced the elected officials and local self-government with centrally appointed "prefects" and "subprefects".

His reforms proved of particular benefit to the middle class.

In **1804**, the Senate proclaimed the **Empire** and Napoleon became the **Emperor**. This decision was approved by a referendum. In the same year, Napoleon issued the **Code Civil**. The Code had a great impact on the development of modern law.

NAPOLEONIC WARS

Great Britain was Napoleon's greatest enemy. He fought against it and its allies, mainly Austria, Prussia and Russia.

First Italian campaign

- mentioned in chapter 14, ended by the Treaty of Campo Formio with Austria.

Egyptian expedition

- **1798: Battle of the Pyramids** (A few kilometres north of the Pyramid of Gizeh Mourad's Bey 6000 mamluks were no match for the French troops.)
- **1798: Battle of the Nile** (Disaster. The French admiral Bruyes lost 11 of the 13 ships fighting Nelson.)
- **1799:** Napoleon returned to France (see chapter 14).

Second Italian campaign

- **1800: Battle of Marengo** (Bonaparte's victory over Austrian army in Italy.)

War of the Third Coalition

- In 1805, Britain convinced Austria and Russia to join another coalition against France.
- **1805: Battle of Ulm** (French victory over Austria.)
- **1805: Battle of Trafalgar** (the Franco-Spanish fleet was destroyed near Cadiz by Nelson, who died however in the event. The battle marked the end of the Spanish-French alliance.)

- **1805: Battle of Austerlitz** (The Austro-Russian army was completely destroyed, the Russians were made to retreat to the East.)
- The **Confederation of the Rhine** was created. The **Holy-Roman Empire** ceased to exist. Francis II was given the title of Austrian Emperor.

War of the Fourth Coalition (Great Britain, Prussia, Russia, Sweden, Saxony)

- **1806: Battles of Jena and Auerstädt** (The twin French victories against Prussia.)
- Napoleon established puppet rulers on the thrones of German states. He also established the **Duchy of Warsaw** in the French-controlled part of Poland.
- **1806: the Continental system (blockade)**: Protectional decrees were passed, which aimed at crippling Britain economically, whereby no British goods could be bought in continental Europe. (This continental blockade caused many bankruptcies in France, since certain heavy industries were no longer able to get the raw materials which previously came from British colonies.)

Peninsular War

- In **1807** Napoleon invaded Portugal and Spain. He gained control over the Iberian Peninsula and placed his brother Joseph as the king. Great Britain sent troops to support Spain. French control deteriorated and collapsed in 1813.

War of the Fifth Coalition

- The Fifth Coalition: Austria, Great Britain
- **1809: Battle of Wagram** (The start of the decline of Napoleon's infantry. The first of the huge battles (320.000 men on the battlefield) based on the manipulation of great masses of soldiers. Although the French won, they gained no real strategical result.)
- Napoleon still controlled central Europe.
- **1812: Battle of Salamanca** (In Spain, Wellington achieved the victory. The French lost 14.000 men and King Joseph Bonaparte abandoned Madrid.)

Invasion of Russia

- Although there was peace between Russia and France (1807), Tsar Alexander was under strong pressure from the Russian nobility to break off the alliance. After the relaxation of the Continental system in Russia Napoleon decided to invade Russia (with the greatest army of history, more than 600.000 soldiers).
- **1812: Battle of Borodino** (150 km from Moscow, this battle obliged Kutusov to abandon Moscow to Napoleon. The events were described by Tolstoy in "War and Peace".)
- **1812: Battle of the Berezina** (Napoleon lost nearly half of his army)
- In the end, Napoleon was totally defeated and lost about 570.000 people.

The War of the Sixth Coalition

- the Sixth Coalition: Russia, Great Britain, Spain, Portugal, Prussia (later joined by Austria and Sweden)
- **1813: Battle of the Nations** (near **Leipzig**) (500.000 men fought for three days, France against Prussia, Russia and Sweden. Betrayed by his Saxon allies, Napoleon was forced into retreat. Germany was lost for the Empire.)
- In March **1814**, the Coalition captured Paris. When Napoleon proposed the army march on Paris, his commanders decided to mutiny. In April, Napoleon abdicated. He was exiled to Elba, an island in the Mediterranean Sea 20 km off the coast of Italy. He was given sovereignty over the island and retained the title of Emperor.

Hundred Days

- In March **1815**, Napoleon escaped from Elba and returned to France. The Allies put the army to end his rule.
- **1815: Battle of Waterloo** (Napoleon lost this maybe the most decisive battle. Why? For one or more of very discussed reasons (Wellington's strategical patience, the bad weather, Napoleon's illness...))

Saint Helena

- After Napoleon's defeat at Waterloo, Louis XVIII once again mounted the throne, whilst Napoleon surrendered to the British who, this time, sent him to Saint Helena, an island in the middle of the South Atlantic ocean, where he was to die on May 5, 1821.

KAPITOLA 15: NAPOLEON BONAPARTE

NAPOLEON BONAPARTE

Od roku 1799 do roku 1804 Napoleon vládl jako **První konzul** (od roku 1802 jako **doživotní konzul**), ve skutečnosti však jako diktátor. Ačkoli ústava zavedla zákonodárny orgán, tento orgán nemohl zákony ani iniciovat, ani připomínkovat.

Napoleon znovu potvrdil zrušení stavů a privilegií. Centralizoval administrativní systém včetně daní. Rovněž nahradil volené úředníky a místní samosprávy centrálně jmenovanými „prefekty“ a „podprefekty“.

Jeho reformy byly prospěšné obzvláště pro střední třídu.

V roce **1804** vyhlásil Senát **císařství**. Napoleon se stal **císařem**. Toto rozhodnutí bylo schváleno plebiscitem. V stejném roce vydal Napoleon **Code civil, Občanský zákoník**. Zákoník měl významný dopad na vývoj moderního práva.

NAPOLEONSKÉ VÁLKY

Napoleonovým největším nepřítelem byla Velká Británie. Bojoval proti ní a jejím spojencům, především Rakousku, Prusku a Rusku.

První italské tažení

- zmíněno v kapitole 14, ukončeno mírem v Campo Formiu s Rakouskem.

Egyptská expedice

- **1798: Bitva pyramid** (Několik kilometrů na sever od pyramid v Gíze, 6000 mameluků beje Murada nepředstavovalo pro francouzské pěšáky žádné soupeře.)
- **1798: bitva na Nilu** (Katastrofa. Francouzský admirál Bruyes ztratil 11 z 13 lodí v boji proti Nelsonovi.)
- **1799:** Napoleon se vrátil do Francie (viz kapitola 14).

Druhé italské tažení

- **1800: bitva u Marenga** (Bonapartovo vítězství nad rakouskou armádou v Itálii.)

Válka proti třetí koalici

- V roce 1805 přesvědčila Británie Rakousko a Rusko, aby se připojili k další koalici proti Francii.
- **1805: bitva u Ulmu** (Francouzské vítězství nad Rakouskem.)
- **1805: bitva u Trafalgaru** (Francouzsko-španělská flotila byla zničena nedaleko Cádizu Nelsonem, který však v bitvě zemřel. Bitva znamenala konec španělsko-francouzského spojení.)

- **1805: bitva u Slavkova** (Rakousko-ruská armáda byla kompletně zničena, Rusové byli nuceni stáhnout se na východ.)
- Byl vytvořen **Rýnský spolek**. **Svatá říše římská** přestala existovat. František II. dostal titul rakouského císaře.

Válka proti čtvrté koalici

- **1806: bitvy u Jeny a Auerstadtu** (Dvě francouzská vítězství proti Prusku.)
- Napoleon dosadil na trůny v německých státech loutkové vládcy. Ve Francii kontrolované části Polska vytvořil **Varšavské velkovévodství**.
- **1806: kontinentální blokáda:** Byla přijata ochranná opatření, která měla ekonomicky ochromit Británii, a to tím, že nikde v kontinentální Evropě se nemělo prodávat britské zboží. (Tato kontinentální blokáda zapříčinila ve Francii řadu bankrotů, protože těžký průmysl si nebyl schopen obstarat suroviny, které se dosud dovážely z britských kolonií.)

Válka na Pyrenejském poloostrově

- V roce **1807** Napoleon vtrhl do Portugalska a Španělska. Převzal kontrolu nad celým Pyrenejským poloostrovem a dosadil svého bratra Josefa jako krále. Velká Británie poslala Španělsku na pomoc své jednotky. Francouzská kontrola se rozložila a zkolabovala v roce 1813.

Válka proti páté koalici

Pátá koalice: Rakousko, Velká Británie

- **1809: bitva u Wagramu** (Počátek úpadku Napoleonovy pěchoty. První z velkých bitev (320 000 mužů na bojišti) založených na operacích s obrovskými masami vojáků. Ačkoli Francouzi zvítězili, nezískali žádný strategický výsledek.)
- Napoleon stále kontroloval střední Evropu.
- **1812: bitva u Salamanky** (Wellington ve Španělsku dosáhl vítězství. Francouzi ztratili 14 000 mužů a král Josef Bonaparte opustil Madrid.)

Invaze do Ruska

- Ačkoli mezi Ruskem a Francií vládl mír (1807), car Alexandr byl pod silným tlakem šlechty, aby toto spojení zrušil. Poté, co Rusko porušilo kontinentální blokádu, Napoleon se rozhodl vtrhnout do Ruska (s největší armádou historie, více než 600 000 vojáků.)
- **1812: bitva u Borodina** (150 km od Moskvy, tato bitva přiměla Kutuzova, aby nechal Moskvu Napoleonovi. Tyto události popsal Tolstoj ve Vojně a míru.)
- **1812: bitva u Bereziny** (Napoleon ztratil téměř polovinu své armády.)
- Napoleon byl nakonec totálně poražen a ztratil asi 570 000 lidí.

Válka proti šesté koalici

- Šestá koalice: Rusko, Velká Británie, Španělsko, Portugalsko, Prusko (později také Rakousko a Švédsko)
- **1813: bitva národů (u Lipska)** (500 000 mužů bojovalo tři dny, Francie proti Prusku, Rusku a Švédsku. Zrazen svými saskými spojenci, Napoleon byl nucen ustoupit. Císařství přišlo o Německo.)
- V březnu **1814** koalice ovládla Paříž. Když Napoleon navrhoval své armádě tažení na Paříž, jeho velitelé se vzbouřili. V dubnu Napoleon abdikoval. Byl poslán do exilu na Elbu, ostrov v Středozezemním moři 20 km od pobřeží Itálie. Stále držel titul císaře a byla mu udělena suverénní moc nad celým ostrovem.

Sto dní

- V březnu **1815** Napoleon uprchl z Elby a vrátil se do Francie. Spojenci sebrali vojsko, aby ukončili jeho vládu.
- **1815: bitva u Waterloo** (Napoleon ztratil svou možná nejdůležitější bitvu. Proč? Z jednoho nebo více velmi diskutovaných důvodů: Wellingtonova strategická trpělivost, špatné počasí, Napoleonova nemoc...).

Svatá Helena

- Po Napoleonově porážce u Waterloo opět usedl na trůn Ludvík XVIII., zatímco Napoleon se vzdal Britům, kteří ho tentokrát poslali na Svatou Helenu, ostrov uprostřed jižní části Atlantického oceánu, kde měl zemřít 5. května 1821.

TASKS

Complete the table:

If you want to compete with your classmates and take this activity as a memory game, do it by heart.

DATE	EVENT
1798	
	BATTLE OF MARENGO
1804	
	BATTLE OF TRAFALGAR
	BATTLE OF AUSTERLITZ
	CONTINENTAL BLOCKADE
1807	
1809	
	INVASION TO RUSSIA
	BATTLE OF THE NATIONS
1814	
	NAPOLEON'S FLEE FROM ELBA
	HUNDRED DAYS
	BATTLE OF WATERLOO
1821	

Complete another table. Decide what were the Napoleon's greatest achievements and failures. Discuss with your classmates. Use the Internet and other sources of information if needed.

NAPOEON'S GREATEST ACHIEVEMENTS	NAPOLEON'S GREATEST FAILURES

And the third table. What's the event?

WHAT HAPPENED	EVENT
Mourad's Bey 6000 mamluks were totally defeated by Napoleon's troops.	
France signed peace with Austria. This peace put an end to the second Italian campaign.	
In 1804, Napoleon gained a new title.	
Napoleon's rival Horatio Nelson was injured and died.	
Napoleon defeated armies of two European emperors.	
Napoleon decided to destroy Great Britain's economy.	
Events described in Tolstoy's "War and Peace".	
Napoleon returned from Elba and ruled to the battle of Waterloo.	
Napoleon's most horrible and last failure.	

True or false?

- 1) The British fleet under Horatio Nelson captured or destroyed almost all French vessels in Egypt.
TRUE FALSE
- 2) In 1799, Napoleon Bonaparte became the most powerful man in France.
TRUE FALSE
- 3) Napoleon influenced the development of modern law.
TRUE FALSE
- 4) The French naval forces were not as strong as the British fleet.
TRUE FALSE
- 5) Despite the fact that he defeated many European countries, France never managed to defeat Russia.
TRUE FALSE
- 6) Napoleon placed puppet rulers on the thrones of many defeated countries.
TRUE FALSE
- 7) Napoleon's control over Spain and Portugal deteriorated.
TRUE FALSE
- 8) Arthur Wellesley, the 1st Duke of Wellington, achieved great success in the fights against Napoleon's armies.
TRUE FALSE

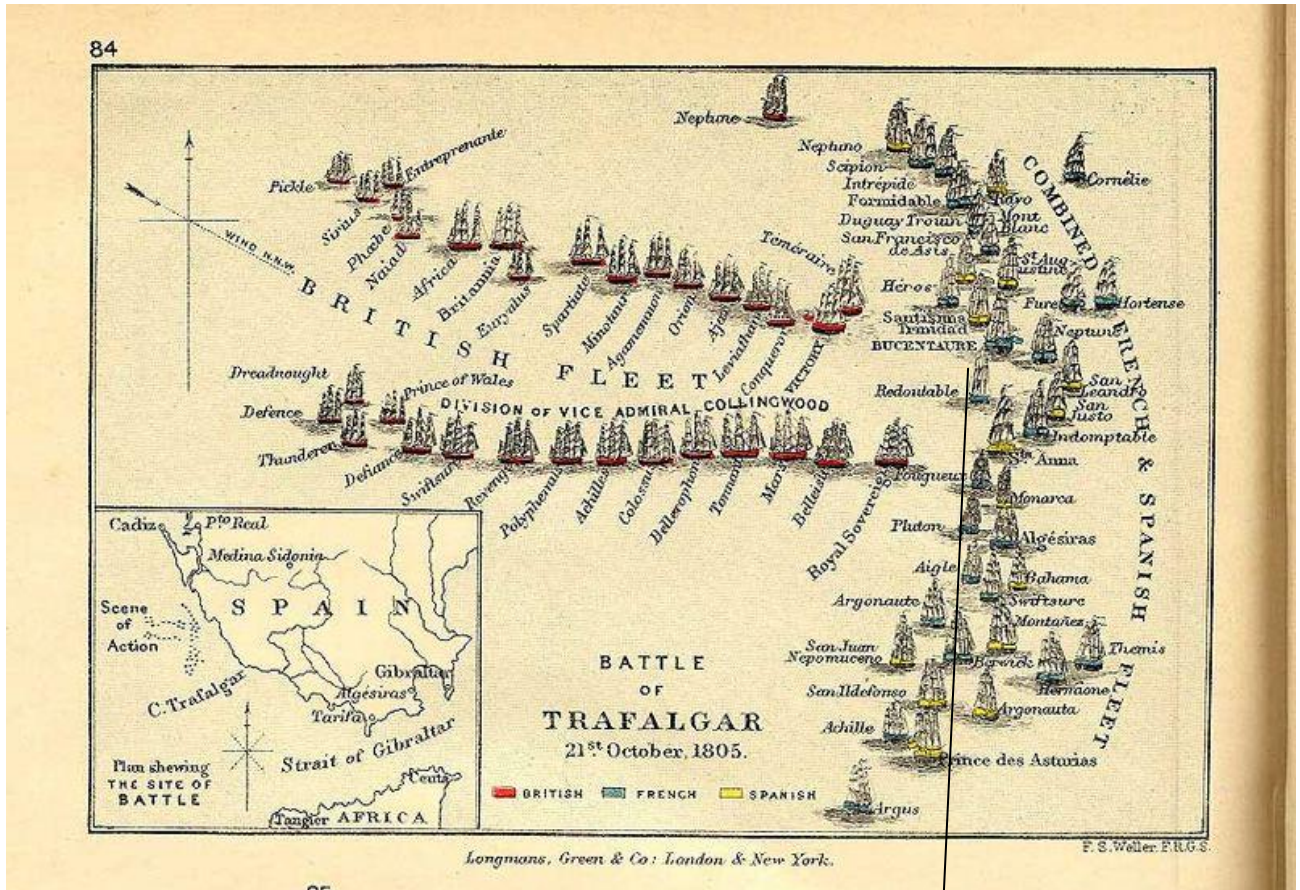
9) Napoleon's withdrawal from Russia turned into one of his greatest victories.

TRUE FALSE

10) The Battle of Waterloo put an end to Napoleon's rule over Europe.

TRUE FALSE

Look at the scheme of the Battle of Trafalgar, find the wrong statements, and correct them.

www.commonswikipedia.org

REDOUTABLE

a) The French Navy clashed with the combined British and Spanish fleet.

b) Nelson decided to attack the combined fleet of his enemies in right angles.

c) The British ships were formed in one column.

d) The other British column was led by Vice Admiral Collingwood.

e) Redoutable was a British ship.

Watch the animated map of the battle of Trafalgar from BBC and find out whether Nelson's tactic was traditional or risky.

Click on:

http://www.bbc.co.uk/history/british/empire_seapower/launch_ani_trafalgar.shtml

If you want to know more about some of Napoleon's greatest military achievements and failures, you can try the following web sites and materials.

Battle of Austerlitz

www.austerlitz.org

This site is dedicated to the Battle of Austerlitz. The articles and other materials including the maps and links are available in Czech, English and French.

Battle of Waterloo

http://www.bbc.co.uk/history/british/empire_seapower/battle_waterloo_01.shtml

A long article on the Battle of Waterloo that describes various aspects of the battle and depicts its development.

http://www.bbc.co.uk/history/british/empire_seapower/launch_gms_battle_waterloo.shtml

An interactive on-line game in which you can play as Napoleon or as Wellington. It includes some information on contemporary tactics and so on.

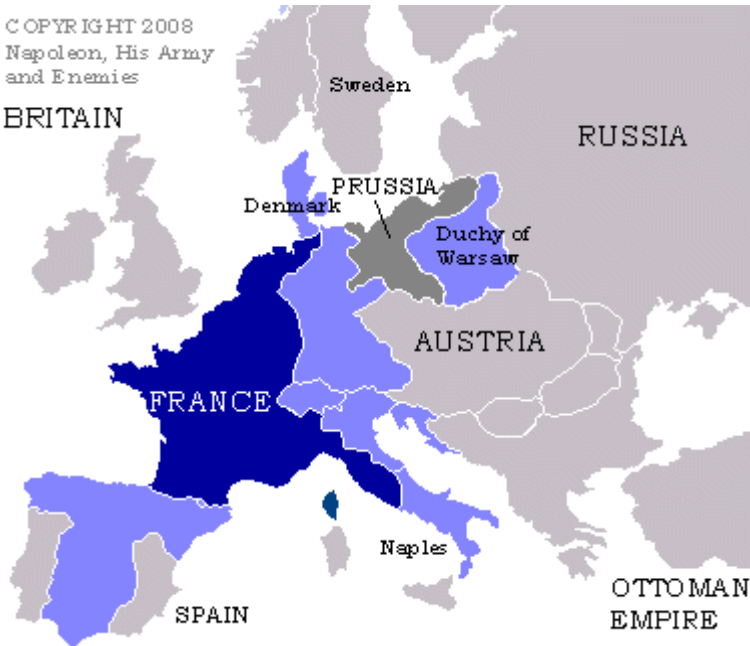
Look at the map of the Napoleonic Wars. Then cover the map and label the second map with the places of Napoleon's greatest battles.

<http://www.theotherside.co.uk/tm-heritage/background/napoleon.htm>

COPYRIGHT 2008
Napoleon, His Army
and Enemies

BRITAIN

http://napoleonistyka.atspace.com/Prussian_army.htm

- Trafalgar
- Austerlitz
- Borodino
- Leipzig
- Waterloo

Look at the famous painting by Jacques Louis David. Read the text. What attitude toward Napoleon does the painting express: realistic or propagandist?

Without a doubt the most famous painting of the Napoleonic legend. David here exalts what was in fact quite a prosaic reality, namely that Napoleon crossed the pass riding a donkey, wearing not a magnificent cloak but a simple grey greatcoat ! The complete personification of the Romantic hero, the First Consul triumphs on a rearing charger in a diagonal composition, the very image of irresistible rise. A propaganda masterpiece, the work puts Napoleon on a par with the conquerors of antiquity, namely Hannibal and Charlemagne, whose names appear graven in the foreground rocks.

The picture and text: www.napoleon.org

CHAPTER 16: THE CONGRESS OF VIENNA AND EUROPE AFTER NAPOLEON

THE CONGRESS OF VIENNA (1814 - 1815)

European powers which fought against Napoleon met at the **Congress of Vienna** in 1814/15. They wanted to draw up a permanent peace settlement for Europe, an agreement that would guarantee international tranquility.

Austria, Prussia, Russia, and Great Britain, the four powers chiefly instrumental in the overthrow of Napoleon, were the dominant players at the Congress. However, two months after the sessions began, Bourbon **France** with restored Louis XVIII was admitted to the "four". These five countries played the dominant role at the Congress of Vienna.

The leader of the Congress was **Klemens von Metternich, principal minister (chancellor) of Austria**. He was afraid of political and social consequences of the Great French Revolution and revolutions themselves.

The basic idea of the Congress of Vienna was the **principle of legitimacy**. This principle came from French representative Talleyrand who tried to protect France against drastic punishment by winners, but it was adopted by Metternich as a convenient expression of the general **policy of reaction**. Legitimacy meant that the dynasties of Europe that had reigned in prerevolutionary days should have been restored to their thrones, and that each country should have regained the same territories it had held before 1792 (but there were some territorial changes in profit of winners). Louis XVIII was recognized as the legitimate king of France. France was compelled to pay an indemnity of 700 million francs to the victorious allies, but its boundaries were to remain the same as in 1789.

It was a policy to restore the "status **quo ante bellum**" (the situation as it was **before the war**). This was rather short-sighted and regressive. The French Revolution had liberated new forces of democracy and nationalism in Europe. The diplomats, however, paid little heed to these forces.

Ignored demands for greater democracy, this decision led to the majority of conflicts in the 19th century (fight for civil rights and freedom, national movements demanding political reforms).

The Congress was interrupted by "Hundred Days", then it continued.

Russia entered western Europe as a major power and from 1815 onwards played a regular and important part in European diplomacy.

TASKS

Answer:

- 1) What were the main targets of the Congress of Vienna?
- 2) What countries took part at the Congress?
- 3) Who played the most important and influential role at the Congress?
- 4) What was its main principle? Try to explain its meaning.
- 5) Did the Congress slow down or accelerate natural development in European countries? Why do you think so?

Austrian chancellor Klemens Wenzel von Metternich (by Thomas Lawrence)

THE GERMAN CONFEDERATION

The **German Confederation** was the association of Central European states created by the Congress of Vienna in 1815 as the successor of the Holy Roman Empire which had been abolished in 1806 by Napoleon (who established the Confederation of Rhine instead of it). There were 39 members: 35 monarchies and 4 free cities (Lübeck, Frankfurt, Bremen, Hamburg). It wasn't governed by the emperor but by the **Federal Assembly in Frankfurt** with almost no competences. The western parts of the Kingdom of Prussia and the Austrian Empire also were the members so **Prussia and Austria** were the largest and by far the most powerful members which **rivalled for the dominance over the confederation**. In the end, Prussia managed to gain this dominance.

TASKS

True or false?

- 1) The German Confederation immediately replaced the Holy Roman Empire. ____
- 2) The German Confederation had more than 30 members. ____
- 3) It was governed by the Emperor. ____
- 4) Prussia also was a member of the Confederation. ____
- 5) The Federal Assembly had its residence in one of free cities. ____
- 6) The Federal Assembly was able to force its decisions. ____
- 7) Prussia and Austria wanted to rule over the whole Confederation. ____
- 8) In the end, neither Prussia nor Austria was successful. ____

THE HOLY ALLIANCE

The **Holy Alliance** was a treaty between **Russia, Austria and Prussia** created in **1815**, signed by Alexander I of Russia, Frederick Wilhelm of Prussia and Francis I of Austria. The monarchs decided to band together in order to prevent possible revolutions in European countries. It was **against liberalism, nationalism, and revolutions**. Except for Great Britain, the Vatican and the Ottoman Empire, all other European countries joined. The Holy Alliance managed to suppress revolutions in Spain and Naples in the 1820's.

Alexander I of Russia
Prussia

Francis I of Austria

Frederick Wilhelm III of

TASKS

Cover the text and complete:

- 1) The Holy Alliance was signed by Russia, _____ and _____ .
- 2) It was a treaty that wanted to prevent European countries from _____ , _____ and _____ .
- 3) There were only three European countries which didn't join: _____ , _____ and _____ .

4) It was signed in _____ .

Read the text and mark or underline the sentences or phrases that express religious and political values and targets of the Holy Alliance:

THE TEXT OF THE HOLY ALLIANCE

In the name of the Most Holy and Indivisible Trinity.

Their Majesties the Emperor of Austria, the King of Prussia, and the Emperor of Russia, having, in consequence of the great events which have marked the course of the three last years in Europe, and especially of the blessings which it has pleased Divine Providence to shower down upon those States which place their confidence and their hope on it alone, acquired the intimate conviction of the necessity of settling the rules to be observed by the Powers, in their reciprocal relations, upon the sublime truths which the Holy Religion of our Saviour teaches:

They solemnly declare that the present Act has no other object than to publish, in the face of the whole world, their fixed resolution, both in the administration of their respective States and in their political relations with every other Government, to take for their sole guide the precepts of that Holy Religion, namely, the precepts of justice, Christian Charity, and Peace, which, far from being applicable only to private concerns, must have an immediate influence on the councils of princes, and guide all their steps, as being the only means of consolidating human institutions and remedying &ir imperfections. In consequence, their Majesties have agreed on the following Articles:

ART. I. Conformably to the words of the Holy Scriptures, which command all men to consider each other as brethren, the three contracting Monarchs will remain united by the bonds of a true and indissoluble fraternity, and, considering each other as fellow-countrymen, they will, on all occasions and in all places, lend each other aid and assistance ; and, regarding themselves towards their subjects and armies as fathers of families, they will lead them, in the same spirit of fraternity with which they are animated, to protect Religion, Peace, and justice.

ART. II In consequence, the sole principle of force, whether between the said Governments or between their Subjects, shall be that of doing each other reciprocal service, and of testifying by unalterable good will the mutual affection with which they ought to be animated, to consider themselves all as members of one and the same Christian nation - the three allied Princes, looking on themselves as merely delegated by Providence to govern three branches of the one family, namely, Austria, Prussia, and Russia, thus confessing that the Christian world, of which they and their people form a part, has in reality no other Sovereign than Him to whom alone power really belongs, because in Him alone are found all the treasures of love, science, and infinite wisdom, that is to say, God, our Divine Saviour, the Word of the Most High, the Word of Life. Their Majesties consequently recommend to their people, with the most tender solicitude, as the sole means of enjoying that Peace which arises from a good conscience, and which alone is durable, to strengthen themselves every day more and more in the principles and exercise of the duties which the Divine Saviour has taught to mankind.

ART. III. All the Powers who shall choose solemnly to avow the sacred principles which have dictated the present Act, and shall acknowledge how important it is for the happiness of nations, too long agitated, that these truths should henceforth exercise over the destinies of mankind all the influence which belongs to them, will be received with equal ardor and affection into this Holy Alliance.

Done in triplicate and signed at Paris, the year of Grace
1815, 14/26 th September.
(L. S.) FRANCIS
(L. S.) FREDERICK WILLIAM
(L. S.) ALEXANDER

Answer:

- 1) Why is the treaty designated as the "Holy Alliance"?
- 2) What value is considered the most important and fundamental?
- 3) Can you agree with Metternich's evaluation of the treaty as "the empty document"? Why do you think so?
- 4) Is the treaty consistent with Metternich's opinion that rulers are responsible to nobody except for God? Why do you think so?

VÍDEŇSKÝ KONGRES (1814 - 1815)

Evropské mocnosti, které bojovaly proti Napoleonovi, se setkaly na **kongresu ve Vídni** v letech 1814/15. Chtěly načrtnout trvalé mírové uspořádání Evropy, dohodu, která by zaručila mezinárodní klid.

Rakousko, Prusko, Rusko a Velká Británie, čtyři mocnosti, které se rozhodujícím způsobem zasloužily o Napoleonovo svržení, hráli na kongresu dominantní roli. Dva měsíce poté, co začala jednání, se ale k této „čtyřce“ přidala i bourbonská **Francie** s opětovně nastoleným králem, a to Ludvíkem XVIII. Dominantní roli na kongresu tedy hrálo těchto pět zemí.

Hlavní osobností kongresu byl **Klemens von Metternich, hlavní ministr (kancléř) Rakouska**. Metternich se obával politických a společenských následků Velké francouzské revoluce a revolucí samotných.

Základní ideou kongresu byl **princip legitimacy**. Přišel s ním francouzský zástupce Talleyrand, který se snažil uchránit Francii před tvrdým trestem ze strany vítězů. Metternich ho ale přijal, protože ho považoval za příhodné vyjádření obecné **reakční politiky**. Legitimita znamenala, že evropské dynastie, které vládly v předrevoluční době, se měly opět dostat na své trůny a každá země měla znovu získat stejné teritorium jako před rokem 1792 (byly zde však určité teritoriální změny ve prospěch vítězů). Ludvík XVIII. byl považován za legitimního krále Francie. Francie byla donucena zaplatit vítězným mocnostem náhrady ve výši 700 milionů franků, ale její hranice měly zůstat stejné jako v roce 1789.

Šlo o politiku nastoletí „stavu **quo ante bellum**“ (situace, jaká byla **před válkou**). Šlo ale o krátkozraké a regresivní opatření. Francouzská revoluce poskytla svobodný prostor novým silám demokracie a nacionalismu v Evropě. Diplomaté však těmto silám věnovali jen malou pozornost.

Tím, že ignorovalo požadavky větší demokracie, vedlo toto rozhodnutí k většině konfliktů 19. století (boj za občanská práva a svobodu, národní hnutí požadující politické reformy).

Kongres byl přerušen „stodenním císařstvím“, pak pokračoval.

Rusko se připojilo k západní Evropě jako významná velmoc a od roku 1815 hrálo pravidelnou a důležitou roli v evropské diplomacii.

NĚMECKÝ SPOLEK

Německý spolek představoval spojení států ve střední Evropě vytvořené Vídeňským kongresem v roce 1815 jako nástupce Svaté Říše Římské. Ta byla v roce 1806 zrušena Napoleonem (jenž místo ní ustavil Rýnský spolek). Měl 39 členů: 35 monarchií a 4 svobodná města (Lübeck, Frankfurt, Brémy, Hamburk). Nevládl mu císař, ale **spolkový sněm ve Frankfurtu** s téměř nulovými pravomocemi. Do spolku patřily i západní části pruského království a rakouského císařství, takže **Prusko a Rakousko** byli největšími a zdaleka nejmocnějšími členy, kteří **soupeřili o to, kdo bude ve spolku dominovat**. Dominanci se nakonec podařilo získat Prusku.

SVATÁ ALIANCE

Svatá aliance byla smlouva mezi **Ruskem, Rakouskem a Pruskem**, vytvořená v roce **1815**. Podepsali ji ruský car Alexandr I., pruský král Fridrich Vilém III. a rakouský císař František I. Monarchové se rozhodli táhnout za jeden provaz, aby zabránili dalším revolucím v evropských zemích. Byla zaměřena **proti liberalismu, nacionalismu a revolucím**. Kromě Velké Británie, Vatikánu a Osmanské říše se k ní připojily všechny ostatní evropské státy. V 20. letech 19. století se Svaté alianci podařilo potlačit revoluce ve Španělsku a Neapoli.

TEXT SVATÉ ALIANCE

Ve jménu přesvaté a nerozdílné Trojice.

Jejich Veličenstva císař rakouský, král pruský a císař veškeré Rusi došli v důsledku velkých událostí, které v Evropě vyznačovaly běh posledních tří let, a zejména v důsledku dobrodiní, kterými Božská prozřetelnost ráčila obšťastnit jejich státy, jejichž vlády jí jediné věnovaly svoji důvěru a naději, k naprostému přesvědčení, že je nezbytné určit zásady, jež by si Mocnosti osvojily ve svých vzájemných vztazích v duchu nejvyšších pravd, jež nás učí věčné náboženství Boha spasitele.

Prohlašují slavnostně, že tato listina nemá jiného cíle, než vyjádřit před tvář veškerenstva jejich neochvějně rozhodnutí, že za pravidlo svého jednání, ať už ve správě svých vlastních států nebo ve svých politických vztazích ke každé jiné vládě, nepřijmou než učení tohoto svatého náboženství, příkazy spravedlnosti, lásky k bližnímu a míru, které se zdaleka netýkají jenom soukromého života, nýbrž mají naopak přímo ovlivnit rozhodnutí vladařů a vésti všechny jejich kroky, neboť jsou jediným prostředkem, jak upevnit lidské instituce a odstranit jejich nedostatky.

V důsledku toho Jejich Veličenstva se dohodla na následujících člancích:

Čl. 1. Podle slov Písma svatého, která příkazují všem lidem, aby se na sebe navzájem dívali jako na bratry, tři panovníci uzavírající tuto smlouvu, zůstanou spojeni svazky opravdového a neoddělitelného bratrství a budou se považovat za lidi stejné vlasti, poskytnou si za všech okolností a všude podporu, pomoc a posilu; shlížejíce na své poddané a armády jako otcové na rodinu, budou je vést ve stejném duchu bratrství, který je naplňuje, aby chránili náboženství, mír a spravedlnost.

Čl. 2. Důsledkem toho jedinou platnou zásadou, ať už mezi řečenými vládami nebo mezi jejich poddanými, bude poskytovat si navzájem služby, dokazovat si neměnnou dobrotivostí vzájemnou lásku, jíž mají být naplněni, považovat se všichni za členy jednoho a téhož národa křesťanského, tři spojení vladaři se pak považují pouze za povolání Prozřetelností, aby vládli třem větvím stejné rodiny, totiž Rakousku, Prusku a Rusku, a tak vyznávají, že křesťanský národ, jehož část oni i jejich národy tvoří, nemá ve skutečnosti jiného vladaře než toho, jemuž jedinému patří plně moc, protože jenom v něm jsou všechny poklady lásky, vědy a nekonečné moudrosti, totiž Boha, našeho božského Spasitele Ježíše Krista, nejvyšší slovo a slovo života. Jejich Veličenstva doporučují v souhlase s nejněžnější láskou ke svým národům, jako jediný prostředek k užití tohoto míru, který se rodí z dobrého svědomí a který je jediný trvalý, upevňovat se každého dne více v zásadách a vykonávání povinností, kterým božský Spasitel naučil lidstvo.

Čl. 3. Všechny Mocnosti, které se budou chtít slavnostně přihlásit k posvátným zásadám, jež diktovaly tuto listinu, a které poznají, jak je důležité štěstí národů, které byly příliš dlouho znepokojovány, aby tyto pravdy vykonávaly na lidské osudy všechen vliv, který jim patří, budou přijaty spěšně a s láskou do této svaté aliance.

Vyhotoveno trojmo a podepsáno v Paříži léta spásy 1815, 14./26. září

L. S. František L. S. Fridrich Vilém L. S. Alexandr

Několik zajímavostí o Metternichovi:

Ruský car Mikuláš I. ho považoval za „satanova pomocníka“, britský premiér Canning ho nazval „největším podvodníkem a lhářem na kontinentě a možná že v celém civilizovaném světě“, Napoleon k jeho osobě prohlásil, že „každý občas lže, ale lhát neustále, to je přespříliš“, a podle rakouského básníka Grillparzera bylo Metternichovou největší chybou, že svým lžím nakonec sám věřil.

www.libri.cz

Když mladý Metternich pobýval v Bruselu, v tehdejší rakouské Nizozemí, zamiloval se do francouzské šlechtičny, paní de Caumont. O této lásce si poznamenal: „Miloval jsem ji, jak miluje mladý muž; ona mne milovala v celé nevinnosti svého srdce. Žil jsem jen pro ni a pro svá studia. Ona, nemajíc nic lepšího na práci, milovala mne každý den; své noci trávila s manželem a věřím, že při tom byla více naplněna mnou než jím.“

www.rozhlas.cz/toulky/

Současníci ho popisují jako vysokého, štíhlého modrookého kadeřavého blondýna, který svých fyzických kladů bezostyšně využíval - řečeno slovy ruského diplomata Karla Nesselrodeho byl skoro pořád zamilovaný. Své zálety si uměl vychutnat, miloval tajné schůzky v kočárech a strašidelných jeskyních a rád šplhal za měsíčního svitu do oken, pro něho otevřených v prvních patrech příslušných domů.

A že to nebyla okna ledasjaká. V době, kdy po prohrané bitvě u Slavkova bylo Rakousko vydáno Napoleonovi na milost a nemilost, si dopřál milostné aféry s manželkami dvou Napoleonových nejmocnějších generálů, z nichž jednou byla císařova milovaná nejmladší sestra. Další milenka a taktéž manželka francouzského maršála Laura Junotová o něm napsala, že vystupoval s nebývalou elegancí jako velký gentleman. K jeho trofejím patřily i dámy z vysoké ruské šlechty. S Kateřinou Bagrationovou, dcerou ruského generála, jenž byl smrtelně raněn v bitvě u Smolenska, měl dokonce nemanželské dítě. Tím podráždil cara Alexandra I., který se taktéž ucházel o přízeň krásné kněžny Bagrationové - a znovu cara pokořil, když ho předešel u neméně krásné a vzdělané kněžny Vilemíny Zaháňské. Tato emancipovaná a osvícensky vychovaná dáma, kterou známe z „Babičky“ Boženy Němcové (a možná byla tetou autorky), se pak stala Metternichovou oficiální milenkou a pomocnicí v jeho diplomatické práci (proto se na Ratibořickém zámku uskutečnila neoficiální schůzka rakouského císaře a ruského cara).

www.valka.cz

Jednou z jeho přezdívek bylo „Le beau Clémens“ (krásný Klement).

For girls. Look at the portrait of young Metternich painted by Thomas Lawrence. Do you like him? (10 is the best.)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

All the pictures were taken from: www.en.wikipedia.org

CHAPTER 17: ROMANTICISM

ROMANTICISM

General character

Romanticism was a complex artistic, literary, and intellectual movement which originated in the second half of the 18th century in Western Europe and continued in the first half of the 19th century. It was partly a reaction against the eighteenth-century Enlightenment and a reaction against scientific rationalization of nature. It was embodied mainly in visual arts, music, and literature.

THE ENLIGHTENMENT	ROMANTICISM
REASON	EMOTIONS, FEELINGS, IMAGINATION
CRITICISM OF THE PAST	DEVOTION TO THE PAST, MAINLY TO THE MIDDLE AGES
FREEDOM LIMITED BY HUMAN REASON AND REASONABLE ORDER	INDIVIDUAL HERO, ABSOLUTE FREEDOM
NATURE OVERRULED BY PEOPLE AND THEIR CIVILIZATION	WILD, DANGEROUS, ALMIGHTY NATURE
RELIGIOUS INDIFFERENCE OR CRITICISM	FAITH
MANKIND	NATIONS

Literature

Romanticism in poetry was associated with admiration to nature as a mystic scenery with mysterious power. The most important poets of the period were three Englishmen: **Samuel T. Coleridge, William Wordsworth, John Keats**- and some of authors mentioned under.

Romanticism in novels tried to depict love and passion and other fatal emotions, for example in **Johann Wolfgang Goethe's** works whose influential novel **The Sorrows of Young Werther** made a lot of young men throughout Europe commit a suicide. Other typical characters of Romantic literature were rebels against social conventions and national oppression, not only in fiction but also in poems: in works of **Percy B. Shelley, George Gordon Byron, Adam Mickiewicz** or **Sandor Petöfi**.

Historical topics were expressed in **Walter Scott's, Victor Hugo's** and **Alexander Dumas's** novels. The principal exponent of Romanticism in Russia was **Alexander Pushkin**. American literary romanticism was represented by **Edgar Allan Poe** and **Nathaniel Hawthorne** who based their writings on human psychology and occult topics (mainly Poe whose horror short-stories were rejected by contemporary critics). You may also know **Jacob and Wilhelm Grimm** who were collecting traditional fairy-tales.

Music

Romanticism was very and extraordinary influential and succesful in the area of music giving the world some of greatest composers who have ever lived. Romanticism in music started in the 1820s and lasted to around 1900. **Ludwig van Beethoven**, a true genius, is generally considered the beginning of the

"Romantic Era". His symphonies, sonatas, and piano music were admired as bringing a new dimension to music. Other great composers of the period: **Franz Schubert, Robert Schumann, Ferenc List, Frédéric Chopin, Richard Wagner, Carl Maria von Weber, Gioacchino Rossini, Charles Gounod, Giuseppe Verdi**. Maybe you also know a famous virtuosi **Paganini**.

Painting

Romantic painters loved nature and made it a topic of their paintings. They also expressed their social or political attitudes in their works. The most important painters: **Caspar David Friedrich, Joseph M. W. Turner, John Constable, Theodore Géricault, Eugène Delacroix** and **Francisco Goya**.

CLASSICISM, EMPIR, BIEDERMAYER

Romanticism wasn't the only artistic movement in the first half of the 19th century.

Classicism

Architecture (**Pantheon in Paris, Place de la Concorde in Paris**), sculptures (**Antoine Houdon, Antonio Canova, Berthel Thorvaldsen**), paintings (**Jacques Louis David**).

Empir

Classicism in architecture and also the style of interiors (including the design of furniture) during Napoleon's rule.

Biedermeier

The lifestyle of bourgeoisie based on calm home life and family associated with nature and work (**Madame de Stael**).

ROMANTISMUS

Obecný charakter

Romantismus bylo komplexní umělecké, literární a intelektuální hnutí, které začalo v druhé polovině 18. století v západní Evropě a pokračovalo v první polovině století 19. Částečně to byla reakce proti osvícenství 18. století a reakce proti vědecké racionalizaci přírody. Projevila se hlavně v obrazových uměních, hudbě a literatuře.

OSVÍCENSTVÍ	ROMANTISMUS
ROZUM	EMOCE, POCITY, IMAGINACE
KRITIKA MINULOSTI	ODDANOST MINULOSTI, HLAVNĚ STŘEDOVĚKU
SVOBODA LIMITOVANÁ LIDSKÝM ROZUMEM A ROZUMOVÝM ŘÁDEM	INDIVIDUÁLNÍ HRDINA, ABSOLUTNÍ SVOBODA
PŘÍRODA OVLÁDNUTÁ LIDMI A JEJICH CIVILIZACÍ	DIVOKÁ, NEBEZPEČNÁ, VŠEMOCNÁ PŘÍRODA
NÁBOŽENSKÁ LHOSTEJNOST NEBO KRITICISMUS	VÍRA
LIDSTVO	NÁRODY

Literatura

Romantismus byl v poezii svázán s obdivem k přírodě jako mystické krajině s tajemnou mocí. Nejdůležitějšími básníky období byli tři Angličané: **Samule T. Coleridge**, **William Wordsworth**, **John Keats** a někteří z dalších autorů zmíněných níže.

Romantismus v románech se snažil rozebrat lásku a vášeň a další osudové emoce, například v pracích **Johanna Wolfganga Goetha**, jehož vlivný román **Utrpení mladého Werthera** přiměl mnoho mladých mužů v Evropě spáchat sebevraždu. Dalšími typickými postavami romantické literatury byli rebelové proti společenským konvencím a národnímu útlaku, nejen v beletrii, ale i v básních: v pracích **Percy B. Shelleyho**, **George Gordona Byrona**, **Adama Mickiewicze** nebo **Sandora Petöfiho**.

Historická témata byla vyjádřena v románech **Waltera Scotta**, **Victora Huga** a **Alexandra Dumase**. Hlavním exponentem romantismu v Rusku byl **Alexandr Puškin**. Americký literární romantismus zastupovali **Edgar Allan Poe** a **Nathaniel Hawthorne**, kteří postavili své výtvořky na lidské psychologii a okultních tématech (hlavně Poe, jehož hororové povídky byly odmítány soudobými kritiky). Možná znáte také **Jacoba a Wilhelma Grimmovi**, kteří sbírali tradiční pohádky.

Hudba

Romantismus byl velmi a mimořádně vlivný a úspěšný v oblasti hudby, kde dal světu některé z největších skladatelů, jací kdy žili. Romantismus v hudbě začal v 20. letech 19. st. a trval přibližně do roku 1900. **Ludwig van Beethoven**, skutečný génius, je všeobecně považován za počátek „romantické éry“. Jeho symfonie, sonáty a klavírní hudba byly předmětem obdivu, protože vnášely do hudby nový

rozměr. Další významní skladatelé období: **Franz Schubert, Robert Schumann, Ferenc List, Fryderyk Chopin, Richard Wagner, Carl Maria von Weber, Gioacchino Rossini, Charles Gounod, Giuseppe Verdi**. Možná také znáte slavného virtuosa **Paganiniho**.

Malířství

Romantičtí malíři milovali přírodu a udělali z ní téma svých maleb. Ve svých pracích také vyjádřili své společenské nebo politické postoje. Nejvýznamnější malíři: **Caspar David Friedrich, Joseph M. W. Turner, John Constable, Theodore Géricault, Eugène Delacroix** a **Francisco Goya**.

KLASICISMUS, EMPÍR, BIEDERMEYER

Romantismus nebyl jediným uměleckým hnutím první poloviny 19. století.

Klasicismus

Architektura (**Pantheon v Paříži, Place de la Concorde v Paříži**), sochy (**Antoine Houdon, Antonio Canova, Berthel Thorvaldsen**), malby (**Jacques Louis David**).

Empír

Klasicismus v architektuře a také styl interiérů (včetně designu nábytku) během Napoleonovy vlády.

Biedermeier

Životní styl buržoazie založený na klidném domácím životě a rodině, spjatý s přírodou a prací (**Madam de Stael**).

TASKS

- 1) Look at one of the most famous Romantic paintings and discuss whether the elements listed under the picture are visualised in it.

Caspar David Friedrich

The Wanderer above the Sea of Fog/Poutník nad mořem mlh (1818)

- a) wild nature
- b) insignificance of man within a landscape
- c) rock and fog: nature is hostile
- d) loneliness, physical and spiritual isolation
- e) man is an element within urban civilization
- f) man stands as far away from urban civilization as he or she could get
- g) people are the lords over nature that serves them

- 2) Look at another painting by Caspar David Friedrich and circle the proper interpretation(s) of the painting.

Caspar David Friedrich

Cloister Cemetery in the Snow/Klášterní hřbitov ve sněhu (1817-19, destroyed in 1945)

- a) The church is a symbol of man ruling nature.
- b) The ruins of the church and graveyard symbolize transience of man and human creations.
- c) Nature wins over man. The trees surrounding the grave-stones in the snow and the snow itself stress the strength of nature.

- 3) Look at the following paintings and match them with particular Romantic values, according to their visual elements and sense. Then, match the paintings with the descriptions below.

- a) nation, national pride
- b) freedom
- c) mighty nature
- d) history

Eugene Delacroix

Liberty Leading the People/Svoboda vedoucí lid na barikády (1830)

Francisco Goya

The Shootings of May Third 1808/ Poprava povstalců 3. května 1808 (1814)

William Turner

The Shipwreck/ Ztroskotání (1805)

William Turner

Snow Storm - Hannibal and his Army Crossing the Alps/Sněžná bouře – Hannibal a jeho armáda přecházejí Alpy (1812)

Theodore Géricault

Evening: Landscape with an Aqueduct/ Večer: krajina s akvaduktem (1818)

- A)** This image shows the random executions of the Spanish citizenry resulted from the fighting in the Puerto del Sol area of Madrid. A national uprising in Spain followed, and scenes such as 'Third of May' were repeated throughout the Spanish countryside, as the French commanders failed to quell the national mood, and instead made it more furious. (www.eeweems.com)
- B)** This painting is remarkable not only for its stylistic advance, but also for the basically fatalistic vision of man at mercy of the forces of nature. (www.hoocher.com)
- C)** This painting, which is a sort of political poster, is meant to celebrate the day of 28 July 1830, when the people rose and dethroned the Bourbon king. The painter, who had been a member of the National Guard, took pleasure in portraying himself in the figure on the left wearing the top-hat. (www.webspace.utexas.edu)
- D)** The landscape fuses souvenirs of ruins in the Italian countryside, which the painter had visited in 1817 with the stormy skies and turbulent moods characteristic of the emerging aesthetic of Romanticism. (www.metmuseum.org)
- E)** The artist shows the world as a visionary inter-realm between its origin in chaos and its infernal end. This painting confounds the viewers by the coexistence of traditional painting and the depiction of chaos through a chaotic application of paint. Here the artist was depicting the impotence of seemingly powerful humans faced with the primeval forces of nature. He used a historical topic. (www.hoocher.com)

- Delacroix:
- Goya:
- Turner 1:
- Turner 2:
- Géricault:

4) Sort out the following names into the categories (by heart).

categories: literature, music, paintings

- a) Ludwig van Beethoven
- b) Adam Mickiewicz
- c) John Keats
- d) Francisco Goya
- e) Giuseppe Verdi
- f) George Gordon Byron
- g) Sándor Petöfi
- h) Alexander Pushkin
- i) Edgar Allan Poe
- j) Eugéne Delacroix
- k) Charles Gounod
- l) Frederick Chopin
- m) Richard Wagner
- n) Victor Hugo
- o) Walter Scott
- p) Franz Schubert
- q) Samuel T. Coleridge
- r) John Constable

literature:

music:

paintings:

5) Who did it?

- 1) He wrote *The Sorrows of Young Werther*.

- 2) He composed *The Fifth Symphony*.

- 3) He was the most famous virtuosi in Europe.

- 4) He painted *The Third May 1808*.

- 5) They collected traditional German tales.

- 6) He composed a famous opera *Aida*.

- 7) He wrote *Ivanhoe*.

- 8) He was the greatest composer of Romanticism.

- 9) He was the principal exponent of Russian Romanticism.

- 10) He painted *Liberty Leading the People*.

The pictures were taken from: www.en.wikipedia.org, www.duke.edu, www.webspace.utexas.edu, www.ibiblio.org, www.hoocher.com, www.metmuseum.org

GEORGE GORDON BYRON (1788 – 1824)

Life and work

George Gordon Byron was a famous British poet and a leading figure of Romanticism. He wrote a lot of great poems, celebrated by his contemporaries and remaining widely read and popular, e.g. *Childe Harold's Pilgrimage* and *The Corsair*.

He spent his childhood in Aberdeenshire. At the age of ten, he became the 6th Baron Byron of Rochdale and inherited the ancestral home in Nottinghamshire. In 1805, he entered Cambridge where he finished his education. In 1809, he started his political career. He took his seat in the House of Lords and advocated social reforms in England. Some of his poems had political topics.

He was renowned for his personal beauty. In order to stress his beauty, he often wore curl-papers in his hair at night.

As a young man, he published his first poems. In spite of the fact that his first published collection of poetry received bad reviews, later he achieved great poetic success with the first two cantos of *Childe Harold's Pilgrimage*.

He travelled a lot. He visited Portugal, Spain, Italy, Greece and other European countries.

He shocked the British public by numerous love affairs and scandals. He was famously described by Lady Caroline Lamb as "mad, bad and dangerous to know". He was even suspected of having an incestuous relationship with his half-sister, Augusta Leigh. He also had increasing debts. When his debts were accumulating and the rumours about his incest were growing worse, he left England in 1816 and moved to Italy.

He created the concept of the "Byronic" hero: a defiant, melancholy young man, brooding on some mysterious, unforgivable event in his past. The figure of the Byronic hero pervades much of his work, and Byron himself is considered to epitomize many of the characteristics of this literary figure. The typical attributes include great talent, great passion, a distaste for society and social institutions, a lack of respect for rank and privilege, rebellion, exile, arrogance, overconfidence or lack of foresight, and a self-destructive manner.

He lived in Genoa until 1823. Then he left Genoa for Greece in order to support Greek struggle for national independence. In 1824, he fell ill and died two months later. The Greeks regarded him as a hero.

GEORGE GORDON BYRON (1788 – 1824)

Život a dílo

George Gordon Byron byl slavný britský básník a vůdčí postava romantismu. Napsal řadu velkých básní, které jeho současníci opěvovali a které dodnes zůstávají v široké čtenářské oblibě, např. Childe Haroldovu pout' a Korzára.

Dětství strávil v Aberdeenshiru. Když mu bylo deset let, stal se šestým baronem Byronem z Rochdalů a zdědil dům v Nottinghamshiru. V roce 1805 přišel do Cambridge, kde završil své vzdělání. V roce 1809 zahájil svou politickou kariéru. Ujal se svého křesla ve Sněmovně lordů a hájil sociální reformy v Anglii. Některé z jeho básní měly politický námět.

Byl proslulý svou osobní krásou. Aby ji zdůraznil, často v noci nosil natáčky; měl kudrnaté vlasy.

Své první básně publikoval v mládí. Ačkoli jeho první sbírka básní dostala špatné recenze, později dosáhl velkého úspěchu, když publikoval první dva zpěvy Childe Haroldovy pouti.

Hodně cestoval. Navštívil Portugalsko, Španělsko, Itálii, Řecko a další evropské země.

Britskou veřejnost šokoval četnými milostnými aférami a skandály. Lady Caroline Lambová ho popsala slavnými slovy „je šílený, zlý a je nebezpečné ho znát“. Dokonce existovalo podezření, že má incestní vztah se svou nevlastní sestrou Augustou Leighovou. Rovněž měl čím dál větší dluhy. Když se jeho dluhy zvětšovaly a fámy o jeho incestu byly čím dál horší, opustil v roce 1816 Anglii a přestěhoval se do Itálie.

Vytvořil koncept „byronovského“ hrdiny: vzdorného a melancholického mladého muže, jenž přemítá o tajemné a neodpuštělné události, která se odehrála v jeho minulosti. Figura byronovského hrdiny prostupuje většinu jeho díla a Byron sám patrně ztělesňoval řadu vlastností své literární figury. Její typické vlastnosti zahrnují velký talent, vášeň, nechut' k společnosti a společenským institucím, nedostatek úcty k postavení a privilegiím, sklony k rebelii, pobyt v exilu, aroganci, přehnanou sebedůvěru nebo nedostatek předvídatosti a sebedestruktivní způsoby.

Až do roku 1823 žil v Ženevě. Pak ji opustil a vydal se do Řecka, aby podpořil Řeky v boji za svou národní nezávislost. V roce 1824 onemocněl a o dva měsíce později zemřel. Řekové ho oslavovali jako hrdinu.

TASKS

George Gordon Byron was (tick the correct possibilities)

- a prominent writer of the Romantic period
- author of many famous poems, e. g. Childe Harold's Pilgrimage
- a famous thinker of the Enlightenment
- scandalous
- ugly man with a lot of lovers
- a nobleman
- indifferent to politics
- a man with some social sensitivity
- a fighter for Greek independence

George Gordon Byron v podání Susanny Clarkové

Kouzelný obraz George Gordona Byrona předkládá ve své historické fantasy *Jonathan Strange a pan Norrell* anglická autorka Susanna Clarková. Děj této knihy, v kterém mezi sebou soupeří dva angličtí mágové, pan Norrell a Jonathan Strange, se odehrává v historických kulisách, jejichž reálie si autorka pečlivě nastudovala (některé z nich pak v rámci děje mění, například průběh bitvy u Waterloo, který v knize svými kouzly ovlivňuje Strange). Jednou z četných historických postav, s kterými se Jonathan Strange setkává, je právě Byron, s kterým po počátečních neshodách naváže přátelství. Přečtěte si následující úryvky a na základě srovnání s textem výše doplňte následující tabulku. Tabulka obsahuje výčet vlastností. V druhém sloupci zaškrtněte ty, které odpovídají textu o Byronovi, v třetím ty, které Byronovi připisuje text Susanny Clarkové. Srovnáním tak můžete sledovat shodu Byrona v podání Clarkové s „historickou předlohou“.

Complete the table. In the second column, tick the features of the real Byron, according to the text above, in the third one the features of Byron in Clarke's book, according to text below.

FEATURE	TRUE BYRON	CLARKE'S BYRON
handsome		
egocentric		
unpretentious		
dominant		
self-confident		
impatient		
arrogant		
scandalous		

Susanna Clarková: Jonathan Strange a pan Norrell, Praha 2007, přeložil Viktor Janiš

ÚRYVEK A (dopis Jonathana Strange příteli Johnu Segundovi; John Segundus je smyšlená postava)

Brusel

12. června 1816

Jonathan Strange Johnu Segundovi

Mohu-li odhadnout, jsem zhruba měsíc pozadu za lordem Byronem.¹ V každém městě, do něž zavítáme, narážíme na hostinské, postiliony, úředníky, měšťany, pikolíky a všemožné dámy, jejichž mozky jsou pořád poněkud vyšinuté z toho, jak byly nakrátko vystaveny působení jeho lordstva. A třebaže mí společníci neopomenou lidem sdělit, že jsem ono děsivé stvoření, anglický mág, očividně to není nic ve srovnání s anglickým básníkem, a kamkoli jdu, těším se pověsti, která je pro mne naprosto nová, to vás ujišťuji – pověsti tichého, dobrého Angličana, jenž nedělá žádný rozruch a nikoho neobtěžuje...

ÚRYVEK B (John Murray, Byronův vydavatel, historická postava, v románu taktéž vydavatel knihy Jonathana Strange, obdrží dva dopisy.)

Shodou okolností mu toho dne přišly dva ze švýcarské Ženevy. První napsal lord Byron a stěžoval si v něm na Jonathana Strange, druhý napsal Strange a stěžoval si v něm na Byrona. Ti dva se párkrát viděli v domě pana Murraye, doposud se však neseznámili. Strange Byrona v Ženevě před několika týdny navštívil. Jejich setkání nedopadlo dobře.

Strange si poslední dobou velmi cenil manželství a s ním i všeho, co v Arabele ztratil, a tak ho Byronovy domácí poměry vyvedly z míry. „Jeho lordstvo jsem zastihl v krásné vile na břehu jezera. Nebyl sám. Společnost mu dělal další básník jménem Shelley, paní Shelleyová a další mladá žena – spíš děvče -, která se říkala paní Clairmontová a jejíž vztah k těm dvěma mužům jsem nepochopil. Pokud to víte, neříkejte mi to. Přítomen byl i divný mladík, který celou dobu plácal samé nesmysly – nějaký pan Polidori.

ÚRYVEK C (dopis Jonathana Strange Johnu Murryovi o smíření s Byronem)

Campo Santa Maria Zobenigo, Benátky

16. listopadu 1816

Jonathan Strange Johnu Murryovi

Milý Murrayi,

Snad vás potěší, že ze zkázy *Dějin a provozování anglické magie* nakonec vzešlo aspoň něco dobrého – usmířil jsem se s lordem Byronem. Jeho lordstvo pranic neví o velkých sporech, které trhají anglickou magii vedví, a popravdě řečeno jej ani v nejmenším nezajímají. Chová ale velkou úctu ke knihám. Prý je ustavičně ve stěhu, aby váš přespříliš opatrný brk, pane Murrayi, nepozměnil jeho básně a z některých *překvapivějších* slov nenadělal slova poněkud úctyhodnější. Když se doslechl, že někdo kouzlem zařídil, aby kniha jeho nepřítele zmizela, rozhořčilo ho to na nejvyšší míru. Poslal mi dlouhý dopis, v němž Norrella tupil skutečně barvitými slovy. Za všech dopisů, které jsem při té smutné příležitosti obdržel, je tento můj nejoblíbenější. Žádný žijící Angličan nedokáže urážet tak jako jeho lordstvo. Do Benátek dorazil před týdnem a sešli jsme se u Floriana.²

¹ Lord Byron odjel z Anglie v dubnu 1816 kvůli rostoucím dluhům, obviněním ze surového zacházení s vlastní manželkou a pověstem, že svedl svou sestru.

² Proslulá kavárna na náměstí svatého Marka.

Přiznávám, že jsem byl trochu nervózní, že si s sebou přivede tu drzou paní Clairmontovou, ta se však naštěstí neukázala. Očividně se s ní před časem rozešel. Naše přátelství ještě utužil objev, že oba máme slabost pro kulečnický; já ho hraji, když přemýšlím o magii, a on zase hraje, když skládá své básně...

ÚRYVEK D (Byrona navštíví lékař jménem Greysteel, přítel Jonathana Strange, který má obavy o Strangeovo zdraví. Setkání se odehrává v Benátkách. Strange provádí zvláštní kouzla, která děsí obyvatele Benátek.)

U okna stál menší pohledný muž. Měl tmavé kudrnaté vlasy a plné měkké rudé rty. Taková ústa by u ženy budila pozornost, ale u muže byla prostě něco mimořádného. ... Doktor Greysteel k němu beze všeho přistoupil a otázel se: „Vy jste lord Byron?“

Muž se otočil k člověku, který ho oslovil. Příliš ho nepotěšilo, že se na něj obrátil nudný podsaditý Angličan středního věku. Nemohl však zapírat, kdo je. „Ano?“

„Jmenuji se Greysteel. Jsem přítel pana Strange.“

„A“ rozpomnělo se jeho lordstvo. „Ten lékař s krásnou dcerou!“

Doktora Greysteela na oplátku nepotěšilo, že takhle o jeho dceři mluví jeden z nejproslulejších zpustlíků v Evropě, sotva však mohl popírat, že Flora je krásná. Prozatím to tedy nechal stranou a řekl: „Navštívil jsem Strange. Veškeré moje nejhorší obavy se potvrdily. Úplně přišel o rozum.“

„Svatá pravda!“ souhlasil Byron. Byl jsem u něj před pár hodinami a on pořád jen mlel o své mrtvé manželce a jak není ve skutečnosti mrtvá, ale jen zakletá. A teď se zahalil Temnotou a věnuje se černé magii! Na tom všem je něco obdivuhodného, nemyslíte?“

„Obdivuhodného?“ opáčil doktor ostře. „To spíš politováníhodného! Myslíte ale, že Temnota je jeho dílem? Předemnou to důrazně popřel.“

„Ale jistěže je jeho dílem!“ prohlásil Byron. „Černý svět, který by odpovídal jeho Černé náladě! Kdo by čas od času nezakryl slunce? Ten rozdíl spočívá v tom, že když je člověk mág, pak to skutečně dokáže.“

Doktor Greysteel se nad tím zamyslel. „Možná máte pravdu,“ uznal. „Třeba tu Temnotu vytvořil a pak na ni zapomněl. Podle mě si občas nepamatuje, co řekl nebo udělal. Zjistil jsem, že má jen velmi mlhavé povědomí o věcech, které jsem s ním probíral.“

„Aha. Dobře. Pochopitelně,“ řeklo jeho lordstvo, jako by na tom nebylo nic překvapivého a jako by i on při nejbližší příležitosti milerád zapomněl na to, o čem s ním doktor mluvil. „Víte, že napsal svému švagrovi?“

„Ne. To jsem netušil.“

„Požádal toho člověka, ať přijede do Benátek za svou mrtvou sestrou.“

„Myslíte, že přijede?“ zeptal se doktor Greysteel.

„Co já vím!“ Z tónu lorda Byrona se dalo vyčíst, že je od doktora Greysteela poněkud troufalé předpokládat, že se Největší básník své doby bude zabírat takovými záležitostmi. Po chvíli ticha Byron už normálním tónem dodal: „Abych pravdu řekl, myslím, že nepřijede. Strange mi ten dopis ukázal. Byl plný nesouvislých myšlenek a vývodů, ve kterých by se vyznal snad jen šílenec – nebo mág!“

„Je to velmi kruté,“ řekl doktor Greysteel. Opravdu velice kruté! Ještě předevčírem jsme s ním byli na procházce. Měl tak veselou náladu! Nechápu, jak mohl během jedné noci naprosto zešítet. Napadá mě, jestli to třeba nemá nějakou tělesnou příčinu. Že by to zapříčinila nějaká infekce?“

„Nesmysl!“ prohlásil Byron. „Příčiny jeho šílenství jsou čistě metafyzické. Spočívají v ohromné propasti mezi tím, co člověk je, a tím, čím by se chtěl stát, mezi duší a tělem. Promiňte, doktore Greysteele, ale s tímhle mám svou zkušenost. O tom mohu mluvit přímo jako znalec.“

...

... Lord Byron se na chvíli odmlčel, patrně si tu poslední poznámku chtěl vrýt do paměti, kdyby se mu hodila do nějaké básně. „Sám jsem propadl stejné trudnomyslnosti, když jsem v září pobýval ve švýcarských horách. Jak jsem po nich chodil, co pět minut jsem slyšel nějakou lavinu – jako by mě Bůh chtěl zničit! Překypoval jsem lítostí a nesmrtelnými touhami. Několikrát jsem málem podlehl nutkání vystřelit si mozek z hlavy – a byl bych to i udělal, kdybych si nevzpomněl, jakou by z toho měla moje tchyně radost.“

Co se doktora Greysteela týkalo, lord Byron se klidně mohl zastřelit. Ale Strange byl něco úplně jiného.

„Myslíte, že by dokázal spáchat sebevraždu?“ zeptal se nervózně.

„Ovšemže ano!“

„Ale co se s tím dá dělat?“

„Dělat?“ opakoval lord Byron poněkud zmateně. „Proč byste s tím chtěl něco dělat?“ A protože měl dojem, že už dost dlouho mluvili o někom jiném, stočil lord rozhovor na sebe. „Vzato kolem a kolem jsem rád, že jsem se s vámi seznámil, doktore Greysteele. Vzal jsem si s sebou z Anglie lékaře, ale v Janově jsem ho musel propustit. Mám strach, že se mi viklají zuby. Podívejte!“ Byron naplno otevřel ústa a ukázal doktoru Greysteelovi chrup. Doktor Greysteel za jeden velký bílý zub jemně zatáhl. „Mně připadají zdravé a pevné,“ prohlásil.

„Vida! Vážně si to myslíte? Obávám se ale, že to již nebude trvat dlouho. Stárnu. Scházím. Cítím to.“ Byron vzdychl. Pak ho napadlo něco veselejšího a dodal: „Víte, tuhle krizi nemohl Strange načasovat příhodněji. Shodou okolností píšu báseň o mágovi, jenž zápasí s mocnými duchy, kteří mají v rukou jeho osud. Jako vzor pro mého mága není Strange přirozeně ani zdaleka dokonalý – není ze správného hrdinského těsta; proto do toho mága budu muset promítnout něco ze sebe.“

Soutěž

Uspořádejte soutěž v recitaci. Soutěžící budou recitovat tentýž text, který je k dispozici v českém i anglickém jazyce. Podle počtu zájemců si buď každý účastník volí mezi českým a anglickým textem, ale hodnocení jsou v jedné soutěžní skupině, nebo jsou vytvořeny dvě soutěžní skupiny, které jsou hodnoceny každá zvlášť. Porotu tvoří studenti, kteří nesoutěží. Doporučujeme předem si nachystat potřebné pomůcky (hlasovací lístky apod.).

Soutěžící recitují text z předlohy, neučí se ho nazpaměť. Hodnotí se „performance“, předvedený výkon, nikoli zapamatování.

Jako vhodný text přetiskujeme text básně *Má duše temná je*, která vystihuje Byronovo vnímání sebe sama a romantický důraz na emoce jako žal, úzkost, tíseň a smutek.

Má duše temná je

Má duše temná je

Má duše temná je - ó do strun sáhni,
jen ještě harfu toužím poslouchat,
kéž uslyším ten zvuk, tak pro mne vábný
až vzbudíš tóny tíše ve strunách.
Jestli bdí v srdci naděje mi drahá,
kouzlem těch zvuků znovu zaplane,
a pakli v očích ukryta je vláha,
vytryskne s písní, mučit přestane.

Divoce začni, z hloubky žalu v duši,
nspěchej chválit radost písněmi,
říkám ti, pěvče, nejdřív plakat musí
mé těžké srdce, jinak pukne mi.
Vždyť bylo jenom smutkem odchováno,
muselo ve zlých nocích samo bdít;
teď shůry nejhorší mu bylo dáno,
teď zlomí se - či v písní najde klid.

Přeložila Eliška Krásnohorská.

Převzato z: www.cesky-jazyk.cz

My Soul is Dark

My soul is dark - Oh! quickly string
The harp I yet can brook to hear;
And let thy gentle fingers fling
Its melting murmurs o'er mine ear.
If in this heart a hope be dear,
That sound shall charm it forth again:
If in these eyes there lurk a tear,
'Twill flow, and cease to burn my brain.

But bid the strain be wild and deep,
Nor let thy notes of joy be first:
I tell thee, minstrel, I must weep,
Or else this heavy heart will burst;
For it hath been by sorrow nursed,
And ached in sleepless silence, long;
And now 'tis doomed to know the worst,
And break at once - or yield to song

Taken from: www.literaturecollection.com

Read "My Soul is Dark" again and some excerpts from "Childe-Harold's Pilgrimage". Then look at the table and tick the features that are present at least in one of these poems.

ROMANTICISM
EMOTIONS, FEELINGS, IMAGINATION
DEVOTION TO THE PAST, MAINLY TO THE MIDDLE AGES
INDIVIDUAL HERO, ABSOLUTE FREEDOM
WILD, DANGEROUS, ALMIGHTY NATURE
FAITH
NATIONS

Childe-Haroldova pouť

Tož opět na vlnách, tož opět v šíru!
tak oř, jenž jezdce zná, tak poskakují
si vlny se mnou. Pozdrav buď jich víru!
Jen rychle dále, kamkoliv ať plují!
Nechť jako třtiny stěžně pokyvují
a vítr plachtou mete strhanou,
jen dál! jak býlí skal, s nímž vítr bují,
jsem vržen v moře, v pěnu zmítanou;
dál! kam mě vlny rvou a bouře odvanou!

Ó, hvězdy! nebes báně vy! Kdy zříte,
jak z listů skvoucích člověk vám čte rád
svůj los i říší los: snad odpouštíte,
že v touze po velikosti častokrát
svůj úděl předčiv smrtelný, chce vzplát

Přeložila Eliška Krásnohorská.

Převzato z: www.cesky-jazyk.cz

vám příbuzen! Neb kouzlo jest i krása,
takže mu nelze než vám lásku vzdát
a zbožnění, a vše, v čem spása:
moc, štěstí, život, čest, - že hvězdou býti hlásá.

Mně rozkoší jest neproniklý les,
a v slastném nadšení se tovaryší
má duše s osamělým břehem kdes,
kde z hloubi moře hudbu věčna slyší!
Mám lásku k lidem, k přírodě však vyšší,
s ní obcuji, s ní řeším úlohu:
čím jsem? čím byl jsem dřív? a spolnost bližší
mě k vašemu míru víže, k prabohu,
ježž vyřknout neumím a zapřít nemohu.

Childe-Harold's Pilgrimage

Once more upon the waters! yet once more!
And the waves bound beneath me as a steed
That knows his rider. Welcome to their roar!
Swift be their guidance, wheresoe'er it lead!
Though the strained mast should quiver as a
reed,

And the rent canvas fluttering strew the gale,
Still must I on; for I am as a weed,
Flung from the rock, on Ocean's foam, to sail
Where'er the surge may sweep, the tempest's
breath prevail.

Ye stars! which are the poetry of heaven,
If in your bright leaves we would read the fate
Of men and empires,--'tis to be forgiven,
That in our aspirations to be great,
Our destinies o'erleap their mortal state,

Taken from: www.gutenberg.org

And claim a kindred with you; for ye are
A beauty and a mystery, and create
In us such love and reverence from afar,
That fortune, fame, power, life, have named
themselves a star.

There is a pleasure in the pathless woods,
There is a rapture on the lonely shore,
There is society where none intrudes,
By the deep Sea, and music in its roar:
I love not Man the less, but Nature more,
From these our interviews, in which I steal
From all I may be, or have been before,
To mingle with the Universe, and feel
What I can ne'er express, yet cannot all
conceal.

George Gordon Byron: Manfred

Báseň o mágovi, který zápolí s mocnými duchy, Byron skutečně napsal. Jmenuje se Manfred.
Vypracujte referát o obsahu tohoto díla.

Na internetu je k dispozici originální text, např. na adrese:

http://www.wepapers.com/Papers/20505/George_Gordon_Byron_-_Manfred,_A_Dramatic_Poem

The picture was taken from: www.nndb.com

CHAPTER 19: THE INDUSTRIAL REVOLUTION

THE INDUSTRIAL REVOLUTION

TASK

Try to guess:
(YES/NO questions)

- 1) Did James Watt invent any invention with the crucial impact on industry? ____
- 2) Did the whole number of Britain's population increase during the Industrial Revolution? ____
- 3) Did the Industrial Revolution start in France? ____
- 4) Could people in England go by train before 1850? ____
- 5) Could people go by steamship from Great Britain to America in the 19th century? ____
- 6) Was the construction of the first locomotive by George Stephenson enabled by James Watt's steam machine? ____
- 7) Could children work in factories? ____
- 8) Could children work as miners? ____
- 9) Did capitalists prefer to employ children to adult men? ____
- 10) Did ordinary labourers have to work at least twelve hours a day? ____
- 11) Did they have a weekend to spend some time with their families and have a rest? ____
- 12) Could they suffer any injury at work without being compensated? ____
- 13) Could they be fired without a (legal) reason? ____
- 14) Were they treated as human beings? ____
- 15) Did every important thinker of the period agree with such a treating? ____
- 16) Did the Industrial Revolution spread throughout Europe and America? ____
- 17) Did it change economical policies of various subjects? ____
- 18) Did it enable many people to enrich themselves? ____
- 19) Is the modern world and civilization essentially influenced by impacts of the Industrial Revolution? ____
- 20) Do you think the Industrial Revolution was mainly a positive process? ____

Check your answers according to the text below (parts A, B, C, D, E).

A

The era known as the **Industrial Revolution** was a period in which fundamental changes occurred in agriculture, textile and metal manufacture, transportation, economic policy and social structure in England. It has been called "revolution" because of its impacts on everyday life and customs of many people that made it one of the most important turning points in history of western society. However, it was a slow process that lasted approximately from 1770 to 1830. The changes subsequently spread throughout Europe and North America.

B

The origins of the Industrial Revolution were connected with many technical innovations and improvements:

Steam power: the **improved steam engine** invented by **James Watt** was initially mainly used for pumping out mines, but from the 1780s was applied to power machines. In fact, for the most of the period, the majority of industries still relied on wind and water power as well as horse and man-power for driving small machines. However, an increasing number of industries needed the ability to apply the enormous power produced by the steam engine to gain advancement in production. When it managed, it caused a great leap in industry and transportation.

At the beginning of the Industrial Revolution, inland transport used navigable rivers and roads. The Industrial Revolution improved Britain's transport infrastructure with a turnpike road network, a canal network, and a railway network. Raw materials and finished products could be moved more quickly and cheaply than before.

The first steam locomotive was designed by **George Stephenson** in 1814. Steam-hauled public railways began with the **Stockton and Darlington Railway** in 1825 and the **Liverpool and Manchester Railway** in 1830. **The first steamship** was constructed by **Robert Fulton** in the USA. In 1807 It was called Clermont. The first steamship across the Atlantic Ocean was launched in 1830s.

C

The most progressive branches of English industry were textile manufacture, metallurgy, coal mining, chemicals, machine tools, and railways. Factories could be located close to existing population centers (because of the need of workers) and sources of raw materials including water and wood. Machine tools accelerated the process of industrialization, for they enabled manufacturing machines to be made.

D

The Industrial Revolution brought new social classes, a new social structure developing. Until the Revolution, most of Britain's population was rural. However, by mid-nineteenth century, half of the English people lived in cities and towns, and by the end of the century, the same was true of other European countries. At the beginning of the 19th century there were about two dozen European cities with a population of 100.000, but by 1900 there were more than 150 cities of this size. The population grew at a faster rate than ever before. Many people moved to cities to find a job in industry. They lived in very bad living conditions, they had no working rights. Factory owner's regarded laborers as commodities and not as human beings. Factories were unhealthy and dangerous. Workers worked twelve to sixteen hours seven days a week. Factory Act which was passed in England in 1833 limited child labour to twelve hours daily (!) and forbade employing children younger than nine; however, it was often being broken. Children were expected to work. Employers could pay a child less than an adult although their productivity was comparable (there was no need for strength to operate industrial machine). They were abused mainly in the coal mines and textile factories.

These horrible conditions led to forming trade unions as organizations of workers against sweating and to the rise of social thinking (**Proudhon, Marx, Engels, Owen**: thinkers who tried to improve living conditions of labourers).

E

The Industrial Revolution in other European countries started later than in Great Britain. It came after 1800. About 1850, it spread throughout Central Europe. The development was similar to that in England.

F

HISTORICAL IMPORTANCE OF THE INDUSTRIAL REVOLUTION

TASK

Complete the table:

	THE MIDDLE AGES (BEFORE THE INDUSTRIAL REVOLUTION)	THE MODERN ERA (AFTER THE INDUSTRIAL REVOLUTION)
LIVELYHOOD		
WHERE DID MAJORITY OF PEOPLE LIVE?		
SOCIAL STRUCTURE		
THINKING		
SCENERY		
TRANSPORTATION		
HEALTH CARE		

- agriculture
- in cities and towns
- hospital as a place of asylum
- employers – employees
- nature almost unchanged by people
- three estates
- industry
- on foot, a horse
- railway, modern means of transport
- hospitals, health care based on a scientific level of knowledge
- religion (christianity)
- science
- nature changed and almost destroyed by people
- in the country

TASK

Přečtěte si výňatky z eseje „Dlouhý středověk“ předního francouzského historika Jacquese Le Goffa. Můžete je využít k doplnění či ověření tabulky v předchozím úkolu.

Co říká Le Goff o historickém významu průmyslové revoluce? Jak svá tvrzení zdůvodňuje?

[...] Ti všichni [němečtí učenci 16. a 17. století] zastávají dělení historie na tři období: starověk, středověk a novověk. [...] Školní a univerzitní výuka tomuto dělení požehnala s tím, že ve Francii se odlišují moderní dějiny 16. a 17. století a moderní dějiny zahájené francouzskou revolucí roku 1789. Když si výuka historie začala libovat v datech (nejlépe politických a vojenských), počátek středověku byl většinou vztahován k datu zániku západořímské říše 476 (Romulus Augustulus posílá do Konstantinopole odznaky císařské moci) a jeho konec do druhé poloviny 15. století: na rok 1453 – dobytí Konstantinopole Turky; 1492 – objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem...

[...] minulost se bezpochyby nedá zkrotit prostřednictvím periodizačních mezníků.

[...] S mnohem větší smělostí... nabízím dlouhý, velmi dlouhý středověk, jehož základní struktury se pomalu vyvíjejí od 3. do poloviny 19. století. Teprve tehdy způsobila průmyslová revoluce, nadvláda Evropy a skutečný růst demokracie vznik opravdu nového světa, přestože i v něm přežívají některá dědictví a přetrvávají některé tradice.

[...] Obecně vzato přetrvávají v evropské společnosti od 4. do 19. století jisté základní struktury, umožňující pochopit kontinuitu uplynulých patnácti století. Jako čtecí mřížka nám může posloužit Marxova koncepce feudálního způsobu výroby. [...] Z tohoto úhlu pohledu leží středověk, ztotožňovaný s feudalismem, někde mezi starověkem, který bychom mohli charakterizovat otrokářským výrobním způsobem, a novověkem, definovaným kapitalistickým výrobním způsobem. Krátce řečeno – středověk sahá od zániku Římské říše po průmyslovou revoluci.

Existuje však i středověk poznamenaný svou vládnoucí ideologií... V dlouhém středověku vládne křesťanství, které je zároveň náboženstvím i ideologií... Nechceme tím samozřejmě říci, že křesťanství je dnes neživé či zanikající, chceme pouze poznamenat, že od 19. století již v naší společnosti neplní onu vůdčí úlohu, kterou zastávalo od 4. do 19. století, a že ztratilo své prakticky monopolní ideologické postavení, které mu v té době náleželo.

Na dlouhý středověk lze nahlížet i z jiných... hledisek, než jsou ta, která jsem právě uvedl. Dlouhý středověk můžeme chápat také jako dobu, kdy v Evropě vzniká... schéma... trojího lidu a trojí funkce. Toto schéma lze postřehnout již v 9. století v Anglii; největší slávě se těší v 11. století, kdy se společnost skládá z *oratores, bellatores, laboratores*, z lidí, kteří se modlí, válčí a pracují, z kněží, válečníků a rolníků, a přetrvává až do francouzské revoluce, kdy získává podobu tří stavů. Po průmyslové revoluci vzniká trojfunkční schéma zcela jiné povahy, které rozeznává tři sféry definované ekonomy a sociology: primární, sekundární a terciární.

Z dalšího možného hlediska, z hlediska dopravy a ovládnutí prostoru člověkem, je středověk dlouhým obdobím, v němž po překonání pohonu lidskou a dobytčí silou, jež jsou charakteristické pro starověk, a před nástupem železnice v 19. století převážil vůz a kůň.

Hovoříme-li o nemocech, vidíme, že po zániku starověké hygieny (lázně) a před vznikem moderní nemocnice je středověk dobou lékařů-čarodějů... dobou bez hřišť a sportu, dobou, kdy se objevují první špitály, které však původně poskytovaly azyl, později izolaci, ale nikoli léčbu.

(taken from: Jacques Le Goff: Středověká imaginace, Praha 1998)

TASKS

Use a dictionary and complete the vocabulary:

VOCABULARY	
STAROVĚK	
STŘEDOVĚK	
NOVOVĚK	
OTROCTVÍ	
FEUDALISMUS	
KAPITALISMUS	
POHANSKÁ NÁBOŽENSTVÍ	
KŘESŤANSTVÍ	
SOUČASNÉ IDEOLOGIE	
TROJÍ LID	
TŘI EKONOMICKÉ SEKTORY	

Divide each timeline into three periods (Ancient Times/Middle Ages/Modern Period) and label them according to the text above.

a) economy

SLAVERY

FEUDALISM

.....

b) ideology

c) society

c) transportation

KAPITOLA 19: PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE

PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE

A

Éra známá jako **průmyslová revoluce** byla obdobím, v kterém došlo k zásadním změnám v zemědělství, textilní a kovodělné výrobě, dopravě, hospodářské politice a společenské struktuře v Anglii. Označuje se jako „revoluce“ kvůli dopadům na každodenní život a zvyky mnoha lidí, které z ní udělaly jeden z nejdůležitějších bodů zvratu v dějinách západní společnosti. Ve skutečnosti to však byl pomalý proces, který trval přibližně od roku 1770 do roku 1830. Tyto změny se následně rozšířily po celé Evropě a severní Americe.

B

Počátky průmyslové revoluce byly spjaty s mnoha technickými inovacemi a zlepšeními:

Parní síla: vylepšený parní stroj vynalezený **Jamesem Wattem** se původně užíval pro pumpování vody z dolů, ale od 80. let 18. století byl využíván jako zdroj energie pro stroje. Ve skutečnosti po většinu období většina průmyslových podniků stále spoléhala na sílu větru a vody stejně jako koňskou a lidskou sílu při řízení malých strojů. Avšak čím dál větší počet průmyslových podniků potřeboval schopnost využít obrovskou sílu produkovanou parním strojem, aby získal výhodu ve výrobě. Když se to podařilo, způsobilo to velký skok v průmyslu i dopravě.

Na počátku průmyslové revoluce vnitrozemská doprava využívala splavné řeky a silnice. Průmyslová revoluce vylepšila dopravní infrastrukturu Británie sítě silnic s mýtem, sítě kanálů a železniční sítě. Suroviny a hotové produkty mohly být přepravovány daleko rychleji a levněji než předtím.

První parní lokomotivu zkonstruoval **George Stephenson** v roce 1814. V roce 1825 začala veřejná železnice mezi **Stocktonem a Darlingtonem** a v roce 1830 mezi **Liverpoolem a Manchesterem**.

První parolod' zkonstruoval **Robert Fulton** v USA v roce 1807. Jmenovala se Clermont. První parolod' přes Atlantik byla spuštěna v 30. letech 19. st.

C

Nejrychleji se rozvíjející odvětví anglického průmyslu byla textilní výroba, metalurgie, těžba uhlí, chemikálie, obráběcí stroje a železnice. Továrny mohly být umístěny blízko existujících zalidněných center (kvůli potřebě pracovníků) a zdrojů surovin včetně vody a dřeva. Obráběcí stroje urychlily proces industrializace, protože umožnily výrobu strojů pro manufaktury.

D

Průmyslová revoluce vytvořila nové sociální třídy a novou sociální strukturu. Až do revoluce žila většina britské populace na venkově. Ale už v polovině 19. století žila polovina lidí v Anglii ve městech a ke konci století začalo totéž platit i o ostatních evropských zemích. Jestliže na počátku 19. století existovaly v Anglii asi dva tucty měst čítajících 100 000 lidí, pak k roku 1900 už bylo měst této velikosti 150. Populace rostla rychleji než kdykoli před tím. Mnoho lidí se stěhovalo do měst za prací v průmyslu. Žili ve velmi špatných podmínkách, neměli žádná pracovní práva. Majitelé továren je považovali za komoditu a ne za lidské bytosti. V továrnách panovalo nezdravé a nebezpečné prostředí. Dělníci pracovali 12 až 16 hodin sedm dní v týdnu. Tovární zákon přijatý v Anglii v roce 1833 omezoval dětskou práci na dvanáct hodin denně (!) a zakazoval zaměstnávat děti mladší než devět let; i tak byl však často porušován. Od dětí se očekávalo, že budou pracovat. Zaměstnavatelé mohli děti platit méně než dospělému, ačkoli jejich produktivita byla srovnatelná (k obsluze průmyslových strojů nebyla potřeba nějaká zvláštní síla). Byly zneužívány hlavně v dolech a textilním průmyslu.

Tyto strašlivé podmínky vedly k zakládání odborů jako organizací pracovníků proti vykořisťování a k nástupu sociálního myšlení (**Proudhon, Marx, Engels, Owen**: myslitelé, kteří se snažili zlepšit životní podmínky pracujících).

E

Průmyslová revoluce v dalších evropských zemích začala později než ve Velké Británii. Přišla po roce 1800. Okolo roku 1850 se rozšířila i v střední Evropě. Vývoj byl podobný vývoji v Anglii.

TASKS

Answer:

- 1) Where and when did the Industrial Revolution start?
- 2) What were the leading technical inventions and improvements of the Industrial Revolution?
- 3) Who designed the first steam locomotive?
- 4) Where was the first railway built?
- 5) Who constructed the first steamship?
- 6) What were the most progressively developing industrial branches?
- 7) What were the life conditions of ordinary workers?
- 8) How did the working class try to defend?

Read the texts describing the life conditions of ordinary workers during the Industrial Revolution. Draw a picture according to the two literary descriptions. Then, you can use Google Images and find some pictures to compare them with a picture of your own.

Zlé časy

Charles Dickens

Koksov... byl triumfem faktu... Bylo to město z červených cihel či lépe z cihel, které byly červené, kdyby to kouř a popel připustily; za daných okolností to však bylo město nepřírozeně červené a černé jako pomalovaný obličej divocha. Bylo to město strojů a vysokých komínů, z nichž neustále vystupovaly nekonečné kotouče kouře, které se nikdy neodvinuly. Byl tam černý kanál a řeka purpurově zbarvená odpudivě zapáchajícími barvami; byly tam obrovské shluky budov ze samých oken, kde to celý den hrčelo a otřásalo se a kde se píst parního stroje jednotvárně pohyboval nahoru a dolů jako hlava slona, zachváceného melancholickým šílenstvím. Bylo tam několik širokých ulic, navzájem si podobných, a mnoho malých ulic, navzájem si ještě podobnějších, kde bydleli lidé rovněž si navzájem podobní, kteří vycházeli a vraceli se touž dobou za zvuku týchž kroků na dláždění a vykonávali tutéž práci; každý den byl pro ně týž jako včerejšek a zítřek a každý rok přesným protějškem loňského a příštího roku. [...] Vězení mohlo být nemocnicí, nemocnice mohla být vězením a radnice mohla být jedním z nich, obojím nebo čímkoli jiným. [...]

V nejudřenější části Koksova, v nejvnitřnějších opevněních této obludné pevnosti, kam příroda vnikala a stejně obtížně jako, jako odtamtud obtížně unikaly zhoubné zápachy a plyny; uprostřed bludiště úzkých dvorů a dusných uliček, které vznikaly po kouskách, každý kousek v nesmírném chvatu pro čísi zisk, a dohromady tvořily nepřírozenou rodinu, postrkávající, pošlapávající a umačkávací se k smrti; v posledním dusném výklenku tohoto obrovského vzduchoprázdného pytle, kde jsou komíny pro špatný tah stavěny v nejrozmanitějších zakrnělých a zkroucených tvarech, jako by každý dům oznamoval, jací lidé se v něm rodí; mezi koksovým davem, po rodu nazývaným „děláci“ - rasou, která by našla větší oblibu u některých lidí, kdyby prozřetelnost byla pokládala za vhodné obdařit je pouze dělnými rukama nebo – jako nižší živočichy na mořském břehu – jen rukama a břichem – žil nějaký Štěpán Blackpool, čtyřicetiletý.

Lidé z propasti

Jack London

Nikde na londýnských ulicích neuniknete pohledu na opovrženou bídu, neboť skoro odkudkoli vás pětiminutová chůze dovede k nějakému brlohu nebo špinavé uličce. Ale oblast, do které teď moje drožka pronikala, byla nekonečnou řadou peleší. Ulice byly zaplněny zcela novým a neobvyklým lidským plemenem. Tito lidé byli nevysoké postavy a jejich vzezření bylo ubohé a jejich tváře povětšinou pitím opuchlé. Tak jsme jeli několik mil podél cihlových domů a špíny a v každé příčné ulici a uličce se otevíraly dlouhé perspektivy na samé cihlové domy a bídu. Tu a tam vyhlížela nějaká hlava opilce nebo ženy a ovzduší budilo hnus samými zvuky hádky a hašteření. Na tržišti vrávorající starci a ženy hledali ve smetí a blátě odhozené shnilé brambory, boby a zeleninu, přičemž malé děti se v hejnech jako mouchy kupily kolem hnijících hromad ovoce a strkaly paže až po ramena do této tekuté spousty. [...]

Podíval jsem se z okna, odkud mělo být vidět do zadních dvorků sousedních budov. Ale žádné dvorky tu nebyly, či spíše byly zastavěny jednopatrovými kolnami nebo chlěvy, v nichž bydlili lidé. Střechy těchto kolen byly pokryty vrstvou nečistoty, jež byla místy několik stop hluboká – byly to příspěvky ze zadních oken druhého a třetího patra. Rozeznával jsem tam rybí kosti a také kosti čtvernožců, vnitřnosti, zapáchající hadry, staré boty, rozbité hliněné nádoby a vůbec všechny zbytky z lidských chlěvů. [...]

Byla to spousta hadrů, špíny a všemožných kožních nemocí, otevřených ran, odřenin, ohavnosti, neslušnosti, zlomyslně pošilhávající nestvůrnosti a bestiálních tváří. Vál prudký chladný vítr a tito lidé se zde krčili ve svých hadrech a většinou spali nebo se spát pokoušeli. Tam zase bylo asi tucet žen ve věku od dvaceti do sedmdesáti let. Vedle nich, bez polštářku a bez pokrývky, leželo a spalo nemluvně asi devítiměsíční, a nikdo je nehlídal.

CHAPTER 20: JULY REVOLUTION IN FRANCE AND REBELLIONS IN OTHER EUROPEAN COUNTRIES

JULY REVOLUTION IN FRANCE

A

Upon the defeat of Napoleon Bonaparte, **Louis XVIII** was installed as King of France (1814). He agreed to sign **Charte constitutionnelle**, a document which guaranteed political rights to 100,000 out of 43 million French inhabitants. Others who were without required possession and age were excluded from political life in France.

B

After his death, his brother **Charles X** became the king of France. But his policy antagonized much of the French population who were used to liberal and republic reforms.

C

The main cause of the **July Revolution** was the reactionary policy followed by Louis XVIII and mainly Charles X. Two classes, the **nobility** and the **clergy**, had been given **extraordinary privileges** by Charles X. The nobles were granted a partial indemnity for the lands the state had confiscated during the French Revolution. Education was placed under clerical control. Charles also took several measures against the liberty of the press.

In March 1830, the Chamber of Deputies demanded the dismissal of several of the king's ministers, and passed a vote of no confidence in the government. In response, Charles X dissolved the Chamber of Deputies and announced new elections. However, their results indicated the new legislature would be even more strongly opposed to the policies of Charles X than its predecessor. Charles X again dismissed the chamber, tried to establish strong press control and reduce the electorate.

D

In response to such attempts, the Parisians revolted and blockaded the streets on **July 27, 1830**. Students, workers, artists, and many other radical republicans from the bourgeoisie and lower social classes were unsatisfied with the situation, and they were going to fight behind barricades, even against the police and the army. After the "Three Glorious Days" Charles X, who underestimated the situation, decided to flee. The revolutionary leaders brought in the Duke of Orleans, known as **Louis Philippe**.

E

He accepted constitutional monarchy and the principles of the July Revolution. He extended the political franchise – but only to 200,000 males which wasn't satisfactory for those who took part in the July Revolution. The right to vote was still based on property ownership. Besides, increasing social problems led to many riots which were suppressed in a cruel and bloody way (Paris and Lyon, 1834).

F

There was at least the expansion of public education under **Guizot's** ministry (he was the Minister of Education, later the Foreign Minister, and finally the Prime Minister). Primary schools were created in every French commune. Larger towns were to provide higher types of schools. But as a politician Guizot was an apologist of a **status quo**. Guizot supported limitations on further expansion of the political franchise. The pace of reforms was very slow and the regime became unsatisfactory for majority of people.

G

Other countries in Europe caught the revolutionary fever in the summer of 1830. In **Belgium** which was a part of the union with the Dutch established after the congress of Vienna, a revolt led to the independence of Belgium under Leopold I. A middle class succeeded in establishing a **constitutional monarchy**. In **Great Britain** the Tories were replaced by the **Whigs** who introduced the **Reform Bill** to extend the franchise to about 3% of English population. In **Germany** some of its members adopted **liberal constitutions** (e.g. Saxony, Hanover).

REBELLIONS IN OTHER EUROPEAN COUNTRIES

The situation in other European countries in the 1820s and 30s was also very tense:

Russia

In **1825**, after the death of Tsar Alexander I, a **group of army officers revolted**. They hoped to persuade his liberally minded brother, Constantine, to assume the throne and guarantee a constitution. But the reign passed to the rightful heir, his brother Nicholas. The officers, called **Decembrists** (because of the month of their rebellion) were harshly punished. Nicholas I continued to rule in the **severely autocratic way** Alexander had adopted. Under Nicholas, Russia adopted **may be the most reactionary government in Europe**. There were some signs of modernization but they didn't concern political rights of inhabitants.

Poland

In fact, Poland didn't exist as an independent state since the third partition of Poland but there were **attempts to gain at least partial independence on Russia** which occupied the eastern parts of Poland (which was confirmed by the Congress of Vienna). There was a **rebellion in Warsaw in 1830** which deprived Nicholas I of his rule over Poland. However, the following year **Russian troops crushed the Polish rebels**. Many rebels emigrated, the Catholic Church was persecuted, and a lot of schools including the University of Warsaw were closed.

Greece

Greece was a part of the **Ottoman Empire** which was in a **state of disintegration**. There were frequent rebellions against the Ottoman reign which were usually suppressed in a bloody and cruel way. In **1822**, another rebellion broke out and **Greeks proclaimed their independence** on the Empire. They relied on Russian help but they didn't wait to see it. After the **massacre of Chios** of 1822, where more than 20,000 Greeks were slain, many volunteers from western Europe arrived to help, including George Gordon Byron, a famous romantic poet. Anglo-French-Russian navy achieved a victory over Turkey in 1827 and Russia gained another important victory one year later. In **1829**, at the conclusion of this war, the Ottoman Empire was compelled to acknowledge the **independence of Greece** and to grant autonomy to Serbia and to the provinces which later became Rumania.

The Austrian Empire

There were **no harsh rebellions** in the Austrian Empire in the 1820s and 30s because of **Metternich** was able to keep inner stability of the state and suppress each opposition against his **reactionary policy**. Strict censorship of the press, central role of Vienna, and strong control of schools and universities helped him to keep the situation under his permanent control. However, the inhabitants of the Empire were composed of many different ethnic and language groups (Germans, Czechs, Poles, Magyars, Poles, Slovaks, Serbs...), in whom nationalism and values based on development of their own languages and corresponding political importance within the Empire grew stronger. For example Hungary where nobles were very active in this way managed to establish Magyar as the official language. **Nationalism** weakened the Empire more than Metternich had been going to let.

KAPITOLA 20: ČERVENCOVÁ REVOLUCE VE FRANCII A VZPOURY V DALŠÍCH EVROPSKÝCH ZEMÍCH

ČERVENCOVÁ REVOLUCE VE FRANCII

A

Po porážce Napoleona Bonaparta byl na francouzský trůn roku 1814 dosazen **Ludvík XVIII.** Souhlasil, že podepíše **Charte constitutionnelle**, listinu, která zaručovala politická práva 100 000 z 43 milionů francouzských obyvatel. Ostatní, kteří neměli požadovaný majetek a věk, byli z politického života ve Francii vyloučeni.

B

Po jeho smrti se stal králem Francie **Karel X.** Jeho politika ale popudila velkou část francouzského obyvatelstva, které si zvyklo na liberální a republikánské reformy.

C

Hlavní příčinou **Červencové revoluce** byla reakcionářská politika, kterou sledoval Ludvík XVIII. a hlavně Karel X. Dvě třídy, **šlechta** a **klérus**, dostaly od Karla X. mimořádné výsady. Šlechticům bylo uděleno částečné odškodnění za pozemky, které jim během francouzské revoluce zkonfiskoval stát. Vzdělání se dostalo pod kontrolu kléru. Karel také zavedl několik opatření proti svobodě tisku.

V březnu roku 1830 poslanecká sněmovna žádala odvolání několika králových ministrů a vyslovila nedůvěru vládě. Jako odpověď Karel X. rozpustil sněmovnu a ohlásil nové volby. Jejich výsledky však naznačily, že nová legislativa bude v ještě větší opozici vůči Karlově politice než její předchůdce. Karel X. sněmovnu znovu rozpustil a pokusil se zavést silnou kontrolu tisku a zredukovat volební právo.

D

Pařížané na jeho záměry zareagovali vzpourou a **27. července 1830** postavili v ulicích barikády. Studenti, dělníci, umělci a další radikální republikáni z řad buržoazie a nižších tříd byli nespokojeni se situací a měli v úmyslu bojovat i proti policii a armádě. Po „třech slavných dnech“ se Karel X., který podcenil situaci, rozhodl uprchnout. Vůdcové revoluce povolali na trůn vévodu Orleánského, známého jako **Ludvíka Filipa**.

E

Ten přijal myšlenku konstituční monarchie a principy Červencové revoluce. Rozšířil volební právo – ale pouze na 200 000 mužů, což ty, kteří se účastnili Červencové revoluce, vůbec neuspokojilo. Právo volit bylo stále založeno na majetkovém vlastnictví. Kromě toho, rostoucí sociální problémy vedly k mnoha nepokojům, které byly krutě a krvavě potlačeny (Paříž a Lyon 1834).

F

V době, kdy byl ministrem **François Guizot** (byl ministrem školství, později zahraničních věcí a nakonec předsedou vlády), došlo alespoň k rozšíření veřejného vzdělávání. V každém vesnickém okrsku byly vytvořeny základní školy. Větší města měla poskytovat vyšší typy škol. Ale jako politik byl Guizot zastáncem **statu quo**. Podporoval omezování dalšího šíření politických práv. Tempo reforem bylo velmi pomalé a většina lidí přestala být s režimem spokojena.

G

Také další země v Evropě zasáhla v létě roku 1830 revoluční horečka. V **Belgii**, která byla po Vídeňském kongresu součástí unie s Holandskem, vedla revolta k vyhlášení nezávislosti pod vládou krále Leopolda I. Střední vrstvě se podařilo prosadit **konstituční monarchii**. Ve **Velké Británii** byli toryové vystřídáni whigy, kteří uzákonili tzv. **Reform Bill**, jímž rozšířili volební právo na přibližně tři procenta anglického obyvatelstva. V **Německu** někteří členové spolku přijali liberální ústavu (například Sasko, Hannover).

VZPOURY V DALŠÍCH EVROPSKÝCH ZEMÍCH

Situace v dalších evropských zemích v 20. a 30. letech 19. století byla rovněž velmi napjatá:

Rusko

V roce **1825**, po smrti cara Alexandra I., **se vzbuřila skupina armádních důstojníků**. Doufali, že přesvědčí jeho liberálně smýšlejícího bratra Konstantina, aby obsadil trůn a zaručil ústavu. Jenže vláda přešla na právoplatného dědice, jeho bratra Mikuláše. Důstojníci, nazývaní **děkabristé** (kvůli měsíci, kdy se vzbuřili) byli tvrdě potrestáni. Mikuláš I. pokračoval v **přísně autokratickém stylu vlády**, který přijal Alexandr. Za Mikuláše mělo Rusko **možná nejvíce reakcionářskou vládu v Evropě**. Vyskytly se určité znaky modernizace, ale ty se netýkaly politických práv obyvatel.

Polsko

Polsko od třetího dělení Polska ve skutečnosti neexistovalo jako nezávislý stát, ale objevovaly se **snahy o alespoň částečnou nezávislost na Rusku**, které obsadilo východní části Polska (což bylo potvrzeno Vídeňským kongresem). V roce **1830** proběhlo **povstání ve Varšavě**, které připravilo Mikuláše I. o vládu nad Polskem. V příštím roce však ruské jednotky polské rebely rozdrtily. Mnoho z nich emigrovalo, katolická církev byla vystavena perzekuci a mnoho škol včetně univerzity ve Varšavě bylo uzavřeno.

Řecko

Řecko bylo součástí Osmanské říše, která se nalézala ve stavu rozkladu. Proti Osmanské vládě propukala četná povstání, která byla obvykle krutě a krvavě potlačena. V roce **1822** vypuklo další povstání a **Řekové vyhlásili nezávislost** na říši. Spoléhali na ruskou pomoc, ale nedočkali se jí. Po **masakru na ostrově Chiu** roku 1822, kde bylo zabito více než 20 000 Řeků, dorazilo na pomoc mnoho dobrovolníků ze západní Evropy, včetně slavného básníka George Gordona Byrona. V roce 1827 anglo-francouzské-ruské námořnictvo dosáhlo vítězství nad Tureckem a o rok později získalo další důležité vítězství Rusko. Jako výsledek této války byla Osmanská říše nucena v roce **1829** uznat **nezávislost Řecka** a zaručit autonomii Srbsku a provinciím, z kterých se později stalo Rumunsko.

Rakouské císařství

V Rakouském císařství **k žádným velkým povstáním** v 20. a 30. letech 19. století **nedocházelo**, protože Metternich byl schopen udržet vnitřní stabilitu státu a potlačit každou opozici proti své **reakcionářské politice**. Přísná cenzura tisku, ústřední role Vídně, a silná kontrola škol a univerzit mu pomohla udržet situaci pod stálou kontrolou. Obyvatelé císařství však pocházeli z mnoha odlišných etnických a jazykových skupin (Němci, Češi, Poláci, Maďaři, Slováci, Srbové...), v kterých sílil nacionalismus a hodnoty založené na rozvoji vlastních jazyků a odpovídající politické roli v rámci císařství. Maďarsku, kde byli šlechtici v tomto směru velmi aktivní, se například podařilo prohlásit maďarštinu za úřední jazyk. **Nacionalismus** oslaboval císařství více, než si Metternich připouštěl.

TASKS

What country or countries

- became partially or temporarily independent in the 1820's and 30's?

- became totally independent?

- extended the political franchise?

- had probably the most autocratic rule in Europe?

- left the union with the neighbouring country?

Make a list of reactionary rulers and politicians.

COUNTRY	NAME
France	
Russia	
Austria	

What did the rulers and conservative classes reject? What did the middle and lower classes demand?

**THE RULERS REJECTED:
DEMANDED:**

THE

REVOLUTIONARIES

Complete the country:

Decembrists

massacre of Chios

Charte constitutionnelle

Leopold I

rebellion in Warsaw

Reform Bill

Louis Philippe

king who decided to leave the country

defeated by Great Britain, France and Russia

Guizot

Answer:

- 1) What did Charles X do after the outburst of the July Revolution?
- 2) What privileges or advantages were the nobility and the clergy given?
- 3) Who became the new king of France?
- 4) Were there any political advantages given to people in France after the July Revolution?
- 5) Were the revolutionaries in France satisfied with their permanent achievements?
- 6) Who were the Decembrists? What did they want?
- 7) What country did Greece fight against?
- 8) Who supported and help the Greek revolutionaries in their national fight?
- 9) Was the Warsaw rebellion immediately successful? Was it successful in a long term period?
- 10) Were there any massive public protests in the Habsburg Monarchy?

FUN TEST: Would you have been a revolutionary in the 19th century? Do you agree with the following statements?

1. *The franchise should be limited by property possession and age.*
2. *Violence is necessary if your natural right to vote was denied by upper classes.*
3. *Very poor and homeless people should be excluded from the franchise.*
4. *Radical articles against the state and its rulers should be prohibited and punished.*
5. *Strong press control can be very useful.*
6. *Only older people are able to run the state because of their experience.*
7. *The right to vote for rich people is enough because democracy is guaranteed by equal chance to enrich themselves and join those who are given the right to vote.*
8. *The nobility and clergy deserve extraordinary privileges.*
9. *Social problems aren't the matter of the state which is the reason why it doesn't have to try to solve them.*
10. *Revolutions are great and really exciting events and you would take part in them with no regard to their targets.*

You get one point for every "YES" in the following numbers: 2, 10

You get one point for every "NO" in the following numbers: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

10 points: You would have been a radical revolutionary. No matter what the revolution would have wanted to achieve. The only thing which would have been important for you is that there is a system you can depose.

9 – 7 points: You would have been a real revolutionary. You would know the sense of your taking part in such an event.

6 – 5 points: You wouldn't have been a revolutionary. You would have been neutral.

4 – 2 points: You would have been a counterrevolutionary.

1 – 0 points: You would have been a fanatic counterrevolutionary.

CHAPTER 21: THE REVOLUTION OF 1848 (IN FRANCE)

THE REVOLUTION OF 1848 (IN FRANCE)

A

The European Revolutions of 1848 were a revolutionary wave which affected many European countries (although not all of them).

B

Many people (mainly members of lower middle and working classes) in France weren't satisfied with a slow pace of reforms in France. They were opposed to Louis Philippe's constitutional monarchy as they hadn't been given political rights which they had expected. And they were prepared to use force to achieve their targets. Repressive measures against them only increased dissatisfaction with the regime. By 1847, radical members within the opposition instigated a general campaign of agitation throughout France. At political banquets, republicans and socialists propagated political reforms to achieve the franchise for all adult men. A giant protest banquet was announced for February, 22, 1848. The day before, the government forbade this banquet.

C

As a result, the people revolted, and fights between the citizens and the soldiers broke out. Rioting and barricading during February, 23 and 24, 1848, ended in the abdication of Louis Philippe who fled to England.

D

Immediately after these events, the liberal opposition came together to organize a provisional government under Louis Blanc's leadership. Blanc was a radical socialist who insisted upon the establishment of so-called national workshops to improve the situation of unemployed people. The franchise was extended to all adult men. As in other European countries, women didn't get the right to vote. This period is known as the "**Second Republic**".

E

However, in the April elections not the socialists but moderate and conservative opposition achieved the victory and created a new government which closed the national workshops. This step enraged many of the artisans and workers in Paris as thousands of them lost their jobs, and with them their best chance for survival. Between June 23rd and June 26th, they threw up barricades to defend their revolt against armed forces of the state. About 3,000 were killed and 12,000 more arrested, the majority of whom were deported to Algerian labor camps.

F

The French government adopted a new constitution based on the American pattern. France became the republic with president. Four candidates for president stood including General Eugène Cavaignac, who commanded the troops against workers in June, 1848. However, Louis Napoleon Bonaparte, Napoleon's nephew, was elected president.

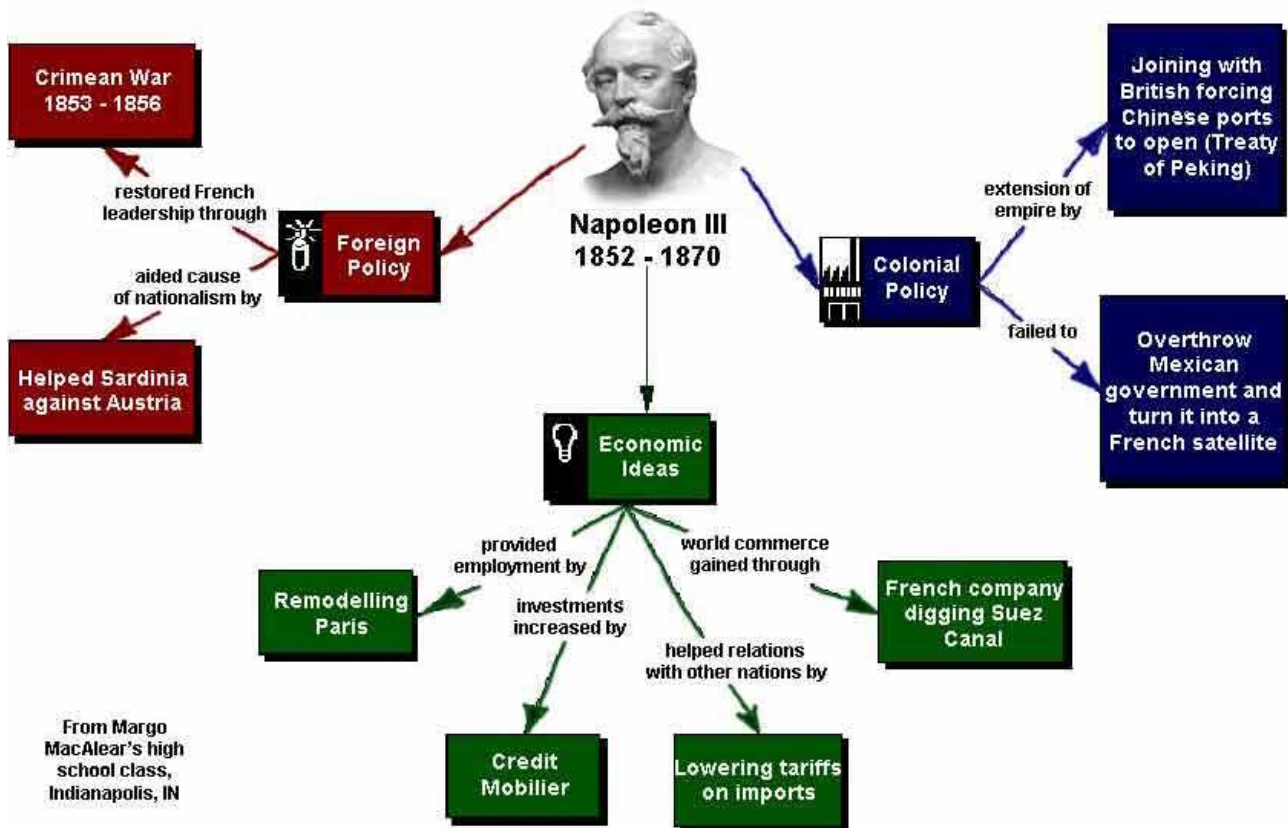
G

Louis Napoleon Bonaparte had spent most of his life in exile. He returned to France after the Revolution of 1830. He tried to provoke a local uprising against Louis Philippe twice with no success; for the first time, he was sent to exile in America, for the second time, he was imprisoned. But in 1846, he managed to flee to England where he was supported by British and French reactionaries. After the Revolution of 1848, he returned to France again. He polled more than twice as many votes as the other

candidates altogether in presidential elections of 1848 because he was very popular in the countryside and among workers and patriots. The name Napoleon was a symbol of glory and greatness, although Louis Napoleon missed his uncle's charisma. After his presidential victory, he returned to the old order. In 1851, he dissolved the National Assembly without having the constitutional right to do so. He proclaimed a temporary dictatorship and invited the people to grant him the power. In the plebiscite held on December, 21, 1851, he gained another victory (by a majority of 7,500,000 votes to 640,000). The new constitution made the president an actual dictator. Then, in 1852, he ordered another plebiscite and, with the approval of over 95% of voters, assumed the title of emperor as Napoleon III. The period of his reign (1852 – 1870) is known as the “**Second Empire**”.

H

Napoleon endured in power for the next 20 years. His rule was the era of relatively high prosperity of France.

KAPITOLA 21: REVOLUCE 1848 (VE FRANCII)

REVOLUCE 1848 (VE FRANCII)

A

Evropské revoluce roku 1848 byly revoluční vlnou, která zasáhla mnoho evropských zemí (ačkoli ne všechny).

B

Mnozí lidé (především členové nižší střední a pracující třídy) ve Francii nebyli spokojeni s pomalým tempem reforem ve Francii. Stáli v opozici proti konstituční monarchii Ludvíka Filipa, protože nedostali politická práva, která očekávali. A aby dosáhli svých cílů, byli připraveni použít sílu. Represivní opatření pouze zvyšovala nespokojenost s režimem. Do roku 1847 radikální členové v rámci opozice spustili všeobecnou agitační kampaň po celé Francii. Republikáni a socialisté propagovali politické reformy na politických banketech, aby prosadili volební právo pro všechny dospělé muže. Na 22. února 1848 byl ohlášen obrovský protestní banket. Den před ním ale vláda tento banket zakázala.

C

Jako výsledek se lidé vzbouřili. Vypukly boje mezi občany a vojáky. Nepokoje a stavění barikád během 23. a 24. února 1848 skončily abdikací Ludvíka Filipa, který uprchl do Anglie.

D

Bezprostředně po těchto událostech se sešla liberální opozice, aby zorganizovala provizorní vládu pod vedením Louise Blanca. Blanc byl radikální socialista, který trval na zřízení takzvaných národních dílen, aby zlepšil situaci nezaměstnaných lidí. Volební právo bylo rozšířeno na všechny dospělé muže. Tak jako v dalších evropských zemích ženy právo volit nedostaly. Tato období je známo jako „**Druhá republika**“.

E

Avšak v dubnových volbách nikoli socialisté, ale umírněná a konzervativní opozice dosáhla vítězství a vytvořila novou vládu, která uzavřela národní dílny. Tento krok rozlítl mnohé z řemeslníků a dělníků v Paříži, neboť tisíce z nich ztratily práci a spolu s ní svou šanci přežít. Mezi 23. a 26. červnem postavili barikády, aby bránili svou revoltu proti ozbrojeným silám státu. Asi 3000 jich bylo zabito a 12000 dalších zatčeno, z nichž většina byla deportována do pracovních táborů v Alžírsku.

F

Francouzská vláda přijala novou ústavu založenou na amerických vzorech. Francie se stala republikou s prezidentem. Byli postaveni čtyři kandidáti na prezidenta včetně generála Eugéna Cavaignaca, který v červnu 1848 velel pěšákům proti dělníkům. Zvolen byl však Napoleonův vnuk Ludvík Napoleon Bonaparte.

G

Ludvík Napoleon Bonaparte strávil většinu života v exilu. Po revoluci roku 1830 se vrátil do Francie. Dvakrát se bez úspěchu pokoušel vyprovokovat lokální povstání proti Ludvíku Filipovi; poprvé byl poslán do exilu do Ameriky, podruhé byl uvězněn. V roce 1846 se mu však podařilo uprchnout do Anglie, kde byl podporován britskými a francouzskými reakcionáři. Po revoluci roku 1848 se opět vrátil do Francie. V prezidentských volbách 1848 získal dvakrát tolik hlasů jako tři ostatní kandidáti dohromady, protože byl velmi populární na venkově a mezi dělníky i patrioty. Jméno Napoleon bylo symbolem slávy a velikosti, ačkoli Ludvíku Napoleonovi scházelo strýcovo charisma. Po svém prezidentském vítězství se vrátil k starému pořádku. V roce 1851 rozpustil Národní shromáždění, ačkoli k tomu neměl ústavní právo. Vyhlásil dočasnou diktaturu a vyzval lidi, aby mu poskytli moc. V plebiscitu konaném 21. prosince 1851 získal další vítězství (většinou 7 500 000 hlasů k 640 000). Nová ústava udělala z prezidenta diktátora. Poté v roce 1852 nařídil další plebiscit a se souhlasem více než 95% voličů přijal titul císaře jako Napoleon III. Období jeho vlády (1852 – 1870) je známé jako „**Druhé císařství**“.

H

Napoleon se udržel u moci dalších dvacet let. Jeho vláda byla érou relativně vysoké prosperity Francie.

TASKS

Match paragraphs with headlines:

- 1 Revolution
- 2 Luis Napoleon's life
- 3 Introduction
- 4 Elections of April 1848 and their social impact
- 5 Political banquets and common dissatisfaction with the regime
- 6 Presidential elections
- 7 Luis Napoleon's reign
- 8 Beginning of the Second Republic

A **B** **C** **D** **E** **F** **G** **H**

Answer or evaluate (TRUE/FALSE):

A

- What kind of event affected many European countries including France in 1848?

B

- Who rebelled against the regime? Explain why and how they rebelled.

C

- After the riots in Paris, Louis Philippe ceased to rule in France.

TRUE FALSE

D

- What group of people grasped the power soon after the revolution?
- Who was their leader?
- What steps did they do?

E

- Who won in the April elections?
- What step did the new winners do?
- What was the reaction of ordinary workers and other poor people in Paris?

F

- A new constitution was inspired by the USA.

TRUE FALSE

- France was to have the president.

TRUE FALSE

- Who became the first president of France?

a) Cavaignac b) Louis Blanc c) Louis Napoleon

G

- Why did he defeat other candidates?
- Did he really accept the republican tradition?
- What happened in 1851?
- How did the Second Republic turned into the Second Empire?

Complete the sentences according to the scheme above (H):

- 1) France under Napoleon III engaged in _____ from 1853 to 1856.
- 2) Napoleon III tried to establish a puppet government in _____ .
- 3) Napoleon III helped Great Britain against _____ .
- 4) During the reign of Napoleon III, _____ was digged.
- 5) Napoleon III rebuilt _____ .
- 6) Napoleon III _____ tariffs imposed on imported goods.
- 7) Napoleon III supported _____ to intervene against _____ .

Put the following events into the chronologically correct order:

- a) GIANT PROTEST BANQUET AGAINST THE REGIME OF LOUIS PHILIPPE FORBIDDEN
- b) PROVISIONAL GOVERNMENT LED BY LOUIS BLANC
- c) FEBRUARY REVOLUTION
- d) RIOTS IN PARIS IN JUNE, 1848
- e) GIANT PROTEST BANQUET AGAINST THE REGIME OF LOUIS PHILIPPE ANNOUNCED
- f) APRIL ELECTIONS
- g) LOUIS NAPOLEON DISSOLVED THE NATIONAL ASSEMBLY
- h) NATIONAL WORKSHOPS DISSOLVED
- i) PRESIDENTIAL ELECTIONS
- j) THE SECOND EMPIRE

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____
- 8) _____
- 9) _____
- 10) _____

CHAPTER 22: THE REVOLUTION OF 1848 (IN GERMANY, AUSTRIA AND ITALY)

THE REVOLUTION OF 1848 (IN GERMANY, AUSTRIA AND ITALY)

Introduction

In 1848, a series of revolts against absolute monarchies started in France (the February Revolution) and spread throughout Europe. The revolutionary wave, also known as the "Spring of Nations", affected a lot of countries, including German states, Italian states and the Habsburg Monarchy. The revolutionaries came from the middle and lower classes. They demanded:

- political changes: the end of absolutism, constitution and political rights, especially the right to vote and the press freedom
- social changes: better conditions for the working class
- national changes: unified states for the people of Italy and Germany, greater autonomy for the nations of the Habsburg Monarchy

The origin of the revolutions was connected with the rise of three ideologies: liberalism, socialism and nationalism. They formulated new ideas and values resulting from practical circumstances of everyday life of common people that the conservative absolutism after the end of the Great French Revolution was not able to solve.

ITALY

Look at the map of Italy before 1848 and answer:

- 1) Was Italy a united state before 1848?
- 2) What was the most powerful in the northern part of Italy?
- 3) What was the most powerful state in the central part?
- 4) What was the most powerful state in the southern part?
- 5) What country ruled the regions of Lombardy and Venetia.
- 6) Compare this map to the map of Germany before 1848 (below). Was there any accordance?

In 1848, Italy was not a unified country as it is nowadays. It was divided into many larger and smaller states and some of the northern regions were occupied by Austria. In the northern part, the most powerful state was the Kingdom of Sardinia, also known as Piedmont. The central part of Italy was dominated by the Papal States and the southern part by the Kingdom of the Two Sicilies. All of them had historical tradition.

At the beginning of 1848, insurrections in the Kingdom of the Two Sicilies outburst. In Sicily, people demanded a Provisional government, separated from the government of the mainland. Although the king was not willing to make any concessions to the revolutionaries, he was forced to grant constitution and provisional government for Sicily by continuing revolts.

In the Papal States, Pope Pius IX, elected in 1846, changed repressive policy of his predecessor and began numerous liberal reforms. He pardoned two thousand political prisoners and launched progressive economic policies. The King of Piedmont, Charles Albert, and The Grand Duche of Tuscany also granted constitution.

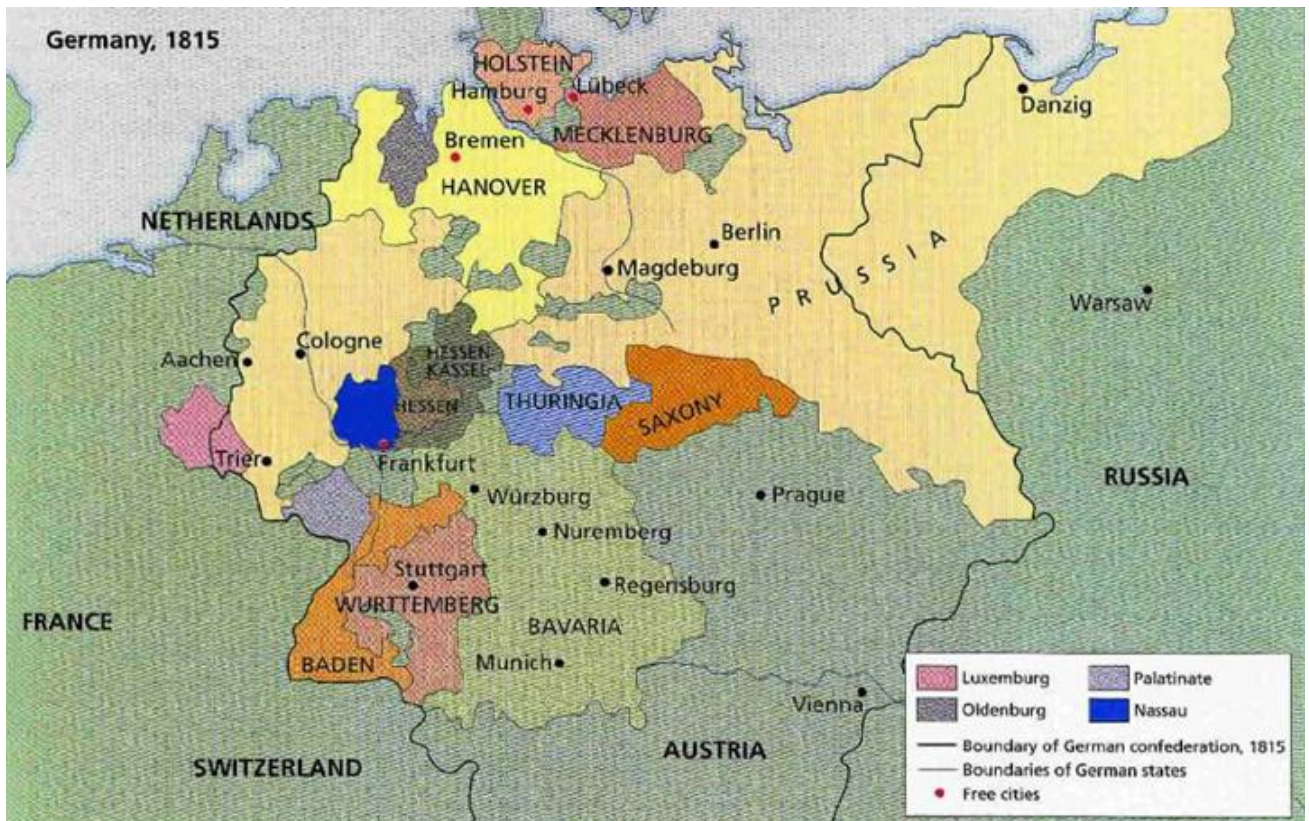
In March, the revolution in the city of Milan in Lombardy led to expulsion of Austrian army under General Radetzky's command. Radetzky also withdrew his troops from Venetia. In Piedmont, Charles Albert published a constitution as he had promised. Austria did not want to give up their territories in Italy, however, Charles Albert, motivated by the hope of territorial acquisitions, decided to fight against Radetzky. In May, plebiscites in Lombardy and Venetia vote overwhelmingly for fusion with Piedmont. However, the war against Austria was not successful for Piedmont. Charles Albert was defeated in two key battles, at first at Custozza (1848) and then, one year later, at Novara (1849). After the Battle of Novara, Charles Albert abdicated. Austria renewed its rule over Lombardy and Venetia.

The situation in other parts of Italy was difficult and complicated. The revolutionaries tried to organize elections in various states and create liberal governments. Their successes were only partial. In Tuscany, the revolution was defeated with aid of Austrian troops. In Rome, Pope escaped but the elections were boycotted by conservatives and many moderates. The result of the Italian revolutions of 1848 was not definite.

GERMANY

Look at the map of Germany and evaluate the following sentences:

- 1) Germany was a unified state.
TRUE FALSE
- 2) Germany was divided into numerous larger and smaller states.
TRUE FALSE
- 3) Prussia was the largest state within the German area.
TRUE FALSE
- 4) The political situation in Germany was similar to the situation of Italy in the same period.
TRUE FALSE
- 5) There were no serious geographical barriers (seas etc.) preventing Germany from possible unification.
TRUE FALSE

The revolution in the German states began in a similar way as in Italy. The revolutionaries in particular states of the German confederation demonstrated for liberal policies, constitutions and nationalism. Demonstrations in Karlsruhe, Mannheim, Heidelberg and other cities were strong. In March 1848, bloody clashes between the crowds and soldiers occurred in Berlin, the capital of Prussia, the most powerful state in the German Confederation. Numerous civilians were killed in several disturbances and King Frederick William IV decided to withdraw his soldiers in an attempt to calm down the situation. During the following ceremony, the procession before Frederick William IV displayed the bodies of those who were killed during the uprising. Frederick William IV issued his famous proclamation "To My People and the German Nation". Then he issued proclamations concerning a constituent assembly and civil rights. However, he was not willing to make real concessions, he only hoped that the situation would calm down.

Meanwhile, the "Pre-Parliament" meeting in Heidelberg made decisions about the calling of a German National Assembly. Its main target was to prepare the declaration of the united German state and issue its constitution. A series of elections in particular German states was to give representatives from all of the German states into this representative body.

In May, 1848, the German National Assembly convened in Frankfurt-am-Main. In the same month, the Prussian Assembly in Berlin had its opening session. However, Frederick William IV managed to regain military control over Berlin in November and dissolved the Prussian Assembly. The German National Assembly in Frankfurt continued its work and proclaimed a declaration of basic rights. Then it concluded writing of a constitution for the whole nation and voted to offer imperial crown to Frederick William IV. However, Frederick rejected the offer as offensive.

Then several uprisings in an attempt to support the idea of the whole German constitution and one state followed but they were suppressed. Prussia restored authority in Saxony and in the end, the German National Assembly that had no military power and thus no chance to enforce its decisions had to end its activity. It was the end of the revolution of 1848 in Germany.

THE HABSBURG MONARCHY

Look at the map of the Habsburg Monarchy and discuss:

- 1) What was the main difference between Germany or Italy on one hand and the Habsburg Monarchy on the other hand?
- 2) What were the nations in the Habsburg Monarchy?
- 3) Which nations were dominant, politically and culturally?

From the national point of view, the Habsburg Monarchy was in a different situation. There was not a nation looking for its own unified state. There were many nations looking for greater autonomy and in Hungarian case even independence.

However, the liberal and social demands were the same. The middle and lower classes hoped in constitutional monarchy with basic political and social rights. In Vienna, there were three waves of insurrection. The first began in March, 1848. The students put reform demands to Emperor Ferdinand I. The following disturbances led to Metternich's fall. Metternich, a symbol of traditional regime, was dismissed. The news about his political death spread throughout Europe and encouraged the revolutionaries in other countries. The Emperor promised a constitution but this constitution was not to be worked out by Parliament but by his guides. However, the imposed constitution did not satisfy the revolutionaries and they answered with the second wave of disturbances. The imposed constitution was withdrawn but the disturbances continued, that way why the new constitution was granted.

Meanwhile, the revolutions began in other parts of the Empire, especially in Hungary and Bohemia. In Hungary, there were very strong national tendencies and the will to impose Hungarian domination over the Slavonic nations (Slovaks, Serbs and Croats). Hungary also demanded a high level of political independence on Vienna. Lajos Kossuth, a prominent Hungarian speaker, spoke out against Vienna and when the situation sharpened, he started Hungarian mobilisation.

Kossuth led a new cabinet in Hungary. However, on one hand, Hungary had national demands towards Austria, on the other hand, it set limits on the political activity of the Croatian, Serbian, Romanian and Slovak national movements. For this reason, their members were willing to help Austria against Hungary.

In the summer of 1848, Croatian military forces led by Jellacic and Serbian forces invaded Hungary. Austria also started mobilisation. In response, the third revolt outburst in Vienna where the citizens who sympathized with Hungary tried to prevent the troops from leaving the city. This revolt was suppressed by general Windischgrätz who was allowed to strike against the revolutionaries. Kossuth declared Hungary in an open war with Austria. Hungarian forces reached Austrian border but did not cross. Austrian troops then took offensive against Hungary.

At the end of 1848, Ferdinand abdicated in favour of his young nephew Francis Joseph who seemed to be, despite his age, more capable to deal with the increasing problems. Francis Joseph was not willing to negotiate with the revolutionaries. He kept the absolute style of rule that he inherited from his ancestors and historical tradition. Austrian parliament was dissolved and constitution was cancelled.

The war developed in favour of Hungary that declared independence on Austria and made Kossuth its interim president. However, Hungary was invaded by Russia that came to help Austria. Hungarian troops suffered a horrible defeat in the battle of Villagos (1849). The revolution was defeated and Kossuth had to flee abroad.

Conclusion

In spite of the fact that the revolutions of 1848 were not as successful as their participants hoped, they showed that masses of inhabitants did not accept the absolute style of rule imposed after the congress of Vienna and that the rulers would have to change their policy, if they wanted to stabilize the situation in their countries.

REVOLUCE 1848 (V NĚMECKU, RAKOUSKU A ITÁLII)

Úvod

Série revolucí roku 1848 začala ve Francii (Únorová revoluce) a rozšířila se do celé Evropy. Revoluční vlna, také známá jako „Jaro národů“, zasáhla mnoho zemí včetně německých států, italských států a Habsburské monarchie. Revolucionáři pocházeli ze středních a nižších vrstev. Požadovali:

- politické změny: konec absolutismu, ústavu a politická práva, zejména právo volit a svobodu tisku
- sociální změny: lepší podmínky pro pracující třídu
- nacionální změny: sjednocené státy pro národy Itálie a Německa, větší autonomii pro národy Habsburské monarchie

Původ revolucí byl spjat se vzestupem tří ideologií: liberalismu, socialismu a nacionalismu. Tyto ideologie formulovaly nové ideje a hodnoty vyplývající z praktických okolností každodenního života obyčejných lidí, které konzervativní absolutismus po ukončení Velké francouzské revoluce nebyl schopen řešit.

ITÁLIE

V roce 1848 nebyla Itálie sjednocenou zemí, jako je dnes. Byla rozdělena na mnoho větších a menších států a některé ze severních oblastí byly obsazeny Rakouskem. Nejmocnějším státem v severní části bylo Království Sardinie, také známé jako Piemont. Střední část Itálie ovládal papežský stát a jižní část Království Dvojí Sicílie. Všechny tyto země měly historickou tradici.

Na počátku roku 1848 propukly nepokoje v Království Dvojí Sicílie. Na samotné Sicílii lidé požadovali prozatímní vládu, oddělenou od vlády v pevninské části. Ačkoli král nebyl ochoten dělat revolucionářům jakékoli ústupky, pokračující revolty ho donutily zaručit ústavu a prozatímní vládu pro Sicílii.

V papežském státě papež Pius IX., zvolený v roce 1846, změnil represivní politiku svého předchůdce a zahájil četné liberální reformy. Omilostnil dva tisíce politických vězňů a spustil pokroková ekonomická opatření. Král Piemontu Karel Albert a toskánský velkovévoda rovněž přislíbili ústavu.

V březnu vyústila revoluce v Miláně v Lombardii do vyhnání rakouské armády pod velením generála Radeckého. Radecký rovněž stáhnul své vojáky z Benátska. V Piemontu Karel Albert zveřejnil ústavu, přesně jak slíbil. Rakousko se nechtělo vzdát svých území, avšak Karel Albert, motivovaný nadějí na teritoriální zisky, se rozhodl, že bude bojovat proti Radeckému. V květnu plebiscity (=lidová shromáždění) v Lombardii a Benátsku přesvědčivě hlasovaly pro spojení s Piemontem.

Válka proti Rakousku však nebyla pro Piemont úspěšná. Karel Albert byl poražen v dvou klíčových bitvách, nejprve u Custozy (1848) a o rok později u Novary (1849). Po bitvě u Novary Karel Albert abdikoval. Rakousko obnovilo svou nadvládu nad Lombardií a Benátskem.

Situace v dalších částech Itálie byla obtížná a komplikovaná. Revolucionáři se pokoušeli zorganizovat volby v různých státech a vytvořit liberální vlády. Jejich úspěchy byly pouze částečné. V Toskánsku byla revoluce poražena s pomocí rakouských jednotek. V Římě papež uprchl, ale volby bojkotovali jak konzervativci, tak mnozí umírnění. Výsledek italských revolucí 1848 tak nebyl jednoznačný.

NĚMECKO

Revoluce v německých státech začala podobným způsobem jako v Itálii. Revolucionáři v jednotlivých státech Německého spolku demonstrovali za liberální politiku, ústavy a nacionalismus. Demonstrace v Karlsruhe, Mannheimu, Heidelbergu a dalších městech byly silné. V březnu 1848 se pak odehrály krvavé střety mezi davy a vojáky v Berlíně, hlavním městě Pruska, nejmocnějšího státu v Německém spolku. Během několika nepokojů byli zabiti četní civilisté a král Fridrich Vilém IV. se ve snaze uklidnit situaci rozhodl stáhnout své vojáky.

Během následující ceremonie vystavilo procesí před Fridrichem Vilémem IV. těla těch, kteří byli zabiti během povstání. Fridrich Vilém vydal slavné prohlášení „Mým lidem a německému národu“. Poté přislíbil ústavodárné shromáždění a občanská práva. Ve skutečnosti ale nebyl ochoten dělat skutečné ústupky, pouze doufal v uklidnění situace.

Mezitím se v Heidelbergu sešel „Předparlament“ a rozhodl o svolání Německého národního shromáždění. Jeho hlavním cílem měla být příprava deklarace jednotného německého státu a vydání jeho ústavy. Zástupci všech německých států do tohoto reprezentativního orgánu měli vzejít z řady voleb konaných v jednotlivých německých státech.

V květnu roku 1848 se Německé národní shromáždění sešlo ve Frankfurtu nad Mohanem. V témže měsíci se konalo první zasedání pruského shromáždění v Berlíně. Fridrichu Vilémovi se však v listopadu podařilo znovu získat vojenskou kontrolu nad Berlínem a pruské shromáždění rozpustil. Německé národní shromáždění ve Frankfurtu pokračovalo v své práci a vyhlásilo deklaraci základních práv. Poté dokončilo sepisování ústavy pro celý národ a odhlasovalo, že nabídne císařskou korunu Fridrichu Vilémovi IV. Fridrich Vilém však tuto nabídku odmítl jako urážlivou.

Poté následovalo několik povstání ve snaze podpořit myšlenku celoněmecké ústavy a jednoho státu, ale byla potlačena. Prusko znovu nastolilo pořádek v Sasku a Německé národní shromáždění, které nemělo žádnou vojenskou sílu, a tudíž ani šanci vynutit si svá rozhodnutí, muselo ukončit svou činnost. Byl to konec revoluce 1848 v Německu.

HABSBURSKÁ MONARCHIE

Z nacionálního úhlu pohledu byla Habsburská monarchie v odlišné situaci. Nebyl tu národ, jenž by hledal svůj vlastní jednotný stát. Existovalo tu mnoho národů, které hledaly větší autonomii, a v maďarském případě dokonce nezávislost.

Liberální a sociální požadavky však byly tytéž. Střední a nižší třídy doufaly v konstituční monarchii se základními politickými a sociálními právy. Ve Vídni došlo k třem vlnám nepokojů. Ta první začala v březnu 1848. Studenti předložili císaři Ferdinandovi I. reformní požadavky. Následující bouře vedly k Metternichově pádu. Metternich, symbol tradičního režimu, byl propuštěn. Zpráva o jeho politické smrti se rozšířila po celé Evropě a povzbudila revolucionáře v dalších zemích. Císař slíbil ústavu, ale tato ústava neměla být vypracována parlamentem, nýbrž jeho rádci. Vnucená ústava však revolucionáře neuspokojila a ti odpověděli druhou vlnou nepokojů. Vnucená ústava byla odvolána, nepokoje však pokračovaly, a proto byla slíbena nová ústava.

Mezitím začaly revoluce v dalších částech monarchie, především v Maďarsku a Čechách. V Maďarsku existovaly silné nacionální tendence a vůle podrobit si slovanské národy (Slováky, Srby a Chorvaty). Maďarsko rovněž požadovalo vysoký stupeň politické nezávislosti na Vídni. Lajos Kossuth, prominentní maďarský mluvčí, vystupoval proti Vídni, a když se situace vyostřila, zahájil maďarskou mobilizaci. Kossuth stál v čele nového maďarského kabinetu. Maďarsko však na jedné straně vznášelo nacionální požadavky vůči Rakousku, na druhé ale omezovalo politickou aktivitu chorvatského, srbského,

rumunského a slovenského národního hnutí. Z tohoto důvodu byli členové těchto hnutí ochotni pomáhat Rakousku právě proti Maďarsku.

V létě 1848 chorvatské milice vedené bánem Jelačičem a srbské síly vpadly do Maďarska. Rakousko rovněž zahájilo mobilizaci. Jako odpověď vypukla třetí revolta ve Vídni, kde se občané, kteří sympatizovali s Maďarskem, pokusili zabránit vojákům, aby opustili město. Revolta byla potlačena generálem Windischgrätzem, který dostal svolení udeřit proti revolucionářům. Kossuth prohlásil, že Maďarsko je nyní v otevřené válce s Rakouskem. Maďarské síly dosáhly k rakouským hranicím, ale nepřekročily je. Rakouské jednotky následně zaútočily na Maďarsko.

Na konci roku 1848 Ferdinand abdikoval ve prospěch svého mladého synovce Františka Josefa, který se zdál být navzdory svému věku daleko schopnější vypořádat se s rostoucími problémy. František Josef ale nebyl ochoten vyjednávat s revolucionáři. Pokračoval v stylu absolutní vlády, který zdědil po svých předcích a z historické tradice. Rakouský parlament byl rozpuštěn a ústava byla zrušena.

Válka se vyvíjela ve prospěch Maďarska, které vyhlásilo nezávislost na Rakousku a udělalo z Kossutha svého prozatímního prezidenta. Maďarsko však bylo napadeno Ruskem, které přišlo Rakousku na pomoc. Maďarské jednotky utrpěly strašlivou porážku v bitvě u Világoše (1849). Revoluce byla poražena a Kossuth musel uprchnout do zahraničí.

Závěr

Navzdory skutečnosti, že revoluce 1848 nebyly tak úspěšné, jak doufali jejich účastníci, ukázaly, že masy obyvatelů neakceptovaly absolutní styl vlády nastolený po Vídeňském kongresu a že vládcí budou muset změnit svou politiku, jestliže chtějí stabilizovat situaci ve svých zemích.

TASKS

Answer:

- 1) What did the revolutionaries throughout the whole European continent demand?
- 2) What large countries were shaken by the revolutions?
- 3) What was the main difference between the revolutions in Germany and Italy on one hand and in the Habsburg Monarchy on the other hand?
- 4) Were there any victims who died during the revolts?
- 5) What did Frederick William IV do to satisfy the rebels and soothe the situation?
- 6) What were the main targets of the German National Assembly?
- 7) Did it manage to realize any of them?
- 8) What state became the center of Italian national fight against Austria?
- 9) Who led disturbances in Hungary?
- 10) Did Hungary manage to keep independence on Austria?

Who was who? Who were the following persons and were they the revolutionaries or stood against the revolutions?

a) Frederick William IV	d) Radetzky
b) Alfred Windischgrätz	e) Ferdinand I
c) Lajos Kossuth	f) Klemens von Metternich

What happened in/at:

- a) Frankfurt-am-Main
- b) Sicily
- c) Custoza
- d) Vienna
- e) Villagos

Explain:

- why Piedmont failed to gain Lombardy and Venetia
- why the German National Assembly did not manage to establish the German Empire
- why the revolutionaries in Vienna were in the end defeated
- why Croatia fought against Hungary
- why Hungary fought against Austria
- why Charles Albert resigned from his office
- why Klemens von Metternich had to be dismissed
- why Francis Joseph ascended to the throne
- why Frederick William IV promised a constitution and permitted an elected body of representatives when he never agreed with the revolution demands
- why Frederick William IV did not want to be crowned the first German Emperor

The maps taken from: www.en.wikipedia.org, www.ageofthesage.org

CHAPTER 23: POLITICAL IDEOLOGIES OF THE NINETEENTH CENTURY

POLITICAL IDEOLOGIES OF THE NINETEENTH CENTURY

There were several political philosophies or ideologies with deep impacts on the history of the nineteenth century. They influenced many people and articulated their values and attitudes towards political and social phenomena.

The most influential were:

- **NATIONALISM**
- **LIBERALISM**
- **CONSERVATISM**
- **SOCIALISM**

Nationalism, liberalism and socialism wanted to change contemporary society and state. On the other hand, conservatism tried to protect society and state from those changes.

NATIONALISM

- ideology based on the premise that the individual's loyalty and devotion to the nation-state surpass other individual or group interests
- the American and French revolutions may be regarded as its first great manifestations
- after penetrating the new countries of Latin America it spread in the early 19th century to central Europe and from there, toward the middle of the century, to eastern and southeastern Europe
- men of letters and scholars began to emphasize cultural nationalism first; they reformed the mother tongue, elevated it to the rank of a literary language, and were interested in the national past in which they saw the proof of national greatness
- in the second half of the 19th century, nationalism in fact disintegrated the supranational states of the Habsburgs and the Ottoman sultans
- in contributed to establishing the unitary states of Germany and Italy
- at the beginning of the 20th century, nationalism also resulted into the belief in superiority of one nation

LIBERALISM

- political doctrine that takes the abuse of power, and thus the freedom of the individual, as the central problem of government
- every individual has their basic and irrevocable rights
- the freedom of the individual ends where the freedom of other people starts
- classical liberalism of the 19th century believed that the state should minimize intervention in the society and free market
- liberalism inspired nationalistic aspirations to the creation of unified, independent, constitutional states with their own parliaments and the rule of law

CONSERVATISM

- political philosophy and also ideology that emphasizes the value of traditional institutions and practices
- conservatism is a preference for the historically inherited
- conservatives prefer institutions and practices that have evolved gradually and are manifestations of continuity and stability
- conservatism thus stood in marked contrast to liberalism, which was a modernizing, antitraditionalist movement dedicated to correcting the evils resulting from the misuse of power

- the term conservative was introduced after 1815 by supporters of the newly restored Bourbon monarchy in France, including the author and diplomat François René de Chateaubriand who founded the paper *Le Conservateur*
- the massive social upheavals of the Revolutionary and Napoleonic periods provoked a conservative reaction led by politicians rather than conservative theorists
- during the period 1815–48, the Austrian statesman Klemens Metternich, the most influential politician in Austria and in Europe generally, devoted his energies to erecting an antirevolutionary chain of international alliances throughout Europe.
- according to Metternich, the liberal revolutions of the 1820s and '30s in Spain and parts of Italy and Germany were "unhistorical" and unrealistic: liberals were engaged in a futile attempt to impose the English institutions of parliamentary government and constitutional monarchy in places where they had no historical roots
- using arguments borrowed from Edmund Burke, a famous early conservative in England who criticised the Great French Revolution, he insisted on the need for continuity with the past and orderly, organic development

SOCIALISM

- system of social organization in which private property and the distribution of income are subject to social control; also, the political movements aimed at putting that system into practice
- the term was first used to describe the doctrines of Charles Fourier, Henri de Saint-Simon, and Robert Owen, who emphasized noncoercive communities of people working noncompetitively for the spiritual and physical well-being of all (utopian socialism)
- Karl Marx and Friedrich Engels, seeing socialism as a transition state between capitalism and communism, developed their own theory of "scientific socialism"
- the path to socialism proceeds not through the establishment of model communities that set examples of harmonious cooperation to the world, according to Marx and Engels, but through the clash of social classes
- "The history of all hitherto existing society is the history of class struggles," they proclaimed in the *Manifesto of the Communist Party*; a scientific understanding of history shows that these struggles will culminate in the triumph of the working class and the establishment of socialism
- capitalism condemns the proletarians, who own nothing but their labour power, to lives of grinding labour while enabling the capitalists to reap the profits
- this is a volatile situation, according to Marx, and its inevitable result will be a war that will end all class divisions

POLITICKÉ IDEOLOGIE 19. STOLETÍ

Na dějiny 19. století mělo hluboký dopad několik politických filozofií nebo ideologií. Ovlivnily mnoho lidí a artikulovaly jejich hodnoty a postoje k politickým a sociálním jevům.

Největší vliv měly:

- **NACIONALISMUS**
- **LIBERALISMUS**
- **KONZERVATISMUS**
- **SOCIALISMUS**

Nacionalismus, liberalismus a socialismus chtěly změnit soudobou společnost a stát. Naopak konzervatismus se snažil těmto změnám zabránit.

NACIONALISMUS

- ideologie založená na předpokladu, že loajalita jedince a jeho oddanost národnímu státu překonává ostatní individuální nebo skupinové zájmy
- za jeho první velké projevy mohou být považovány americká a francouzská revoluce
- poté, co zasáhl nové státy v Latinské Americe, se na počátku 19. století rozšířil do střední Evropy a do poloviny století i do východní a jihovýchodní Evropy
- literáti a učenci začali nejprve zdůrazňovat kulturní nacionalismus; reformovali mateřský jazyk, pozvedli ho na úroveň literárního jazyka a zajímali se o národní minulost, v které viděli důkaz národní velikosti
- v druhé polovině 19. století nacionalismus fakticky rozložil nadnárodní státy Habsburků a Osmanů
- přispěl k vzniku jednotného Německa a Itálie
- na počátku 20. století nacionalismus vyústil rovněž ve víru v nadřazenost jednoho národa

LIBERALISMUS

- politická doktrína, která za ústřední politický problém považuje zneužívání moci a tudíž omezování svobody jedince
- každý jedinec má svá základní a neodvolatelná práva
- svoboda jedince končí tam, kde začíná svoboda dalších lidí
- klasický liberalismus 19. století věřil, že stát by měl omezit zásahy do společnosti a svobodného trhu
- liberalismus inspiroval nacionalistické snahy o vytvoření sjednocených, nezávislých, ústavních států s vlastními parlamenty a vládou zákona

KONZERVATISMUS

- politická filozofie a také ideologie, která zdůrazňuje hodnotu tradičních institucí a praktik
- konzervatismus je preference historicky zděděného
- konzervativci upřednostňují instituce a praktiky, které se vyvinuly postupně a jsou projevem kontinuity a stability
- konzervatismus tudíž stál v kontrastu k liberalismu, který byl modernizujícím, antitraditionalistickým hnutím zaměřeným na opravování zel plynoucích ze zneužití moci
- termín konzervativní byl zaveden po roce 1815 přívrženci znovu nastolené bourbonské monarchie ve Francii, včetně autora a diplomata Françoise René de Chateaubrianda, zakladatele listu Le Conservateur
- masivní společenské otřesy revolučního a napoleonského období vyprovokovaly konzervativní reakci vedenou spíše politiky než konzervativními teoretiky

- v období 1815-48 rakouský státník Klemens Metternich, nejvlivnější politik v Rakousku a vůbec v celé Evropě, zasvětil svou energii tomu, aby vytvořil protirevoluční řetěz mezinárodních aliancí v celé Evropě
- podle Metternicha byly liberální revoluce 20. a 30. let ve Španělsku a částech Itálie a Německa „nehistorické“ a nerealistické: liberálové se angažovali v marném úsilí zavést anglické instituce parlamentní vlády a konstituční monarchie v místech, kde neměly žádné historické kořeny
- s užitím argumentů vypůjčených od Edwarda Burka, slavného raného konzervativce z Anglie, který kritizoval Velkou francouzskou revoluci, trval na potřebě kontinuálního svazku s minulostí a řízeného, organického vývoje

SOCIALISMUS

- systém společenské organizace, v níž jsou soukromé vlastnictví a rozdělování příjmu předmětem společenské kontroly; také politické hnutí zaměřené na uvedení tohoto systému do praxe
- termín byl poprvé použit při popisu doktrín Charlese Fouriera, Henriho de Saint-Simona a Roberta Owena, kteří kladli důraz na komunity lidí pracujících bez donucení a soutěže pro duchovní a tělesné blaho všech (utopický socialismus)
- Karl Marx a Friedrich Engels, kteří viděli socialismus jako přechodný stav mezi kapitalismem a komunismem, vyvinuli svou vlastní teorii „vědeckého socialismu“
- cesta k socialismu nevede podle Marxe a Engelse skrze zakládání modelových komunit, které poskytují světu příklad harmonické kooperace, ale skrze boj společenských tříd
- „Dějiny veškeré dosud existující společnosti jsou dějinami třídních bojů,“ prohlašují v Komunistickém manifestu; vědecké porozumění dějinám ukazuje, že tyto boje vyvrcholí triumfem dělnické třídy a založením socialismu
- kapitalismus odsuzuje proletáře, kteří nevlastní nic než svou pracovní sílu, k životu v dřině, což kapitalistům umožňuje sklízet zisky
- to je podle Marxe nestálá situace a jejím nevyhnutelným důsledkem bude válka, která ukončí všechny třídní rozdíly

TASKS

What ideology is described?

- a) The society shouldn't be too influenced by the state.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- b) Not revolutions but slow pace of organic development.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- c) The works of John Locke and Charles Louis Montesquieu are doctrinal sources of this ideology.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- d) The community of people with the same language and history is the greatest value an individual can have.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- e) We should prevent the society from revolutions and other similar disasters.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- f) The working class will throw down capitalism.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- g) Individuals should victimize their personal interests to their nation.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- h) Historical and traditional institutions should be based on tradition.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

- i) Individual liberty is the greatest value.
NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

Who wrote this text? What does it say?

“A people who can neither read nor write, whose last word is the dagger—fine material for constitutional principles!...The English constitution is the work of centuries....There is no universal recipe for constitutions.”

It says:

- a) Constitutions are the best political solution for every country in Europe, regardless of its history and tradition.
- b) The English constitution is a result of a long historical development and tradition. Other countries have different traditions that are to be respected.

It was written by:

- a) Marx
- b) Montesquieu
- c) Metternich
- d) Saint-Simon

What ideologies do these excerpts come from? Underline the key phrases or sentences.

TEXT A

“Society is indeed a contract.... [But, as] the ends of such a partnership cannot be obtained in many generations, it becomes a partnership not only between those who are living, but between those who are living, those who are dead, and those who are to be born.... Changing the state as often as there are floating fancies,...no one generation could link with the other. Men would be little better than the flies of a summer.”

- NATIONALISM
- LIBERALISM
- CONSERVATISM
- SOCIALISM

TEXT B

“Yet, with all these elements of national prosperity, and with every disposition and capacity to take advantage of them, we find ourselves overwhelmed with public and private suffering.

We are bowed down under a load of taxes; which, notwithstanding, fall greatly short of the wants of our rulers; our traders are trembling on the verge of bankruptcy; our workmen are starving; capital brings no profit, and labour no remuneration; the home of the artificer is desolate, and the warehouse of the pawnbroker is full; the workhouse is crowded, and the manufactory is deserted.

Heaven has dealt graciously by the people; but the foolishness of our rulers has made the goodness of God of none effect.

The energies of a mighty kingdom have been wasted in building up the power of selfish and ignorant men, and its resources squandered for their aggrandisement.

The good of a party has been advanced to the sacrifice of the good of the nation; the few have governed for the interest of the few, while the interest of the many has been neglected, or insolently and tyrannously trampled upon."

(from The People's Petition, England, 1838)

NATIONALISM
LIBERALISM
CONSERVATISM
SOCIALISM

Now, skim the text of the chapter again and write down the ideas that you consider interesting and valuable. Why do you like them? Discuss with your classmates.

VICTORIAN ENGLAND

VICTORIAN ERA

The **Victorian Era** was the period of Queen **Victoria's** reign (**1837 – 1901**). This era was the period of prosperity which was built at a time of rapid economic growth, powered by the Industrial Revolution. England was called the "**workshop of the world**". The upper and middle classes were getting richer. On the other hand, many people from poorer classes still lived in unbelievable poverty. The rapidity of British industrialisation made Great Britain the most industrial and powerful country in the world. Great Britain also had the status of the financial capital of the world. The British Empire was the largest empire ever, consisting of over 25% of the world's population and area.

GREAT EXHIBITION

England was the industrial leader of the world and this fact should have been symbolized by the **Great Exhibition** of **1851** which was held in London. It should have emphasized its military and economic superiority as well. It was held at the Crystal Palace, an enormous glass and iron building in London.

IRELAND

The population of England had almost doubled from 16.8 million in 1851 to 30.5 million in 1901. On the other hand, the population of Ireland, which was a part of the United Kingdom, decreased from 8 million to 4.5 million. Ireland did not experience an industrial revolution which attracted people to the cities and towns. But the main factor was a devastating famine – known as the "**Great Famine**" – in 1840's that killed about one million people. Many people in Ireland blamed the British government for the famine and interpreted it as a proof of British despotism. The so-called Irish Question was a political problem whether Ireland should rule itself. Ireland would not get home rule in Victoria's lifetime, but it set the political agenda unlike any other issue.

POLITICS

In the early part of the era the House of Commons was dominated by the two parties, the **Whigs** and the **Tories**. From the late 1850s onwards the Whigs became the **Liberals** (led by **William E. Gladstone**) even as the Tories became known as the **Conservatives** (led by **Benjamin Disraeli**). The political situation was influenced by strong working organizations called **Trade Unions**. Some social laws reducing time of work and so on were adopted by the Conservatives who criticised liberalism and its cruel attitude towards ordinary workers.

VICTORIA'S LIFE AND REIGN

Victoria inherited the throne at the age of 18. Her reign of 63 years and 7 months was longer than that of any other British monarch and the longest of any female monarch in history. She became a national icon and a symbol of the period. Although she tried to influence government policy, Great Britain was a constitutional monarchy and the political power was in the hands of politicians. She married her first cousin, Prince Albert, in 1840. They had nine children. Prince Albert was very interested in art, science and manufacturing and took a keen interest in the building of the Crystal Palace. He died suddenly in 1861. She wrote in her diary, "My life as a happy person is ended!" She wore black for the rest of her life.

VIKTORIÁNSKÁ ANGLIE

VIKTORIÁNSKÁ ÉRA

Viktoriánská éra je období vlády královny **Viktorie (1837 – 1901)**. Byla to éra prosperity, která byla založena v době rapidního ekonomického růstu, umocněného průmyslovou revolucí. Anglie byla označována za „**dílnu světa**“. Horní a střední třídy bohatly. Mnozí lidé z nižších tříd naopak žili v neuvěřitelné bídě. Rychlost britské industrializace udělala z Velké Británie nejprůmyslovější a nejbohatší zemi na světě. Británie měla také status centra finančního kapitalismu. Britské impérium bylo to největší, jaké kdy existovalo; zahrnovalo více než 25% světového obyvatelstva a rozlohy.

VELKÁ VÝSTAVA

Anglie byla průmyslovým vůdcem světa a tento fakt měla symbolizovat **Velká výstava** v roce **1851**, která se konala v Londýně. Měla zdůraznit rovněž vojenskou a hospodářskou převahu Anglie. Konala se v Křišťálovém paláci, obrovské budově ze skla a železa v Londýně.

IRSKO

Obyvatelstvo Anglie se téměř zdvojnásobilo z 16 800 000 lidí v roce 1851 na 30 500 000 v roce 1901. V Irsku, které bylo součástí Spojeného království, naopak počet obyvatel klesl z 8 milionů na 4,5 milionu. Irsko neprošlo průmyslovou revolucí, která přitahovala lidi do měst. Hlavním faktorem však byl hladomor v 40. letech – známý jako „**Velký hlad**“ –, který zabil asi milion lidí. Mnozí lidé v Irsku obviňovali z hladomoru britskou vládu a vykládali ho jako důkaz britské zvrů. Tzv. irská otázka představovala politický problém, zda si má Irsko vládnout samo. Irsko za Viktoriina života samosprávu nezískalo, ale rozpoutalo na toto téma takovou politickou agendu, jako na žádné jiné.

POLITIKA

Na počátku viktoriánského období ovládaly Sněmovnu lidu dvě strany, **Whigové** a **Toryové**. Počínaje koncem 50. let se však z Whigů stali **liberálové** (vedení **Williamem E. Gladstonem**) a z Toryů **konzervativci** (v čele s **Benjaminem Disraelim**). Politickou situaci v zemi ovlivňovaly silné dělnické organizace zvané **Trade Unions**. Konzervativci, kteří kritizovali liberalismus a jeho krutý postoj vůči obyčejným dělníkům, přijali některé sociální zákony zkracující pracovní dobu a podobně.

VIKTORIIN ŽIVOT A VLÁDA

Viktorie zdělila trůn, když jí bylo osmnáct let. Její vláda, která trvala 63 let a 7 měsíců, byla delší než vláda kteréhokoli jiného britského monarchy a tou nejdelší vládou ženy v dějinách vůbec. Stala se národní ikonou a symbolem doby. Ačkoli se pokoušela ovlivňovat vládní politiku, Velká Británie byla konstituční monarchie a politická moc byla v rukou politiků.

Provdala se za svého prvního bratrance, prince Alberta, v roce 1840. Měli spolu devět dětí. Princ Albert se zajímal o umění, vědu a průmyslovou výrobu. Dychtivě se zajímal také o stavbu Křišťálového paláce. Zemřel nečekaně v roce 1861. Viktorie si do svého deníku poznamenala: „Můj život jako šťastné osoby skončil!“ Až do konce svého života nosila černou.

TASKS

True or false? Evaluate the following statements.

- 1) The whole period was named after Queen Victoria who started to rule in 1837 and died in 1901.
TRUE FALSE
- 2) It was the era of mainly agricultural development.
TRUE FALSE
- 3) It was the era of rapid industrial growth.
TRUE FALSE
- 4) It was the era of general prosperity. The standards of living of all or almost all people in Great Britain rapidly improved.
TRUE FALSE
- 5) Child working was completely prohibited.
TRUE FALSE
- 6) Poor slums quickly rose in large industrial cities and towns to house people leaving the countryside to find work in the factories.
TRUE FALSE
- 7) The population of Ireland increased during Victoria's reign, as it did in other parts of the United Kingdom.
TRUE FALSE
- 8) Victoria was the most powerful person in Great Britain and her influence on political solutions and decisions was immense.
TRUE FALSE
- 9) Victoria became a symbol of the whole period.
TRUE FALSE
- 10) Liberals and conservatives in Great Britain rivalized for the political power.
TRUE FALSE

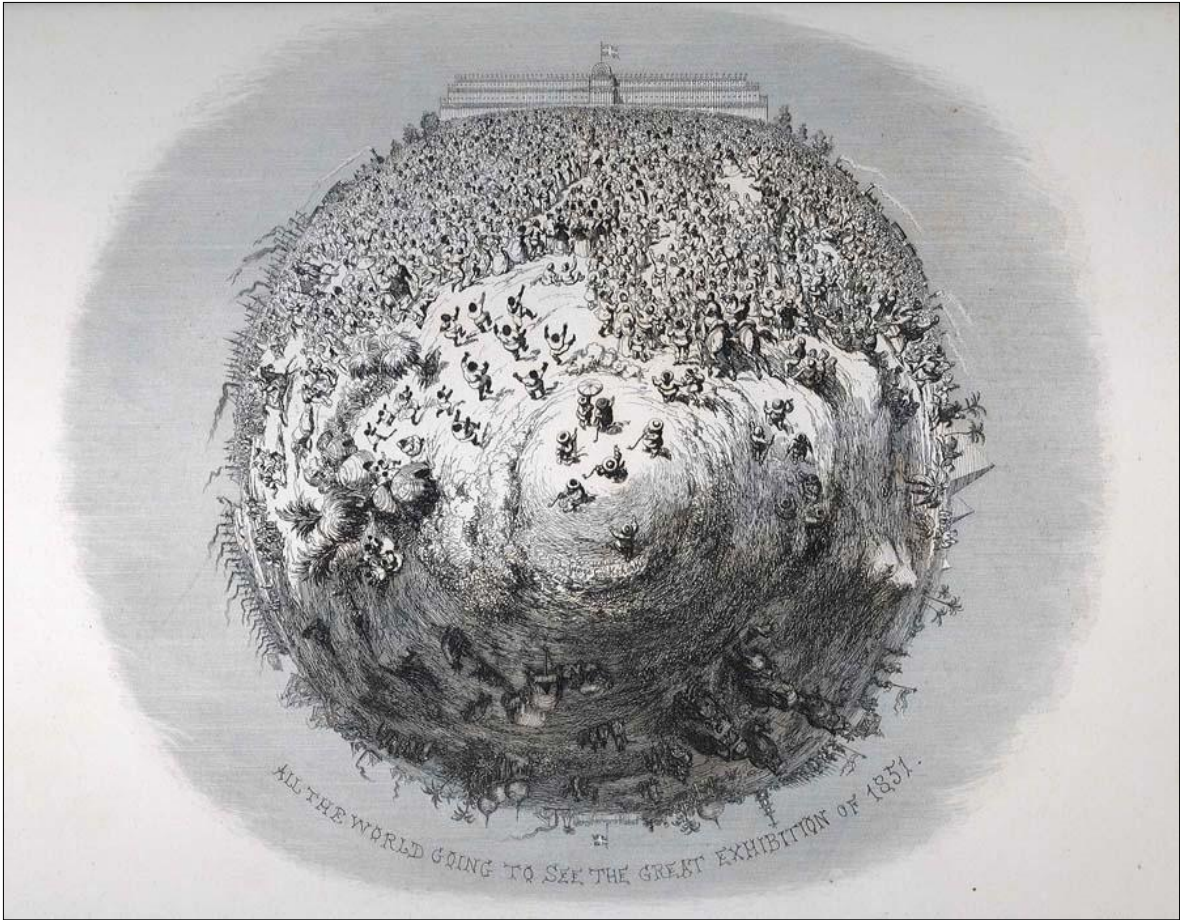
Answer:

- 1) Who was Victoria's husband?
- 2) Did she love him?
- 3) What were the most powerful political parties in England of the 19th century?
- 4) What was the most disastrous event in Ireland in the first half of the 19th century?
- 5) What was the "nickname" of Great Britain that expressed its industrial and technological position in the world?

Read the table below. What event does it refer to? Put its name into the table.

Exhibition site: Hyde Park
Area: 10.5 hectares, of which 7.2 hectares for the Crystal Palace
Exhibition area: 8.7 hectares
Duration: 1 May – 11 October 1851
Exhibitors: 14,000 with over one million exhibits, 6,900 from England
Foreign participants: from 25 countries and 15 British colonies
Visitors: 6,039,205
Entrance fees: variable, between one shilling and one pound
Classification: 4 sections and 30 classes
Jury: 314 members, half from England, half foreign
Prizes: 5,130 awards in three categories. Awards of the first category go mainly to Britain (46 percent) and France (33 percent)
Cost: 913,000 pounds
Profit: 150,000 pounds

Try to interpret the picture below. What does it symbolize? Does it refer to the same event as the table above?

Try to match typical annual incomes with professions.

PROFESSION	INCOME
SAILOR	
SKILLED WORKERS (e.g. CARPENTERS)	
MERCHANTS, BANKERS	
SOLDIERS	
JOURNALISTS, SHOPKEEPERS	
ARISTOCRATS	
DOCTORS, LAWYERS	

Incomes: 30,000 pounds, 10,000 pounds, 300 – 800 pounds, 150 – 300 pounds, 75 – 100 pounds, 40 – 75 pounds, 25 pounds

Check up on the following website: <http://www.english.uwosh.edu/roth/VictorianEngland.htm>

**FAMOUS PEOPLE WHO LIVED IN ENGLAND UNDER THE REIGN OF VICTORIA.
Use the internet or other sources of information to find out something about their life and career.**

- Charles Dickens
- Arthur Conan Doyle
- Robert Louis Stevenson
- David Livingstone
- Charles Darwin
- Florence Nightingale
- Jack the Ripper

Do you remember? Look at the table above for two minutes and then do it by heart.

- 1) How many exhibits could visitors to the Great Exhibition of 1851 see?
- 2) How much did people have to pay to enter the Exhibition?
- 3) How many exhibitors exhibited their products?
- 4) How many people visited this event?
- 5) How many awards were given to various exhibitors?

The pictures were taken from: www.eu.art.com, www.en.wikipedia.org.

CHAPTER 25: FRANCE UNDER NAPOLEON III

FRANCE UNDER NAPOLEON III

Napoleon III, nephew of Napoleon Bonaparte, became the president of France in 1848. In 1851, he dissolved the Assembly. In 1852, he became the emperor. He created an authoritarian government that gave France two decades of prosperity.

DOMESTIC POLICY

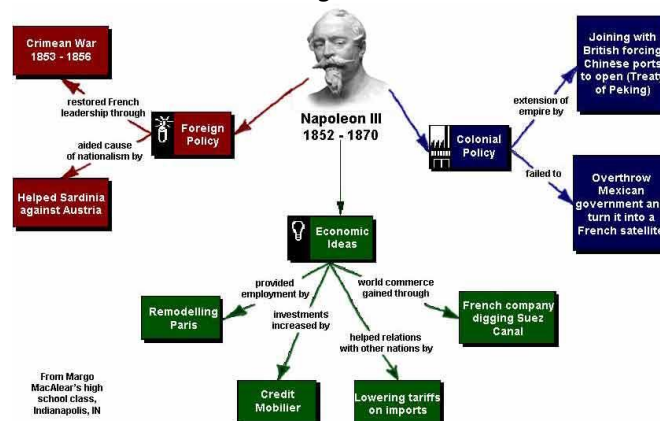
Napoleon III intended to be ahead of public opinion. That is why he tried to study the public opinion in France and the ways how to influence it by means of propaganda. Although he promised “reasonable freedom”, he used the methods of a **police state**. He intended to make France a **prospering country** for which reason he supported the construction of railroads, the establishment of institutions of credit, and other projects including the **rebuilding of Paris**. Downtown Paris was renovated with the clearing of slums, the widening of streets, and the construction of parks. The French economy was rapidly modernized.

FOREIGN POLICY

Napoleon III took initiative in foreign affairs. He intended to make France the greatest European power and intervene into all important conflicts in Europe. However, he didn't consider the military power the most important tool of his foreign policy (one of his statements said: “The Empire means peace.”). He was convinced that that it was “public opinion which always gained the final victory”. He wanted to reconstruct European balance of power including an alliance with Great Britain against Russian expansion toward the Mediterranean. During the **Crimean War (1853 – 1856) between Russia and the Ottoman Empire** he managed to establish this alliance to help the Ottoman Empire which led to the end of the Crimean War under conditions not very favourable for Russia. This intervention gave France the position of European authority. Napoleon III also influenced the situation in Italy where he supported the existence of the Papal states against revolutionary tendencies and Garibaldi's attempts to conquer them. On the other hand, he remained attached to the ideal of Italian nationalism and the unified Italian state and wished to expel Austria from Italy. That is why he supported Piedmont-Sardinia in the war of 1859 against Austria which was successful for Piedmont. It wasn't for the last time when France under his rule took part in Italian events which developed toward the unified state of Italy. He was also open to colonial policy following French commercial and political interests in Indochina, West Africa, Algeria, and in the Middle East and also in Latin America where he wanted to check growing influence of the USA.

WAR WITH PRUSSIA AND THE END OF HIS REIGN

Prussia turned out to be the most serious **threat to French ambitions** to be a dominant player in European affairs. After Prussian victory over Austria in 1866 Otto von Bismarck, the Prussian Chancellor, intended to do everything to create the unified state of Germany under Prussia's patronage. Napoleon who was afraid of Prussia's growing influence and interventions into French sphere of interests began the **war of 1870** which became a disaster for him as he was totally defeated **at Sedan** and captured. Two days later, he was deposed by the forces of French opposition which proclaimed the **Third Republic**. He spent the end of his life in exile in England.

KAPITOLA 25: FRANCIE ZA NAPOLEONA III.

FRANCIE ZA NAPOLEONA III.

Napoleon III., synovec Napoleona Bonaparta, se roku 1848 stal francouzským prezidentem. V roce 1851 rozpustil Shromáždění. V roce 1852 se stal císařem. Vytvořil autoritativní vládu, která dala Francii dvě desetiletí prosperity.

DOMÁCI POLITIKA

Napoleon III. měl v úmyslu využívat veřejné mínění, a proto se snažil studovat veřejné mínění ve Francii a způsoby, jak je ovlivňovat prostřednictvím propagandy. Ačkoli sliboval „rozumnou svobodu“, v praxi používal metody **policejního státu**. Měl v úmyslu udělat z Francie **prosperující zemi**, což je důvod, proč podporoval výstavbu železničních tratí, zakládání úvěrových institucí a další projekty včetně **přestavby Paříže**. Střed Paříže byl renovován, zbaven slumů, ulice byly rozšířeny a byly vytvořeny parky. Francouzská ekonomika byla rychle modernizována.

ZAHRANIČNÍ POLITIKA

Jako císař převzal iniciativu v zahraničních záležitostech. Měl v úmyslu udělat z Francie nejvýznamnější evropskou mocnost a zasahovat do všech významných konfliktů v Evropě. Za nejdůležitější nástroj své zahraniční politiky však nepovažoval vojenskou sílu (jeden z jeho výroků říkal: „Císařství znamená mír.“). Byl přesvědčen, že je to „veřejné mínění, které vždy získá rozhodující vítězství“. Chtěl rekonstruovat mocenskou rovnováhu v Evropě včetně spojení s Velkou Británií proti ruské expanzi do Středomoří. Během **Krymské války** (1853 – 1856) **mezi Ruskem a Osmanskou říší** se mu podařilo vytvořit tuto alianci, aby pomohl Osmanské říši, což vedlo ke konci Krymské války za podmínek nepříliš výhodných pro Rusko. Tato intervence vynesla Francii do pozice evropské autority. Napoleon III. rovněž ovlivňoval situaci v Itálii, kde podporoval existenci papežského státu proti revolučním tendencím a Garibaldiho snahám. Na druhé straně však zůstával věrný ideálu italského nacionalismu a sjednocení italského státu a přál si vyhnat z Itálie Rakousko. Proto podporoval Piedmont ve válce proti Rakousku v roce 1859, která byla pro Piedmont úspěšná. Nebylo to naposledy, kdy Francie za jeho vlády zasahovala do italských událostí, které šly k sjednocení italského státu. Byl rovněž nakloněn koloniální politice sledující francouzské obchodní a politické zájmy v Indočíně, západní Africe, Alžírsku a také v Latinské Americe, kde chtěl kontrolovat rostoucí vliv USA.

VÁLKA S PRUSKEM A KONEC JEHO VLÁDY

Ukázalo se, že pro francouzské ambice dominovat evropským záležitostem je tou nejzávažnější hrozbou Prusko. Po pruském vítězství nad Rakouskem v roce 1866 hodlal Otto von Bismarck, pruský kancléř, udělat vše pro to, aby vytvořil sjednocený německý stát. Napoleon, který se obával rostoucího pruského vlivu a zásahů do zájmové sféry Francie, zahájil roku **1870 válku**, která pro něho skončila naprostou katastrofou, jelikož byl poražen **u Sedanu** a zajat. O dva dny později byl sesazen silami francouzské opozice, která vyhlásila **Třetí republiku**. Zbytek svého života strávil v Anglii.

TASKS

True or false? Evaluate the following statements:

- 1) Napoleon III was a very ambitious ruler.
TRUE FALSE
- 2) Napoleon III was a liberal ruler willing to share his power with parliament.
TRUE FALSE
- 3) Napoleon III used a war as a practical political tool that was to decide every international problem. He preferred a war to peaceful solutions.
TRUE FALSE
- 4) Napoleon III influenced the political situation in other countries.
TRUE FALSE
- 5) Napoleon III helped Italy in its attempt to create a unitary Italian state.
TRUE FALSE
- 6) Napoleon III rebuilt the capital of France.
TRUE FALSE
- 7) Napoleon III gave France a period of political stability.
TRUE FALSE
- 8) Napoleon III tried to make France the most dominant power in European continental affairs.
TRUE FALSE
- 9) Napoleon III triumphed in every foreign affair in which he was engaged.
TRUE FALSE
- 10) Napoleon III was afraid of future German power.
TRUE FALSE

Answer:

- 1) What were Napoleon's III domestic ambitions? Did he manage to achieve his targets?
- 2) What were his foreign ambitions? Did he always manage to achieve his targets?
- 3) How did he intervene into the Crimean War?
- 4) How did he influence the situation in Italy?
- 5) What happened in 1870?

What were the greatest achievements of Napoleon III? What were his biggest failures? Complete the table and discuss with your classmates.

- He became the most powerful man in France, at first as president, then as emperor.
- He rebuilt Paris.
- He supported technological development and infrastructure in France.
- He restored absolute power in France.
- He did not share his power with political opposition.
- He considered national greatness to be one of the greatest political values and tasks.
- He suppressed political freedom in France.
- He intervened in many European affairs.
- He supported colonial expansion.
- He used propaganda.
- He declared war on Prussia. However, France was defeated at Sedan.
- He lowered tariffs on imported goods.

GREATEST ACHIEVEMENTS	BIGGEST FAILURES

The picture was taken from: www.fr.wikipedia.org

THE UNIFICATION OF ITALY

Look at the map of Italy (in the process of unification) (map number 1) and then label the map number 2 (Italy in 1859).

1

Answer:

- 1) Was Italy a unitary state at the beginning of the second half of the 19th century?
- 2) What was the most powerful state in the northern part of Italy?
- 3) What was the most powerful state in the central part of Italy?
- 4) What was the most powerful state in the southern part of Italy?

2

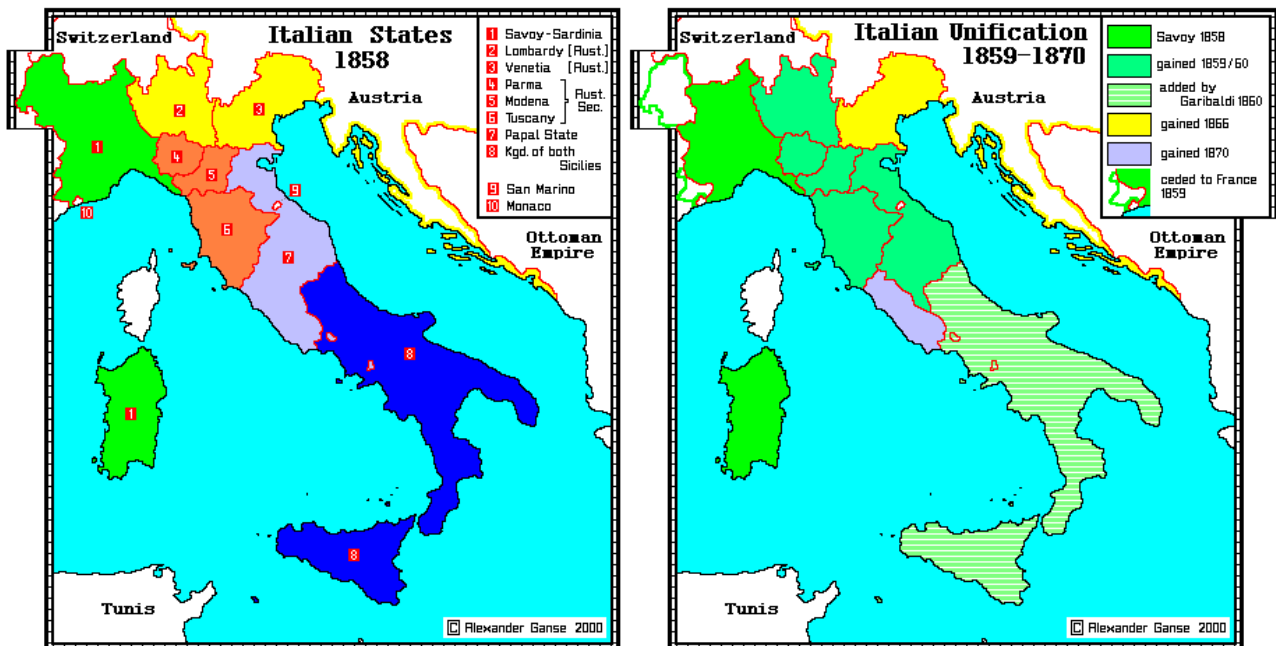

- a) Kingdom of Sardinia (Piedmont)
- b) Papal States
- c) Lombardy, Venetia
- d) Kingdom of the Two Sicilies
- e) Parma, Modena, Tuscany

Compare the two maps (number 3) to each other and evaluate the following statements:

- 1) Lombardy was added to the unifying state of Italy before Venetia.
TRUE FALSE
- 2) Piedmont gave some parts of its territory to France.
TRUE FALSE
- 3) In 1859, the unifying state of Italy gained new territories, especially in the southern part of Italy.
TRUE FALSE
- 4) Venetia was gained before the conquest of the Kingdom of the Two Sicilies.
TRUE FALSE
- 5) The process of unification finished with incorporation of Venetia.
TRUE FALSE
- 6) The process of unification finished with incorporation of the rest of the Papal States and Rome.
TRUE FALSE

3

A

The Vienna Congress had restored Austrian domination over the northern part of the Italian peninsula but had left Italy completely fragmented.

B

There were three major obstacles to unity of Italy, (a) the Austrian occupation of Lombardy and Venice in the north, (b) the sovereignty of the Pope, the Papal States that controlled the center of the Italian peninsula; and (c) the existence of various states that had maintained independence, such as the Kingdom of Sardinia, also called Piedmont-Sardinia, which located at the French border and was considered the most advanced state in Italy. The Kingdom of Sardinia consisted of the island of Sardinia and the region called Piedmont in northwestern Italy. The Kingdom of Sicily occupied the island of Sicily and the entire southern half of the Italian peninsula. Other small states were the duchies of Toscana (Tuscany), Parma, and Modena. In each of these states, the monarchs (all relatives of the Habsburgs) exercised absolute power of government.

In 1848/49 Piedmont tried to unify Italy but it was defeated by Austria.

C

Count **Camillo di Cavour** became prime minister of the Kingdom of Sardinia in 1852. Cavour managed to persuade Napoleon to a war against Austria in 1859. The French came to the aid of the Piedmontese and the Austrians were defeated in the two major battles of Magento and Solferino. The Austrians were forced to surrender Lombardy, with its great city of Milan, to Napoleon III. Finally, in 1859, Napoleon transferred Lombardy to the sovereignty of **Victor Emmanuel II**, the king of Sardinia. France was given Nice and Savoy for its help.

D

Following elections during 1859 and 1860, all northern states (of the Italian peninsula), except Venetia, which was still part of Austria, joined the Kingdom of Sardinia. However, Napoleon III supported the Papal States which rejected the idea of Italian unification.

E

The most famous hero of Italian revolution of 1848 and the Italian unification was **Giuseppe Garibaldi**. After his successful expedition against the Austrian forces in 1859, he conquered Sicily and set up a provisional insular government in 1860. Garibaldi then conquered Naples, which he delivered to Victor Emmanuel in 1861. With the annexation of Umbria, a united Italy was finally established in 1861 with Victor Emmanuel as its king. The Italian kingdom was missing Rome, which was still a papal possession, and Venice, which was controlled by the Austrians.

Venice was added to Italy in 1866 after Prussia defeated Austria in the (so-called) Seven Weeks' War, in which Italy sided with Prussia; Venice was its reward. Then, in 1870 during the Franco-Prussian War, Napoleon III withdrew his troops from Rome. With the city of Rome and the remaining Papal States left unprotected, Italian troops moved into Rome without opposition. Rome voted for union with Italy in October **1870** and, in July 1871, Rome became the capital of a united Italy. **The year 1870 has been thus considered to be the date of the final Italian unification.**

The whole movement for Italian unification from 1815 to 1870 was called "**Risorgimento**".

SJEDNOCENÍ ITÁLIE

A

Vídeňský kongres obnovil rakouskou nadvládu nad severní částí italského poloostrova, ale Itálie sama zůstala naprosto roztržštěná.

B

Existovaly tři hlavní překážky, které bránily jednotě Itálie, a) to, že Rakousko obsadilo Lombardii a Benátsko na severu, b) suverenita papeže a papežský stát, který kontroloval střed italského poloostrova, a za c) existence různých států, které si udržovaly nezávislost, jako království Sardinie, také nazývané Piedmont – Sardinie, které leželo u hranic s Francií a bylo považováno za nejvyspělejší stát v Itálii. Království Sardinie se skládalo z ostrova Sardinie a oblasti zvané Piedmont v severozápadní Itálii. Království Sicílie zabíralo Sicílii a celou jižní polovinu italského poloostrova. Další malé státy byly Toskánské vévodství (Toskánsko), Parma a Modena. V každém z těchto států se monarchové (všichni příbuzní Habsburků) těšili absolutní moci.

V letech 1848/49 se Piedmont pokusil o sjednocení Itálie, ale byl poražen Rakouskem.

C

V roce 1852 se ministerským předsedou království Sardinie stal hrabě **Camillo Cavour**. Cavourovi se podařilo přesvědčit Napoleona, aby ho podpořil ve válce proti Rakousku v roce 1859. Francouzi přišli v této válce Piedmontanům na pomoc a Rakušané byli poraženi v dvou hlavních bitvách u Magenta a Solferina. Rakušané pak byli nuceni postoupit Lombardii i s městem Milán Napoleonovi III. Napoleon pak nakonec předal ještě v roce 1859 Lombardii pod vládu **Viktora Emanuela II**, krále Sardinie. Francie za svou pomoc obdržela Nice a Savojsko.

D

Po volbách v letech 1859 a 1860 se všechny severní státy (italského poloostrova), s výjimkou Benátska, které bylo stále součástí Rakouska, připojily k Sardinskému království. Napoleon III. však podporoval papežský stát, který odmítal myšlenku italského sjednocení.

E

Nejslavnějším hrdinou italské revoluce 1848 a italského sjednocení byl **Giuseppe Garibaldi**. Poté, co v roce 1859 úspěšně bojoval proti rakouským silám, dobyl v roce 1860 Sicílii a ustavil tam prozatímní ostrovní vládu. Poté dobyl Neapol, kterou v roce 1861 předal Viktoru Emanuelovi. Po anexi Umbrie pak byla v roce 1861 konečně vyhlášena sjednocená Itálie a Viktor Emanuel se stal jejím králem. Italskému království ale stále chyběl Řím, jenž patřil papeži, a Benátky, které ovládali Rakušané.

Benátky byly připojeny k Itálii v roce 1866 poté, co Prusko porazilo Rakousko v tzv. Sedmítýdenní válce, v které Itálie stála na straně Pruska. Za odměnu dostala Benátky. V roce 1870 během francouzsko-pruské války pak Napoleon III. stáhl své jednotky z Říma. Do nechráněného Říma a toho, co zbyvalo z papežského státu, tak bez odporu vtrhly italské jednotky. Řím hlasoval v říjnu **1870** pro jednotu s Itálií a v červenci 1871 se stal hlavním městem sjednocené Itálie. **Rok 1870 je tudíž považován za datum konečného sjednocení Itálie.**

Celé hnutí za sjednocení Itálie v letech 1815 – 1870 se nazývá „**Risorgimento**“.

TASKS

Who was who?

A

B

A

He was of a poor origin. He was a famous Italian revolutionary. He took part in many battles and fights. He conquered Sicily and Naples for Italy.

B

He was a prominent politician, the founder of the original Italian Liberal Party. He became Prime Minister of Piedmont. He also founded the political newspaper *Il Risorgimento*.

Complete the timeline of the Italian unification:

1852

Answer:

- 1) What was the most powerful state in Italy at the beginning of the process of its unification?
- 2) Who was the greatest Italian politician of the era?
- 3) Who was the most prominent revolutionary in Italy, admired by many people?
- 4) What state was the greatest enemy to Piedmont-Sardinia?
- 5) What state helped Piedmont against Austria?

The maps and pictures were taken from: www.amitm.com, www.en.wikipedia.org, www.cs.wikipedia.org, www.wwnorton.com,

CHAPTER 27: THE UNIFICATION OF GERMANY

THE UNIFICATION OF GERMANY

A

Background to German Unification: prior to the French Revolution, there were many German states. Prussia and Austria were the largest. The Congress of Vienna reduced the number of German states to 39 (the German Confederation).

B

There were several barriers to German Unification: 1) France, the state with ambition to be the most powerful state in Europe, preferred 39 weak states to one strong national state. 2) Austria and Prussia fought for dominance over the whole territory. 3) Rulers of smaller states feared loss of power in a united Germany. 4) There were also economic differences between western industrial states and agricultural eastern states.

C

In the early 1860s, the Prussian king, **Wilhelm I**, appointed **Otto von Bismarck** as Minister-President of Prussia. In 1862, Bismarck came with a famous statement in which he characterized his policy. "Prussia must concentrate and maintain its power for the favorable moment which has already slipped by several times. Prussia's boundaries according to the treaties of Vienna are not favorable to a healthy state life. The great questions of the time will not be resolved by speeches and majority decisions—that was the great mistake of 1848 and 1849 – but by iron and blood."

D

The first opportunity for Bismarck's policy of "iron and blood" arose in 1864 when both Prussia and Austria intervened to stop the king of Denmark incorporating the German states of Schleswig and Holstein into his kingdom. Denmark was rapidly defeated and it was decided that these two states would be jointly administered by Prussia and Austria.

In **1866** Austria declared war on Prussia. The Austrian armies were rapidly defeated in the "Seven Weeks' War" (**the battle of Hradec Králové**). As a result, many states of northern Germany joined Prussia to form the North German Confederation which Prussia totally dominated. Austria lost its influence in the German territory.

In order to achieve other aims and unify Germany it was necessary to defeat France. The chance came in **1870**, when Prussia and France became involved in a complicated diplomatic argument over the succession to the throne of Spain. The Spanish government offered the crown to a Hohenzollern (Prussian) prince. The government of Louis Napoleon objected strongly and even began to make war-like threats.

E

On 19th July 1870 France declared war on Prussia. On 2nd September (after **the battle of Sedan**) France surrendered. Bismarck triumphed. Not only had he established Prussia as the great continental power but, on the 18th January **1871**, in the Hall of Mirrors at Versailles, **King Wilhelm I of Prussia was proclaimed by all the states of Germany to be their emperor. Bismarck was appointed Chancellor. Germany was now a united country.**

KAPITOLA 27: SJEDNOCENÍ NĚMECKA

SJEDNOCENÍ NĚMECKA

A

Pozadí německého sjednocení: před francouzskou revolucí existovalo mnoho německých států. Těmi největšími byly Prusko a Rakousko. Vídeňský kongres zredukoval počet německých států na 39 (Německá konfederace).

B

Německému sjednocení stálo v cestě několik překážek: 1) Francie, která chtěla být tím nejmocnějším státem v Evropě, upřednostňovala 39 slabých států před jedním silným národním státem. 2) Rakousko a Prusko bojovaly o dominanci nad celým teritoriem. 3) Vládcové menších států se obávali toho, že v sjednoceném Německu ztratí svůj vliv. 4) Byly zde také ekonomické rozdíly mezi průmyslovými státy na západě a zemědělskými státy na východě.

C

Na počátku 60. let 19. st. pruský král **Vilém I.** jmenoval jako ministerského předsedu Pruska **Otto von Bismarcka**. V roce 1862 Bismarck přišel se slavným prohlášením, v kterém charakterizoval svou politiku. „Prusko musí soustředit svou moc a udržet si ji pro příhodný moment, který nám už několikrát proklouzl mezi prsty. Pruské hranice podle vídeňských dohod nejsou pro zdravý stát příznivé. Největší otázky naší doby nebudou vyřešeny řečmi a rozhodnutími většiny – což byla velká chyba let 1848 a 1849 – nýbrž železem a krví.“

D

První příležitost uplatnit politiku „železa a krve“ nastala v roce 1864, kdy jak Prusko, tak Rakousko vojensky intervenovali, aby zabránili dánskému králi včlenit do svého království německé státy Šlesvicko a Holštýnsko. Dánsko bylo rychle poraženo a bylo rozhodnuto, že tyto dva státy budou spravovat Prusko a Rakousko.

V roce **1866** pak Rakousko vyhlásilo válku Prusku. Rakouská armáda byla rychle poražena v „Sedmitýdenní válce“ (**bitva u Hradce Králové**). V důsledku této události se mnohé severoněmecké státy připojily k Prusku a utvořily Severoněmeckou konfederaci, kterou Prusko naprosto ovládalo. Rakousko přišlo o svůj vliv v německém teritoriu.

Aby bylo možno dosáhnout dalších cílů a sjednotit Německo, bylo nutné porazit Francii. Šance přišla v roce **1870**, kdy se Prusko i Francie zapletli do komplikovaného diplomatického sporu o následnictví španělského trůnu. Španělská vláda nabídla korunu princi z (pruského) rodu Hohenzollernů. Vláda Ludvíka Napoleona proti tomu vznesla silné námitky a dokonce začala vyhrožovat válkou.

E

19. července 1870 Francie vyhlásila Prusku válku. 2. září (po **bitvě u Sedanu**) se vzdala. Bismarck triumfoval. Nejen že udělal z Pruska významnou kontinentální velmoc, ale 18. ledna **1871**, v Zrcadlovém sále ve Versailles, byl **král Vilém I. všemi německými státy prohlášen za císaře. Bismarck byl jmenován kancléřem. Německo nyní bylo sjednocenou zemí.**

TASKS

True or false?

- 1) Bismarck wanted to unify Germany in the same way as the revolutionaries of 1848 and 1849.
TRUE FALSE
- 2) France was afraid of the German unification.
TRUE FALSE
- 3) Prussia had to defeat its greatest rivals in order to continue the process of unification.
TRUE FALSE
- 4) Prussia's most horrible enemies were France and Austria.
TRUE FALSE
- 5) The battle of Sedan did not play any important role in the development of German unification.
TRUE FALSE
- 6) After the battle of Hradec Králové, Prussia formed a new confederation in which its influence strengthened.
TRUE FALSE
- 7) The ceremonial proclamation of the unified German state took place in Berlin.
TRUE FALSE
- 8) Wilhelm I became the first king of Germany.
TRUE FALSE
- 9) Prussia declared war on Austria and France in the second half of the 19th century.
TRUE FALSE
- 10) Austria became isolated in the German Confederation.
TRUE FALSE

Answer:

- 1) Who became the king of Prussia in 1860's?
- 2) Who was appointed the prime minister of Prussia?
- 3) What countries did Prussia defeat in 1860's and 1870's?
- 4) What were the two most decisive battles?
- 5) When was the German Empire proclaimed?

Look at the map of German unification. Match colours with labels.

a)

b)

c)

d)

Prussia in 1866

Extensions towards the forming of the North German Confederation (1867)

Annexations after the Seven Weeks War of 1866

Other territories that agreed to join the unified German state after the war with France (1870-71)

Look at the following painting and circle Otto von Bismarck and Wilhelm I.

Anton von Werner/The Proclamation of the German Empire (1877)

Bismarck

Wilhelm I

The map was taken from: <http://www.age-of-the-sage.org>

The pictures were taken from: www.en.wikipedia.org

AUSTRIA UNDER THE REIGN OF FRANCIS JOSEPH I (1848 - 1916)

Emperors were also young. Everyone in the Czech Republic knows the photos of Francis Joseph as an old man. However, Francis Joseph was eighteen years old when he ascended to the throne. Many of his contemporaries and subjects were charmed by his youthful appearance. For girls: do you like him? (1 is minimum, 10 is maximum. What is his average "mark" in your group?)

Francis Joseph in 1848

DO YOU LIKE ME?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Unbelievable. The same person more than 60 years later.

Francis Joseph in 1910

Match events to Francis Joseph's reactions. Skim the text below to evaluate your choice.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

1) THE DEFEAT OF REVOLUTION OF 1848/49.

2) THE BATTLES OF MAGENTO AND SOLFERINO (1859). AUSTRIA LOST LOMBARDY.

3) THE BATTLE OF HRADEC KRÁLOVÉ (1866). AUSTRIA LOST ITS INFLUENCE IN GERMANY.

4) ECONOMIC CRISIS WHICH STARTED IN 1873 AND LASTED TO THE END OF THE CENTURY.

A THE **OCTOBER DIPLOMA** (1860). THIS IMPORTANT DOCUMENT WAS ISSUED BY FRANCIS JOSEPH I. HE GAVE UP THE ABSOLUTE FORM OF REIGN AND PROMISED TO SHARE HIS POWER WITH A LEGISLATIVE ORGAN CALLED THE IMPERIAL COUNCIL. IT BECAME THE BASIS OF THE **CONSTITUTION OF 1861**.

B **BACH'S NEOABSOLUTISM.** IT WAS LEAD BY ALEXANDER BACH, THE MINISTER OF THE INTERIOR. THE 1849 CONSTITUTION WAS SUSPENDED IN 1851. IT DIDN'T TOUCH THE ECONOMIC PROGRESS BASED ON LIBERAL IDEAS.

C THE POLITICAL SCENE IN THE HABSBURG MONARCHY WAS LED BY THE LIBERALS ENJOYING THE TIME OF ECONOMIC PROGRESS (1867 – 1872). HOWEVER, THE COLLAPSE ON THE VIENNA STOCK EXCHANGE DESTROYED THEIR POSITIONS AND THE POWER PASSED TO THE CONSERVATIVES WHO EXTENDED THE FRANCHISE AND LIMITED CHILD WORK.

D THE **EMPIRE WAS DIVIDED INTO TWO PARTS: AUSTRIA AND HUNGARY IN 1867.** AUSTRIA AND HUNGARY STARTED TO COEXIST AS EQUAL PARTNERS WITH SEPARATED REIGNS AND PARLIAMENTS BUT WITH FRANCIS JOSEPH I AS THE EMPEROR. HUNGARY ADOPTED A LIBERAL CONSTITUTION.

In December 1848, Emperor Ferdinand I of Austria abdicated. Francis Joseph, his nephew, who was 18 that time, ascended to the throne.

Ferdinand suffered from epilepsy, neurological problems and speech impediment, he was not intelligent. He was not able to have children either. These problems resulted from genetic closeness of his parents who were cousins. They were the reason why he was incapable of ruling. However, the situation in the Habsburg Monarchy in 1848, the year of revolutions, was too dramatic and instable, and demanded a much stronger ruler. That is why his nephew was given an opportunity.

In the early phase of his reign, he resisted constitutionalism and political liberties demanded by the middle and lower classes. Despite the fact that he granted a constitution in 1849, after the defeat of the revolution in Hungary he suspended the constitution and a policy of strong absolutism was continued. He was guided by his prime minister, Felix Schwarzenberg. The policy of strong inner control was provided by the Minister of Interior, Alexander Bach. Bach reduced freedom of the press and persecuted people suspected of having liberal ideas. There were close connections between the state and the Church. The Church was given control over education. The system developed by Bach was called "**Bach's absolutism**".

Francis Joseph tried to suppress national tendencies in his multinational state, too, in an attempt to defend integrity of the whole monarchy. However, he was not militarily successful. Numerous military defeats weakened his position in the monarchy and forced him to make concessions to nationalists and liberals.

In 1859, Austria lost the war against Piedmont. It exposed the weaknesses of the empire's bureaucracy. The Hungarians and Czechs renewed their demands for greater autonomy over their own affairs, liberals and conservatives called for some political changes. Francis Joseph did not find any choice but accept some of their demands. He issued the **October Diploma** of 1860. Although it was not satisfactory for liberals as it only increased the power of the conservative nobles, it began the constitutional era of the Habsburg Monarchy. As it was not satisfactory for liberals and other people, a proper constitution was passed in 1861.

In 1866, Austria was defeated in another war. It was the Austro-Prussian War. Austria lost its influence in the German Confederacy. Moreover, in the wake of this war, there were renewed calls in Hungary for complete separation from Austria. Francis Joseph wanted to avoid such a solution and came with the

suggestion of compromise. The compromise provided the so-called **“Dual Monarchy”** in which an Austrian and a Hungarian part were to coexist in an equal partnership, each of them according to its own constitution. Both of them were to have a parliament and prime minister of their own, on the other hand, they were to be united under the rule of one emperor. However, the Hungarians were the only nation within the Habsburg Monarchy that was given such a level of independence. The Slav people did not enjoy the prerogatives given to the Hungarians. The negative aspects of this decision – also known as the **“Hungarian Compromise”** (1867) – deepened national difficulties in the Habsburg Monarchy although they did not have immediately critical impacts. The political change given by the Hungarian Compromise was expressed in the term **“Austria-Hungary”**.

In 1867, the Austrian part of the Habsburg Monarchy was given a new constitution, the so-called **“December constitution”**. It granted equality before the law and freedom of press and speech.

After the Austro-Prussian War, Austria-Hungary turned its attention to the Balkans, which was a hotspot of international tension due to conflicting interests with the Russian Empire.

The political scene in the Austrian part of the monarchy was dominated by the Liberal Party. It was a period of economic progress and positive administrative changes. The commercial code of 1862 was highly regarded throughout Europe. However, the social legislation under the Liberal Party was poor. The period of economic progress ended in 1873 with the collapse on the Vienna Stock Exchange and the Liberals lost their political strength in favour of the Conservative Party led by count von Taaffe. The Conservatives adopted the new social legislation that among other things limited child work.

At the beginning of Francis Joseph’s reign, Austria was an absolute monarchy. However, under historical circumstances, it turned into a constitutional monarchy in which the ruler shared his power with parliament and political parties.

KAPITOLA 28: RAKOUSKO ZA VLÁDY FRANTIŠKA JOSEFA I. (1848 - 1916)

RAKOUSKO ZA VLÁDY FRANTIŠKA JOSEFA I. (1848 - 1916)

V prosinci roku 1848 císař Ferdinand I. abdikoval. Na trůn nastoupil jeho synovec František Josef, kterému tehdy bylo osmnáct let.

Ferdinand trpěl epilepsií, neurologickými problémy a vadou řeči a nebyl inteligentní. Nemohl mít děti. Tyto problémy vyplývaly z genetické blízkosti jeho rodičů, kteří byli bratrancem a sestřenicí. Proto nebyl schopen vládnout. Jenže situace v Habsburské monarchii v roce 1848, roce revolucí, byla příliš dramatická a nestabilní a vyžadovala mnohem silnějšího vládce. Proto dostal příležitost jeho synovec.

V rané fázi své vlády se František Josef bránil konstitucionalismu a politickým svobodám, které požadovaly střední a nižší třídy. Ačkoli v roce 1849 slíbil ústavu, po porážce revoluce v Maďarsku, tuto ústavu odvolal a pokračoval v politice silného absolutismu. Dohlížel na něj jeho ministerský předseda Felix Schwarzenberg. Politiku silné vnitřní kontroly prováděl ministr vnitra Alexander Bach. Bach omezil svobodu tisku a pronásledoval lidi podezřelé z liberálního smýšlení. Mezi státem a církví existovaly silné svazky, církev měla pod kontrolou vzdělání. Systém, který Bach rozvinul, se označuje jako „**bachovský absolutismus**“.

František Josef se snažil potlačovat rovněž nacionální tendence v svém mnohonárodnostním státu, a to ve snaze udržet integritu celé monarchie. Nebyl však úspěšný na vojenském poli. Četné vojenské prohry oslabovaly jeho pozici v monarchii a nutily ho dělat ústupky nacionalistům a liberálům.

V roce 1859 prohrálo Rakousko válku s Piemontem. To ukázalo slabé stránky imperiální administrativy. Maďaři a Češi znovu vznesli požadavky větší autonomie ve svých vlastních záležitostech, liberálové i konzervativci zase volali po politických změnách. František Josef neměl jinou možnost než vyhovět některým z jejich požadavků. V roce 1860 vydal **Říjnový diplom**. Ačkoli neuspokojoval liberály, protože pouze zvětšil moc konzervativních šlechticů, zahájil éru konstitucionalismu v Habsburské monarchii. Protože však nebyl pro liberály a další uspokojivý, byla v roce 1861 přijata řádná ústava.

V roce 1866 bylo Rakousko poraženo v další válce. Tentokrát to byla rakousko-pruská válka. Rakousko ztratilo vliv v Německém spolku. V důsledku této války se v Maďarsku navíc opět ozvaly hlasy volající po úplném odtržení od Rakouska. Takovému řešení se chtěl František Josef vyhnout, a proto přišel s návrhem kompromisu. Tento kompromis vedl k tzv. „**Podvojně monarchii**“, v které rakouská a maďarská část měly koexistovat v rovnocenném partnerství, každá podle svého vlastní ústavy. Obě části měly mít svůj vlastní parlament a ministerského předsedu, měly však být spojeny pod vládou jednoho císaře. Maďaři byli ovšem jediný národ v Habsburské monarchii, který dostal takovou úroveň nezávislosti. Národy slovanské se z podobných práv netěšily. Negativní aspekty tohoto rozhodnutí – také známého jako „**rakousko-uherské vyrovnání**“ (1867) – prohloubily národnostní problémy v Habsburské monarchii, ale neměly bezprostředně kritické následky. Politickou změnu danou rakousko-uherským vyrovnáním vyjadřoval termín „**Rakousko-Uhersko**“.

V roce 1867 dostala rakouská část monarchie novou ústavu, tzv. „**Prosincovou ústavu**“. Zaručovala rovnost před zákonem a svobodu tisku a projevu.

Po rakousko-pruské válce Rakousko-Uhersko obrátilo svou pozornost na Balkán, což vedlo k mezinárodnímu napětí, protože Balkán byl zájmovou sférou Ruska.

Politickou scénu rakouské části monarchie ovládala Liberální strana. Bylo to období hospodářského růstu a pozitivních administrativních změn. Obchodní zákoník roku 1862 byl vysoce ceněn v celé Evropě. Sociální zákonodárství však bylo slabé. Období hospodářského růstu skončilo v roce 1873, když zkrachovala vídeňská burza, a liberálové přišli o své pozice ve prospěch Konzervativní strany, kterou vedl hrabě Taaffe. Konzervativci přijali novou sociální legislativu, která kromě jiného omezila dětskou práci.

Na počátku vlády Františka Josefa bylo Rakousko absolutní monarchií. Pod tlakem historických okolností se však změnilo na konstituční monarchii, v které se vladař dělil o moc s parlamentem a politickými stranami.

TASKS

True or false? Evaluate the following statements:

- 1) Ferdinand I was not able to cope with complicated political problems which emerged in 1848.
TRUE FALSE
- 2) Francis Joseph ascended to the throne after Ferdinand's premature death.
TRUE FALSE
- 3) Francis Joseph was Ferdinand's eldest son.
TRUE FALSE
- 4) Francis Joseph followed traditional and reactionary policy in the first phase of his reign.
TRUE FALSE
- 5) Francis Joseph was troubled by national problems in the Habsburg Monarchy during his reign.
TRUE FALSE
- 6) Francis Joseph agreed to grant greater autonomy for Hungary in 1860's.
TRUE FALSE
- 7) Francis Joseph gained a lot of famous military victories.
TRUE FALSE
- 8) Alexander Bach established a strong state control over almost every part of public life in the Habsburg Monarchy.
TRUE FALSE
- 9) Francis Joseph was forced to change his severe absolute policy during his reign.
TRUE FALSE
- 10) People in Bohemia were satisfied with what Hungary achieved in 1867.
TRUE FALSE

Answer:

How long did Francis Joseph rule?

Why did Ferdinand resign from the throne?

What was his original attitude towards liberalism and liberal demands?

Describe the core of Bach's absolutism.

What forced Francis Joseph to weaken his absolute tendencies?

What were the most important events in the Habsburg Monarchy in the second half of the 19th century? Circle three possibilities from the list. Compare your choice to opinion of your classmates and create the list of “winners”. Discuss why they were so important and whether they had positive or negative impacts.

- Bach’s absolutism: strong state control was imposed on public life in the Habsburg Monarchy.
- The Hungarian Compromise.
- The December constitution.
- The war against Piedmont, 1859.
- The Austro-Prussian War of 1866.
- The October Diploma.
- The collapse on the Vienna Stock Exchange, 1873.
- any other event...

Complete the texts:

TEXT 1

Francis Joseph was the eldest son of Archduke Francis Charles and Sophia, daughter of King Maximilian I of Bavaria. As his uncle Emperor (1) _____ was childless, Francis Joseph was educated as his heir-presumptive. In the spring of 1848 he served with the Austrian forces in Italy, where Lombardy-Venetia, supported by King Charles Albert of Sardinia, had rebelled against Austrian rule. When revolution spread to the capital of the Austrian Empire, Francis Joseph was proclaimed emperor at Olmütz (Olomouc) in (2) _____ 2, (3) _____, after the abdication of Ferdinand. Hopes of a revival of monarchist sentiments were raised by his youthful appearance.

(Encyclopaedia Britannica)

TEXT 2

National aspirations continued to be a major problem in central and eastern Europe. In 1867 an attempt had been made to resolve (1) _____ differences in Austria by dividing the empire in two – an Austrian empire, and a kingdom of Hungary. Each of the two components in this so called (2) _____ was to be the equal of the other, though the two were joined by the same Habsburg monarch, by several ministries, and by a kind of superparliament. This solution failed to put an end to nationalist divisions, however. (3) _____ and Slavs in both of the new territories nursed resentment against what they perceived as domination by alien (4) _____

_____ culture. Despite the division of responsibilities between Austria and Hungary, the government remained (5) _____ under the rule of the Emperor-King Francis Joseph I. **(Burns E., Lerner R., Meacham S.: Western Civilizations)**

- German or Magyar
- Dual Monarchy
- Czechs
- centralized
- national

The pictures were taken from: www.lostsplendor.tumblr.com, www.simple.wikipedia.org

COLONIALISM AND IMPERIALISM AT THE END OF THE 19TH CENTURY

The first European colonization wave started in the 15th century. The major European powers occupied large territories in the Americas and Asia. The colonization of Africa largely did not take place during this era. The **second European colonization wave**, also known as the **New Imperialism**, came in the second half of the 19th century and was primarily focused on Africa (the so-called Scramble for Africa). The major colonization powers of this period were Great Britain, France and Germany. In North America, the settlement of the West was not finished yet and continued until the end of the century. The New Imperialism brought dreadful forms of inhuman treatment, extreme violence, cruelty against the natives, and exploitation. The whole attention of the powers was paid to the interests and enrichment of the white elite.

1) WHY?

- almost all European countries were dependent on vast supplies of raw material to sustain their rate of industrial production
- this was the reason why they imported more than exported
- it could result into mounting deficits
- at the same time, the rate of industrial production was increasing
- to avoid economic problems, particular countries relied upon “invisible” exports to colonies
- the extent of Britain’s colonial export was far greater than that of any other country
- the British merchant fleet transported the manufactured goods and raw materials of every trading nation
- (by 1914, Britain had 20 billion dollars invested overseas, compared to the 8.7 of the French and the 6 billion of the Germans)
- **economic interests** led to the **colonial competition** between European powers
- economic profits went only to the rich
- armies and occupation were very expensive
- however, there were also other factors of colonization: **international politics** and **belief that the white man should bring civilization to primitive races**
- David Livingstone, a Scottish missionary and one of the greatest explorers of Africa, believed that his country conquest of Africa would put an end to the East Africa slave trade, and Rudyard Kipling, a famous writer, wrote of “the white man’s burden”
- on one hand, there was some positive progress, for example in the fight against slave trade
- on the other hand, the situation of native people didn’t improve: they were perceived as cheap labor force, and their rebellions were usually suppressed in a very cruel way

2) WHERE?

- primarily on the continents of Africa and Asia
- **British empire** was situated in south and east Asia including India (China was added in an informal way in the first half of the 19th century), Africa and south America, Australia and New Zealand
- however, the imperial competition of the 19th century centered in Africa
- in 1875, 11 percent of the continent was in European hands, by 1902, 90 percent
- **Germany** pressed inward from the east, **France** from the west
- may be a privately financed group of **Belgians** under the leadership of that country’s king, Leopold II was the most active
- in association with an American explorer Henry Morton Stanley, Leopold and a group of rich

financiers founded the International Congo Association in 1878, which managed to open the Congo River basin to commercial exploitation

- although Congo was later declared a free state, it remained under the trusteeship of Leopold II
- the international competition accelerated after 1885
- **the Portuguese** increased their holds in Angola and Mozambique
- **Italy** invaded Somaliland and Eritrea (and it attempted to extend its controls to Ethiopia, however, unsuccessfully, as it was defeated by an army of Ethiopians)
- Germany which came relatively late to the game established colonies in German East Africa, in the Cameroons and Togo on the west coast, and in the economically valueless territory of South West Africa
- France controlled large areas in West Africa and along to coast of the Red Sea

- Britain managed to increase its holds in India throughout the 19th century
- India was governed by the commercially motivated East India Company but it proved ineffective in 1857 during the great Indian rebellion ("The Indian Mutiny")
- East India Company lost its competences and the British government started to administrate India
- Britain changed its policy
- the British decided to rule through the Indian upper classes, and not, as in the past, in opposition to them
- Britain's aim in India was to promote order and stability
- however, the majority of Indians remained desperately poor

- the patterns of British imperialism differed throughout the world
- in areas dominated by white settlers, home rule was introduced in hopes of preventing the development which had led to the American Revolution
- Australia was granted self-government in the 1850s, New Zealand a few years later, and a united Dominion of Canada was established

3) CONFLICTS

- there were two independent neighboring republics in the south of Africa: the Transvaal and the Orange Free State
- they were inhabited by descendents of the original Dutch settlers
- they were called the Boers
- in 1886, diamonds and gold were discovered in the Transvaal, and the tension between the British and the Boers grew
- the Boers refused to pass laws permitting the exploitation of their resources by foreign firms
- Cecil Rhodes, the British entrepreneur, attempted to start a war with the republics
- this war broke out in 1899
- it was ended in 1902 – after three years of cruel fights and brutal policies such as detention camps and farm-burning (the "Second Boer War")
- Great Britain won
- Germany tried to exterminate the Herero and Namaqua tribes after their rebellion between 1904 – 1907
- in total, more than 80 percent of the Herero population and 50 percent of the Namaqua population were killed

- rich capitalists in industrial countries were interested in the colonization as they grew rich on it
- and this was one of the most important causes of the World War One
- it was the war for a new colonial division of the world

KOLONIALISMUS A IMPERIALISMUS NA KONCI 19. STOLETÍ

První vlna evropské kolonizace začala v 15. století. Hlavní evropské mocnosti obsadily rozsáhlá teritoria v Amerikách a Asii. Afrika nebyla v tomto období ve větší míře kolonizována. **Druhá vlna evropské kolonizace**, známá také jako **Nový imperialismus**, přišla v druhé polovině 19. století a primárně se soustředila na Afriku (tzv. boj o Afriku). Hlavními kolonizačními velmocemi byly Velká Británie, Francie a Německo. V severní Americe ještě nebylo ukončeno osídlování Západu, které pokračovalo do konce století. Nový imperialismus přinesl hrůzné formy nelidského zacházení, extrémní násilí, krutost vůči domorodcům a vykořisťování. Veškerá pozornost velmoci byla zaměřena na zájmy a obohacení bílé elity.

1) PROČ?

- téměř všechny evropské země závisely na rozsáhlých dodávkách surovin, aby udržely úroveň své průmyslové výroby
- to byl důvod, proč více dovážely, než vyvážely
- to však mohlo vést k obrovským deficitům
- úroveň průmyslové výroby se ve stejné době zvětšovala
- aby se vyhnuly ekonomickým problémům, některé země spoléhaly na „neviditelný“ vývoz do kolonií
- rozsah britského koloniálního exportu byl daleko větší než v případě kterékoli jiné země
- britská obchodní flotila přepravovala průmyslové zboží a suroviny každého národa
- (do roku 1914 investovala Británie v zámoří dvacet miliard dolarů, ve srovnání s 8,7 miliardami v případě Francouzů a šesti miliardami v případě Němců)
- **ekonomické zájmy** vedly ke **koloniální soutěži** mezi evropskými mocnostmi
- zisky šly ale pouze bohatým
- armády a obsazování území byly velmi nákladné
- byly tu však také další faktory kolonizace: **mezinárodní politika** a také **víra, že posláním bílého muže je přinést civilizaci primitivním rasám**
- David Livingstone, skotský misionář a jeden z největších průzkumníků Afriky, věřil, že dobytí Afriky jeho zemí ukončí obchod s otroky ve východní Africe, a Rudyard Kipling, slavný spisovatel, psal o „břemeni bílého muže“
- na jedné straně zde docházelo k určitému pokroku, například v boji proti obchodu s otroky
- na druhé straně se situace domorodých lidí nezlepšila: byli vnímáni jako levná pracovní síla a jejich vzpoury byly obvykle potlačeny velmi krutým způsobem

2) KDE?

- primárně na africkém a asijském kontinentu
- **Britské impérium** se rozkládalo v jižní a východní Asii včetně Indie (Čína byla neformálně připojena v první polovině 19. století), v Africe a jižní Americe, Austrálii a na Novém Zélandu
- imperiální soutěžení 19. století se však soustředilo na Afriku
- v roce 1875 bylo v evropských rukou 11% světadílu, do roku 1902 už 90 %
- **Německo** se tlačilo do vnitrozemí z východu, **Francie** ze západu
- možná neaktivnější byla soukromě financovaná skupina **Belgičanů** pod vedením krále Leopolda II.
- ve spojení s americkým výzkumníkem Henrym Mortonem Stanleyem Leopold a skupina bohatých finančníků založili v roce 1878 Mezinárodní společnost pro Kongo, které se podařilo zpřístupnit povodí Konga komerčnímu využívání
- ačkoli Kongo bylo později prohlášeno za svobodný stát, zůstalo pod poručnictvím Leopolda II.
- po roce 1885 mezinárodní soutěžení zrychlilo

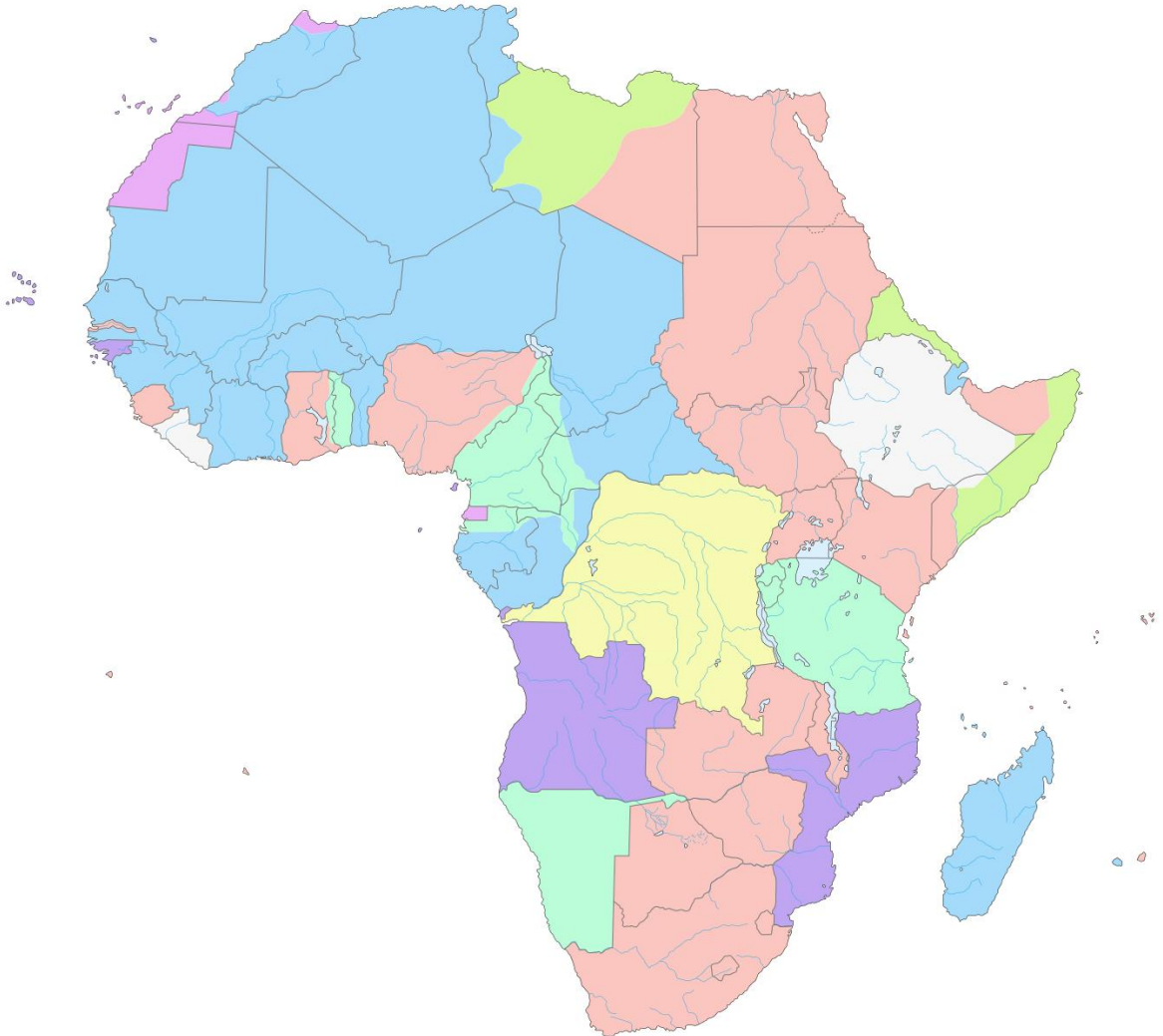
- **Portugalci** zvětšili své državy v Angole a Mozambiku
- Itálie pronikla do Somálska a Eritreje (a pokusila se rozšířit svou kontrolu nad Etiopií, avšak bez úspěchu, protože byla poražena etiopskou armádou)
- Německo, které se do hry zapojilo poměrně pozdě, založilo kolonie v Německé východní Africe, v Kamerunu a Togu na západním pobřeží a v hospodářsky bezcenném teritoriu jihozápadní Afriky
- Francie kontrolovala rozsáhlé oblasti v západní Africe a podél Rudého moře
- Británii se v průběhu 19. století podařilo rozšířit své državy v Indii
- Indii ovládala komerčně motivovaná Východoindická společnost, ale během velké vzpoury v roce 1857 („povstání sipáhiů“) se ukázalo, že je neefektivní
- Východoindická společnost ztratila své pravomoci a Indii začala spravovat britská vláda
- Británie změnila svou politiku
- Britové se rozhodli vládnout skrze indické vyšší vrstvy a nikoli, tak jako v minulosti, proti nim
- Britové chtěli poskytnout Indii řád a stabilitu
- většina Indů však zůstávala zoufale chudá
- vzory britského imperialismu se místo od místa lišily
- v oblastech, kde převládali bílí osadníci, byla zavedena samospráva ve snaze zabránit podobnému vývoji, jaký vedl k americké revoluci
- Austrálie získala svou samosprávu v 50. letech 19. století, Nový Zéland o několik let později a také bylo utvořeno dominium Kanada

3) KONFLIKTY

- na jihu Afriky existovaly dvě nezávislé sousední republiky: Transvaal a Svobodný oranžský stát
- byly obydleny potomky holandských osadníků
- nazývali se Búrové
- v roce 1886 však byly v Transvaalu objeveny diamanty a mezi Brity a Búry vzrostlo napětí
- Búrové odmítli přijmout zákony, které by umožnily těžbu jejich zdrojů cizími firmami
- Cecil Rhodes, britský podnikatel, měl v úmyslu vyvolat válku s oběma republikami
- válka vypukla v roce 1899
- skončila v roce 1902 – po třech letech krutých bojů a brutálních postupů jako detenční tábory a vypalování farem (druhá búrská válka)
- zvítězila Velká Británie
- Německo se pokusilo vyhladit kmeny Hererů a Namaqua po jejich vzpouře v letech 1904 – 1907
- celkově bylo zabito více než 80% všech Hererů a 50% všech členů kmene Namaqua
- bohatí kapitalisté v průmyslových zemích měli zájem na kolonizaci, protože na ní bohatli
- a toto byla jedna z nejdůležitějších příčin 1. světové války
- byla to totiž válka za nové koloniální rozdělení světa

TASKS

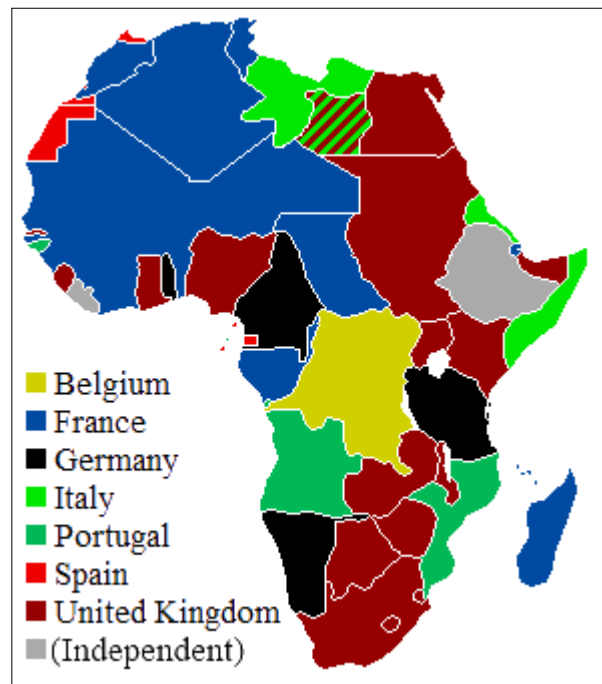
Label the map of Africa. Use the text above.

Africa before WW1

- Belgium
- France
- Germany
- Great Britain
- Italy
- Portugal

Compare your solution of the previous task to the map number 2.

Africa before WW2

Answer:

- 1) What were the main causes of the New Imperialism, the second wave of European colonization?
- 2) What two continents did the New Imperialism focus on?
- 3) What social class had the biggest profit from the colonization?
- 4) What countries were interested in the fight for colonies?
- 5) What was the most successful imperial power of the 19th century?
- 6) What belief served as moral justification of imperialism?
- 7) What was the most important military conflict in the southern part of Africa?
- 8) What part of Africa was exploited by the association led by Leopold II and Henry Morton Stanley?
- 9) What was the most important political change in the system of British rule in India?
- 10) Who was David Livingstone?

Look at the cartoon from the Punch (1906). It depicts King Leopold II of Belgium and a Congolese rubber worker. Choose the correct interpretation.

- a) King Leopold II brings a lot of goodness and profit to the people of Africa.
- b) King Leopold II likes serpents.
- c) King Leopold II exploits the native people in Congo in the most brutal way.
- d) King Leopold II deals with the white man's burden.

Read about King Leopold's policy in the Free State of Congo. Evaluate the statements under the text.

King Leopold II of Belgium's brutality in his former colony of the Congo Free State was well documented; up to 8 million of the estimated 16 million native inhabitants died between 1885 and 1908. According to the former British diplomat Roger Casement, this depopulation had four main causes: "indiscriminate war", starvation, reduction of births and diseases. Sleeping sickness ravaged the country and must also be taken into account for the dramatic decrease in population. (www.en.wikipedia.org)

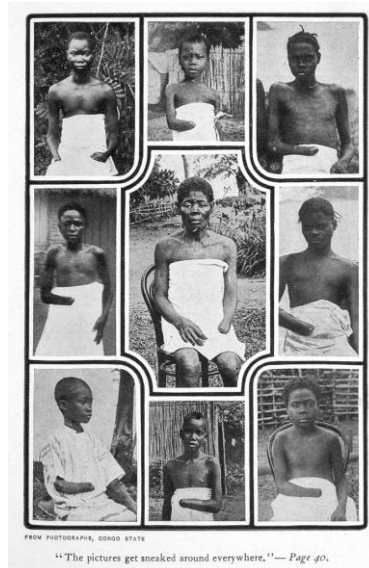
- 1) Belgian colonization was quite kind and human, contrary to the colonial practise of other European powers.
TRUE FALSE
- 2) The native inhabitants of the Congo State suffered from hunger and mortal diseases.
TRUE FALSE

- 3) Many native inhabitants under Belgian colonial rule died.
TRUE FALSE
- 4) White officials from King Leopold's colonial administration and Leopold himself were responsible for inhuman treatment which the native inhabitants were exposed to.
TRUE FALSE
- 5) The local population of the Congo Free State was a subject to various forms of terror and factual slavery.
TRUE FALSE

Look at the following images. How were the black people in the Congo State treated? How were they punished for failing to meet rubber collection quotas?

Black rubber workers in the Congo State

Common villagers punished by having their hands cut off

Read the following article about the “severed hands” practise.

Villages that failed to meet the rubber collection quotas were required to pay the remaining amount in cut hands, where each hand would prove a kill. Sometimes the hands were collected by the soldiers of the Force Publique, sometimes by the villages themselves. There were even small wars where villages attacked neighboring villages to gather hands, since their rubber quotas were too unrealistic to fill.

One junior white officer described a raid to punish a village that had protested. The white officer in command "ordered us to cut off the heads of the men and hang them on the village palisades ... and to hang the women and the children on the palisade in the form of a cross." After seeing a native killed for the first time, a Danish missionary wrote: "The soldier said 'Don't take this to heart so much. They kill us if we don't bring the rubber. The Commissioner has promised us if we have plenty of hands he will shorten our service.'" In Forbath's words:

The baskets of severed hands, set down at the feet of the European post commanders, became the symbol of the Congo Free State. ... The collection of hands became an end in itself. Force Publique soldiers brought them to the stations in place of rubber; they even went out to harvest them instead of rubber... They became a sort of currency. They came to be used to make up for shortfalls in rubber quotas, to replace... the people who were demanded for the forced labour gangs; and the Force Publique soldiers were paid their bonuses on the basis of how many hands they collected.

In theory, each right hand proved a killing. In practice, soldiers sometimes "cheated" by simply cutting off the hand and leaving the victim to live or die. More than a few survivors later said that they had lived through a massacre by acting dead, not moving even when their hands were severed, and waiting till the soldiers left before seeking help. In some instances a soldier could shorten his service term by bringing more hands than the other soldiers, which led to widespread mutilations and dismemberment.

www.cobweb.sfasu.edu

Was the situation in the areas occupied by other European countries different or similar? Read the following excerpt about the colonial practise in the French Congo.

A similar situation occurred in the neighbouring French Congo. Most of the resource extraction was run by concession companies, whose brutal methods resulted in the loss of up to 50 percent of the indigenous population. The French government appointed a commission, headed by de Brazza, in 1905 to investigate the rumoured abuses in the colony. However, de Brazza died on the return trip, and his "searingly critical" report was neither acted upon nor released to the public. In the 1920s, about 20,000 forced labourers died building a railroad through the French territory.

www.en.wikipedia.org

- 1) The situation in the French Congo differed from the situation in the Congo Free State under Leopold's rule.
TRUE FALSE
- 2) The native inhabitants were forced to work for colonial lords.
TRUE FALSE
- 3) Many people died as a consequence of inhuman working conditions.
TRUE FALSE
- 4) The main target of inhuman treatment was to maximize profitability.
TRUE FALSE
- 5) European public meaning was indifferent to the rumours about extreme exploitation of the native population in Africa.
TRUE FALSE

Discuss. Do you think that colonial practice in the Congo Free State and other colonies can be called a "genocide"?

YES, I DO.

NO, I DON'T.

WHY?

Read another extract and discuss. How is Leopold II perceived in Belgium? Do you think that crimes committed by a person of historical importance can be justified by their positive contribution to culture or education? Try to support your opinion by some arguments. Take into consideration a) important dictators of the 20th century and b) controversial democratic politicians.

Leopold II is perceived by many Belgians as the "King-Builder" ("le Roi-Bâtitseur" in French, "Koning-Bouwer" in Dutch) because he commissioned a great number of buildings and urban projects in Antwerp, Brussels, Ostend and elsewhere in Belgium. The buildings include the Royal Glasshouses at Laeken, the Japanese tower, the Chinese pavilion, the Musée du Congo (now called the Royal Museum for Central Africa) and their surrounding park in Tervuren, the Jubilee Triple Arch in Brussels and the Antwerp train station hall. He founded these buildings with the wealth generated by the exploitation of the Congo.

There has been a "Great Forgetting", as Adam Hochschild describes in his book King Leopold's Ghost: "The Congo offer a striking example of the politics of forgetting. Leopold and the Belgian colonial officials who followed him went to extraordinary lengths to try to erase potentially incriminating evidence from the historical records."

(www.religioustolerance.org)

Complete the sentences in order to summarize your knowledge. You can skim the text about imperialism and colonialism at first and then work out this task by heart and compete with your classmates, individually or in pairs. You can use clues below.

WHY?

- almost all European countries were dependent on vast supplies of raw material to sustain their **0) rate of industrial production**
- this is the reason why they **1)**..... more than **2)**
- economic interests led to the colonial **3)** between European powers
- economic **4)** went only to the rich
- however, there were also other factors of colonization: **5)** and belief that the white man should **6)**
- **7)**, a Scottish missionary and one of the most important explorers of Africa, believed that his country conquest of Africa would put an end to the East Africa slave trade

WHERE?

- primarily on the continents of **8)** and **9)**
- however, the imperial competition of the 19th century centered in **10)**

- in 1875, **11)** percent of this continent was in European hands, by 1902, **12)** percent
 - may be most active was a privately financed group of Belgians under the leadership of that country's king, **13)**
 - in association with an American explorer **14)**, he and a group of financiers founded the International **15)** Association in 1878
 - **16)** increased their holds in Angola and Mozambique
 - **17)** invaded Somaliland and Eritrea
 - **18)**, which came relatively late to the game, established colonies in **19)**, in the Cameroons and Togo on the west coast, and in the desertlike and economically valueless territory of South West Africa
 - **20)** controlled large areas in West Africa and along the coast of the Red Sea
-
- India was governed by the commercially motivated **21)** but it proved ineffective in 1857 during the great Indian rebellion ("The Indian Mutiny") Then it lost its competences and the British government started to administrate India.

CONFLICTS

- there were two independent neighboring republics in the south of Africa: **22)** and **23)**
- they were inhabited by descendents of the original Dutch settlers who were called **24)**
- in 1886, **25)** were discovered in the Transvaal, and the tension grew
- **26)**, the British entrepreneur, attempted to start a war for the whole area
- this war broke out in 1899 and was ended in **27)**
- Germany almost exterminated the tribe of **28)** at the beginning of the 20th century.

CLUES:

exported
 the Orange Free State
 11 (percent)
 diamonds
 Congo
 1902
 90 (percent)
 Henry Morton Stanley
 colonial

The pictures and maps were taken from: www.en.wikipedia.org, www.stanvanhoucke.blogspot.com, www.cobweb.sfasu.edu,

THE USA IN THE SECOND HALF OF THE 19TH CENTURY

TERRITORIAL EXPANSION

Look at the map of American territorial acquisitions and do the tasks below.

True or false? Evaluate the following statements:

- 1) Louisiana was gained in a military conflict with Spain.
TRUE FALSE
- 2) Texas was gained in a military conflict.
TRUE FALSE
- 3) The region including Nevada and California was gained forty-four years after Louisiana.
TRUE FALSE
- 4) Alaska was gained in the same way as Louisiana, it was only gained from a different country.
TRUE FALSE
- 5) The Oregon territory was gained before California but later than Alaska.
TRUE FALSE

Answer:

- 1) What parts of the USA were obtained by payment?
- 2) When was the Louisiana Purchase completed?
- 3) What lands were captured in the Mexico-American War of 1846-48?
- 4) What land was gained from Spain in the south-east part of the country?
- 5) When was Texas annexed?

Complete the table with the timeline of American territorial expansion:

YEAR	1803	1818	1819	1845	1846	1848	1853	1867	1898
EVENT	LOUISIANA PURCHASE								
LANDS	Louisiana								

The 19th century was a period of rapid territorial expansion of the United States. The United States continued to acquire more territories in the west. The most notable addition resulted from the conquest of lands in the southwest (Texas, New Mexico, California) in 1848 (Texas) and from Mexico in the war of 1846 – 1848. Florida was gained from Spain and the border between the USA and Canada was established in 1846 (the 49th parallel from the Great Lakes to the Pacific Ocean). The USA enlarged its extent in 1867 when they bought Alaska from Russia. In the same way, by purchase, the USA had gained Louisiana from France in 1803. However, large territories between the Mississippi and the coast of the Pacific Ocean had been inhabited by the native people, the Indians, which led to numerous conflicts full of cruelty and injustice. It was mainly white settlers, soldiers and politicians who committed the most inhuman crimes and infringed almost every treaty. The process of settlement of the West was finished in the 1890s.

The rapid growth of immigration from many European countries (Great Britain including Scotland and Ireland, Germany, Scandinavia, Italy, Poland, the Habsburg monarchy...) but also from China, Japan and Mexico led to the problem of assimilating the immigrants. For many of them, there was the language barrier, (not only) for the Irish, there was the fact of their religion. The United States’s policy toward the immigrants was directed against the creation of any nationalist enclaves apart from the main body of its citizenry. Although foreign- language newspapers were tolerated, and immigrants were free to attend churches and social gatherings as they chose, English remained the language of public schools, the police, the law courts, and the government. To hold a job, a person was almost always forced to learn at least some English. In this way, newcomers were encouraged to adopt their new nation.

THE PROBLEM OF SLAVERY

In the northern states, the institution of slavery was abolished at the end of the 18th century. For economic reasons, the South continued in the practise of slave system. Southern planters insisted that without this system they would go bankrupt. The position of these southern spokesmen grew increasingly distasteful and unconvincing to the North. As the country opened to the west, North and South engaged in a protracted tug-of-war as to which new states were to be “free” and which “slave”. Northerners were motivated by more than concern for the well-being of blacks. The North was industrializing fast. Capitalists there were demanding protective tariffs to assist them in their enterprises. Southerners, on the other hand, favored free trade, since they wished to import British goods in return for the cotton they sold to the manufactures of Lancashire. The South was primarily agricultural. The situation sharpened after Abraham Lincoln’s becoming the president (1860). The South separated from the North in 1860 and created the so-called Confederacy (1861). The North considered this act to be the breaking of the Constitution and declared a war on the South.

Abraham Lincoln, the founder of the Republican Party, led a campaign against expanding slavery beyond the states in which it was already legal for which reason ho was unacceptable for the South. The Republican Party was strongly nationalist and the secession of the Confederate states saw as a treason.

THE CIVIL WAR

The American Civil War started in 1861. It was not a war about the issue of slavery as much as it was about preserving the union American states and territories.

The war began on April 12, 1861 with the Confederate strike against a U.S. garrison at Fort Sumter in South Carolina. The southern armies led by very able general Lee were successful in the first phase of the war but then economic weakness of the South gave the decisive advantage to the North. After the battle of Gettysburg (1863), the spoiling of Atlanta and occupation of Richmond the South capitulated (1865). The slavery in the south was abolished and political life was democratized (the so-called Reconstruction of the South).

AFTER THE CIVIL WAR

The political development after the Civil War was similar to that in Great Britain. Two main political parties overruled the scene: the Republicans (established by Lincoln) and the Democrats.

At the end of the 19th century, the USA declared and won a war against Spain (1898) to protect its maritime security and other interests. In the same year, the USA annexed Puerto Rico and the Philippines, and established a "protectorate" over Cuba. When Panama as a colony threatened to rebel against Colombia in 1903, the Americans quickly backed the rebels, recognized Panama as an independent republic, and then proceeded to grant its protection while Americans built the Panama Canal. The USA also intervened in Santo Domingo and Hawaii. This policy proved that the USA was no less an imperial power than the countries of western Europe.

USA V DRUHÉ POLOVINĚ 19. STOLETÍ

TERITORIÁLNÍ EXPANZE

19. století bylo obdobím rychlé územní expanze Spojených států. Spojené státy pokračovaly v připojování dalších teritorií na západě. Nejpozoruhodnější přírůstek představovalo dobytí některých území na jihozápadě v roce 1845 (Texas) a ve válce s Mexikem v letech 1846 – 1848 (Nové Mexiko, Kalifornie). Od Španělska získaly Spojené státy Floridu a v roce 1846 byla vytvořena hranice mezi USA a Kanadou (49. rovnoběžka od Velkých jezer až po Tichý oceán). Spojené státy zvětšily svou rozlohu také v roce 1867, když od Ruska koupily Aljašku. Stejným způsobem, koupí, získaly USA v roce 1803 také Louisianu, a to od Francie. Rozsáhlá území mezi řekou Mississippi a pobřežím Tichého oceánu však byla obydlena domorodci, Indiány, což vedlo k četným konfliktům plným krutosti a nespravedlnosti. Byli to hlavně bílí osadníci, vojáci a politikové, kdo páchali ty nejnelidštější zločiny a porušili téměř každou smlouvu. Proces osídlování Západu byl dokončen v 90. letech 19. století.

Rychlý růst přistěhovalectví z mnoha evropských zemí (Velké Británie včetně Skotska a Irska, dále Německa, Skandinávie, Itálie, Polska, Habsburské monarchie...), ale také z Číny, Japonska a Mexika vedl k problému asimilace přistěhovalců. Mnoho z nich čelilo jazykové bariéře, (nejen) Irové pak také otázce svého náboženství. Politika Spojených států vůči přistěhovalcům směřovala proti tomu, aby zde vznikaly národnostní enklávy odtržené od amerického občanství. Ačkoli byly tolerovány cizojazyčné noviny a přistěhovalci mohli navštěvovat kostely, které chtěli, a svobodně se shromažďovat, angličtina zůstávala jazykem veřejných škol, policie, soudů a vlády. Pokud chtěl někdo získat práci, téměř vždycky byl nucen naučit se alespoň trochu anglicky. Tímto způsobem byli přistěhovalci povzbuzováni k tomu, aby se začlenili do svého nového národa.

PROBLÉM OTROCTVÍ

V severních státech bylo otroctví zrušeno na konci 18. století. Jih z ekonomických důvodů pokračoval v otrokářské praxi. Jižní plantážníci trvali na tom, že bez otrokářského systému by rychle zbankrotovali. Pozice, kterou hlásali jižní mluvčí, se pro Sever stávala čím dál více znechucující a nepřesvědčivější. Když se země začala rozšiřovat směrem na západ, Sever a Jih se přetahovali o to, které z nových států budou „svobodné“ a které „otrokářské“. Motivy Severu přesahovaly pouhý zájem o blahobyt černochů. Sever se rychle industrializoval. Kapitalisté na Severu požadovali ochranné tarify, které by jim pomáhaly v jejich podnikání. Jižané na druhou stranu upřednostňovali volný obchod, protože chtěli dovážet britské zboží výměnou za bavlnu, kterou prodávali manufakturám v Lancashiru. Jih byl primárně zemědělský. Situace se vyostřila poté, co se stal prezidentem Abraham Lincoln (1860). Jih se v roce 1860 oddělil od Severu a o rok později vytvořil tzv. Konfederaci. Sever považoval tento akt za porušení ústavy a vyhlásil Jihu válku.

Abraham Lincoln, zakladatel Republikánské strany, vedl kampaň proti rozšiřování otroctví mimo státy, v kterých už bylo legální, a z tohoto důvodu byl pro Jih nepřijatelný. Republikánská strana byla silně nacionalistická a v secesi (odtržení) Konfедераčních států viděla zradu.

OBČANSKÁ VÁLKA

Občanská válka v Americe začala v roce 1861. Nebyla to v prvé řadě ani tak válka o otroctví, jako válka o zachování americké jednoty.

Válka začala 12. dubna 1861 konfедераčním úderem proti americké posádce v pevnosti Fort Sumter v Jižní Karolíně. V první fázi války byly úspěšné jižanské armády vedené schopným generálem Leem, ale pak ekonomická slabost Jihu dala rozhodující výhodu Severu. Po bitvě u Gettysburgu (1863), vyplenění Atlanty a obsazení Richmondu Jih kapituloval (1865). Otroctví na Jihu bylo zrušeno a politický život byl demokratizován (tzv. Rekonstrukce Jihu).

PO OBČANSKÉ VÁLCE

Politický vývoj po občanské válce byl podobný vývoji ve Velké Británii. Scénu ovládly dvě velké politické strany: republikáni (založení Lincolnem) a demokraté.

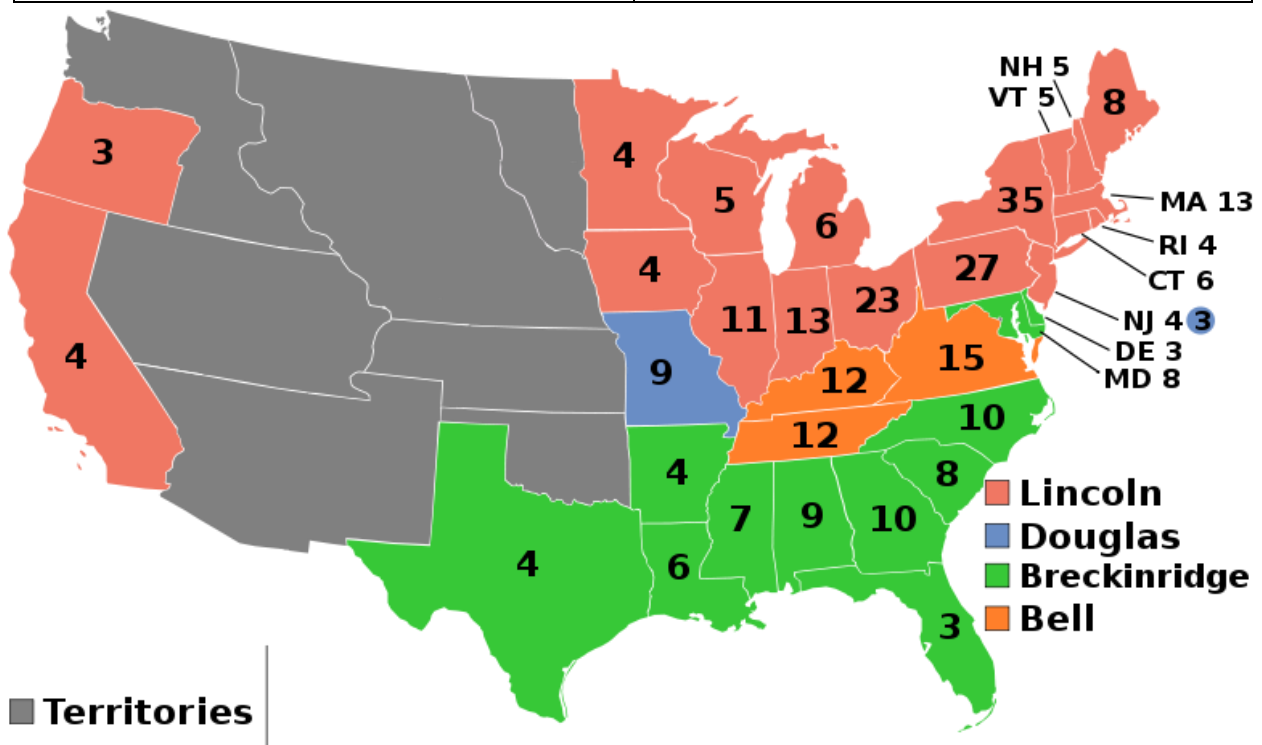
Na konci 19. století Spojené státy vyhlásily válku Španělsku (1898), aby chránily svou námořní bezpečnost, a zvítězily. Téhož roku anektovaly Portorico a Filipíny a ustavily „protektorát“ nad Kubou. Když Panama jako kolonie vystoupila v roce 1903 proti Kolumbii, Američané rychle podpořili povstalce, uznali Panamu za nezávislou republiku a pak jí zaručili další ochranu, zatímco Američané budovali Panamský průplav. Spojené státy rovněž zasahovaly v Santo Domingu a na Havaji. Tato politika dokazovala, že Spojené státy nebyly o nic méně imperiální velmoc než státy v západní Evropě.

TASKS

Look at the map of the presidential elections of 1860 and answer:

- 1) Who won the United States presidential elections in 1860?
- 2) Who was the most successful candidate in the South?
- 3) How many Southern states did Lincoln achieve victory in?
- 4) How many Northern states were gained by other candidates than Lincoln?
- 5) Complete the table:

CANDIDATE	NUMBER OF VICTORIES

If you are interested, use the Internet and find out more about the other candidates.

Read the extract from Margaret Mitchell's famous novel *Gone with the Wind* (Jih proti Severu in Czech). The extract depicts the factors that played a crucial role in the development of the war. Compare what Rhett Butler, one of the main characters, says to the charts below. Do the charts confirm his statements?

"Gentlemen," said Rhett Butler, in a flat drawl that bespoke his Charleston birth, not moving from his position against the tree or taking his hands from his pockets, "may I say a word?" There was contempt in his manner as in his eyes, contempt overlaid with an air of courtesy that somehow burlesqued their own manners.

The group turned toward him and accorded him the politeness always due an outsider.

"Has any one of you gentlemen ever thought that **there's not a cannon factory south of the Mason-Dixon Line**? Or how few iron foundries there are in the South? Or woolen mills or cotton factories or tanneries? Have you thought that we would not have a single warship and that the Yankee fleet could bottle up our harbors in a week, so that we could not sell our cotton abroad? But--of course--you gentlemen have thought of these things."

"Why, he means the boys are a passel of fools!" thought Scarlett indignantly, the hot blood coming to her cheeks.

Evidently, she was not the only one to whom this idea occurred, for several of the boys were beginning to stick out their chins. John Wilkes casually but swiftly came back to his place beside the speaker, as if to impress on all present that this man was his guest and that, moreover, there were ladies present.

"The trouble with most of us Southerners," continued Rhett Butler, "is that we either don't travel enough or we don't profit enough by our travels. Now, of course, all you gentlemen are well traveled. But what have you seen? Europe and New York and Philadelphia and, of course, the ladies have been to Saratoga" (he bowed slightly to the group under the arbor). "You've seen the hotels and the museums and the balls and the gambling houses. And you've come home believing that there's no place like the South. As for me, I was Charleston born, but I have spent the last few years in the North." His white teeth showed in a grin, as though he realized that everyone present knew just why he no longer lived in Charleston, and cared not at all if they did know. "I have seen many things that you all have not seen. **The thousands of immigrants who'd be glad to fight for the Yankees for food and a few dollars**, the factories, the foundries, the shipyards, the iron and coal mines--all the things we haven't got. Why, all we have is cotton and slaves and arrogance. They'd lick us in a month."

For a tense moment, there was silence. Rhett Butler removed a fine linen handkerchief from his coat pocket and idly flicked dust from his sleeve. Then an ominous murmuring arose in the crowd and from under the arbor came a humming as unmistakable as that of a hive of newly disturbed bees. Even while she felt the hot blood of wrath still in her cheeks, something in Scarlett's practical mind prompted the thought that what this man said was right, and it sounded like common sense. Why, she'd never even seen a factory, or known anyone who had seen a factory. But, even if it were true, he was no gentleman to make such a statement--and at a party, too, where everyone was having a good time.

Stuart Tarleton, brows lowering, came forward with Brent close at his heels. Of course, the Tarleton twins had nice manners and they wouldn't make a scene at a barbecue, even though tremendously provoked. Just the same, all the ladies felt pleasantly excited, for it was so seldom that they actually saw a scene or a quarrel. Usually they had to hear of it third-hand.

"Sir," said Stuart heavily, "what do you mean?"

Rhett looked at him with polite but mocking eyes.

"I mean," he answered, "what Napoleon--perhaps you've heard of him?--remarked once, 'God is on the side of the strongest battalion!'" and, turning to John Wilkes, he said with courtesy that was unfeigned: "You promised to show me your library, sir. Would it be too great a favor to ask to see it now? I fear I must go back to Jonesboro early this afternoon."

(the Czech translation is at the end of the worksheet)

Complete the table:

SOUTH (disadvantages)	NORTH (advantages)
no cannon factories south of the Mason-Dixon line	the thousands of immigrants willing to enter the Yankee army

CHART A: NUMBER OF FACTORIES IN THE NORTH AND IN THE SOUTH

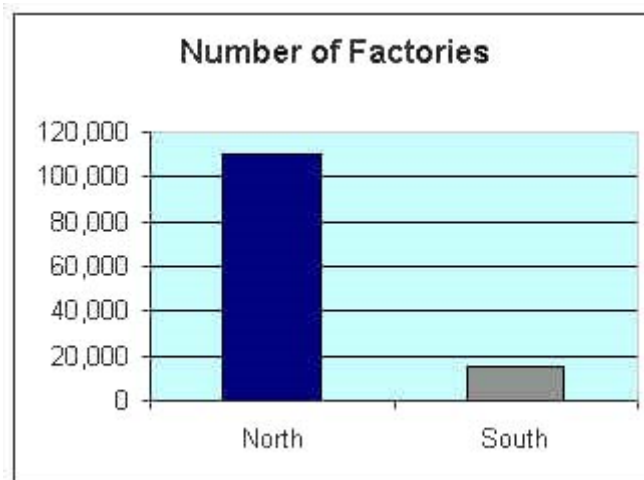
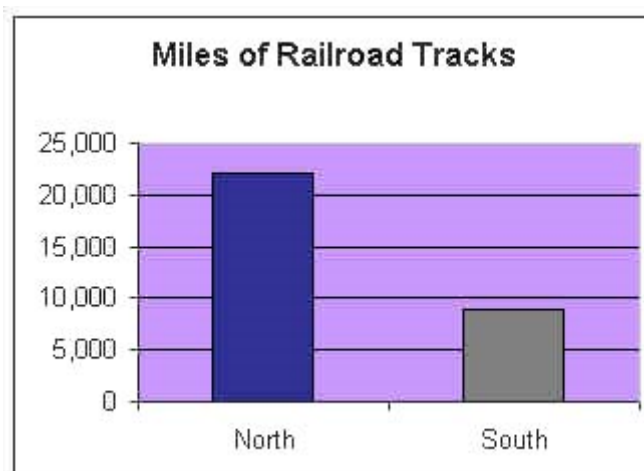

CHART B: MILES OF RAILROAD TRACKS IN THE NORTH AND IN THE SOUTH

Evaluate the following statements or complete them.

- 1) Yes, the charts confirm Rhett Butler's statements.
TRUE FALSE
- 2) The North had _____ times more factories than the South.
- 3) The North had about _____ more railroad tracks than the South.
- 4) The South was prepared for the war better than the North.
TRUE FALSE
- 5) The North had industrial advantages that the South did not have.
TRUE FALSE
- 6) The North was able to close the Southern ports and interrupt the trade links abroad on which the Southern export depended.
TRUE FALSE
- 7) The South was able to produce cannons and guns in the same pace as the North.
TRUE FALSE
- 8) Rhett predicted the victory of the North.
TRUE FALSE
- 9) Rhett's skepticism was welcomed by the audience.
TRUE FALSE
- 10) According to Rhett Butler, people in the South did not take into consideration practical circumstances and conditions.
TRUE FALSE

Answer according to the text (pages 1 and 2):

- 1) What was the crucial political problem connected with acquisition of new territories in the west?
- 2) How did economic interests of the South differ from those in the North?
- 3) Who became the president in 1860?
- 4) Was he acceptable for the Southern elites? Why?
- 5) What was the main cause of the Civil War?
- 6) Who led the Southern Armies?
- 7) What was the turning point of the Civil War?
- 8) Why did the Confederacy lose the war?
- 9) What followed after the end of the Civil War in the South?
- 10) What was the geographical sphere of American imperial ambitions?

Úryvek z románu Margaret Mitchellové, český překlad (přeložila Jarmila Fastrová; nakladatelství BB art, Praha 2000)

„Pánové,“ řekl Rhett Butler protahovaným tichým hlasem, který svědčil o tom, že pocházel z Charlestonu, nehnutě se opíraje o strom a stále s rukama v kapsách, „smím vám něco říci?“

V jeho chování bylo pohrdání stejně jako v jeho očích, pohrdání špatně zastírané zdáním zdvořilosti, která působila jaksi posměšně.

Muži se k němu obrátili se zdvořilou pozorností, již se vždycky cítili povinováni vůči cizímu člověku.

„Pomyslel někdy někdo z vás, pánové, na to, že na jih od Mason – Dixonovy linie nemáme ani jednu továrnu na děla? Nebo na to, jak málo máme na Jihu železáren? A přádelen bavlny a vlny a koželužen? Pomysleli jste na to, že nebudeme mít ani jedinou válečnou loď a že loďstvo Yankejů nám může zablokovat za týden všechny přístavy, takže nebudeme moci posílat přes moře svou bavlnu? Ale – ovšem – vy jste jistě mysleli na tyhle věci, pánové.“

„Myslí si, že hoši jsou úplní hlupáci,“ pomyslela si Scarlett rozhořčeně a horká krev jí vstoupila do tváří.

Zřejmě nebyla jediná, kterou to napadlo, neboť někteří hoši se začali tvářit vyzývavě. John Wilkes se nenápadně, ale rychle vrátil na svoje místo po boku mluvčího, jako by chtěl dát všem přítomným důrazně najevo, že tento muž je jeho host a že jsou tu mimo to též dámy.

„Potíž téměř s námi všemi lidmi na Jihu,“ pokračoval Rhett Butler, „je v tom, že málo cestujeme nebo že neumíme vyzískat dost užitečných zkušeností na cestách. Ovšem, pánové, vy jste všichni hodně zcestovali. Ale co jste viděli? Evropu a New York a Philadelphii a dámy zajisté byly v Saratoze“ (uklonil se lehce skupině pod stromy). „Viděli jste hotely a muzea a plesy a herny. A vrátili jste se domů s přesvědčením, že nikde není tak krásně jako u nás na Jihu. Já jsem se narodil v Charlestonu, ale strávil jsem několik posledních let na Severu.“ Jeho bílé zuby se ukázaly v úsměvu, jako by chtěl dát najevo, že ví, že je všem přítomným známo, proč už nežije v Charlestonu, a že je mu to lhostejné. „Viděl jsem mnoho věcí, které jste vy všichni neviděli. Tisíce přistěhovalců, kteří by ochotně bojovali pro Yankeje za stravu a několik dolarů, továrny, slévárny, doky, železné a uhelné doly – to všechno, co my nemáme. Vždyť my máme jenom bavlnu a otroky a drzost. Byli by s námi hotoví za měsíc.“

Chvilí bylo napjaté ticho. Rhett Butler vytáhl z kapsy kabátu jemný plátěný kapesník a zvolna si smetl smítku z rukávu. Potom začal hlouček zlověstně bručet a zpod stromů se ozvalo stejně neklamné bzučení jako z roje podrážděných včel. Scarlett ještě cítila v tvářích hněvivý horký rumělec, ale v jejím praktickém mozku vyvstala myšlenka, že to je pravda, co říká tenhle muž, a že to zní velmi rozumně. Vždyť sama jakživa neviděla žádnou továrnu a neznala nikoho, kdo by byl nějakou viděl. Ale i kdyby to byla pravda, nesměl to připustit, kdyby byl gentleman – a dokonce ve společnosti, kde se všichni dobře bavili.

Stuart Tarleton se zachmuřeným obočím přistoupil k Butlerovi a Brent šel v patách za ním. Ovšem, Tarletonovi hoši měli pěkné způsoby a nevyvolali by výstup na vepřových hodech, byť i byli hrozně uraženi a podrážděni. Ale přesto byly všechny dámy příjemně vzrušeny, poněvadž zřídka kdy byly svědky nějakého výstupu nebo hádky. Obyčejně se o takových věcech musely dozvídat z třetí ruky.

„Pane,“ řekl Stuart s těžkým důrazem, „co tím chcete říci?“

Rhett na něho pohlédl zdvořilýma, ale posměšnýma očima.

„Chci říci,“ odpověděl, „že Napoleon – snad jste o něm něco slyšeli? – jednou poznamenal: Bůh přeje nejsilnějšímu praporu!“ ale obrací se k Johnu Wilkesovi, řekl s nelíčenou zdvořilostí: „slíbil jste mi, pane, že mi ukážete svou knihovnu. Mohl byste být tak laskav a ukázat mi ji teď? Musím se bohužel brzo odpoledne vrátit do Jonesboro, kde mám důležitou obchodní schůzku.“

Zdroje:

- www.britannica.com
- www.plato.stanford.edu
- www.iep.utm.edu
- www.en.wikipedia.org

- Cahn, Steven (ed.): *Classics of Western Philosophy*, Indianapolis 1995
- Moore, Brooke Noel, Bruder, Kenneth: *Philosophy: the Power of Ideas*, Mountain view 1999

- české překlady zlomků předókratovských myslitelů citovány podle:
Kirk, G.S., Raven J., Schofield M.: *Předsókratovští filosofové*, Praha 1994, přeložili: F. Karfík, P. Kolev, T. Vitek